

ประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

นางสาวพริยา ย้งรอด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES IN RESILIENCE OF JUVENILE OFFENDERS
WITHOUT PAROLE VIOLATION

Miss Piriya Youngrot

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่ กระทำผิดซ้ำ
โดย	นางสาวพิริยา ยิ่งรอด
สาขาวิชา	จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์สุภาพรรณ โคตรจรัส

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์สุภาพรรณ โคตรจรัส)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา พิสิษฐ์สังฆการ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

พิริยา ย้งรอด : ประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ
(PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES IN RESILIENCE OF JUVENILE OFFENDERS
WITHOUT PAROLE VIOLATION) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์, อ.
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ.สุภาพรรณ โคตรจรัส, 185 หน้า.

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่
กระทำผิดซ้ำ ที่ศาลเยาวชนและครอบครัว จำนวน 7 ราย โดยคัดเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์การ
คัดเลือก คือ เป็นเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำเกิน 1 ปีหลังคำตัดสินจากศาลเยาวชนฯ อยู่มาตรการมอบ
ตัวให้บิดามารดา โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ ซึ่งถูกดำเนินคดีอายุ 15-17 ปี คะแนนเฉลี่ยจากแบบวัด
ความสามารถในการฟื้นฟูพลัง 2.50 ขึ้นไป ไม่มีอาการทางจิตเวช และยินดีเข้าร่วมการวิจัย การเก็บ
ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ แบบวัดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง คำถาม
สัมภาษณ์ บันทึกภาคสนาม เครื่องอัดเสียง การวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวการวิจัยเชิงคุณภาพแนว
ปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ

ผลการวิจัยพบ 4 ประเด็น (1) ภาวะมีดমনช่วงเยาวชนทำผิด เยาวชนมีพฤติกรรม ความคิด
ที่ไม่เหมาะสม มีมุมมองทางลบ และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การทำผิด (2) ปัจจัยชักนำให้
เยาวชนกลับเข้ามาในเส้นทางแสงสว่าง บุคคลภายนอกช่วยเหลือ เกิดการจุดประกายภายในตน การ
อยากพัฒนาตนเองต่อเนื่อง (3) จัดการให้ตนเข้ามาเส้นทางแสงสว่าง คิดทบทวน ลงมือทำสิ่งดี อดทน
ต่อปัญหา (4) ชีวิตที่ดีในเส้นทางแสงสว่าง มีมุมมองทางบวกต่อตนเอง มีสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบ
ข้าง

สรุปสิ่งสำคัญที่ทำให้เยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ คือ บุคคลรอบข้างคอยช่วยเหลือ ทำให้
เยาวชนเกิดความรู้สึกดีกับชีวิต เยาวชนจึงพัฒนาทักษะให้ชีวิตของตนเองดีขึ้น ดังนั้นผู้ดูแลเยาวชนที่
กระทำผิดควรช่วยเหลือเยาวชนโดยการให้ความรักและสอนแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

สาขาวิชา จิตวิทยา

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5677616338 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: PSYCHOLOGICAL EXPERIENCE/ JUVENILE OFFENDERS WITHOUT PAROLE VIOLATION/ RESILIENCE

PIRIYA YOUNGROT: PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES IN RESILIENCE OF JUVENILE OFFENDERS WITHOUT PAROLE VIOLATION. ADVISOR: NATTASUDA TAEPHANT, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC. PROF.SUPAPAN KOTRAJARAS, 185 pp.

The objective of this study was to examine the psychological experiences of resilience in juvenile offenders without parole violation. There were 7 key informants who met inclusion criteria which were juvenile offenders without parole violation at least for 1 year, participated in act 138, aged 15-17 years when facing prosecution had average score from resilience scale above 2.50, had no psychological disorder, fluently communicated in Thai, and were willing to participate in this research. Research tools consisted of Resilience scale, interview questions. Transcribed data was analyzed via Interpretative Phenomenological Analysis method.

The outcome revealed four main themes including: (1) Darkness moment of delinquent behavior which consisted of inappropriate behaviors, inappropriate thought patterns, negative attitudes, and the effects of the environment on delinquent behaviors; (2) Factors related to behavioral changes which consisted of external factors, internal factors, and factors that motivate juvenile offenders to improve themselves continuously; (3) Behavioral changing which consisted of considering and evaluating their behaviors, managing themselves to do the right things, and resisting to temptation; (4) Living a good life on the right direction which consisted of having positive self-perception and having good relationships with others.

In conclusion, an effective factor for Juvenile Offenders to live without Parole Violation is external supportive factor, especially those who are around, which make them feel more positive about their lives. The finding suggests that we should support juvenile offenders with love and teach them the right path of life.

Field of Study: Psychology

Academic Year: 2015

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีต้องขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่คอยให้คำปรึกษา คอยให้กำลังใจ และเป็นตัวอย่างที่ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่าความยากในการทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นเรื่องที่สามารถจัดการได้ด้วยการตัดความกังวลออกไป นอกจากนี้ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้คำแนะนำและเปิดมุมมองในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านในคณะจิตวิทยา ที่หล่อหลอมให้ข้าพเจ้าได้ปรับเปลี่ยนชีวิตของตนเองให้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติ จึงทำให้ข้าพเจ้าสามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและสามารถผ่านเหตุการณ์อันทุกข์ยากได้อย่างเข้มแข็ง นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ แนะนำ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ ที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันจนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี การเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนรุ่น 29 ทุกคนที่ให้ความรัก คอยดูแล ใส่ใจข้าพเจ้าตลอดมา ทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจที่จะทำงานที่ท้าทายให้สำเร็จลุล่วงไปได้ นอกจากนี้ขอขอบคุณรุ่นพี่และรุ่นน้อง สาขาจิตวิทยาการปรึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้ามาตลอด

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณพ่อคุณแม่และครอบครัวของข้าพเจ้าที่ส่งเสริมให้ข้าพเจ้าได้เรียนต่อในสาขาที่ข้าพเจ้ามีความสนใจ รวมถึงคอยให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือในช่วงที่ข้าพเจ้าเกิดความลำบากระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ และร่วมยินดีไปกับข้าพเจ้าในช่วงที่ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในแต่ละขั้นของการทำวิทยานิพนธ์ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับข้าพเจ้า

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
คำถามในการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
1. พัฒนาการของเด็กวัยรุ่น และแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนเข้าสู่การกระทำผิด	5
2. การแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด.....	29
3. ความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience).....	46
4. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ (Interpretative phenomenological analysis: IPA).....	53
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
1. การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย.....	60
2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	61

3. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4. การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	73
5. การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย.....	73
6. จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	75
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของเยาวชนผู้ให้ข้อมูล.....	75
ส่วนที่ 2 ประสพการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ.....	81
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	153
สรุปผลการวิจัย.....	153
ผลการวิจัย.....	154
อภิปรายผลการวิจัย.....	158
รายการอ้างอิง	171
ภาคผนวก.....	175
ภาคผนวก ก	176
ภาคผนวก ข	178
ภาคผนวก ค	180
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	185

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงการเปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งศาลตัดสินลงโทษจำแนกตามประเภทของการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ปี พ.ศ. 2549-2552 (สถาบันวิจัยและพัฒนาคดี สำนักงานศาลยุติธรรม โครงการวิจัย การจำแนก แก้อไข บำบัด ฟื้นฟู และติดตามเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม)	40
ตารางที่ 2	ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามรายบุคคล.....	63
ตารางที่ 3	วัน ระยะเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์.....	70
ตารางที่ 4	ตัวอย่างการถอดรหัสเชิงตีความและการถอดรหัสแนวปรากฏการณ์วิทยา.....	72

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แสดงการกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทั้งสาม (ปัจจัยด้านพฤติกรรม ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และปัจจัยส่วนบุคคล) (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต, 2541).....	14
ภาพที่ 2 แนวทางในการดำเนินคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวของการใช้มาตรการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนแบบไม่จำกัดอิสรภาพ โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ (ศาลยุติธรรม, 2555).....	42
ภาพที่ 3 แผนภาพการเข้าสู่แหล่งข้อมูล	64
ภาพที่ 4 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 1 ภาวะมีดมนในช่วงที่เยาวชนกระทำผิด.....	94
ภาพที่ 5 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 2 ปัจจัยชักนำให้เยาวชนกลับเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง	119
ภาพที่ 6 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 3 แนวทางในการก้าวเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง	140
ภาพที่ 7 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 4 ชีวิตที่ดีหลังจากอยู่ในเส้นทางแห่งแสงสว่าง.....	152
ภาพที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่จะช่วยให้เยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ	158

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในปัจจุบันจำนวนร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากสถิติแนวโน้มร้อยละของจำนวนเด็กและเยาวชนที่เป็นการกระทำผิดซ้ำเมื่อเปรียบเทียบกับคดีที่ถูกดำเนินคดี โดยเก็บข้อมูลจากสถานพินิจทั่วประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 – 2556 โดยในปี พ.ศ.2552 มีจำนวนการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 13.57 ส่วนปี พ.ศ.2556 มีจำนวนการกระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20.37 ซึ่งมีจำนวนการกระทำผิดซ้ำที่เพิ่มขึ้น จากการศึกษาของปิยะณัฐ แยม์สรวล (2553) ที่ศึกษาประสบการณ์การกระทำผิดซ้ำของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พบว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำมักมีปัจจัยที่สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีโอกากระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งประกอบไปด้วยการที่เด็กขาดความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว ปัจจัยนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ในข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งปัจจัยนี้จะส่งผลให้เด็กอยู่ในฐานะผู้สิ้นหวัง และมักมีคำถามว่าตนเองคือใคร โดยเขาจะแสวงหาคำตอบจากที่อื่น ซึ่งจะเป็นพื้นที่ที่เขาได้รับการยอมรับและรู้สึกว่าคุณค่า ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการกระทำผิด จึงเป็นการตอกย้ำว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้มีเอกลักษณ์แห่งความล้มเหลว และนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำอีก ปัญหาดังกล่าวทำให้ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ชีวิต สวัสดิภาพ และทรัพย์สินของคนในสังคม อย่างไรก็ตามในสังคมก็ยังมีเด็กที่เคยกระทำผิดแล้วสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองให้ไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งมีอยู่ในจำนวนไม่น้อย

การที่เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำผิดแล้วสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองให้ไม่กระทำผิดซ้ำนั้นต้องอาศัยความเข้มแข็งภายในจิตใจที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง นักจิตวิทยาการศึกษาเกี่ยวกับการที่บุคคลที่เผชิญกับสถานการณ์ที่มีความยากลำบาก แต่สามารถผ่านพ้นปัญหาได้ เรียกว่าความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience) โดย Grotberg (1995) เป็นหนึ่งในนักจิตวิทยาที่ศึกษาความสามารถในการฟื้นพลัง ได้กล่าวว่าเป็นศักยภาพของมนุษย์ในการเผชิญกับปัญหา และสามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ จนทำให้บุคคลมีความเข้มแข็ง ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่มีการพัฒนามาจากสถานการณ์ที่ยากลำบากในชีวิต มีงานวิจัยหลายงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการที่เด็กวัยรุ่นที่มีความสามารถในการฟื้นพลังแล้วสามารถผ่านพ้น และหลีกเลี่ยงต่อพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดและต่อชีวิต ได้แก่ งานของ Fergus และ Zimmerman (2005) ได้ศึกษาการที่เด็กวัยรุ่นที่มีความสามารถในการฟื้นพลังสามารถหลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด การแสดงพฤติกรรมความรุนแรง และพฤติกรรมทางเพศได้ มีความคล้ายคลึงกันในงานของ Nintachan (2007) ที่ศึกษาการมีความสามารถในการฟื้นพลังต่อ

พฤติกรรมที่มีความเสี่ยงในเด็กวัยรุ่น ที่อาศัยอยู่กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การฟื้นฟูพลังช่วยให้เด็กกระทำผิดน้อยลง ดังนั้นตัวแปรความสามารถในการฟื้นฟูพลังถือว่าเป็นตัวแปรที่มีส่วนสำคัญต่อการก้าวข้ามและพัฒนาตนเองในเด็กหรือเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กในช่วงวัยรุ่นแสดงพฤติกรรมที่เป็นอันตรายที่นำไปสู่การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งมีปัจจัยดังนี้ 1. ปัจจัยส่วนบุคคล 2. ปัจจัยด้านครอบครัว 3. ปัจจัยเกี่ยวกับเพื่อน 4. ปัจจัยด้านโรงเรียน 5. ปัจจัยด้านชุมชน (Bronfenbrenner, 1977 อ้างถึงใน Nicolson & Ayers, 2012) จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการที่เยาวชนคนหนึ่งจะกระทำความผิดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของเด็กเพียงอย่างเดียว แต่เกิดขึ้นจากปัจจัยหลายๆอย่างร่วมกัน ดังนั้นในกระบวนการยุติธรรมที่ตัดสินเกี่ยวกับคดีอาญาของเด็กและเยาวชนนั้น จะใช้การตัดสินที่มีความแตกต่างจากคดีอาญาของผู้ใหญ่ ตามพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พุทธศักราช 2479 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2501 ได้ระบุไว้ว่าในการจัดการฝึกและอบรมแก้ไขความประพฤติของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมาย จะมุ่งสงเคราะห์เด็กให้มีโอกาสแก้ไขความประพฤติและปรับตัวเองเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งครอบครัวและสังคม โดยจะถือว่าสาเหตุที่เด็กกระทำความผิดกฎหมายนั้น มาจากการไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนและไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยถูกต้องเพียงพอ หรือตกไปอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นคุณแก่เด็ก หรือด้วยเหตุความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจของเด็กเอง ฉะนั้น การปฏิบัติต่อเด็กหรือเยาวชนดังกล่าวจำเป็นต้องดำเนินการโดยสุ่มรอบคอบ โดยพิจารณาถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อม สภาพทางบ้านและครอบครัว ตลอดจนสภาพทางร่างกายและจิตใจ เพื่อจะวิเคราะห์และได้ทราบถึงมูลเหตุแห่งการกระทำผิดนั้น แล้วหาทางสงเคราะห์อบรมแก้ไขด้วยวิธีต่างๆ เช่น ส่งไปอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพในสถานสงเคราะห์ต่างๆ ตามที่เหมาะสมกับเด็ก และเมื่อถึงเวลาที่เด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นจะต้องเลี้ยงรักษาตนเองก็มีการจัดหางานให้ทำ จัดหาที่อยู่อาศัยให้เหล่านี้เป็นต้น

ในปัจจุบันนี้กระบวนการยุติธรรมที่ดูแลเด็กและเยาวชนที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดนั้น ศาลเยาวชนและครอบครัวมักใช้มาตรการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูที่มีการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนพ้นจากระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เนื่องจากการอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญานาน อาจจะทำให้เกิดผลเสียต่อเด็กและเยาวชนมากขึ้นกว่าเดิม เพราะเด็กและเยาวชนจะมีตราบาปและได้รับการตีตราว่าเป็นผู้ที่ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิด จากงานวิจัยของปิยะณัฐ แยมสรवल (2553) กล่าวว่าเด็กที่ถูกตีตราจากสังคมมีผลกระทบอย่างชัดเจนต่อการรับรู้ตนเองและสถานภาพของตนเองว่าเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งเยาวชนจะรับเอกลักษณะเข้ามาและปฏิบัติตามเอกลักษณะที่ได้รับนั้น จึงนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำอีกครั้ง หรือการส่งเด็กและเยาวชนเข้าไปในสถานควบคุม อาจเป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ไปเรียนรู้วิธีการกระทำความผิดจากสถานควบคุมตัวได้ ดังนั้นทางศาลเยาวชนและครอบครัว

จึงเลือกใช้วิธีการให้เด็กและเยาวชนอยู่ในรูปแบบของการพ้นจากระบบ และกลับเข้าสู่ชุมชน ซึ่งใช้แนวทางปฏิบัติโดยมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน ข้อที่ 11 การพ้นจากระบบ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินอาญา (Restorative Justice) มาตรการในการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กหรือเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา และมาตรการในการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กหรือเยาวชนโดยคำพิพากษา ซึ่งในการพิพากษาของศาลมีมาตรการที่สามารถเลือกใช้รูปแบบในการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดสมควรที่จะลงโทษ อยู่ 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 การแก้ไข บำบัด พื้นฟูโดยไม่จำกัดอิสรภาพ คือ เป็นกรณีศาลพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือลงโทษจำคุกและรอการลงโทษจำคุก โดยกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติให้เด็กหรือเยาวชนเข้าสู่กระบวนการแก้ไข บำบัด พื้นฟูโดยไม่จำกัดอิสรภาพ รูปแบบที่ 2 การแก้ไข บำบัด พื้นฟู โดยจำกัดอิสรภาพ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะมีการตัดสิทธิลงโทษเด็กและเยาวชนรับโทษให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการแก้ไข บำบัด พื้นฟูโดยไม่จำกัดอิสรภาพ แบบมีเงื่อนไขคุมประพฤติ มีอัตราส่วนเป็น 24.7 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่มีสัดส่วนที่มากที่สุดตามประเภทของการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 จนถึงปี พ.ศ. 2552 (สถาบันวิจัยและพัฒนาคักด์, 2552) เพื่อให้เด็กและเยาวชน ได้มีโอกาสปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำเนินชีวิตต่อไปในสังคมได้อย่างราบรื่น

จากการทบทวนเอกสารการวิจัยที่ผ่านมาซึ่งไม่มีงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาประสบการณ์ในมุมมองที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับเรื่องราว ความคิด ความรู้สึกและทัศนคติของเยาวชนกลุ่มที่อยู่ในมาตรการมอบเยาวชนให้แก่บิดา มารดา โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติที่สามารถพัฒนาตนเองให้ผ่านพ้นความยากลำบากจนสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองให้ไม่กระทำผิดซ้ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดูแลและพัฒนาเยาวชนที่กระทำผิดให้มีการฟื้นฟูและไม่กระทำผิดซ้ำอีก

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจในการฟื้นฟูของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

คำถามในการวิจัย

ประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยการวิเคราะห์แนวปรากฏการณ์นิยมเชิงตีความ ซึ่งมีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจในการฟื้นฟูของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

คำจำกัดความในการวิจัย

ประสบการณ์ทางจิตใจ หมายถึง การทำความเข้าใจต่อการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจด้านความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของเยาวชนกลุ่มนี้

ความสามารถในการฟื้นฟูพลัง หมายถึง การที่บุคคลเผชิญกับปัญหาหรือเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง แต่บุคคลสามารถที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆหรือหลีกเลี่ยงการเกิดผลลัพธ์ทางลบได้ จนทำให้บุคคลนั้นมีความเข้มแข็งและก้าวข้ามผ่านความยากลำบากมาได้

เยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ หมายถึง เยาวชนที่ไม่ได้กระทำความผิดซ้ำหลังช่วงการตัดสินคดีเป็นเวลา 1 ปีขึ้นไป อยู่ในมาตรการมอบตัวเยาวชนให้พ่อแม่หรือผู้ปกครอง แต่มีเงื่อนไขคุมประพฤติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยให้เกิดความเข้าใจประสบการณ์การฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ
2. ช่วยให้เห็นใจความคิดและความรู้สึกของกลุ่มเยาวชนที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลังและไม่กระทำผิดซ้ำ
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางการช่วยเหลือกลุ่มเยาวชนที่มีการกระทำผิดซ้ำให้นำไปสู่การไม่กระทำผิดซ้ำ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำในครั้งนี ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาประสบการณ์การฟื้นฟูพลังในเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ โดยมีเอกสาร บทความ และงานวิจัยในประเด็นต่างๆดังนี้

1. พัฒนาการของเด็กวัยรุ่น และแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนเข้าสู่การกระทำผิด
 - 1.1 พัฒนาการของวัยรุ่น
 - 1.2 แนวโน้มที่เด็กและเยาวชนเข้าสู่การกระทำผิด
 - 1.3 เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
2. การแก้ไข บำบัด ดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
 - 2.1 กระบวนการทางจิตใจ
 - 2.2 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา
3. ความสามารถในการฟื้นฟูพลัง
4. การวิจัยเชิงคุณภาพ: เชิงปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พัฒนาการของเด็กวัยรุ่น และแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนเข้าสู่การกระทำผิด

เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด หมายถึง บุคคลที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปีและได้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งจากสถิติร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี โดยจำแนกตามอายุแล้ว จำนวนที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดมากที่สุด คือ ช่วงอายุระหว่าง 15-18 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงทบทวนแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น ว่าในช่วงพัฒนาการช่วงนี้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง และต้องประสบกับสิ่งใดบ้าง

1.1 พัฒนาการของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในขั้นของการเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ ซึ่งเด็กวัยรุ่นจะค่อยๆเพิ่มการพึ่งพาตนเองมากขึ้น และค่อยๆลดการพึ่งพาพ่อแม่หรือผู้ปกครองของตน ดังนั้นในช่วงนี้จึงเป็น

ช่วงเวลาที่เด็กวัยรุ่นต่างพยายามสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง และมีความเข้าใจ รู้จักตนเอง และมั่นใจในตนเอง เหตุที่ทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกดังกล่าว เนื่องมาจากมีการเปลี่ยนแปลงหลายๆด้านที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์และสติปัญญา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะส่งผลต่อทัศนคติ ความคิด และพฤติกรรมของวัยรุ่น

พัฒนาการทางด้านร่างกาย

เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่น เด็กจะมีการพัฒนารูปร่าง ทั้งส่วนสูง น้ำหนักอย่างรวดเร็ว และมีการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมน ด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้จึงทำให้มีผลต่อการรับรู้ตนเองที่ต่างไปจากเดิม ซึ่งจะส่งผลต่อจิตใจ วัยรุ่นอาจหมกมุ่นอยู่กับรูปร่างและภาพพจน์ของตนเอง ถ้าภาพพจน์ของตนเองเป็นไปในทางที่ต้องการ เป็นภาพพจน์ที่ดี ที่น่าดึงดูด ก็จะส่งผลให้วัยรุ่นรู้สึกดีและมั่นใจในตนเอง แต่หากว่าเป็นภาพพจน์ที่ตนเองไม่ต้องการหรือไม่ดึงดูดก็จะทำให้เกิดความรู้สึกวิตกกังวล คลางแคลงใจในตนเอง ซึ่งความรู้สึกต่อภาพพจน์ใหม่ของวัยรุ่นนี้จะส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของเขา (Nicolson, 2012)

พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดและปัญญา ตามกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการทางปัญญาของ Piaget (1954) โดยที่วัยรุ่นจะอยู่ในขั้น “ปฏิบัติการด้านนามธรรม” (Formal operational stage) คือ วัยรุ่นจะมีความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม ซึ่งลักษณะความคิดของวัยรุ่นจะมีความเป็นระเบียบ เข้าใจในตรรกะที่มีความซับซ้อนมากขึ้น วัยรุ่นสามารถที่จะรวบรวมข้อมูล เหตุผลหลายๆด้านในการแก้ไขปัญหาอย่างหนึ่ง ในวัยนี้วัยรุ่นสามารถมีความคิดเกี่ยวกับความคิด (Meta-cognition) หรือการคิดคาดการณ์ถึงความคิดของคนอื่น ด้วยเหตุนี้ความคิดของวัยรุ่นจึงมีแนวโน้มที่จะเปรียบเทียบกับเพื่อนๆหรือภาพพจน์ที่วัยรุ่นตั้งไว้เป็นมาตรฐาน ทำให้วัยรุ่นตระหนักรู้ในลักษณะของตนเอง (Self-conscious) ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) ถ้าหากวัยรุ่นตระหนักรู้ว่าตนเองมีลักษณะทางกายภาพที่ไม่ค่อยดึงดูดคนรอบข้าง จะทำให้วัยรุ่นไม่ค่อยเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อความรู้สึกและนำไปสู่พฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ถึงแม้ว่าวัยรุ่นจะมีการพัฒนาทางด้านความคิดจากที่กล่าวข้างต้น แต่ความคิดของวัยรุ่นก็ยังมี ความแตกต่างจากความคิดและปัญญาการรู้คิดของผู้ใหญ่ คือ เหตุผลของวัยรุ่นนั้นมักจะมุ่งยึด ความคิดของตนเองเป็นหลัก ซึ่งบางครั้งความคิดของวัยรุ่นจะเป็นแบบอุดมคติโดยรวม คือจะมี ความคิดที่สนใจในตนเอง ซึ่งในการปฏิสัมพันธ์กับสังคม วัยรุ่นนั้นอยากได้รับความสนใจจากคนรอบข้าง และให้ผู้อื่นสามารถจดจำเขาได้ ดังนั้นในบางครั้งวัยรุ่นอาจประพฤติตนไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ของสังคมและกระทำผิดกฎหมาย เพื่อสร้างความประทับใจให้กับผู้คนรอบข้าง (สุภัทรา ปากสิทธิ์, 2551)

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคมและบุคลิกภาพ

อารมณ์ของวัยรุ่นจะมีลักษณะที่แปรปรวนง่าย จากคำกล่าวของ Hall (1904) ที่ว่าวัยรุ่นมีลักษณะ Strom and stress อารมณ์จะมีความแปรปรวนขึ้นๆลงๆ ไม่มีความมั่นคง บางครั้งความรู้สึก ความคิดและการกระทำต่างๆของวัยรุ่นจะมีความขัดแย้งระหว่างตนเอง อาจจะได้มาจาก การเปลี่ยนแปลงและต้องปรับตัวต่อสิ่งต่างๆมากมายทั้งด้านร่างกาย สังคม

นอกจากวัยรุ่นจะอารมณ์แปรปรวนง่ายแล้ว อารมณ์ของวัยรุ่นยังมีความรุนแรง จากที่ Hurlock (1973) กล่าวว่าวัยรุ่นมีลักษณะ Heightened Emotionality เป็นภาวะอารมณ์ที่มีความเข้มข้นกว่าปกติ คือ มีความรู้สึกรักและเกลียดที่รุนแรง เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนี้ขึ้นก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัว รวมถึงด้านการเรียน ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลซึ่งกันและกัน คือ เมื่อมีอารมณ์ไม่ดีก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกไปในด้านที่ไม่ดี ซึ่งก็จะส่งผลต่ออารมณ์ในด้านลบ ปัญหานี้อาจจะนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มักจะนำไปสู่การกระทำผิดในเด็กและเยาวชน

จากการพัฒนาการในหลายๆด้านของวัยรุ่นจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลต่อความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของวัยรุ่น ซึ่งก็จะมีทั้งการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่บุคคลและสังคมยอมรับ ก็ จะส่งผลให้บุคคลจะมีความคิด ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และจะกระทำการสิ่งต่างๆไปในทางที่ดี แต่หากว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทางที่บุคคลและสังคมไม่ยอมรับ จะส่งผลให้วัยรุ่นมองตนเองในแง่ลบ และ รู้สึกแย่กับตนเอง ซึ่งอาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมที่มีความเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานของสังคม และ อาจจะนำไปสู่การกระทำผิด ดังนั้นในวัยนี้เป็นวัยที่มีทั้งความพร้อมและเป็นขั้นของการสร้างอัตลักษณ์ของตนเอง (Personal Identity) ทั้งทางด้านบวก และด้านลบ ผู้ที่อธิบายถึงการพัฒนาอัตลักษณ์ของวัยรุ่นได้ดี คือ Erikson (1968) ผู้ที่พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม (Theory of Psychosocial Development)

1.2 แนวโน้มที่เด็กและเยาวชนเข้าสู่การกระทำผิด

ทฤษฎีที่อธิบายถึงแนวโน้มของการที่เด็กและเยาวชนเข้าสู่การกระทำผิดนั้นมักจะนำทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมมาใช้ในการอธิบาย เนื่องจากทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงช่วงวัยรุ่นว่าเป็นช่วงของการพัฒนาการทางอัตลักษณ์ของบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญในการพัฒนาแนวโน้มของเด็กและเยาวชนไปสู่การกระทำในทางบวก คือ การทำความดี การกระทำในทางลบหรือการกระทำผิด ผู้วิจัยจึงขอทบทวนทฤษฎีดังกล่าว นอกจากทฤษฎีพัฒนาการ

ทางจิตสังคมแล้ว ผู้วิจัยยังพบทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรม เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอทบทวนในเรื่องพัฒนาการทางจริยธรรมเพื่อเข้าใจถึงการที่เยาวชนตัดสินใจกระทำผิดกฎหมายเกณฑ์ทางสังคม และสุดท้ายจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของเยาวชน ผู้วิจัยมักพบว่าเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่รอบข้าง ดังนั้นทฤษฎีที่สามารถอธิบายในเรื่องนี้ได้ก็คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ซึ่งผู้วิจัยจะเริ่มต้นอธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม ของ Erikson (1968)

ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม (Theory of Psychosocial Development)

Erikson (1968) ได้อธิบายถึงการพัฒนาการทางจิตสังคมของบุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย ซึ่งมีทั้งหมด 8 ขั้น โดยที่ในแต่ละขั้นบุคคลจะต้องเผชิญกับความขัดแย้งระหว่างความต้องการภายในของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่บุคคลปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งถ้าหากบุคคลสามารถผสมผสานความขัดแย้งทั้งสองได้อย่างลงตัวจะส่งผลให้บุคคลพัฒนาไปในทางที่สมบูรณ์ มีสุขภาพจิตที่ดีและมีพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม ซึ่งขั้นที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่สุด คือ ขั้นที่ 5 เป็นการสร้างอัตลักษณ์แห่งตน เนื่องจากบุคคลมักเชื่อและมักจะปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น

อัตลักษณ์แห่งตน (Identity) จะประกอบไปด้วยการถ่ายทอดทางพันธุกรรมและประสบการณ์ส่วนตัวของบุคคล ซึ่งในประสบการณ์ส่วนตัวของบุคคลนั้นมักจะมาจากการปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ซึ่งนอกจากการปฏิสัมพันธ์แล้วบุคคลมักได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมที่บุคคลอาศัยอยู่ ดังนั้นในขั้นที่ 5 ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นจะต้องเผชิญกับการพบอัตลักษณ์แห่งตนกับการไม่เข้าใจตนเอง ซึ่งความไม่เข้าใจตนเองเป็นความรู้สึกสับสนในอัตลักษณ์แห่งตนหรือสับสนในบทบาทแห่งตน โดยการที่วัยรุ่นจะสังเคราะห์อัตลักษณ์แห่งตนได้สำเร็จนั้น วัยรุ่นจะต้องทำให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างลักษณะของตนเองที่เลียนแบบมาจากบุคคลสำคัญที่รับอิทธิพลทั้งบทบาทและค่านิยม กับความคาดหวังที่บทบาทสังคมได้กำหนดไว้ ดังนั้นในการสังเคราะห์อัตลักษณ์แห่งตนนั้นวัยรุ่นจึงต้องทบทวนถึงความเป็นมาของตนเองในอดีตก่อนว่า ตนเองนั้นเป็นใคร ตนเองมาจากไหน และตนเองต้องการอะไร ซึ่งเมื่อบุคคลประเมินตนเองจากข้อมูลในอดีตแล้วและสังเคราะห์อัตลักษณ์แห่งตนขึ้นมาได้แล้ว จะส่งผลให้บุคคลมีค่านิยมของตนเอง ซึ่งทำให้บุคคลเข้าใจในบทบาทของตนเอง และปฏิบัติตามบทบาทนั้นอย่างเหมาะสม ซึ่งจะมีความแตกต่างจากวัยรุ่นที่ไม่สามารถค้นหาอัตลักษณ์ของตนเองได้ วัยรุ่นจะเกิดความสับสนในอัตลักษณ์ของตนเอง ส่งผลให้วัยรุ่นสงสัยในอัตลักษณ์ของตนเอง ไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงมักจะมองตนเองว่าไร้ประโยชน์ จนนำไปสู่การยอมจำนน และยอมรับ

ว่าตนเองนั้นเป็นคนแปลกแยกจากคนในสังคม ซึ่งอาจจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมาตรฐานสังคม และนำไปสู่การกระทำความผิดได้ (Nicolson, 2012)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาอัตลักษณ์แห่งตนนั้นมาจากการทบทวนถึงความเป็นมาของตนเองในอดีตอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอขั้นตอนทั้ง 8 ขั้น เพื่อทำความเข้าใจถึงขั้นตอนในแต่ละขั้นว่ามีการพัฒนาการในแต่ละขั้นเป็นอย่างไรถึงนำไปสู่การมีพฤติกรรมกระทำผิด

ขั้นที่ 1 การมีความเชื่อถือไว้วางใจ กับ การไม่มีความเชื่อถือไว้วางใจผู้อื่น (Trust vs. Mistrust) ซึ่งอยู่ในช่วงวัยทารก เกิดจากการที่เด็กทารกได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทางกายและทางจิตใจ เมื่อเด็กได้รับการตอบสนองต่อสิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กทารกได้รับความสุขสบายใจ เด็กทารกจะรู้สึกว่าการนี้มาอยู่ นำไปสู่การไว้วางใจในบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด และไว้วางใจผู้อื่น แต่หากว่าเด็กทารกมีการขาดแคลนมักจะกลายเป็นคนระแวงง่าย (Erikson, 1994) ซึ่งการที่เด็กทารกเกิดความสงสัย ไม่แน่ใจในผู้อื่นจะส่งผลให้วัยรุ่นเกิดความสับสนในอัตลักษณ์แห่งตน รู้สึกว่าตนเองแปลกแยกจากบุคคลอื่น (Erik H. Erikson; 1968 อ้างถึงใน Nicolson, 2012)

ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเอง กับ ความละอายใจและสงสัยไม่แน่ใจในตน (Autonomy vs. Shame and Doubt) เป็นขั้นที่เด็กมีความกระหายใคร่รู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวพยายามจะเป็นตัวของตัวเอง ทำอะไรด้วยตนเอง ซึ่งหากผู้เลี้ยงดูควบคุมมากเกินไป จะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกละอายใจ ไม่แน่ใจในตนเอง ซึ่งหากมีมากจะส่งผลต่อการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนในช่วงวัยรุ่นเป็นเด็กที่ชอบทำอะไรแอบๆ ปิดบัง ชอบพูดปด แต่หากว่าผู้ดูแลเลี้ยงดูปล่อยให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเองมากไป ก็ส่งผลต่อเอกลักษณ์แห่งตนในช่วงวัยรุ่น คือ จะมีนิสัยเข้ากับคนยาก ไม่ยอมเคารพกฎระเบียบของสังคม ชอบทำอะไรแผลงๆ ต่อต้านสังคม (Erik H. Erikson; 1968 อ้างถึงใน Nicolson, 2012)

ขั้นที่ 3 การทำงานระหว่างความคิดริเริ่ม กับ ความรู้สึกผิด (Initiative vs. Guilt) อยู่ในช่วงวัยเด็กตอนต้น เป็นช่วงที่เด็กพัฒนาสมรรถภาพทั้งทางกายและจิตใจร่วมประสานกันได้ จึงทำให้ชีวิตประจำวันของเด็กเป็นไปอย่างมีความมุ่งหมายและตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวมั่นคงกว่าเดิม เด็กจึงอยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ใช้ความคิดฝัน และมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งหากเด็กถูกสกัดกั้นความคิดหรือห้ามเล่น ไม่ให้ทำอะไรอย่างมาก ถูกทำโทษมากเกินไป จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกผิดและกลัวการถูกลงโทษ จนอาจทำให้พัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนเป็นลักษณะ “รู้สึกผิด” และชอบหลีกเลี่ยงความจริงโดยใช้ความคิดฝัน บางครั้งอาจพัฒนาความก้าวร้าว อวดดี เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ ซึ่งความก้าวร้าวเป็นลักษณะพื้นฐานของการกระทำผิดในวัยรุ่น (Erik H. Erikson; 1968 อ้างถึงใน Nicolson, 2012)

ขั้นที่ 4 ระยะเอาการเอางาน กับ ความรู้สึกด้อย (Industry vs. Inferiority) เป็นช่วงที่เด็กเข้าโรงเรียน รู้จักเคารพกฎระเบียบวินัยของบ้าน โรงเรียน และสังคม จึงทำให้เด็กต้องพัฒนาคุณสมบัติเอาจริงเอาจัง เพื่อปรับตัวต่อความคาดหวังของพ่อแม่ ครูและเพื่อน หากเด็กที่มีพ่อแม่ ครู ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตั้งความคาดหวังกับเด็กอย่างเหมาะสม และให้อภัยเมื่อเด็กทำไม่ได้ตั้งใจ บรรณาการของเด็กเองและของผู้ใหญ่ จะทำให้เด็กเกิดความมานะที่จะหัดเรียน หัดทำกิจกรรมต่างๆ แต่ถ้าเด็กไม่มีผู้ใหญ่คอยแนะนำให้กำลังใจหรือมีการตั้งความคาดหวังที่เกินความสามารถเด็ก จะส่งผลทำให้เด็กรู้สึกต่ำต้อยไร้ความสามารถ ซึ่งการมีความรู้สึกดังกล่าวอย่างมากจะทำให้เด็กรู้สึกด้อยว่าตนมี “ปมด้อย” ในแง่ใดแง่หนึ่ง (Erik H. Erikson; 1968 อ้างถึงใน Nicolson, 2012)

ขั้นที่ 5 การพบอัตลักษณ์ กับ การไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs. Role Confusion) ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่น เป็นขั้นที่เน้นในเรื่องการพัฒนาอัตลักษณ์แห่งตน ซึ่งถือได้ว่าเป็นขั้นที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่สุด เพราะ หากวัยรุ่นเกิดความสับสนในเอกลักษณ์ของตนเอง วัยรุ่นเหล่านี้จะรู้สึกว้าวุ่น ไม่เป็นตัวของตัวเอง เหงา หงอย ซ้ำกังวล ตัดสินใจไม่ได้ จนเด็กเหล่านี้รู้สึกว้าวุ่นตนเองถูกทอดทิ้ง และต้องการการยอมรับ อาจแสดงพฤติกรรมทางลบเพื่อเรียกร้องความสนใจ อาจได้รับการยอมรับจากกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมทางลบจนในที่สุดกลายเป็นอันธพาล ดิตยาเสพติด ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อสังคม (Erik H. Erikson; 1968 อ้างถึงใน Nicolson, 2012)

ขั้นที่ 6 การสามารถให้ความสนิทสนมใกล้ชิด กับ การมีความโดดเดี่ยว อ้างว้าง (Intimacy vs. Isolation) บุคคลแสวงหามิตรภาพอันสนิทสนมดูดีมี แสงหาคู่ครอง และพร้อมที่จะร่วมชีวิตอันสนิทสนมหา ซึ่งบุคคลที่สามารถผสมผสานความขัดแย้งทั้งสองอย่างลงตัวได้บุคคลจะสามารถลดความเป็นตัวของตัวเองลง เสียสละบางอย่างของตนแก่บุคคลที่รัก ร่วมแบ่งปันต่อกันและกัน พร้อมทั้งสร้างมิตรภาพที่มั่นคง หากบุคคลที่ไม่สามารถสร้างความรู้สึกสนิทสนมจริงจังกับผู้ใดได้ บุคคลนั้นจะเกิดความรู้สึกอ้างว้าง ซึ่งบุคคลประเภทนี้มักจะไม่สามารถละตนเองเพื่อเข้ากับผู้อื่นได้ (Erikson, 1968)

ขั้นที่ 7 การสร้างหลักฐาน ความมั่นคงให้การดูแลผู้อื่น กับ การหมกมุ่นในตนเอง (Generativity vs. Stagnation) ช่วงนี้เป็นช่วงของผู้ใหญ่ตอนกลาง ลักษณะเด่นของบุคคลวัยนี้คือ การแบ่งปัน การเผื่อแผ่ การแนะนำ การสร้างสรรค์ ทั้งในด้านสิ่งของ ความรู้ ความคิด ความชำนาญต่างๆต่อบุคคลอื่นๆต่อโลก และสังคม ซึ่งบุคคลที่สร้างสมดุลของความขัดแย้งได้อย่างลงตัว บุคคลจะมีคุณสมบัติแห่งความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่นๆในสังคม จึงทำให้บุคคลเหล่านี้เกิดความรู้สึกปลาบปลื้มอิ่มอกอิ่มใจในตนเอง เห็นตนเองมีค่ามีความสำคัญ แต่กลับกันหากบุคคลวัยกลางคนยังคำนึงถึงแต่ตนเอง จะเป็นบุคคลที่แสวงหาอำนาจไม่หยุดยั้ง และมีสภาวะอารมณ์และบุคลิกภาพที่ไม่มั่นคง (Erikson, 1968)

ขั้นที่ 8 การมีความมั่นคงสมบูรณ์ในตน กับ ความสิ้นหวัง (Ego Integrity vs. Despair)

ระยะนี้บุคคลจะพัฒนาความรู้สึกว่าตนเองได้ทำกิจกรรมต่างๆที่ควรจะทำเสร็จสิ้นตามหน้าที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งบุคคลที่สร้างสมดุลได้อย่างลงตัวเมื่อบุคคลได้มองย้อนกลับไปดูชีวิตของตน บุคคลจะสามารถปล่อยวาง สามารถทำใจยอมรับชีวิตของตนเองและผู้อื่นอย่างที่เขาเป็น และมีความพอใจในชีวิตของตน แต่หากบุคคลที่ไม่สามารถสร้างความสมดุลนี้ได้บุคคลจะรู้สึกอาลัยอาวรณ์หรือไม่ยอมปล่อยวาง ในความสำเร็จและความล้มเหลวของตนเอง ส่งผลให้บุคคลเหล่านี้จะกลัวความตายที่ใกล้เข้ามา ถ้าหากว่าผู้สูงอายุมีความรู้สึกเช่นนี้เป็นอย่างมากจะนำไปสู่อาการเศร้าสร้อยสิ้นหวังและทอดอาลัยในชีวิต Erikson (1968) ได้อธิบายถึงพัฒนาการทางด้านสังคมของบุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยสูงอายุ ซึ่งมีทั้งหมด 8 ขั้น โดยที่ในแต่ละขั้นบุคคลจะต้องเผชิญกับความขัดแย้งระหว่างความต้องการภายในของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่บุคคลปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งถ้าหากบุคคลสามารถผสมผสานความขัดแย้งทั้งสองได้อย่างลงตัวจะส่งผลให้บุคคลพัฒนาไปในทางที่สมบูรณ์ มีสุขภาพจิตที่ดีและมีพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม (Erikson, 1968)

ทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรม

การกระทำผิดกฎหมายมีส่วนเกี่ยวข้องกับระดับจริยธรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงทบทวนแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการจริยธรรมว่าเด็กมีการพัฒนาการทางด้านจริยธรรมอย่างไร เพื่อนำมาเป็นฐานทำความเข้าใจพัฒนาการจริยธรรมของเยาวชนที่กระทำผิด

ทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรม ผู้ที่พัฒนาทฤษฎีนี้คือ Kohlberg (1971) โดยเขาได้ศึกษาวิจัยพัฒนาการทางจริยธรรม เขาพัฒนาแนวคิดทฤษฎีนี้โดยใช้ทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของ Piaget มาเป็นฐานในการพัฒนา สำหรับ Piaget ได้ชี้ให้เห็นประเด็นของการพัฒนาด้านเหตุผลจะมีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาทางด้านความคิด ซึ่ง Kohlberg ศึกษาโดยวิเคราะห์เหตุผลเชิงจริยธรรมภายใต้สถานการณ์ทางจริยธรรมที่ค่อนข้างเป็นสถานการณ์กำกวม โดยที่ Kohlberg (1971) ได้วิเคราะห์และแบ่งพัฒนาการจริยธรรม 6 ขั้นตอน ซึ่งจะรวมอยู่ใน 3 ระดับ รายละเอียดแต่ละระดับมีดังนี้

ระดับที่ 1 ก่อนมีจริยธรรม จะอยู่ในช่วงอายุ 4-10 ปี การวิเคราะห์เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นนั้นจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กจะรับกฎเกณฑ์และข้อกำหนดของพฤติกรรมที่ ดีหรือไม่ดี จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดามารดา ครูหรือเด็กโต เด็กในวัยนี้มักจะคิดว่าพฤติกรรมที่ดีหรือไม่ดีนั้นตัดสินจากผลจากการกระทำของตนว่าหากได้รับรางวัลแสดงว่าตนแสดงพฤติกรรมที่ดี แต่หากได้รับการลงโทษแสดงว่าตนนั้นแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดี

ขั้นที่ 1 เน้นเรื่องความเชื่อฟัง การทำโทษ ความเกรงกลัวต่อผู้มีอำนาจ เด็กจะระบุถูก หรือ ผิด ในแง่ของการเชื่อฟังคำสั่งของผู้มีอำนาจเหนือตน ซึ่งเด็กจะเชื่อฟังโดยไม่มี

เงื่อนไข เพื่อให้ตนเองถูกลงโทษ เด็กจะระบุว่าพฤติกรรมนี้ ถูก หรือ ผิด จากผลที่ตามมาของพฤติกรรม หากว่าเด็กถูกทำโทษ เด็กจะรู้ว่าพฤติกรรมนั้นผิด แต่ถ้าเด็กได้รับรางวัลเด็กจะคิดว่าพฤติกรรมที่ทำนั้นถูก (Nicolson & Ayers, 2012)

ขั้นที่ 2 เน้นเรื่องความไร้เดียงสา ความสุขสบาย และวิธีการประพฤติปฏิบัติที่ถูก ในขั้นนี้เด็กจะตัดสินใจว่าสิ่งใด ถูก หรือ ผิด จากความต้องการหรือความถูกต้องของตนเอง ซึ่งเด็กจะคิดวิธีที่จะได้รับสิ่งที่ต้องการจากคนอื่นในแง่ของการได้รับรางวัล ซึ่งความต้องการได้รับรางวัลจากบุคคลอื่นนี้ ทำให้เด็กได้สังเกตความต้องการของคนอื่นเพื่อให้คนอื่นตอบสนองในสิ่งที่ตนเองต้องการ (Nicolson & Ayers, 2012)

ระดับที่ 2 จริยธรรมตามประเพณีนิยม ส่วนใหญ่จะพบในช่วงวัยรุ่นอายุ 10-16 ปี เด็กที่อยู่ในขั้นนี้จะปฏิบัติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่หรือวัฒนธรรมต่างๆ ในสังคม เด็กจะรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่ควรจะทำ เพราะกลัวว่าตนเองจะไม่ใช่ที่ยอมรับของผู้อื่น (Nicolson & Ayers, 2012)

ขั้นที่ 3 บุคคลจะใช้หลักการทำตามที่ผู้อื่นยอมรับ ในการเลือกทำสิ่งต่างๆ จะเลือกจากสิ่งที่กลุ่มยอมรับ โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน ดังนั้นเด็กจึงพยายามทำตัวให้ตนเองเป็นที่ชื่นชอบของกลุ่มคนอื่น ๆ ทำให้บางครั้งเด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง และอาจจะคล้อยตามการชักจูงจากคนอื่น (กลุ่มเพื่อน, บุคคลสำคัญที่ใกล้ชิด) พฤติกรรมของ “คนดี” มักจะเป็นพฤติกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานหรือความคาดหวังของบิดา มารดาหรือเพื่อนวัยเดียวกัน

ขั้นที่ 4 เน้นเรื่องสิทธิ อำนาจ กฎหมาย หน้าที่ และการรักษาสถานภาพทางสังคมของตน ในขั้นนี้บุคคลจะมีความเชื่อมต่อกับระบบกฎหมาย และกฎเกณฑ์ระเบียบทางสังคมอย่างเคร่งครัด ซึ่งในช่วงนี้เด็กจะเชื่อว่าถูกหรือผิดนั้นมีความตายตัว และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งยิ่งมาส่งเสริมให้เกิดความกลัวในการทำผิดกฎหมายหรือฝ่าฝืนคำสั่งกฎหมายทำให้เกิดความกลัวและความรู้สึกผิด ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทางระบบกฎหมายและกฎเกณฑ์ระเบียบสังคมเพื่อหลีกเลี่ยงจากการลงโทษ

ระดับที่ 3 จริยธรรมตามหลักการของตนเอง บุคคลเลือกหลักจริยธรรม โดยไม่ขึ้นอยู่กับความเห็นแก่ตัว การยอมรับจากผู้อื่น หรือการคล้อยตามสถานภาพและสังคมต่อไป

ขั้นที่ 5 การทำตามสัญญา การเคารพสิทธิส่วนบุคคล การวิเคราะห์เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นนี้ มีพื้นฐานมาจากความคิดในเรื่องของสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมกันมากกว่ากฎหมายหรือกฎเกณฑ์ บุคคลที่อยู่ในช่วงพัฒนาการนี้จะอยู่ร่วมกันโดยใช้ฐานของ

มนุษยธรรม บุคคลขั้นนี้จะรู้สึกว่าการเกณฑ์บางอย่างหรือกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงได้ตาม การตัดสินใจและการเห็นพ้องต้องกัน

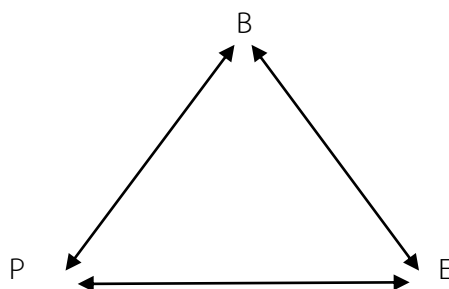
ขั้นที่ 6 การทำตามความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของบุคคล การวิเคราะห์เหตุผลเชิง จริยธรรมมักจะเลือกตัดสินใจ โดยยอมรับความคิดที่เป็นหลักคุณธรรมสากล คำนึงความถูกต้อง ยุติธรรม ยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีอุดมคติและคุณธรรมประจำใจ มีความ ยึดหยุ่นและยึดหลักจริยธรรมของตนอย่างมีสติด้วยความยุติธรรม และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เคารพความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล ละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป ดังนั้นในขั้นนี้สิ่งที่ ถูก หรือ ผิด เป็นสิ่งที่ขึ้นกับมโนธรรมของแต่ละบุคคลที่เขาเลือกยึดถือ

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เข้าใจถึงช่วงพัฒนาการทาง จริยธรรมในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งอยู่ในช่วงของระดับที่ 2 เป็นช่วงที่บุคคลพยายามทำตนเองให้เป็นที่ยอมรับและชื่นชอบในกลุ่มคนอื่น ๆ ดังนั้นบุคคลอาจคล้อยตามการชักจูงของบุคคลอื่น ซึ่งหากเป็น บุคคลที่ไม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมาตรฐานสังคมก็อาจจะไม่ส่งผลให้บุคคลเข้าสู่วงจรการกระทำผิด แต่โดยส่วนใหญ่แล้วการกระทำผิดของวัยรุ่นนั้น มักจะมีเพื่อนที่มีลักษณะเป็นพวกต่อต้านสังคม มีพฤติกรรมแสดงความรุนแรง และมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากมาตรฐานสังคม จึงทำให้เด็กวัยรุ่น คล้อยตามพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนที่เป็นเด็กที่กระทำความผิดเช่นกัน

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)

ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม เพื่อทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมและการกระทำผิด ในเด็กหรือเยาวชน ว่ามีการเรียนรู้และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างไร โดยทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่ ขยายมุมมองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยม โดยผู้ที่พัฒนาทฤษฎี การเรียนรู้ทางปัญญาสังคม คือ Bandura (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต, 2541)

Bandura (1989) ไม่เห็นด้วยกับการที่จะระบุว่าบุคคลต้องแสดงออกในพฤติกรรมที่ เปลี่ยนแปลงไปแล้วจึงจะนับได้ว่าบุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้แล้ว โดยบุคคลจะแสดงออกก็ต่อเมื่อมี โอกาสที่เหมาะสม เมื่อมีการแสดงออกแล้วก็ถือเป็นการพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้ว จริงๆ ดังนั้น Bandura จึงสนใจการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลก่อนที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่ เปลี่ยนแปลงแล้วออกมา ว่าบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงที่พฤติกรรมภายในอย่างไร ดังนั้นในแนวคิด พื้นฐานของทฤษฎีนี้ Bandura จึงระบุว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม (Behavior; B) ของบุคคลนั้นเกิด จากปัจจัยทางสภาพแวดล้อม (Environment; E) และปัจจัยส่วนบุคคล (Personal; P) ซึ่งมีการ กำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) ดังที่แสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงการกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทั้งสาม (ปัจจัยด้านพฤติกรรม ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และปัจจัยส่วนบุคคล) (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541)

ภาพที่ 1 อธิบายถึงการที่ปัจจัยทั้งสามส่งผลซึ่งกันและกัน ปัจจัยคู่แรก ปัจจัยส่วนบุคคล (P) ปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยพฤติกรรม (B) ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ความคิด ความรู้สึก การกระทำ ความคาดหวัง ความเชื่อ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป้าหมาย และความตั้งใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดลักษณะและทิศทางของพฤติกรรม ในขณะที่เดียวกันการกระทำของบุคคลก็เป็นส่วนในการกำหนดลักษณะการคิดและการสนองตอบทางอารมณ์ของเขา

ปัจจัยคู่ที่สอง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม (E) ปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล (P) ปัจจัยทางสังคมมีอิทธิพลต่อการที่บุคคลมีความคาดหวัง ความเชื่อ อารมณ์ และความสามารถทางปัญญา โดยสังคมจะให้ข้อมูลและกระตุ้นการสนองตอบทางอารมณ์ผ่านตัวแบบ การสอน และการชักจูงทางสังคม ขณะเดียวกันบุคคลจะกระตุ้นการตอบสนองของบุคคลอื่นในสังคมที่แตกต่างจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ซึ่งสถานภาพทางสังคมของบุคคลและลักษณะภายนอกที่ปรากฏอยู่นั้น มีผลต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมก่อนที่เขาจะพูดหรือกระทำสิ่งใด

ปัจจัยคู่ที่สาม ปัจจัยพฤติกรรม (B) ปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยสภาพแวดล้อม (E) พฤติกรรมมีผลต่อการเปลี่ยนเงื่อนไขทางสภาพแวดล้อม ขณะเดียวกันเงื่อนไขสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ก็ทำให้พฤติกรรมถูกเปลี่ยนไปด้วย คือ สภาพแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลใดๆต่อบุคคล จนกว่าจะมีพฤติกรรมบางอย่างเกิดขึ้น ซึ่งจากปัจจัยที่สามนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนมุมมองของกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมที่จากเดิมมองว่าผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อเด็ก แต่จากทฤษฎีนี้ทำให้ทราบว่าทั้งเด็กและผู้ปกครองต่างมีอิทธิพลต่อกันและกัน

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมเป็นทฤษฎีที่ไม่มีการแบ่งแยกช่วงพัฒนาการของบุคคล เนื่องจากเขาเชื่อว่าคนทุกๆช่วงวัยจะได้รับอิทธิพลการปฏิสัมพันธ์จากปัจจัยทั้งสามเสมอ Nicolson และ Ayers (2012) กล่าวไว้ว่าวัยรุ่นนั้นเป็นช่วงอายุที่ได้รับอิทธิพลจากหลายๆทาง ได้แก่ อิทธิพล

จากสังคม อิทธิพลจากวัฒนธรรม อิทธิพลจากทัศนคติของตนเอง และความคาดหวังของตนเอง ความคาดหวังของผู้เลี้ยงดู ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการรับรู้ตนเองของวัยรุ่น ส่งผลต่อพฤติกรรมของเขา และจะส่งผลต่อสังคม สภาพแวดล้อมอีกต่อหนึ่ง

Bandura (1989) มีความเชื่อว่าการเสริมแรงนั้นเป็นเพียงการกำกับพฤติกรรมของบุคคลเท่านั้น ไม่ได้มีประสิทธิภาพในการให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ของบุคคลในสังคมส่วนใหญ่แล้วมักจะมาจากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น เพราะเป็นการยากที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ในธรรมชาติโดยไม่เห็นผู้อื่นแสดงพฤติกรรมมาก่อนเลย ดังนั้น Bandura ได้เสนอหลักการที่สำคัญของการเรียนรู้ 3 ประการ คือ

1. การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning)

การเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ ซึ่งการเรียนรู้ผ่านตัวแบบนี้มีข้อดีคือ ตัวแบบสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้เรียนรู้มาและการแสดงออกได้พร้อมๆกัน อีกทั้งยังทำให้บุคคลที่เรียนรู้ไม่ต้องเสียเวลาเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และประสบการณ์ตรงบางประการอันตรายเกินไป ดังนั้นการเรียนรู้จากการสังเกตผ่านตัวแบบจึงเป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ทีเดียว เพราะช่วยสร้างพฤติกรรมใหม่ๆ เสริมให้พฤติกรรมที่มีอยู่ดีขึ้น และช่วยยับยั้งการเกิดของพฤติกรรม โดยตัวแบบส่วนใหญ่ก็คือบุคคลในสังคมที่ผู้เรียนมีโอกาสสังเกตและมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง และตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ คือตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆ

ในการเรียนรู้โดยการสังเกตตัวแบบนี้จะมีกระบวนการอยู่ 4 กระบวนการ ได้แก่

1) กระบวนการตั้งใจ (Attentional Processes) จะเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลจะสังเกตอะไร สิ่งไหนจากตัวแบบนั้น ซึ่งกระบวนการตั้งใจจะขึ้นอยู่กับ 2 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 คือ องค์ประกอบของตัวแบบ ตัวแบบที่ส่งผลให้ผู้สังเกตเกิดความสนใจ คือตัวแบบที่มีลักษณะเด่นชัด เป็นตัวแบบที่ทำให้ผู้สังเกตเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงออกไม่มีความซับซ้อน อีกทั้งจิตใจและพฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงออกนั้นมีคุณค่าควรแก่การใช้ประโยชน์อีกด้วย

องค์ประกอบที่ 2 คือ องค์ประกอบของผู้สังเกต ความสามารถในการรับรู้ของผู้สังเกต ความสามารถทางปัญญา ระดับการตื่นตัว และความชอบที่เคยได้เรียนรู้มาก่อนแล้ว

2) กระบวนการเก็บจำ (Retention Processes) การที่บุคคลแปลงข้อมูลจากตัวแบบเป็นรูปแบบของสัญลักษณ์ และมีการจัดโครงสร้างเพื่อจำได้ง่ายขึ้น นอกจากนั้นบุคคลต้องหมั่นซักซ้อมใน

ความคิดของตนเอง และลองซักซ้อมด้วยการกระทำ ซึ่งทั้งหมดต้องขึ้นอยู่กับความสามารถทางปัญญา โครงสร้างทางปัญญาของผู้สังเกตอีกด้วย

3) กระบวนการกระทำ (Production Processes) เป็นการแปลงสัญลักษณ์ที่เก็บไว้ในสมองมาลงกระทำ ซึ่งจะทำได้ดีหรือไม่ขึ้นกับสิ่งที่จำได้ในการสังเกต บุคคลสังเกตการณ์กระทำของตนเอง การได้รับข้อมูลป้อนกลับจากการกระทำของตนเอง และการเทียบเคียงการกระทำกับภาพที่จำไว้ ซึ่งผู้สังเกตต้องมีความพร้อมในความสามารถทางกายและทักษะในพฤติกรรมย่อยๆนั้นด้วย

4) กระบวนการจูงใจ (Motivational Processes) เป็นกระบวนการที่ตัดสินว่าสิ่งที่บุคคลได้เรียนรู้มาทั้งหมดแล้วนั้น บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาหรือไม่ ซึ่งกระบวนการจูงใจจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของสิ่งภายนอกที่จูงใจผู้สังเกต สิ่งจูงใจนี้จะกระตุ้นการรับรู้ เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ เป็นที่ยอมรับของสังคม และพฤติกรรมที่กระทำตามตัวแบบนั้นสามารถที่จะควบคุมเหตุการณ์ต่างๆได้ นอกจากนี้ยังขึ้นกับสิ่งจูงใจที่ผู้อื่นได้รับ และสิ่งจูงใจของตนเอง ซึ่งอาจเป็นวัตถุประสงค์ของ การประเมินตนเอง ความพึงพอใจในสิ่งจูงใจ การเปรียบเทียบทางสังคม และมาตรฐานภายในของตนเอง

2. การกำกับตนเอง (Self-Regulation)

Bandura (1989) เชื่อว่ามนุษย์สามารถกระทำบางอย่างเพื่อควบคุมความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเองได้ โดยไม่ต้องเป็นผลพวงจากการเสริมแรง ซึ่งความสามารถเหล่านี้คือการกำกับตนเอง

การกำกับตนเองของบุคคลนั้นจะเป็นการรวมของอำนาจทางจิตใจ (ความตั้งใจและความปรารถนาที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง) กับการฝึกฝนและพัฒนา ซึ่งหนทางในการฝึกฝนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนั้น จะประกอบด้วยกระบวนการ 3 ประการคือ

1) กระบวนการสังเกตตนเอง (Self-Observation) เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อการกำกับตนเอง คือ การสังเกตจะทำให้บุคคลได้วินิจฉัยและเกิดการตระหนักรู้ถึงการกระทำของตนเอง เพราะปกติแล้วบุคคลไม่ค่อยจะมีการตระหนักรู้กับสิ่งที่ตนเองกระทำจนติดเป็นนิสัย ดังนั้นการสังเกตจึงเป็นตัวกำหนดมาตรฐานของการกระทำของบุคคล และเป็นการประเมินการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม ซึ่งจะสังเกตด้านต่างๆอยู่ด้วยกัน 4 ด้าน คือ 1.1) ด้านการกระทำ ก่อนจะสังเกตการกระทำ บุคคลจะต้องทราบถึงเป้าหมายลักษณะของพฤติกรรมของตนเองก่อนว่าเป็นลักษณะอย่างไร ซึ่งการตั้งเป้าหมายจะนำไปสู่การที่บุคคลได้สังเกตการกระทำของตนเอง โดยการสังเกตจะมีหลายมิติ ได้แก่ มิติด้านคุณภาพ อัตราความเร็ว ปริมาณ ความริเริ่ม ความสามารถในการเข้าสังคม จริยธรรมและความเบี่ยงเบน จากนั้นบุคคลจะ 1.2) สังเกตความสม่ำเสมอ 1.3) สังเกตความใกล้เคียง และ 1.4) สังเกตความถูกต้อง ซึ่งทั้ง 4 ด้านถือว่าเป็นการที่บุคคลคอยตระหนักรู้ถึง

การกระทำของตนเอง อย่างไรก็ตามในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการจูงใจของตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งการจูงใจตนเองจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้ ปัจจัยแรก คือ ช่วงเวลาระหว่างการเกิดพฤติกรรมและการบันทึกพฤติกรรมตนเอง การที่คนเราให้ความสนใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำอย่างทันทีทันใดจะทำให้เกิดความรู้สึกต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นความรู้สึกทั้งพอใจและไม่พอใจ ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะส่งผลต่อการตัดสินใจของบุคคลว่าควรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนหรือไม่ ปัจจัยที่สอง คือ การให้ข้อมูลป้อนกลับที่ ควรมีความชัดเจนว่าพฤติกรรมเป้าหมายนั้นได้ก้าวหน้าไปเพียงใด ปัจจัยที่สาม คือ ระดับของแรงจูงใจ คนที่มีแรงจูงใจสูงจะตั้งพฤติกรรมเป้าหมายด้วยตนเองและประเมินความก้าวหน้าดังกล่าวด้วยตนเองคอยสังเกตการกระทำของตนเอง และพัฒนาพฤติกรรมของตนเองมากกว่าบุคคลที่ขาดแรงจูงใจ ปัจจัยที่สี่ คือ คุณค่าของพฤติกรรมที่สังเกต หากว่าพฤติกรรมที่สังเกตมีคุณค่าต่อบุคคลนั้นบุคคลย่อมมีปฏิริยาการสนองตอบสูง ข้อมูลจากการสังเกตตนเองที่ได้รับจะนำไปสู่การตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ปัจจัยที่ห้า คือ การเน้นที่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว การเน้นการสังเกตความสำเร็จของการแสดงพฤติกรรม จะทำให้เกิดการเพิ่มพฤติกรรมที่ปรารถนามากกว่าที่จะไปสังเกตความล้มเหลวของพฤติกรรมที่แสดง สุดท้าย คือ ปัจจัยระดับความสามารถในการควบคุม หากบุคคลรับรู้ว่าตนเองสามารถควบคุมพฤติกรรมที่ตนเองสังเกตได้ ก็จะมีโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงได้ดีกว่า

2) กระบวนการตัดสินใจ (Judgment Process) เมื่อได้ข้อมูลจากการสังเกตมาแล้ว ก็จะส่งต่อมายังกระบวนการตัดสินใจ ว่าข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนั้นเป็นที่พอใจหรือไม่พอใจ ซึ่งการตัดสินใจว่าข้อมูลนี้น่าพอใจหรือไม่นั้นต้องอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคล และอาศัยการเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิงทางสังคม ได้แก่ การเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานของสังคม การเปรียบเทียบกับสังคม การเปรียบเทียบกับตนเอง และการเปรียบเทียบกับกลุ่ม ซึ่งเหมือนกับข้างต้นที่ได้กล่าวไปแล้ว คือ พฤติกรรมที่บุคคลจะตัดสินใจนั้นต้องเป็นพฤติกรรมที่บุคคลให้คุณค่า ให้ความสนใจ ดังนั้นเมื่อมีการประเมินตนเองจึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเอง

3) การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) เมื่อมีการพัฒนามาตรฐานในการประเมินในการตัดสินใจแล้ว จะนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับสิ่งล่อใจในการที่จะนำไปสู่ผลทางบวก ทั้งในแง่ของผลที่ได้เป็นสิ่งของจับต้องได้และความพึงพอใจในตนเอง และมาตรฐานภายในของบุคคลจะทำหน้าที่เป็นตัวเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลลงระดับการแสดงออก และทำพฤติกรรมไปสู่มาตรฐานต่อไป

3. การรับรู้ความสามารถของตน (Self-Efficacy)

การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองไปตามเป้าหมายที่เขาได้ตั้งไว้นั้น สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณเองเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการไปถึงเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ได้ ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น Bandura ได้เสนอไว้ด้วยกัน 4 ปัจจัย คือ

3.1) ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) เป็นปัจจัยที่มี

ประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากสิ่งนี้เป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จนี้ทำให้บุคคลเพิ่มความสามารถของตนเองไปอย่างต่อเนื่อง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้ ดังนั้นบุคคลที่อยากพัฒนาการรับรู้ในความสามารถของตนเองนั้น บุคคลควรฝึกให้ตนเองมีทักษะอย่างเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จ และทำให้เขารู้ว่าเขามีความสามารถที่จะกระทำการต่างๆ ได้สำเร็จ เมื่อบุคคลรับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถก็จะเป็นบุคคลที่ไม่ยอมแพ้สิ่งใดง่ายๆ จะพยายามทำงานต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

3.2) การใช้ตัวแบบ (Modeling) การใช้ตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายกับตนเอง และได้แสดง

พฤติกรรมที่มีความซับซ้อนและได้รับผลกรรมที่พึงพอใจ จะส่งผลให้ผู้สังเกตรู้สึกว่าคุณมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ถ้าเขาได้พยายามอย่างแท้จริงและไม่ย่อท้อ

3.3) การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) ปัจจัยถ้าจะให้ได้ดีต้องทำคู่กับ

การทำให้บุคคลได้มีประสบการณ์ของความสำเร็จ ซึ่งอาจจะต้องค่อยๆ สร้างความสามารถให้กับบุคคลอย่างค่อยเป็นค่อยไป ให้เกิดความสำเร็จอย่างเป็นลำดับขั้นตอนและใช้คำพูดชักจูงร่วมกันก็ย่อมที่จะได้ผลดีมากขึ้นในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตน

3.4) การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) การที่จะทำให้บุคคลรับรู้

ความสามารถของตนดีขึ้นนั้น บุคคลต้องสามารถลดหรือระงับการถูกกระตุ้นทางอารมณ์ให้ได้ เพราะการที่บุคคลถูกกระตุ้นอารมณ์ทางลบ เช่น อยู่ในสภาพที่ถูกข่มขู่ สภาพที่ทำให้เกิดความวิตกกังวล และเครียด หรืออาจจะทำให้เกิดความกลัว สภาพการณ์เช่นนี้ทำให้บุคคลไม่สามารถที่จะแสดงออกได้ดี และนำไปสู่ประสบการณ์ของความล้มเหลว ซึ่งทำให้บุคคลรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองต่ำลงไปอีก ดังนั้นหากบุคคลที่สามารถระงับการถูกกระตุ้นทางอารมณ์ได้นั้นบุคคลจะรับรู้ความสามารถของตนเองดีขึ้น และจะทำให้การแสดงออกถึงความสามารถไปในทางที่ดีขึ้น

1.3 เยาวชนที่กระทำความผิด (Juvenile offender)

ความหมายของเยาวชนที่กระทำความผิด

ในการทำความเข้าใจถึงความหมายของเด็กกระทำความผิดนั้นจะมีเกณฑ์แบ่งออกเป็น 1) เกณฑ์อายุ 2) เกณฑ์การกระทำความผิด

1) เกณฑ์อายุ

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีการพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ ส่วน “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ (ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์, 2554)

2) เกณฑ์การกระทำความผิด

ความหมายเกี่ยวกับเกณฑ์ในการกระทำความผิดของเด็กนั้นยังเป็นสิ่งที่มีความไม่แน่ชัด มีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ซึ่งแยกเป็นแนวทาง 2 ประการ

แนวทางที่ 1 การจำแนกเด็กกระทำความผิดออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) เด็กที่กระทำความผิดตามกฎหมายอาญา หมายถึง การที่เด็กกระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด ต้องถือว่าผิดกฎหมายด้วย ถือว่าเป็นการกระทำความผิดของเด็ก เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ เป็นต้น

2) เด็กที่ปรับตัวเข้ากับบรรทัดฐานทางสังคมไม่ได้ (Socially maladjusted) หมายถึง การกระทำของเด็กผิดไปจากเกณฑ์ปกติตามของเด็กที่สังคมยอมรับ ซึ่งความผิดลักษณะนี้เรียกว่า “Status Offence” คือ ความผิดที่หากผู้ใหญ่ทำจะไม่ถือว่าเป็นความผิด แต่หากเด็กกระทำจะถือว่าเป็นความผิด เป็นความผิดเพราะเหตุที่ได้ประพฤติตัวไม่เหมาะสมหรือไม่สมควรแก่วัย เช่น การหลบหนีออกจากบ้าน การหนีโรงเรียน การไม่เชื่อฟังบิดามารดา

3) เด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์และคุ้มครอง (In need of care and protection) หมายถึง เด็กที่ไม่ได้กระทำความผิด หรือเด็กที่มีความประพฤติอาจไม่เสียหาย แต่มีข้อพิจารณาในแง่สวัสดิภาพของเด็ก เช่น เด็กที่มีความเป็นอยู่ที่ตกอยู่ในภาวะอันตรายต่อศีลธรรม ได้แก่ เด็กอนาถา เด็กจรจัดไม่มีที่อยู่อาศัย เด็กที่บิดามารดาทอดทิ้ง ซึ่งบรรดาเด็กเหล่านี้หากไม่ได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ อาจจะกลายเป็นเด็กที่กระทำความผิดได้

แนวทางที่ 2 การจำแนกการกระทำผิดของเด็กกว่าเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐาน (Norm) ข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

1) เอาบรรทัดฐานความผิดตามกฎหมายอาญา (Crime norms) กล่าวคือ การกระทำของเด็กนั้นเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย

2) วัดจากบรรทัดฐานทางสวัสดิภาพ (Child welfare norms) หมายถึง การพิจารณาจากการกระทำของเด็กกว่ากระทำฝ่าฝืนบรรทัดฐานหรือเกณฑ์ปกติในด้านความเป็นอยู่ของเด็กในวัยเดียวกันหรือไม่

3) วัดจากบรรทัดฐานทางการศึกษา (Education norms) หมายถึง การพิจารณาจากการกระทำของเด็กในวัยเรียนว่า ได้กระทำฝ่าฝืนเกณฑ์ปกติในวัยเรียนหรือสภาพของนักเรียนเพียงใด จากแนวทางทั้งสองประการทำให้แต่ละประเทศใช้คำจำกัดความในการกระทำผิดในเด็กแตกต่างกันไป บางประเทศจะแยกปฏิบัติระหว่างเด็กกระทำผิดกับเด็กประพฤติผิดออกจากกัน แต่บางประเทศก็รวมเด็กประพฤติผิดให้อยู่ในความหมายของคำว่าเด็กกระทำผิดด้วย ซึ่งประเทศที่รวมเด็กทั้งสองกลุ่มเข้าด้วยกันนั้นเด็กจะต้องอยู่ในอำนาจการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนทั้งหมด ซึ่งต่างจากระบบคู่ (Dual System) เป็นระบบที่แยกเด็กกระทำผิดกฎหมายออกจากเด็กกระทำผิดที่เรียกว่า “Status Offence” โดยเด็กที่กระทำผิดกฎหมายจะอยู่ในอำนาจของศาลเยาวชน แต่เด็กที่กระทำผิดเพราะเหตุที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่วัยจะอยู่ในอำนาจคุ้มครองดูแลของฝ่ายบริหาร

สำหรับประเทศไทย ใช้ระบบคู่ (Dual System) คือการแบ่งแยกเด็กที่กระทำความผิดออกจากเด็กที่มีพฤติกรรมผิด โดยคำนิยามของคำว่าเด็กกระทำผิดตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 (Convention on the Right of the Child) ว่า “เด็ก” หมายถึงมนุษย์ทุกคนที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กจะไม่ได้ให้คำนิยามอย่างชัดเจนในคำว่า “เด็กกระทำผิด” แต่เมื่อพิจารณาตามบทนิยามดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า “เด็กกระทำผิด” หมายถึงบุคคลทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปีและได้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งจะได้รับความคุ้มครองสิทธิต่างๆตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กด้วย

สำหรับความหมายของมาตรฐานสากลของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชนหรือกฎแห่งกรุงปักกิ่ง ค.ศ. 1985 (United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice: The Beijing Rules) ให้ความหมายไว้ว่า “เด็กกระทำผิด” หมายถึง เด็กที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดกฎหมายหรือพบว่ากระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งอาจถูกดำเนินคดีสำหรับความผิดด้วยวิธีการที่แตกต่างจากของผู้ใหญ่ กฎแห่งกรุงปักกิ่งได้ให้ความหมายรวบยอดของแต่ละประเทศในคำว่า “เด็กกระทำผิด” ดังนี้

“เด็กและเยาวชน” (Juvenile) คือ เด็กและเยาวชน ซึ่งตามระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องอาจถูกดำเนินคดีสำหรับความผิดด้วยวิธีการที่แตกต่างไปจากของผู้ใหญ่

“ความผิด” (Offence) คือ พฤติกรรมใดๆ (การกระทำหรือละเว้นกระทำ) ที่ต้องรับโทษจากกฎหมายตามระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

“ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน” (Juvenile Offender) คือ เด็กและเยาวชนซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดกฎหมายหรือถูกพบว่ากระทำความผิดกฎหมาย

ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอใช้ความหมายของคำว่า “เยาวชนที่กระทำความผิด” ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก คือ คนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปีและได้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งจะได้รับความคุ้มครองสิทธิต่างๆตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กด้วย ซึ่งเป็นการให้ความหมายที่มีความครบถ้วนและครอบคลุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา และเพื่อให้ผู้วิจัยเข้าใจในลักษณะของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับอะไรที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมกระทำความผิด

พฤติกรรมกระทำความผิดในเด็กและเยาวชน (Criminal Behavior in Juveniles)

พฤติกรรมกระทำความผิดในเด็กหรือเยาวชน ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่มีความซับซ้อน และไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้อย่างง่ายดาย ซึ่งลักษณะส่วนใหญ่ของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดมักจะเข้าในเกณฑ์หนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งของการพัฒนาไปสู่การมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของสังคม ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวจะประกอบไปด้วย การมีลักษณะพฤติกรรมที่ละเมิดต่อสิทธิพื้นฐานของคนอื่น หรือฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานของสังคม (Conduct disorder) การแสดงออกถึงพฤติกรรมต่อต้าน ก้าวร้าวต่อผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจ (Oppositional defiant disorder) และการมีความบกพร่องในการขาดสมาธิ การอยู่นิ่งและหุนหันพลันแล่น (Attention defect hyperactivity disorder) ซึ่งจากเกณฑ์ทั้งหมดอาจเรียกโดยรวมว่าเป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคม (Antisocial-spectrum disorders) ซึ่งเป็นลักษณะที่มีแนวโน้มจะนำไปสู่การที่เด็กหรือเยาวชนเกิดพฤติกรรมกระทำความผิด ดังนั้นนักวิจัยหลายๆคนจึงพยายามศึกษาและทำความเข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกระทำความผิด เพราะหากเข้าใจถึงสาเหตุแล้วก็จะนำไปสู่การป้องกันสาเหตุที่จะทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

มีนักวิจัยหลายๆคนพยายามศึกษาทำความเข้าใจถึงสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมกระทำความผิดในเด็กหรือเยาวชน ซึ่ง Grigorenko (2012) เป็นผู้ที่ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกระทำความผิดในเด็กหรือเยาวชนได้สรุปสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมกระทำความผิดในเด็กหรือเยาวชน คือ 1. ความเสี่ยงของพันธุกรรม ซึ่งอาจจะเป็นการที่บุคคลมีสารในร่างกายนี่ส่งผลให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว

และหุนหันพลันแล่น และ 2. ความเสี่ยงของสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจจะเป็นตัวกระตุ้นทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาขึ้น ซึ่งทั้ง 2 สาเหตุถือว่ามีสำคัญในการอธิบายบริบทของบุคคลที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมหรือบุคคลที่มีพฤติกรรมกระทำผิด ซึ่งในแต่ละสาเหตุก็จะมีหลายๆปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคม โดยปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อความเป็นไปได้ในการเกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคมและนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมกระทำผิดนั้นจะเป็นปัจจัยที่เป็นสิ่งขัดขวางการเรียนรู้จากสังคม ได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงด้านชีวภาพ ปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อม และการที่ปัจจัยเสี่ยงด้านพันธุกรรมและปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมได้มีการปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งจะอธิบายรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยเสี่ยงด้านชีวภาพ

ในปัจจุบันได้มีความก้าวหน้าของการศึกษาด้านเซลล์ โมเลกุล และพันธุกรรม เพื่อทำความเข้าใจถึงสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคมในเด็กหรือเยาวชน ซึ่งนักวิจัยหลายๆคนได้ศึกษาในหลายๆด้านของทางชีวภาพ (ศิริโชค หงส์สงวนศรี และนางพาง ลีสมุวรรณ, 2548) ได้แก่

1. ด้านพันธุกรรม นักวิจัยพบว่าปัจจัยด้านพันธุกรรมเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคม แต่ด้วยพฤติกรรมต่อต้านสังคมเป็นพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นจึงจะต้องเกี่ยวข้องกับยีนหลายๆตำแหน่ง ทำให้ในการศึกษามีความยุ่งยากพอสมควร
2. ด้านสารสื่อประสาท (Neurotransmitter) มีการศึกษาพบว่าการศึกษาที่บุคคลมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม และพฤติกรรมหุนหันพลันแล่นมีความสัมพันธ์กับความผิดปกติทั้งในการสังเคราะห์สารสื่อประสาท การทำงาน และการทำลายของระบบสารสื่อประสาทในกลุ่ม monoamine neurotransmitter ทั้งสาร dopamine สาร norepinephrine และสาร serotonin ซึ่งสาร serotonin เป็นสารที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมต่อต้านสังคมและพฤติกรรมหุนหันพลันแล่นมากที่สุด
3. ด้านฮอร์โมน การมีฮอร์โมนที่ผิดปกติ อาจนำไปสู่การมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าคนทั่วไป โดยเฉพาะฮอร์โมนเพศชาย (androgens) ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของสมองในบริเวณที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว ความกลัว และความยับยั้งชั่งใจ ได้แก่ ส่วน amygdala ส่วนของ limbic system ในสมองส่วนหน้า เป็นต้น ดังนั้นในช่วงวัยรุ่นจึงเป็นช่วงวัยที่มีโอกาสเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ง่าย นอกจากฮอร์โมนเพศชายแล้วยังพบฮอร์โมนในกลุ่ม glucocorticoids จะมีความสัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว
4. ด้านสมอง สมองที่เกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ สมองส่วน amygdala สมองส่วน hypothalamus และบริเวณ limbic system ซึ่งหากเกิดการกระทบกระเทือนในบริเวณสมองในส่วนดังกล่าวอาจนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมต่อต้านสังคมขึ้นได้ นอกจากนั้นใน

การพัฒนาสมองในช่วงวัยรุ่นก็มีความสัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและต่อต้านสังคม เพราะในการพัฒนาสมองจะทำให้จำนวน synapse ที่มีอยู่ก่อนลดลงไปครึ่งหนึ่งเพื่อให้เซลล์ประสาททำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้มีความจำกัดในการใช้เหตุผล การตัดสินใจ และยังเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นประสาทของ serotonin ที่ไม่สมบูรณ์ด้วย

ปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อม

เมื่อกล่าวถึงพฤติกรรมต่อต้านสังคม นักวิจัยหลายๆคนที่ให้ความหมายมักจะมองว่ามีลักษณะพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับพฤติกรรมเอื้อสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมต่อต้านสังคมเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่ได้เป็นไปตามค่านิยมของสังคม ดังนั้นในการให้ความหมายของพฤติกรรมต่อต้านสังคมนั้นจึงมักจะอ้างอิงถึงหลักการโดยทั่วไปของสังคม ค่านิยมของสังคม และบรรทัดฐานของสังคม

สาเหตุของการให้ความสำคัญในบริบทของสังคมในการให้ค่านิยมพฤติกรรมต่อต้านสังคมนั้น เนื่องจากบริบททางสังคมเป็นแหล่งที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจให้บุคคลพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งก็คือว่าเป็นบริบทที่ช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุขเมื่อได้อยู่ในบริบทที่ดี แต่หากบุคคลได้อยู่ในบริบทที่ไม่ดีก็จะนำไปสู่การที่บุคคลพัฒนาพฤติกรรมต่อต้านสังคมขึ้น บริบทในสังคมที่มักจะส่งผลให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคมมากที่สุด ได้แก่

1. บริบทด้านชุมชนและบริบทด้านโรงเรียนของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิด มีงานวิจัยหลายๆงานที่พบว่าเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดมักจะมาจากชุมชนที่ทรุดโทรม ไม่มีระเบียบ การจัดการที่ไม่ดี และคนในชุมชนมีลักษณะที่เป็นศัตรูและมุ่งร้ายต่อกันและมักจะเปลี่ยนที่อยู่บ่อยๆ (Kroneman et al. 2004; Sampson et al. 1997 อ้างถึงใน Grigorenko, 2012) นอกจากนี้ระดับของความจนยังมีความสัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมละเมิดกฎเกณฑ์สังคม เช่น การที่วัยรุ่นท้องไม่พึงประสงค์ และมีอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคันสูง (Brooks-Gunn et al. 1993; Sommers and Baskin, 1994 อ้างถึงใน Grigorenko, 2012) ส่วนในบริบทด้านโรงเรียน ได้มีการศึกษาและพบว่าเด็กที่มีลักษณะพฤติกรรมต่อต้านสังคมมักจะมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมในโรงเรียนที่มีอัตราเกี่ยวกับการกระทำผิดที่สูง และมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ในโรงเรียน (DeWit et al. 2000 ; Hadley-Ives et al. 2000 ; Kilgore et al. 2000 ; Loukas and Robinson 2004 ; Shafii and Shafii 2003 อ้างถึงใน Grigorenko, 2012) จากการศึกษาของ Gottfredson (2001 อ้างถึงใน Grigorenko, 2012) ได้พบว่าหากโรงเรียนมีการตั้งกฎเกณฑ์ที่ถาวร มีรูปแบบการจัดการที่ดีและมีความสอดคล้องจะนำไปสู่การลดอัตราพฤติกรรมที่ละเมิดกฎเกณฑ์ของโรงเรียนลง

2. บริบทด้านครอบครัว ในการศึกษาของ (Grigorenko, 2012) ได้พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับบริบทในครอบครัวส่วนใหญ่ที่มักจะนำไปสู่การที่เด็กหรือเยาวชนแสดงพฤติกรรมกระทำผิดนั้นจะแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

2.1 การเลี้ยงดูเด็กที่ปฏิบัติไม่ค่อยดี ลักษณะการเลี้ยงดูที่มักจะนำไปสู่การที่เด็กหรือเยาวชนกระทำผิดนั้นมักจะเป็นการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ปฏิเสธลูก พ่อแม่มีการลงโทษที่รุนแรงเมื่อลูกทำผิดกฎระเบียบที่พ่อแม่ตั้งไว้ หรือพ่อแม่ที่มีการทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ และพ่อแม่ที่ไม่ค่อยได้ดูแลให้คำปรึกษาแก่ลูก ซึ่งการดูแลภายในครอบครัวที่มีลักษณะดังกล่าวจากการศึกษาของ Grigorenko (2012) สรุปว่าเป็นลักษณะที่สามารถทำนายการเกิดพฤติกรรมกระทำผิดในเด็กและเยาวชนได้ดีที่สุด

2.2 เกิดความขัดแย้งภายในครอบครัว การเกิดความขัดแย้งภายในครอบครัวหรือการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว เป็นลักษณะที่เป็นตัวทำนายที่ดีในการทำนายพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากมาตรฐานของสังคม มักชอบละเมิดกฎเกณฑ์ นอกจากนั้นครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน และครอบครัวที่มีชีวิตแต่งงานที่ไม่ค่อยดี ก็เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ชอบละเมิดกฎเกณฑ์

2.3 ลักษณะที่เป็นปัญหาของพ่อแม่ ได้แก่ พ่อแม่ที่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคมหรือมีลักษณะที่ชอบละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคม ก็มักจะมีแนวโน้มที่ลูกจะมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากมาตรฐานของสังคม มักชอบละเมิดกฎเกณฑ์ และครอบครัวที่พ่อแม่ของเด็กต้องประสบกับสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ เช่น สภาพครอบครัวที่มีการใช้สารเสพติด และพ่อแม่ที่เป็นโรคซึมเศร้า ลักษณะเหล่านี้จะนำไปสู่การที่เด็กหรือเยาวชนเกิดพฤติกรรมที่ละเมิดต่อสิทธิพื้นฐานของคนอื่น หรือฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานของสังคม

3. บริบทด้านเพื่อน การที่เด็กหรือเยาวชนมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมหรือพฤติกรรมกระทำผิด มักมีพื้นฐานมาจากการที่เด็กหรือเยาวชนมีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ซึ่งเป็นเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมกระทำผิดเช่นเดียวกัน โดยจากการศึกษาจากนักวิจัยหลายคน พบว่าการที่เด็กมีเพื่อนที่มีปัญหาพฤติกรรมกระทำผิดจะมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการเป็นเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิด (Dishion and Patterson 2006 ; Elliott and Menard 1996 ; Haynie 2001 ; Keena et al. 1995 ; Patterson et al. 1991 ;Warr 2002 อ้างถึงใน Grigorenko, 2012) นอกจากบริบทของเพื่อนในข้างต้นแล้ว ยังมีอีกปัจจัยหนึ่งของบริบทเพื่อนที่นำไปสู่การเกิดพฤติกรรมกระทำผิดในเด็กหรือเยาวชน ได้แก่ การกดดันของเพื่อนที่มีปัญหาพฤติกรรม โดยได้มีงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยสนับสนุนกับการที่เด็กหรือเยาวชนยอมตามหรืออดทน มี

ความต้านทานจากการกดดันในหมู่เพื่อนที่มีปัญหาพฤติกรรมกระทำผิด โดยปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลให้เด็กหรือเยาวชนยอมทำตามสิ่งที่เพื่อนกดดัน คือ เด็กหรือเยาวชนดังกล่าวจะอยู่ในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ไม่ค่อยมีระเบียบ มีการจัดการที่ไม่ดี เด็กมีความสัมพันธ์ที่ไม่ค่อยดีกับคุณครู และมักจะไม่ค่อยมีความผูกพันกับโรงเรียน ไม่มีความสนใจในการทำกิจกรรมอื่นๆ หรือไม่มีงานอดิเรก และเด็กเหล่านี้มักจะขาดผู้ใหญ่ที่คอยให้คำแนะนำในทางที่ดี ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนเด็กหรือเยาวชนสามารถต่อต้านการกดดันจากเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่ดีนั้น คือ เด็กหรือเยาวชนเหล่านี้มักจะยึดมั่นในหลักจริยธรรม สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่ดี และเด็กเหล่านี้มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่คอยแนะนำ คอยสั่งสอนเสมอ

ปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงด้านชีวภาพและปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรม

ในบางสภาพแวดล้อมอาจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านชีวภาพบางอย่าง ที่อาจส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคมขึ้นได้ จึงมีการศึกษาถึงการปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านชีวภาพและปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมว่าส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอย่างไร จากการทบทวนของ Grigorenko (2012) พบว่ามีหลายๆงานที่ศึกษาถึงการปฏิสัมพันธ์ของทั้งสองปัจจัยอยู่ มีงานศึกษาถึงปัจจัยเกี่ยวกับบริเวณที่มียีนส์ MAOA กับปัจจัยการที่เด็กถูกลี้นดูที่ไม่ดี พบว่า ร้อยละ 85 ของเด็กหรือเยาวชนที่มียีนส์ MAOA น้อยและได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่ดีมักจะพัฒนาไปสู่การมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม มีงานวิจัยที่ทดสอบปัจจัยเกี่ยวกับยีนส์ที่เป็นตัวส่งสาร serotonin กับปัจจัยการสนับสนุนของครอบครัว เพื่อดูถึงความแตกต่างของความซึมเศร้าในเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่ดีว่าปัจจัยใดมีผลอย่างไร นอกจากนี้ยังมีงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีสารและไม่มีสาร dopamine กับการมีและไม่มี ความซึมเศร้าจากการถูกลี้นดูปฏิเสธต่อการนำไปสู่การเป็นเด็กที่กระทำผิด ในงานข้างต้นจะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางชีวภาพและปัจจัยทางสภาพแวดล้อมว่าเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแล้วจะเกิดผลต่อพฤติกรรมที่ไม่ดีอย่างไรบ้าง

จากรายละเอียดข้างต้นเป็นการอธิบายว่าทำไมเด็กหรือเยาวชนจึงมีพฤติกรรมกระทำผิด ซึ่งการศึกษาและการเข้าใจในสาเหตุดังกล่าวจะนำไปสู่การป้องกันสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกระทำผิดในเด็ก มีหลายๆหน่วยงานที่ทำการวิจัยถึงปัจจัยใดส่งผลต่อการกระทำผิดในเด็กหรือเยาวชนมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอในหัวข้อถัดไป

ปัจจัยการกระทำผิดในเด็กและเยาวชน

หน่วยงาน The Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention's หรือชื่อย่อ คือ OJJDP ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการกระทำผิดในเด็กและเยาวชนมีหน้าที่หลักใน

การสร้างโปรแกรมที่จะช่วยแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด นอกจากนั้นยังพยายามสร้างปัจจัยป้องกันสำหรับเด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าไปสู่วงจรแห่งการกระทำความผิด สิ่งสำคัญในการพัฒนาโปรแกรมเพื่อช่วยเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้นจำเป็นต้องทราบถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด ดังนั้น OJJDP จึงได้รวบรวมนักวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนที่มีลักษณะของการกระทำความผิดที่รุนแรง เพื่อมาวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่การกระทำความผิดและปัจจัยป้องกันที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนไม่เข้ามาสู่วงจรของการกระทำความผิด

ผลของการศึกษาได้ระบุว่าปัจจัยที่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมที่รุนแรงในเด็กวัยรุ่น แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล (Individual Factors)

จากงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่ได้มีการศึกษาในหลายๆประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนบุคคลที่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมที่รุนแรงหรือพฤติกรรมกระทำความผิดในวัยรุ่น ซึ่งจากการวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1.1) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านร่างกาย (Individual Medical and Physical Factors) คือ

1.1.1) ความซับซ้อนของการตั้งท้องและการคลอดและ 1.1.2) อัตราการเต้นของหัวใจในยามพักผ่อนที่ต่ำ ส่งผลให้บุคคลปราศจากความกลัวและมักจะถูกครอบงำได้ง่ายจากการถูกกระตุ้น ซึ่งสิ่งนี้ ส่งผลให้บุคคลแสดงความก้าวร้าวและแสดงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงออกมา อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคล ด้านร่างกายนั้นยังเป็นตัวทำนายที่ไม่ได้รับการยืนยันว่าจะนำไปสู่การที่เด็กวัยรุ่นจะมีพฤติกรรมเสี่ยงที่รุนแรง

1.2 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจิตใจ (Individual Psychological Factors) เป็นปัจจัยที่เป็นตัว

ทำนายการเกิดพฤติกรรมรุนแรงในเด็กวัยรุ่น ซึ่งปัจจัยที่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นตัวทำนายที่ดีและบางปัจจัยก็ยังเป็นการทำนายที่ยังไม่ค่อยสัมพันธ์ต่อการทำนายการแสดงพฤติกรรมรุนแรงในวัยรุ่น ได้แก่

1.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจิตใจ ที่เป็นตัวทำนายที่ดีต่อการแสดงพฤติกรรมรุนแรง ได้แก่ 1) การที่เด็กมีลักษณะเป็นเด็กสมาธิสั้น (hyperactivity) มีปัญหาในการให้ความสนใจ การมีสมาธิ (concentration problem) มีลักษณะของความกระวนกระวาย (restlessness) และมีการแสดงออกที่เสี่ยง (risk taking) การศึกษาครั้งนี้ได้ระบุว่าลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะที่มีความสัมพันธ์ที่คงที่ต่อการทำนายการมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงของวัยรุ่นในภายหลัง ซึ่งการที่เด็กมีลักษณะเหล่านี้นี้อาจนำไปสู่การเกิดปัญหาในปัจจัยเสี่ยงอื่นๆอีก จากงานวิจัยของ Farrington (1989) อ่างถึงใน (Hawkins et al., 2000) พบว่า การที่เด็กมีปัญหาในการให้ความสนใจ

สนใจหรือการมีสมาธิ จะเป็นตัวทำนายการเกิดปัญหาทางการเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงในภายหลัง 2) การแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงตั้งแต่ยังเด็ก (Early initiation of violent behavior) จะนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงและหนักมากยิ่งขึ้นเมื่อเด็กโตขึ้นจนนำไปสู่การเป็นเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด 1.2.2 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านจิตใจ ที่เป็นตัวทำนายที่ดีต่อการแสดงพฤติกรรมรุนแรงในเพศชาย ได้แก่ 1) การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressiveness Behavior) จากการศึกษาของงานวิจัยนี้ทำให้เข้าใจในตัวแปรการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวที่ว่าถือเป็นตัวแปรที่เป็นจุดเริ่มต้นของการที่เด็กวัยรุ่นแสดงพฤติกรรมรุนแรง คือ จากหลายๆงานวิจัยที่ได้ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กอายุ 6 และ 13 ปี หรือช่วงอายุ 10 และ 13 ปี ซึ่งผลการศึกษาระบุว่าเด็กในช่วงอายุดังกล่าวถ้าหากมีลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าว จะเป็นตัวทำนายการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงในอนาคตได้ และที่สำคัญงานวิจัยของ Loney, Kramer และ Milich (1983 อ้างถึงใน(Hawkins et al., 2000) ได้ระบุว่าเด็กที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมักจะมีลักษณะสมาธิสั้นร่วมด้วย แต่อย่างไรก็ตามตัวแปรการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นไม่สามารถทำนายได้ในเพศหญิง 2) การมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม (Involvement in other forms of antisocial behavior) จากรายงานตนเองของวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมาตรฐานของสังคมได้ระบุว่าเด็กวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในลักษณะพฤติกรรมต่อต้านสังคม ได้แก่ บุคคลที่มีการขโมย มีการเสพสารเสพติด มีการขายยา ซึ่งสิ่งเหล่านี้มักจะส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นกระทำความผิด 3) การมีความเชื่อและทัศนคติทางบวกต่อพฤติกรรมที่มีความเบี่ยงเบนจากมาตรฐานสังคมหรือพฤติกรรมต่อต้านสังคม (Beliefs and attitudes favorable to deviant or antisocial behavior) คือ มีความเชื่อที่ไม่ซื่อสัตย์ มีความเชื่อและทัศนคติที่ต่อต้านสังคม มักจะมีทัศนคติที่ชอบความรุนแรง และมักจะมีความคิดที่มีความเป็นศัตรูกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2. ปัจจัยด้านครอบครัว (Family Factors)

ปัจจัยครอบครัวที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนพัฒนาไปเป็นเด็กที่มีการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรง ได้แก่

2.1 มีการจัดการภายในครอบครัวที่ไม่มีประสิทธิภาพ (Poor family management practices) มีนักวิจัยหลายๆคนที่ศึกษาถึงลักษณะการจัดการภายในครอบครัวที่ส่งผลให้เด็กเติบโตและพัฒนาตนเองให้มีลักษณะเป็นผู้มีพฤติกรรมที่รุนแรง ได้แก่ พ่อแม่สื่อสารถึงความคาดหวังที่ตนเองมีต่อลูกไม่ชัดเจน พ่อแม่ไม่ค่อยเข้าใจและไม่ค่อยให้คำปรึกษา และพ่อแม่ที่ไม่มีความคงเส้นคงวาในการตั้งกฎระเบียบ (Capaldi and Patterson, 1996; Hawkins, Arthur, and Catalano, 1995 อ้างถึงใน (Hawkins et al., 2000) จากนั้นมีนักวิจัยหลายๆคนได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัวที่ส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นเด็กที่แสดงพฤติกรรมที่รุนแรง โดยสรุป ได้แก่ ครอบครัวที่

เข้มงวด ครอบครัวที่ตามใจ นอกจากนั้นได้แก่ลักษณะของครอบครัวที่พ่อแม่ลงโทษไม่มีความคงเส้นคงวา หรือลงโทษโดยการเพิกเฉยต่อลูก และมีการลงโทษที่รุนแรงดุร้ายเมื่อลูกไม่ได้ทำตามกฎระเบียบที่วางไว้

2.2 ครอบครัวที่ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน มีนักวิจัยหลายคนได้ศึกษาถึงสัมพันธ์ภาพในครอบครัวว่าหากครอบครัวใดมีความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวสิ่งนี้จะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เด็กพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น แต่ในทางกลับกันหากครอบครัวที่ขาดการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อาจส่งผลให้เด็กที่พฤติกรรมที่เสี่ยงในอนาคต

2.3 ครอบครัวที่มีความขัดแย้งกันบ่อยครั้ง ในงานวิจัยของ Farrington,1989; McCord, 1979; Maguin et al., 1995 พบว่าปัญหาในชีวิตคู่หรือการเกิดความขัดแย้งภายในครอบครัว จะเพิ่มการเกิดความเสี่ยงของการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงในภายหลัง

2.4 ครอบครัวที่มีทัศนคตินิยมการใช้สารเสพติดและการแสดงพฤติกรรมรุนแรง

3. ปัจจัยด้านโรงเรียน (School Factors)

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้พบว่าปัจจัยด้านโรงเรียนที่ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมความรุนแรงคือ

3.1 การมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสามารถทำนายได้กับทั้งเด็กอายุ 10, 14 และ 16 ปี

3.2 มีปัญหาพฤติกรรมที่โรงเรียน ซึ่งในเด็กอายุ 10 ปี จะถูกทำนายได้ดีที่สุดว่าจะมีพฤติกรรมที่รุนแรงเมื่ออายุ 18 ปี

3.3 การที่เด็กรู้สึกไม่เป็นส่วนหนึ่งกับโรงเรียน เด็กรู้สึกไม่มีแรงบันดาลใจในการเรียน และเด็กมีการย้ายโรงเรียนบ่อย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้หากมีในเด็กอายุ 14-16 ปี จะเป็นตัวทำนายที่สำคัญในการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงในเด็กอายุ 18 ปี

4. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (Peer-Related Factors)

4.1 การมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมกระทำความผิด เมื่อเด็กอายุ 10, 14 หรือ 16 ปี ได้ประสบกับสิ่งนี้จะเป็นตัวส่งเสริมในการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงในอนาคต

4.2 การเป็นสมาชิกในแก๊ง เป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงจะเสี่ยงมากหรือน้อยจะแบ่งตามอายุของเด็ก โดยหากเด็กที่อายุ 14 ปี ได้เป็นสมาชิกในแก๊งจะทำนายการแสดงพฤติกรรมรุนแรงในอนาคตมากที่สุด ที่มีความเสี่ยงถัดมา คือ เด็กอายุ 16 ปี

5. ปัจจัยด้านชุมชนที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ (Community and Neighborhood Factors)

ผลจากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวทำนายที่ดีในการเกิดพฤติกรรมแสดงความรุนแรง 3 ประการ คือ

5.1 ชุมชนที่ไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

5.2 ชุมชนที่มีการใช้สารเสพติด

5.3 เด็กที่รู้จักกับผู้ใหญ่ที่มีความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม

จากการทบทวนความหมายและปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดในเด็กและเยาวชนนั้นมีปัจจัยมาจากหลายๆด้าน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กที่กระทำความผิดนั้นเป็นกระบวนการที่มีความละเอียดอ่อนและเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม

2. การแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

เนื่องจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการไม่กระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนยังมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เพื่อทำความเข้าใจในกระบวนการของแต่ละแนวคิดหรือทฤษฎี ว่าสามารถช่วยเด็กที่กระทำความผิดให้มีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ไม่กระทำความผิดซ้ำได้อย่างไร โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการทางด้านจิตใจ และ กระบวนการยุติธรรมในการกระทำความผิดทางอาญาในเยาวชน

2.1 กระบวนการทางด้านจิตใจ

ในกระบวนการทางด้านจิตใจที่ผู้วิจัยได้เลือกทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง (Reality Therapy, RT) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มักจะใช้กันมาอย่างยาวนานในการดูแลเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด นอกจากทฤษฎีข้างต้นแล้วยังมีอีกแนวคิดหนึ่งที่มีผลการวิจัยเชิงประจักษ์ว่าเป็นแนวคิดที่ใช้ได้ผลในการดูแล แก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด นั่นคือการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (Multisystemic Therapy, MST)

ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง (Reality Therapy)

ในการที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการกระทำความผิดของตนเองไปสู่การไม่กระทำความผิดซ้ำ สิ่งที่เป็นส่วนสำคัญ คือ การที่ให้เด็กหรือเยาวชนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดี

ของตนเอง ซึ่งทฤษฎีที่มีความเหมาะสมในการดูแลเด็กหรือเยาวชนกลุ่มนี้ เนื่องจากช่วงวัยเด็กยังเป็นช่วงที่มีความต้องการการประคับประคองจากผู้ดูแลอยู่ และทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงนี้ยังเป็นทฤษฎีที่เน้นให้บุคคลได้มีโอกาสเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้จะมีการกำหนดเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงถือว่าเป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากการที่ Glasser (1969) มีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนดูแลเด็กสาววัยรุ่นที่มีประวัติทำผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นทฤษฎีที่จะเน้นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เมื่อผู้รับบริการได้รับความต้องการของตนเองแล้วผู้รับบริการจะมีการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์ของตนเองจากบุคคลที่มีเอกลักษณ์ล้มเหลวไปสู่การเป็นบุคคลที่มีเอกลักษณ์ประสบความสำเร็จ ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงเป็นที่นิยมในการนำไปใช้กับหลายๆสถาบันที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เช่น ศาล งานคุมประพฤติ ตำรวจ โรงเรียน สถานฝึกอบรม เป็นต้น

ทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง เชื่อว่ามนุษย์มีความต้องการพื้นฐานทางสังคมที่สำคัญ คือ การมีเอกลักษณ์ เฉพาะตัว

ในการสร้างเอกลักษณ์ของบุคคลนั้น จะเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก จากการที่เด็กเริ่มที่จะปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคม รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับตนเอง เมื่อโตขึ้นถึงช่วงที่บุคคลจะต้องสร้างหรือระบุเอกลักษณ์แห่งตนนั้นบุคคลจะเริ่มจากการพิจารณาตนเองถึงการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในอดีต และการพิจารณาถึงประสบการณ์ของตนเองว่าตนเองนั้นเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งจะพัฒนาต่อไปเป็นเอกลักษณ์แห่งความสำเร็จ และเอกลักษณ์ล้มเหลว

บุคคลที่รู้สึกว่าคุณค่าตนเองประสบความสำเร็จ เขาจะมีทั้งคนที่เขารักและคนที่รักเขา อย่างน้อยหนึ่งคน และมีคนที่เห็นคุณค่าในตัวเขา โดยที่เขาเองต้องรู้สึกถึงคุณค่าในตนเองด้วย ซึ่งบุคคลจะเห็นคุณค่าในตนเองได้หลังจากที่บุคคลนั้นประสบความสำเร็จด้วยตนเอง และได้รับการยอมรับ ซึ่งต่างจากบุคคลที่รับรู้ว่าคุณค่าตนเองล้มเหลว บุคคลเหล่านี้ยังไม่ได้ได้รับความรู้สึกสองอย่าง คือ ความรู้สึกว่าคุณค่าเป็นที่รักและรักคนอื่น และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น บุคคลเหล่านี้จะรู้สึกทุกข์ และอาจจะนำไปสู่การละเมิดกฎหมาย การติดสารเสพติด เป็นต้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการที่บุคคลจะตระหนักว่าคุณค่าของตนเองเป็นเช่นอย่างไร บุคคลจะวัดจากการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นเป็นสำคัญ ซึ่ง Glasser ได้แบ่งเอกลักษณ์ไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. เอกลักษณ์แห่งความสำเร็จ (Success Identity) จะมีลักษณะของตนเอง 2 ลักษณะ

1.1 บุคคลจะรับรู้ว่ามีคนอื่นรักเขาอย่างที่เขาเป็น ขณะเดียวกันเขาก็มีคนที่เขารักด้วย

1.2 บุคคลมีความเข้าใจว่าเขาเป็นผู้มีคุณค่าในสายตาคนอื่นและมีความต้องการได้รับการยอมรับ

เมื่อมีทั้งสองลักษณะข้างต้นจะส่งผลให้บุคคลเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ คือ เขาสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้โดยไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น บุคคลเหล่านี้จะมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีความหมาย เขาจะมีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีความเข้มแข็งและมั่นใจ ถ้าเผชิญหน้ากับความจริงของชีวิตและประเมินตัดสินพฤติกรรมของตนได้ด้วยตนเอง

2. เอกลักษณะแห่งความล้มเหลว (Failure Identity)

บุคคลจะไม่รับรู้ลักษณะทั้ง 2 ประการที่มีอยู่ในเอกลักษณ์แห่งความสำเร็จในตนเอง คือ การรับรู้ว่าเป็นที่รักอย่างที่เขาเป็น รวมถึงรับรู้ว่าเขาก็มีคนที่เขารัก และการเข้าใจว่าเขาเป็นผู้มีคุณค่าในสายตาของคนอื่นและการได้รับการยอมรับจากคนอื่น จึงส่งผลให้บุคคลไม่สามารถพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนไปในทางที่ประสบความสำเร็จได้

บุคคลที่มีเอกลักษณ์แห่งความล้มเหลวจะมีปัญหาการอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง แสดงออกมาใน 2 รูปแบบ

2.1 ปฏิเสธหรือเพิกเฉยต่อความจริง บางครั้งคนภายนอกอาจจะมองว่าบุคคลมีปัญหาทางจิต แต่ในความเป็นจริงแล้วเขาเพียงปฏิเสธความจริง

2.2 บุคคลเพิกเฉยต่อความจริง รับรู้โลกแห่งความจริง แต่เลือกที่จะไม่สนใจ ซึ่งคนกลุ่มนี้บุคคลอื่นมักจะเรียกเขาว่าเป็นผู้กระทำผิดกฎหมาย พวกต่อต้านสังคม หรืออื่นๆ

ลักษณะของบุคคลที่มีเอกลักษณ์แห่งความล้มเหลว จะเป็นบุคคลที่ขาดความรับผิดชอบ ประเมินตนเองในทางลบ รับรู้ว่าตนเองไม่มีคุณค่า ไม่เป็นที่รัก และคิดว่าตนเองไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ ทำให้มีปัญหาในการเผชิญหน้ากับความจริง จึงทำให้เขาเกิดความรู้สึกทุกข์ใจ หดหู่ ท้อแท้ วิตกกังวล จึงไม่มีจุดมุ่งหมายหรือแบบแผนในการดำเนินชีวิต

แน่นอนว่าเราทุกคนต่างต้องการมีเอกลักษณ์แห่งความสำเร็จ ต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีความหมาย และอยากจะมีพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบ ซึ่ง Glasser พัฒนาทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงเพื่อพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์ของบุคคลที่มีเอกลักษณ์แห่งความล้มเหลวไปสู่เอกลักษณ์แห่งความสำเร็จ ซึ่ง Glasser กล่าวว่าเขาจะพัฒนาเปลี่ยนแปลงมากน้อยเท่าไร จะขึ้นอยู่กับตัวตนของบุคคลนั่นเอง

การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์

ทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง จะเน้นให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งก่อนที่บุคคลจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นของตนสิ่งสำคัญอันดับแรก คือ บุคคลจะต้องเข้าใจในความต้องการของตนเองอย่างแท้จริงว่าเป็นสิ่งซึ่งมักมาจากแรงจูงใจที่เกิดจากการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยที่บุคคลได้พิจารณาแล้วว่าพฤติกรรมก่อนหน้านี้ของตนนั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ และยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่มีความรับผิดชอบ ดังนั้นบุคคลจะเข้าใจแล้วว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใหม่ของตนเองนั้นทำไปเพื่อสิ่งใด ซึ่งสิ่งนี้ถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ใหม่ (Relearning) สำหรับบุคคลที่มีเอกลักษณ์แห่งความล้มเหลว หลังจากการเรียนรู้ใหม่แล้วทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงจะให้บุคคลได้มีโอกาสลองทำพฤติกรรมแบบใหม่ ทำให้บุคคลได้มีโอกาสได้ประสบกับความสำเร็จในสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป โดยให้บุคคลเผชิญหน้ากับความจริง ได้เรียนรู้ถึงความรับผิดชอบ คือ เขาสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ตามความเป็นจริง โดยไม่เดือดร้อนผู้อื่น ซึ่งเขาจะแสดงพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบมากขึ้นทั้งการกระทำ ความคิด และความรู้สึก สุดท้ายบุคคลจะเรียนรู้และเข้าใจถึงระบบการควบคุมชีวิตของตนเอง

ดังนั้นเป้าหมายของทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง ต้องการช่วยให้บุคคลที่มีเอกลักษณ์แห่งความล้มเหลวได้พิจารณาและกำหนดเป้าหมายของตนเองอย่างชัดเจน และเลือกรูปแบบพฤติกรรมใหม่ เพื่อบรรลุความต้องการหรือเป้าหมายของเขา ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นบุคคลที่มีเอกลักษณ์แห่งความสำเร็จ ซึ่งจะมีลักษณะพฤติกรรม 3 ประการ คือ

1.1) มีความรับผิดชอบ (Responsibility) คือ บุคคลที่สามารถตอบสนองเต็มเต็มความต้องการของตน โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน จะมีความรับผิดชอบในการตอบสนองความต้องการของตน โดยไม่มีข้อแก้ตัวถึงอุปสรรคในอดีต ปัจจุบันหรืออุปสรรคที่เกิดจากการที่บุคคลอื่นเป็นผู้กระทำ

1.2) ความเป็นจริง (Reality) บุคคลสามารถแก้ไขปัญหาของตนได้โดยเขาจะเผชิญกับความจริงว่าเขาจะตอบสนองความต้องการของเขาโดยไม่เดือดร้อนผู้อื่นอย่างไร และเน้นว่าอดีตเป็นสิ่งที่ผ่านไปแล้ว เขาไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ สิ่งสำคัญคือให้ความสนใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

1.3) การประเมินพฤติกรรม (Right and Wrong) บุคคลตระหนักรู้ถึงพฤติกรรมที่ตนเองกระทำว่าสิ่งไหนทำให้เกิดความล้มเหลว กระทำแล้วเกิดประโยชน์อย่างไรต่อเขา เขาพอใจหรือไม่พอใจกับการกระทำของเขา ซึ่งการประเมินพฤติกรรมของตนเองนี่จะเป็นแรงส่งเสริมผลักดันให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่แนวทางที่เหมาะสมมีความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่าทฤษฎีนี้มีการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดโดยจะใช้แนวทางให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง เด็กและเยาวชนจะเข้าใจในตนเองแล้วว่าเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้ไปเพื่อสิ่งใด เพราะทฤษฎีนี้จะให้เด็กได้ตระหนักและเข้าใจถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง ความต้องการของเด็กเหล่านี้ก็มักจะมาจากร่างกายที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การต้องการเป็นที่รักและต้องการการยอมรับจากคนในครอบครัว เพื่อน ครู และคนในสังคม ซึ่งเมื่อเด็กเปลี่ยนแปลงตนเองไปแล้วก็อาจจะทำให้เด็กได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ และจะทำให้เด็กรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีศักยภาพ ซึ่งจะทำให้เด็กมองตนเองในภาพพจน์ที่ดี และยังทำให้เด็กอยากจะทำดีต่อไปอย่างต่อเนื่อง

จากทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงจะเห็นได้ว่าเป็นทฤษฎีที่เน้นให้เด็กหรือเยาวชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของตน ซึ่งความต้องการพื้นฐานคือความต้องการการเป็นที่รักและต้องการการยอมรับจากคนในครอบครัว จึงจะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมรอบข้างของเด็กจึงมีความสำคัญสำหรับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด ดังนั้น นอกจากการที่เด็กหรือเยาวชนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองแล้ว และหากสภาพแวดล้อมของเด็กมีการเปลี่ยนแปลงไป ก็จะทำให้เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้เด็กหรือเยาวชนไม่กระทำความผิดซ้ำ ซึ่งแนวคิด Multisystemic Therapy เป็นแนวคิดหนึ่งที่จะนำมาใช้ปรับเปลี่ยนทั้งตัวเด็กและสภาพแวดล้อมของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดด้วย มีกระบวนการ ดังนี้

การบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (Multisystemic Therapy, MST)

การบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (Multisystemic Therapy, MST) เป็นรูปแบบหนึ่งของการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยเป็นการบำบัดที่เน้นการแก้ไขปัญหาย่างครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด มีทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเพื่อนที่เด็กหรือเยาวชนมีปฏิสัมพันธ์ด้วย และปัจจัยชุมชนที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ ซึ่ง การบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) ได้รับการพัฒนามาจากทฤษฎีของ Bronfenbrenner (1979, อ้างถึงใน Nicolson & Ayers, 2012) ที่กล่าวว่าพัฒนาการของวัยรุ่นนั้นมาจากการปฏิสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับสภาพแวดล้อมที่วัยรุ่นคนนั้นอาศัยอยู่ ดังนั้นในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของวัยรุ่น Bronfenbrenner จึงเสนอให้ดูถึงการที่วัยรุ่นคนนั้นปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เขาอาศัยอยู่หรือเรียกว่า “social-ecological models of behavior”

ทฤษฎี social-ecological models of behavior อธิบายว่าการที่วัยรุ่นเกิดปัญหาทางพฤติกรรมขึ้นนั้นมักเกิดจากการที่บุคคลไม่ค่อยได้มีปฏิสัมพันธ์หรือสื่อสารกับกลุ่มบุคคลในสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิด (เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน เพื่อนบ้าน และคนที่โรงเรียน)

ดังนั้นในการแก้ปัญหาจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบของสภาพแวดล้อม เพราะการเปลี่ยนแปลงระบบสภาพแวดล้อมจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบทบาทและพฤติกรรมของวัยรุ่น ซึ่งการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) ได้นำความรู้ดังกล่าวมาปรับใช้เป็นการบำบัดที่มีความครอบคลุมทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เด็กและเยาวชนปฏิสัมพันธ์อยู่ ซึ่งกระบวนการที่ใช้มีหลักการ 3 ประการในการดูแลเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด คือ

1. การค้นหาปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและทำให้ปัจจัยนั้นบรรเทาลง

ในการทำความเข้าใจสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) จะอธิบายด้วยมุมมองจากหลายๆ ด้าน (Henggeler, Cunningham, Pickrel, Schoenwald & Brondino, 1996) ได้แก่

1.1 ด้านตัวบุคคลเอง เช่น เด็กหรือเยาวชนอาจจะมีลักษณะความสามารถทางการรู้คิดต่ำ หรืออาจจะมีทักษะทางสังคมที่ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านครอบครัว เช่น ครอบครัวของเด็กหรือเยาวชนนั้นอาจจะไม่ค่อยมีความอบอุ่น ไม่มีกฎระเบียบที่ใช้ในการกำกับระเบียบวินัยในเด็กหรือเยาวชน หรือกฎระเบียบ อาจจะไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นไปได้ว่าคนในครอบครัวมีพฤติกรรมของการ เป็นอาชญากร

1.3 ด้านเพื่อน เช่น เด็กหรือเยาวชนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา อาจจะมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีลักษณะเบี่ยงเบนจากมาตรฐานในสังคม หรือเพื่อนที่มีความแตกต่างจากสิ่งที่สังคมทั่วไปยอมรับ

1.4 ด้านโรงเรียน เช่น เด็กหรือเยาวชนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ส่วนใหญ่มักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ และมักจะออกจากโรงเรียนกลางคัน

1.5 ด้านชุมชนที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ คือ มักจะเป็นชุมชนที่มีอาชญากรรม

ดังนั้นในการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) นั้น จะเริ่มโดยการเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทั้ง 5 ด้าน จากนั้นจะมีการวางแผนที่เหมาะสมกับเด็กหรือเยาวชน โดยค่อยๆปรับเปลี่ยนปัจจัยที่เสี่ยงให้ดีขึ้น ซึ่งการทำเช่นนี้อย่างต่อเนื่องผลที่ตามมาจะทำให้ปัจจัยที่เสี่ยงนั้นลดลงไป ตัวอย่างเช่น อุปสรรคต่อการเป็นผู้ปกครองที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ มีความเครียดสูง ไม่ค่อยมีการสนับสนุนทางสังคม ผู้ปกครองใช้สารเสพติด มีปัญหาในชีวิตคู่ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะเป็นเป้าหมายแรกของการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST)

2. การสนับสนุนให้เกิดปัจจัยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน มีการพัฒนาต่อไป

นอกจากจะแก้ปัญหาที่เป็นปัจจัยเสี่ยงแล้วการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) มีการส่งเสริมปัจจัยที่สนับสนุนให้เด็กหรือเยาวชนมีพัฒนาการต่อไป คือการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) จะดึงจุดแข็งของเด็กหรือเยาวชน หรือจุดแข็งของครอบครัวขึ้นมา และสร้างแหล่งทรัพยากรให้กับเด็กและครอบครัว ซึ่งจุดแข็งและแหล่งทรัพยากรนี้จะทำให้เด็กหรือเยาวชนหรือครอบครัวนั้นมีอำนาจในตนเอง สามารถรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ในการเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่างๆในอนาคต (Rappaport, 1981 อ้างถึงใน Henggeler, Cunningham, Pickrel & et al, 1996)

สิ่งสำคัญของการจะทำให้เด็กหรือเยาวชนมีพัฒนาการต่อไป คือ การร่วมมือกันระหว่างเด็กหรือเยาวชนกับผู้ปกครองของเขา ซึ่งสิ่งนี้ถือว่าเป็นเป้าหมายหลักในการเริ่มต้นสร้างปัจจัยสนับสนุนให้แก่เด็กหรือเยาวชน ซึ่งในด้านนี้การบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) จะเริ่มต้นจากการทำให้เด็กหรือเยาวชนกับผู้ปกครองเกิดความสัมพันธ์ใกล้ชิดในด้านบวก จากนั้นเมื่อมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดแล้ว จะส่งผลให้ทั้งเด็กและผู้ปกครองเกิดการร่วมมือซึ่งกันและกันในการหาหนทางจัดการกับปัญหาที่ยาก ซึ่งการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) จะช่วยสร้างความสามารถบางประการให้เด็กหรือผู้ปกครอง เช่น ทักษะการแก้ปัญหา จะสร้างแหล่งทรัพยากรเหมือนเป็นแหล่งพลังงานที่คอยเติมเต็มหรือสนับสนุนให้เด็กหรือผู้ปกครองสู้กับอุปสรรคต่อไป เช่น การสนับสนุนทางสังคม และบริการที่เป็นรูปธรรม (บ้านที่เหมาะสม) ซึ่งสิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงให้แก่ครอบครัวในการจัดการกับช่วงเปลี่ยนผ่านของชีวิตและสามารถทำให้อยู่ได้กับความเครียดได้ รากฐานเหล่านี้จะส่งผลให้เด็กมีการพัฒนาตนเองไปในทางบวกในระยะยาว

3. สร้างการป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาซ้ำอีก

สิ่งที่เป็นตัวทำนายของการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมาตรฐานของสังคมที่มีอิทธิพลมาก คือ การที่เด็กหรือเยาวชนมีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมาตรฐานของสังคม ซึ่งจากการศึกษาจำนวนหนึ่ง พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการที่เด็กหรือเยาวชนไปคบกับเพื่อนที่มีลักษณะพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมาตรฐานสังคม ได้แก่การที่ผู้ปกครองไม่ค่อยมีการสังเกตการณ์เด็กหรือเยาวชนอย่างใกล้ชิด และไม่ค่อยมีส่วนร่วมกับโรงเรียน

ดังนั้นการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) สร้างมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดหรือเยาวชนเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาซ้ำอีก โดยการส่งเสริมให้ครอบครัวมีการสร้างข้อกำหนดหรือเงื่อนไขเพื่อเพิ่มให้ผู้ปกครองได้สังเกตการณ์พฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต้องมีความเข้มงวด และส่งเสริมให้เด็กหรือเยาวชนพัฒนา

ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีลักษณะพฤติกรรมที่เอื้อสังคม และในที่สุดคือการส่งเสริมให้เด็กหรือเยาวชนเพิ่มโอกาสทางการศึกษาหรืออาชีพ

การบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (MST) นั้นจะเป็นการเน้นการลงมือปฏิบัติ และมีการตั้งเป้าหมาย ซึ่งในการตั้งเป้าหมายนั้นมักจะใช้เทคนิคของพฤติกรรมบำบัด (Behavior therapy) และการบำบัดแนวปัญญา พฤติกรรมนิยม (Cognitive behavior therapy) ซึ่งเทคนิคทั้งสองแนวทางนี้สามารถแก้ไข บำบัด พื้นฟูอย่างครอบคลุมทุกปัจจัยที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เด็กหรือเยาวชนปฏิสัมพันธ์อยู่ จึงทำให้เด็กหรือเยาวชนได้รับการแก้ไขปัญหอย่างครอบคลุมทุกปัจจัยที่อาจนำไปสู่การกระทำผิด

2.2 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

เมื่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะมีความต่างจากการดำเนินคดีกับผู้ที่มีบรรลุนิติภาวะเกือบทุกๆ ขั้นตอน เนื่องจากทางกฎหมายไม่ถือว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้เป็นอาชญากร แต่ถือว่าเยาวชนที่กระทำผิดนั้นขาดวุฒิภาวะ ดังนั้นจึงมีการก่อตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้นในปี พ.ศ. 2595 เพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และยังพิทักษ์สถาบันครอบครัว โดยมีการประสานการทำงานกับชุมชนทั้งเชิงรุกและเชิงแก้ไข บำบัด พื้นฟูให้ตรงตามสาเหตุของปัญหา ก่อนคำพิพากษา ตลอดจนสร้างมาตรการให้เด็กและเยาวชนดังกล่าว กลับคืนสู่สังคมโดยไม่ให้กระทำผิดซ้ำ ผลสำเร็จของงานของศาลเยาวชนและครอบครัวนี้ คือ การแก้ไขเด็กและเยาวชนให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงปริมาณคดีที่ค้างการพิจารณา เพราะแม้ไม่มีคดีค้างพิจารณาอยู่ในศาล แต่หากศาลเยาวชนและครอบครัวไม่สามารถแก้ไขเด็กและเยาวชนให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีได้ ก็ไม่ถือว่าประสบความสำเร็จในการทำงานเพื่อเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของประเทศ ทั้งนี้การทำงานของศาลเยาวชนและครอบครัวจะอยู่ภายใต้ปรัชญา “ช่วยเหลือเพื่อวันพรุ่งนี้ มิใช่ลงโทษเพื่อวันนี้” ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของแนวคิดและกระบวนการพัฒนาระบบงานสู่แนวทางการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน และครอบครัว ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 กระบวนการ คือ

กระบวนการที่ 1 กระบวนการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในเชิงรุกและการสร้างเครือข่ายชุมชน ได้แก่ การสร้างองค์ความรู้และกิจกรรมเพื่อป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง มีการสร้างเครือข่ายชุมชนและเครือข่ายสหวิชาชีพ

กระบวนการที่ 2 กระบวนการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็ก เยาวชน ครอบครัว และสังคม คือ การจำแนกสืบค้นหาสาเหตุของการกระทำผิด การวางแผนแก้ไข การประชุมเยียวยา การประชุมสหวิชาชีพ กิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพื้นฐานของเด็กและเยาวชน

กระบวนการที่ 3 กระบวนการพิทักษ์คุ้มครองสถาบันครอบครัว และการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในครอบครัว

กระบวนการทั้ง 3 เป็นกระบวนการที่มีทั้งการป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้กระทำความผิด คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกับเด็กและเยาวชนที่กระทำเพราะเหตุอายุน้อย และประพฤติน่าสงสารแก่วัย มุ่งเน้นมาตรการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ยิ่งกว่าการลงโทษด้วยวิธีการจำกัดเสรีภาพเด็กและเยาวชน ซึ่งอาจจะใช้เป็นทางเลือกสุดท้าย และสุดท้ายเน้นมาตรการเตรียมความพร้อมให้เด็กกลับสู่สังคมและครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ (ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์, 2551)

จากจุดมุ่งหมายข้างต้นจึงเกิดมาตรการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูและคัดกรองเด็กหรือเยาวชนให้ออกจากกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนหรือกฎแห่งกรุงปักกิ่ง ซึ่งเป็นแนวบริหารที่ศาลเยาวชนและครอบครัวแห่งประเทศไทยได้นำมาใช้ในการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน โดยมีการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนพ้นจากระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เนื่องจากการป้องกันผลกระทบทางลบที่เกิดตามมาจากการบริหารงานยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน (เช่น トラบาป การถูกพิพากษาว่ากระทำความผิด และถูกลงโทษ) ซึ่งในหลายกรณีการไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการนี้อาจเป็นวิธีการที่ดีที่สุด (มาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน ข้อที่ 11 การพ้นจากระบบ) เนื่องจากการควบคุมเด็กและเยาวชนในสถานควบคุมตัว (มาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน ข้อที่ 13) อาจเป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้วิธีการกระทำผิดจากสถานควบคุมตัวขณะรอพิจารณาคดี การควบคุมตัวไว้พิจารณาคดีจึงเป็นมาตรการสุดท้ายที่จะใช้ และใช้เวลาที่สั้นที่สุด และสนับสนุนให้ใช้มาตรการอื่นแทนการควบคุมตัวไว้พิจารณาคดี เช่น การสอดส่องอย่างใกล้ชิด การดูแลเพิ่มขึ้น หรือให้อยู่ที่บ้าน อยู่สถานศึกษาหรืออยู่กับครอบครัว ดังนั้นจึงมีการเสนอให้จัดหาทางเลือกทดแทนกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ให้อยู่ในรูปแบบของการพ้นจากระบบ และกลับเข้าสู่ชุมชน (มาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวแก่คดีเด็กและเยาวชน ข้อที่ 11) โดยมาตรการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูและคัดกรองเด็กหรือเยาวชนให้ออกจากกระบวนการยุติธรรมจะมีอยู่ 3 มาตรการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (สถาบันวิจัยและพัฒนาสังคม สำนักงานศาลยุติธรรม โครงการวิจัยการจำแนก แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และติดตามเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม) (สถาบันวิจัยและพัฒนาสังคม, 2552) ได้แก่

1) มาตรการพิเศษแทนการดำเนินอาญา (Restorative Justice) เป็นแนวคิดในเรื่องกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ มีกระบวนการจัดทำแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูที่มีความร่วมมือ

จากทุกฝ่าย ทั้งทางฝ่ายเด็กหรือเยาวชน ฝ่ายผู้เสียหาย นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือแม้แต่ชุมชนหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง คือ เด็กและเยาวชนเข้าใจว่าการกระทำผิดที่ตนได้ก่อไว้ว่าสร้างความเสียหายให้แก่ผู้อื่นอย่างไร และมีความสำนึกผิดต่อการกระทำของตนเอง เด็กหรือเยาวชนอยากจะปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง ขณะเดียวกันผู้เสียหายก็ได้รับการเยียวยาความเสียหาย และผู้เสียหายเข้าใจในปัญหาของเด็กและเยาวชน เกิดความเห็นอกเห็นใจเด็กหรือเยาวชนพร้อมทั้งให้อภัยและยินดีที่จะให้ออกาสเด็กหรือเยาวชนกลับคืนสู่สังคมอย่างปกติสุข อีกทั้งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินการตามแผนให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ซึ่งความสำเร็จของมาตรการนี้ คือ การที่คัดกรองเด็กหรือเยาวชนออกจากกระบวนการยุติธรรมได้เร็วที่สุด และยังสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เด็กหรือเยาวชนกลับคืนสู่สังคมโดยสามารถใช้ชีวิตอย่างมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ อีกทั้งยังทำให้เกิดความยินยอมจากผู้เสียหายและเด็กหรือเยาวชนจากการร่วมมือของครอบครัว โรงเรียน นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายด้วยความเข้าใจ (สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์, 2552)

2) มาตรการในการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา มีหลักการว่าหากศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรจะมีคำพิพากษา ศาลจะมีคำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวหรือจะส่งไปควบคุมไว้ยังสถานพินิจแห่งใดแห่งหนึ่งชั่วคราว และดูว่าเด็กหรือเยาวชนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งศาลในมาตรการดังกล่าวสำเร็จหรือไม่ หากเด็กหรือเยาวชนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งศาลสำเร็จ เด็กหรือเยาวชนก็就会被คัดกรองออกจากกระบวนการยุติธรรม ศาลจะมีคำสั่งยุติคดีโดยไม่ต้องมีคำพิพากษา (สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์, 2552)

3) มาตรการในการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนโดยคำพิพากษา เด็กหรือเยาวชนที่อยู่ ในมาตรการนี้จะต้องอยู่ในกระบวนการยุติธรรมตลอดสายจนกระทั่งศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำพิพากษา ซึ่งการพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อลงโทษ แต่เป็นไปเพื่อการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำ ซึ่งบทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัวจึงไม่ได้จบลงที่การมีคำพิพากษา แต่ยังคงมีบทบาทในการติดตามดูแลเด็กและเยาวชนเหล่านี้ต่อ โดยที่กฎหมายกำหนดให้ศาลมีอำนาจในการแก้ไขคำพิพากษาได้ตลอดเวลา ถ้าพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอยู่ในหลักการของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และยังคงนำมาไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย (สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์, 2552)

ศาลมีมาตรการที่สามารถเลือกใช้รูปแบบในการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดสมควรที่จะลงโทษ อยู่ 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 การแก้ไข บำบัด พื้นฟูโดยไม่จำกัดอิสรภาพ คือ เป็นกรณีที่ศาลพิพากษาให้รอการกำหนดโทษหรือลงโทษจำคุกและรอการลงโทษจำคุก โดยกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติให้เด็กหรือเยาวชนเข้าสู่กระบวนการแก้ไข บำบัด พื้นฟูโดยไม่จำกัดอิสรภาพ (สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์, 2552)

รูปแบบที่ 2 การแก้ไข บำบัด พื้นฟู โดยจำกัดอิสรภาพ หรือการส่งตัวเด็กหรือเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมยังหน่วยงานในความดูแลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์, 2552)

ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเด็กหรือเยาวชนกระทำผิดนั้นไม่สามารถที่จะดำเนินการได้สำเร็จในหน่วยงานเดียวได้ จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งสถาบันครอบครัว สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน จึงเกิดแนวคิดในการสร้างเครือข่ายในการทำงานด้านการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กหรือเยาวชนทั้งแบบไม่จำกัดอิสรภาพและแบบจำกัดอิสรภาพ (สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์, 2552)

เครือข่ายในการทำงานด้านการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กหรือเยาวชนแบบไม่จำกัดอิสรภาพ เป็นหลักการที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง ข้อ 19.1) คือ หลักการให้ใช้วิธีของสถานฝึกอบรมแบบปิดให้น้อยที่สุด และมีการวางข้อกำหนดให้อยู่ในระยะเวลาที่สั้นที่สุดเท่าที่จำเป็น เนื่องจากสภาพแวดล้อมของสถานฝึกอบรมนั้นไม่สามารถเอาชนะอิทธิพลอันเลวร้ายที่เกิดแก่บุคคลได้และดูเหมือนว่าจะหลีกเลี่ยงอิทธิพลนี้ไม่พ้น ยิ่งไปกว่านั้นการอยู่ในวัยเริ่มต้นของการพัฒนาแล้วถูกตัดอิสรภาพและถูกแยกออกจากสภาพแวดล้อมสังคมเดิม ย่อมเกิดผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนรุนแรงยิ่งกว่าเกิดกับวัยผู้ใหญ่ (มาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ข้อที่ 19) ดังนั้นในปัจจุบันทางศาลเยาวชนและครอบครัวได้มีการนำมาตราการแก้ไข บำบัด พื้นฟูเด็กหรือเยาวชนแบบไม่จำกัดอิสรภาพมาปฏิบัติกันเป็นเวลานาน และส่วนใหญ่ศาลจะใช้วิธีการกำหนดโทษสำหรับเด็กหรือเยาวชนเป็นแบบไม่จำกัดอิสรภาพ คือ การมอบตัวเยาวชนให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้ดูแล โดยจะมีเงื่อนไขคุมประพฤติ ดังที่แสดงให้เห็นในตาราง 1 ที่แสดงการเปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งศาลตัดสินลงโทษจำแนกตามประเภทของการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ปี พ.ศ. 2549-2552 (สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์, 2552)

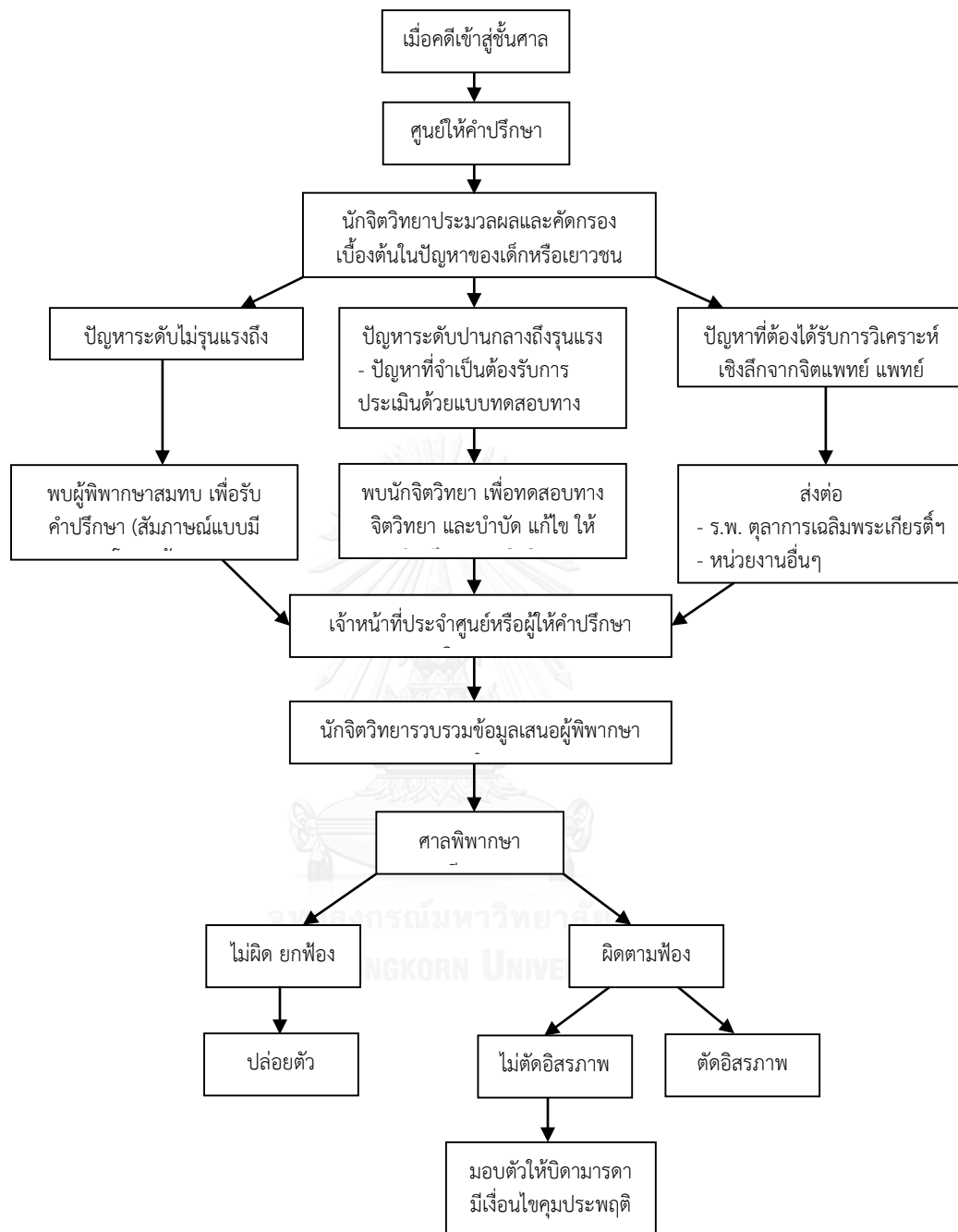
ตารางที่ 1

แสดงการเปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งศาลตัดสินลงโทษ
จำแนกตามประเภทของการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ปี พ.ศ.
2549-2552 (สถาบันวิจัยและพัฒนาคดี สำนักงานศาลยุติธรรม โครงการวิจัย การจำแนก แก้ไข บำบัด
ฟื้นฟู และติดตามเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม)

ประเภทการกำหนดโทษ	ปี 2549-2552	ปี 2549		ปี 2550			ปี 2551		ปี 2552	
	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
รวม	100.0	31,866	100.0	31,207	100.0	32,110	100.0	31,789	100.0	
1.จำคุก	0.9	241	0.8	343	1.1	331	1.0	227	0.7	
2.ปรับ	จำและปรับ	5.7	1,826	5.7	1,569	5.0	1,964	6.1	2,022	6.4
	ปรับ	12.0	4,322	13.6	3,827	12.3	3,415	10.6	3,920	12.3
3.กักขัง	0.4	6	-	17	0.1	172	0.5	31	0.1	
4.เปลี่ยนโทษจำคุกหรือกักกันเป็นการกักและอบรม	1.4	141	0.4	131	0.4	632	2.0	245	0.8	
5.เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวไปควบคุมและฝึกอบรม	22.4	6,081	19.1	7,120	22.8	7,492	23.3	8,075	25.4	
6.เปลี่ยนโทษปรับเป็นคุมประพฤติ	1.5	388	1.2	318	1.0	436	1.4	618	1.9	
7.ให้ส่ง ร.ร. หรือสถานฝึกอบรม (ป.อาญา ม.74(5))	1.8	533	1.7	378	1.2	555	1.7	718	2.3	
8.ให้มอบตัวแก่บุคคลหรือองค์กร (ป.อาญา ม.74(4))	0.7	187	0.6	252	0.8	234	0.7	227	0.7	

ประเภทการกำหนดโทษ		ปี 2549-2552	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
		ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9.มอบตัวแก่บิดามารดา	เงื่อนไขคุมประพฤติ	24.7	8,710	27.4	8,064	25.9	7,036	22.0	8,197	25.8
	ไม่มีเงื่อนไขคุมประพฤติ	2.5	1,098	3.4	659	2.1	725	2.3	591	1.9
10.ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไป		8.5	2,562	8.0	2,971	9.5	3,351	10.4	1,286	4.0
11.อื่นๆ		17.5	5,771	18.1	5,558	17.8	5,767	18.0	5,632	17.7

จากตารางจะเห็นได้ว่าศาลเยาวชนและครอบครัวในประเทศไทยมีคำพิพากษาให้ใช้มาตรการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชน แบบที่ไม่จำกัดอิสรภาพ โดยศาลจะปล่อยเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 138) (ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์, 2551) ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าการกำหนดโทษในแบบอื่นๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจถึงขั้นตอนในการดำเนินคดีของการใช้มาตรการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนแบบไม่จำกัดอิสรภาพ โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติว่าเป็นอย่างไร ในแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แนวทางในการดำเนินคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวของการใช้มาตรการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนแบบไม่จำกัดอิสระภาพ โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ (ศาลยุติธรรม, 2555)

รายละเอียดจากแผนภาพแนวทางในการดำเนินคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวของการใช้มาตรการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนแบบไม่จำกัดอิสรภาพ โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ

เมื่อคดีเข้าสู่ระบบกระบวนการยุติธรรมของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลมีคำสั่งให้ปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนชั่วคราว โดยมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยในระหว่างการดำเนินคดี โดยมีเงื่อนไขให้บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่นำตัวเด็กหรือเยาวชนเข้ารับคำปรึกษาแนะนำในชั้นตรวจสอบการจับ ตามมาตรา 73 วรรคท้าย ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 จากนั้นจะนัดวันเวลาให้เด็กหรือเยาวชนกลับมารับคำปรึกษาที่ศูนย์ให้คำปรึกษา (ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์, 2554)

เมื่อเด็กหรือเยาวชนกลับมาพร้อมกับผู้ปกครองเพื่อมารับคำปรึกษาในศูนย์ให้คำปรึกษา แนะนำและประสานการประชุม เพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยนักจิตวิทยาประจำศูนย์ให้คำปรึกษา จะประมวลผลและคัดกรองเบื้องต้นในระดับปัญหาของเด็กหรือเยาวชน โดยจะจัดให้เด็กหรือเยาวชนได้รับการปรึกษาให้เหมาะสมกับระดับปัญหาของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งมีการแบ่งดังนี้ (ศาลยุติธรรม, 2555)

ก. ปัญหาระดับที่ไม่รุนแรงจนถึงระดับปานกลาง นักจิตวิทยาจะส่งตัวเด็กหรือเยาวชนเข้ารับการศึกษาที่หน่วยงานผู้พิพากษาสมทบ โดยจะมีแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

ข. ปัญหาระดับปานกลางถึงระดับที่รุนแรง นักจิตวิทยาจะเป็นคนให้คำปรึกษา โดยจะให้เด็กหรือเยาวชนได้ทำแบบทดสอบทางจิตวิทยา เพื่อประเมินปัญหาเบื้องต้น จากนั้นนักจิตวิทยาจะให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา

ค. ปัญหาที่ต้องได้รับการวิเคราะห์เชิงลึกจากจิตแพทย์ และแพทย์ นักจิตวิทยาจะส่งต่อให้โรงพยาบาลตุลาการเฉลิมพระเกียรติหรือในหน่วยงานอื่นๆที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กหรือเยาวชน

ในการดำเนินงานดังกล่าว นักจิตวิทยาจะรวบรวมข้อมูลจากการติดตามผลการให้คำปรึกษา และข้อมูลจากทางพนักงานอสาคุมประพฤติในสถานพินิจ ที่ไปตรวจสอบความเป็นอยู่ของเยาวชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะนำไปเสนอต่อผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน เพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิพากษาคดีอาญา ตามมาตรา 131 ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 โดยในการตัดสินใจให้เด็กหรือเยาวชนให้ถูกลงโทษแบบไม่จำกัดอิสรภาพ โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤตินั้น (มอบตัวให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ) (ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์, 2554) ผู้พิพากษาจะคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้

1. เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดในคดีที่ไม่ร้ายแรง
2. พิจารณาความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนสามารถปรับตัวได้
3. ครอบครัวหรือสภาพแวดล้อมที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ สามารถช่วยเหลือและพัฒนาเด็กหรือเยาวชนได้

บทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการคุมประพฤติ

เด็กหรือเยาวชนที่ถูกตัดสินให้เข้าเงื่อนไขนี้ เนื่องจากศาลเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนมีความผิดจริง แต่ศาลเห็นว่ายังไม่สมควรที่จะตัดอิสระภาพ เพราะยังพอแก้ไขความประพฤติได้ ศาลจะมอบตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นให้แก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง แต่เด็กหรือเยาวชน และบิดามารดา หรือผู้ปกครองต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขควบคุมความประพฤติบางประการ โดยมีพนักงานคุมประพฤติ (Probation Officer) คอยสอดส่องดูแลให้เด็กหรือเยาวชนนั้นปฏิบัติตามเงื่อนไข (ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์, 2554)

เงื่อนไขในการคุมประพฤติ

ในมาตรา 138 ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ที่ได้ระบุถึงรายละเอียดของการกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เมื่อศาลพิพากษาปล่อยเด็กหรือเยาวชนไป หากศาลเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำให้กระทำความผิด ดังนั้นเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กหรือเยาวชนนั้น ศาลจะว่ากล่าวตักเตือนเด็กหรือเยาวชน รวมทั้งบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย หรือองค์การที่รับเลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชน ซึ่งศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติข้อเดียวหรือหลายข้อไว้ในคำพิพากษาเท่าที่จำเป็น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์, 2554)

1. ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ใดอันอาจชักนำให้เด็กหรือเยาวชนนั้นกระทำความผิด
2. ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นหรือได้รับอนุญาตจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย
3. ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนคบหาสมาคมกับบุคคลที่อาจชักนำไปสู่การกระทำความผิด
4. ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนประพฤติตนอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิด

5. ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาล พนักงานคุมประพฤติ หรือนักสังคมสงเคราะห์ เป็นครั้งคราว

6. ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษา เข้ารับการฝึกอบรม รับคำปรึกษาแนะนำ รับการรักษา แก้ไข บำบัดฟื้นฟู ประกอบสัมมาชีพ หรือให้เด็กหรือเยาวชนเข้ารับการอบรมศีลธรรม จริยธรรม และหน้าที่ พลเมือง

7. ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การ ซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย หรือบุคคล หรือองค์การที่รับเลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชนนั้น กระทำหรือห้ามมิให้กระทำการใดๆ เกี่ยวกับการอบรม เลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชนตามที่ศาลกำหนด

8. กำหนดเงื่อนไขอื่นใดเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความประพฤติของเด็กหรือเยาวชน

โดยเงื่อนไขต่างๆเหล่านี้ ศาลกำหนดระยะเวลาที่จะให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น ด้วยเป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี แต่ต้องไม่เกินกว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งหาก ภายหลังเด็กหรือเยาวชนได้มีความประพฤติที่เปลี่ยนแปลงไปและได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ศาลเห็นสมควรอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดหรือทุกข้อก็ได้หรือจะกำหนดเงื่อนไข เพิ่มเติมก็ได้ ตามมาตรา 139 ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณา คดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งศาลจะทราบการเปลี่ยนแปลงในความประพฤติของเด็กหรือ เยาวชนจากการที่เด็กหรือเยาวชนมารายงานตัวแก่ศาลเองหรือจากรายงานของบุคคล ซึ่งได้แก่ พนักงานคุมประพฤติ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก จะมีหน้าที่สอดส่องและทำ รายงานเสนอต่อศาล ตามมาตรา 139 ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธี พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ และนักสังคม สงเคราะห์จะมีรายละเอียดดังนี้ (ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์, 2554)

หน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธี พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 47 ดังนี้

- 1) สืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาและบุคคล อื่น
- 2) คุมประพฤติเด็กหรือเยาวชนตามคำสั่งศาล ตลอดจนดูแลอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ระหว่างคุมประพฤติ
- 3) สอดส่องให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติ ตามที่ศาลกำหนด

4) ให้คำแนะนำแก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ในเรื่องการเลี้ยงดู อบรมและสั่งสอนเด็กหรือเยาวชน

5) ประมวลและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้เยาว์ ในกรณีที่ศาลเยาวชนและครอบครัว จะต้องบังคับใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในคดีแพ่งที่ผู้เยาว์มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้เสีย เพื่อรายงานต่อศาลตามที่ผู้อำนวยการสถานพินิจมอบหมาย

6) ทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม 1) 2) 3) 4) และ 5) เพื่อเสนอต่อศาล ตามที่ผู้อำนวยการสถานพินิจมอบหมาย

7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามคำสั่งศาลสั่งเกี่ยวกับคดีเยาวชนและครอบครัวหรือที่ผู้อำนวยการสถานพินิจมอบหมาย

จากรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่พนักงานคุมประพฤติ ได้มีการกำหนดพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 48 ได้กำหนดอำนาจของพนักงานคุมประพฤติ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ (ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์, 2554) ดังนี้

1) เข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย หรือบุคคลซึ่งให้การศึกษา ให้ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก และสอบถามบุคคลซึ่งอยู่ในที่นั้น

2) เข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของบิดามารดา หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย หรือบุคคลซึ่งให้การศึกษา ให้ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก และสอบถามบุคคลซึ่งอยู่ในที่นั้นเกี่ยวกับคดีครอบครัว

3) สอบถามครู อาจารย์ หรือผู้ที่จัดการสถานศึกษาที่เด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดศึกษาหรือเคยศึกษาอยู่ เกี่ยวข้องความประพฤติ การศึกษา นิสัยและสติปัญญาของเด็กหรือเยาวชนนั้นเป็นอย่างไร และถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้บุคคลเช่นว่านี้ทำรายงานเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วยก็ได้

4) เรียกบุคคลซึ่งสามารถให้ข้อเท็จจริงมาพบที่สถานพินิจหรือสถานที่อื่นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดและสอบถามหรือปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำได้

3. ความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience)

การศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดแล้วมีการพัฒนาตนเองไปสู่การไม่กระทำผิดซ้ำนั้น ถือว่าเด็กหรือเยาวชนกลุ่มนี้มีศักยภาพหรือมีความสามารถบางประการในการ

เผชิญปัญหาและมีความสามารถที่จะผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆมาได้ จนทำให้เด็กหรือเยาวชนกลุ่มดังกล่าวมีความเข้มแข็งในตนเองที่จะไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience)

ความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience) หมายถึง การที่บุคคลมีศักยภาพในการเผชิญกับปัญหาและสามารถที่จะผ่านอุปสรรคต่างๆมาได้ จนทำให้บุคคลมีความเข้มแข็ง ซึ่งถือได้ว่าบุคคลนั้นพัฒนาตนเองจากสถานการณ์ที่ยากลำบากในชีวิต (Grotberg, 1995) นอกจากนี้ Germazy (1985) กล่าวว่าความสามารถในการฟื้นพลังนั้นถือว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลสามารถเอาชนะผลทางลบของสถานการณ์เสี่ยง ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมีวิธีการจัดการกับประสบการณ์ที่สะท้อนใจได้สำเร็จ เมื่อบุคคลที่มีความสามารถในการฟื้นพลังประสบกับสถานการณ์ที่เสี่ยง บุคคลเหล่านี้สามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์นั้นได้ (Fergus & Zimmerman, 2005) ประเด็นหลักที่นักวิจัยต้องการศึกษาตัวแปรความสามารถในการฟื้นพลังนั้น คือ นักวิจัยต้องการทราบถึงปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยที่สนับสนุน ซึ่งปัจจัยทั้ง 2 นี้จะเป็นตัวช่วยเพิ่มผลทางบวกและลดหรือเลี่ยงผลทางลบโดยที่ทฤษฎีความสามารถในการฟื้นพลังจะสนใจในจุดแข็งของบุคคลที่สามารถผ่านพ้นอุปสรรคมาได้มากกว่าที่จะสนใจบุคคลที่ยังไม่สามารถผ่านพ้นความทุกข์นั้นมาได้ เพื่อทำความเข้าใจถึงพัฒนาการของบุคคลในการก้าวข้ามผ่านปัญหาที่ตนเองประสบกับความเสี่ยง (Fergus & Zimmerman, 2005)

ความสามารถในการฟื้นพลัง Jacelon (1997) ได้แบ่งความสามารถในการฟื้นพลังออกเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว (trait) และความสามารถในการฟื้นพลังที่เป็นกระบวนการ (process)

ความสามารถในการฟื้นพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว (trait)

ความสามารถในการฟื้นพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว (Wagnild & Young, 1993) คือ เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการฟื้นพลังกลับคืนสู่สภาพปกติ ทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตตนเองอยู่ได้ ซึ่งความสามารถที่เกิดขึ้นนี้มักเกิดจากความสำเร็จในการปรับตัวต่อสภาพที่ทุกข์ยากในรูปแบบต่างๆ หรือสามารถปรับตัวได้กับความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต

ความสามารถในการฟื้นพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว จึงเป็นลักษณะพิเศษของบุคคลที่ช่วยให้บรรเทาผลลัพธ์ทางลบที่มักจะเกิดจากการเผชิญกับสภาพที่ทุกข์ยาก และช่วยส่งเสริมให้บุคคลปรับตัวกลับคืนสู่สภาพปกติ ซึ่งลักษณะพิเศษจะเกี่ยวกับปัจจัยด้านเคมีจากร่างกาย และปัจจัยทางบุคลิกภาพในการตอบสนองต่อความเครียดของบุคคล (Miller, 1988) กลุ่มบุคลิกภาพที่ประกอบเป็นความสามารถในการฟื้นพลัง มีรายละเอียดดังนี้

ความสามารถในการฟื้นฟูพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของเด็กและวัยรุ่น

นักวิจัยได้ศึกษาความสามารถในการฟื้นฟูพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของเด็กและวัยรุ่น เพื่อต้องการทราบถึงกลุ่มของบุคลิกภาพลักษณะใดที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นความสามารถในการฟื้นฟูพลัง โดยมีการศึกษาในกลุ่มเด็กที่ยากจน (Garmezy, 1993) หรือวัยรุ่นที่พ่อแม่ป่วยด้วยโรคความผิดปกติทางอารมณ์ (Beardslee & Podorefsky 1988) หรือกลุ่มเด็กที่พ่อแม่หย่าร้าง (Mulholland, Watt, Philpott, & Sarlin, 1991) และมีการศึกษาระยะยาวถึงพฤติกรรมของเด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้น (Hechtman, 1991) ซึ่ง Cowan และ Work (1988) พบว่ามี 3 กลุ่มคุณลักษณะที่ประกอบเป็นความสามารถในการฟื้นฟูพลังในเด็ก ได้แก่

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล (personal predisposition) ระดับของกิจกรรม การตอบสนองทางสังคม และความเป็นตัวของตัวเอง
2. ความอบอุ่น สภาพแวดล้อมของครอบครัวให้การสนับสนุน
3. บุคคลคุ้นเคย เพื่อนสนิท และแหล่งสนับสนุนทางสังคมจากผู้ใหญ่ และการมีตัวแบบที่แสดงบทบาทในทางบวก

มีความสอดคล้องกับ Garmezy (1993) ได้อธิบายคุณลักษณะของเด็กที่สามารถดำรงอยู่ได้ แม้ต้องเผชิญกับความยากจนและขาดแคลน ได้แก่

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็ก ได้แก่ ระดับกิจกรรมที่เด็กเข้าไปมีส่วนร่วม การตอบสนองทักษะในการคิด และการตอบสนองในทางบวกต่อผู้อื่น
2. การมีผู้ใหญ่ดูแลเอาใจใส่ และมีครอบครัวที่ใกล้ชิดดูแล
3. การสนับสนุนที่เข้มแข็งจากภายนอก เช่น องค์กรที่ทำให้หน้าที่ดูแลช่วยเหลือ โรงเรียน และโบสถ์

วัยรุ่นที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลัง

นักวิจัยศึกษาลักษณะความสามารถในการฟื้นฟูพลังของเด็กวัยรุ่นที่สามารถปรับตัวได้อย่างดี แม้อยู่ในสถานะที่อยู่กับพ่อแม่ที่ป่วยเป็นโรคความผิดปกติทางอารมณ์ (Beardslee & Podorefsky, 1988) และกลุ่มเด็กที่ขาดโอกาสและความสมบูรณ์ ซึ่งลักษณะของวัยรุ่นที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลัง คือ เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มีผลการเรียน การทำงานที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดภายในครอบครัว ญาติพี่น้อง ผู้ใหญ่ เพื่อน และได้รับการสนับสนุนจากแหล่งภายนอก ซึ่งการศึกษาทั้งสองนี้มีความสอดคล้องกับ Cowan และ Work (1988) และ Garmezy (1993)

นอกจากนี้มีการศึกษาของ Hechtman (1991) เพื่อศึกษาความสามารถในการฟื้นฟูพลังในเด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้น (ADHD) เป็นการศึกษาในระยะยาว ซึ่งลักษณะของเด็กที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลัง

1. ลักษณะส่วนบุคคล เช่น ไม่มีปัญหาสุขภาพ มีปัจจัยที่เป็นอารมณ์ทางบวก ได้แก่ การทำกิจกรรม การปรับตัว และการตอบสนองทางสังคม มีสติปัญญาสูง เห็นคุณค่าในตนเอง มีอิสระเป็นตัวของตัวเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนๆ
2. ปัจจัยด้านครอบครัวที่เข้ามาส่งเสริมความสามารถในการฟื้นฟูพลัง เช่น ความอบอุ่น ความปรองดองกันของครอบครัว
3. ปัจจัยสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
4. ปัจจัยด้านชุมชน เช่น การสนับสนุนทางสังคมที่เข้มแข็ง และอิทธิพลของโบสถ์และโรงเรียน

จากการศึกษาลักษณะความสามารถในการฟื้นฟูพลังของเด็กและวัยรุ่น จะเห็นได้ว่าลักษณะที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กและวัยรุ่นมีความสามารถในการฟื้นฟูพลังนั้นจะประกอบไปด้วย กลุ่มลักษณะส่วนบุคคล ครอบครัว และชุมชน

ความสามารถในการฟื้นฟูพลังที่เป็นกระบวนการ (process)

ความสามารถในการฟื้นฟูพลังเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง คือ เป็นกระบวนการที่เป็นการปรับตัวที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ซึ่งบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตผ่านการประสบกับความทุกข์ยากลำบาก ความทรมาน ภัยคุกคาม หรือประสบเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดในชีวิต (Flach, 1980)

Rutter (1987) ได้อธิบายถึงความสามารถในการฟื้นฟูพลัง เป็นสิ่งที่ไม่ได้คงอยู่หรือไม่ได้มีความต่อเนื่องตลอดเวลา แต่จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลตอบสนองหรือจัดการกับความยากลำบาก ซึ่งการตอบสนองและการจัดการความยากลำบากจะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของบุคคล ไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ และประสบการณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยบุคคลไม่จำเป็นต้องเจอประสบการณ์ด้านบวกเท่านั้น แต่ในสถานการณ์ที่ตึงเครียดก็ส่งผลให้บุคคลมีความสามารถที่จะจัดการกับความเครียดได้มากขึ้น ซึ่งเป็นการแสดงความต่อเนื่องในการพัฒนาจากความอ่อนแอไปสู่การมีความสามารถในการฟื้นฟูพลัง เป็นการตอบสนองต่อความทุกข์ยากของบุคคล ซึ่งกระบวนการตอบสนองนี้เป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์เฉพาะของปัจจัยต่างๆ คือ คุณลักษณะหรือประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งจะทำให้หน้าที่เป็นปัจจัยปกป้องและส่งผ่านไปยังการตอบสนองต่อความเครียด ดังนั้นการส่งเสริมความสามารถในการฟื้นฟูพลังของบุคคล อยู่ที่การได้เผชิญความเครียดในเหตุการณ์หนึ่งๆ หรืออยู่ในแนวทางที่เขามีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง และมีความสามารถกับการอยู่ในสังคม

ความสามารถในการฟื้นฟูพลังสามารถแบ่งออกเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว และลักษณะที่เป็นภาวะ ซึ่งนักจิตวิทยาได้นำมาเทียบกับตัวแปรความวิตกกังวล ของ Spielberg (1983) ซึ่งศึกษาความวิตกกังวลที่แบ่งออกเป็นลักษณะประจำตัว และความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ ซึ่งนามโนทัศน์ดังกล่าวมาอธิบายความสามารถในการฟื้นฟูพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว และความสามารถในการฟื้นฟูพลังที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ โดยความสามารถในการฟื้นฟูพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว หมายถึง ลักษณะประจำตัวของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ การประเมิน และการคาดคะเนในสิ่งเร้าที่มากกระตุ้น ความสามารถในการฟื้นฟูพลังประเภทนี้ มักจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆไป ซึ่งมีความแตกต่างกันแต่ละบุคคลและมีการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างช้า ส่วนความสามารถในการฟื้นฟูพลังตามสถานการณ์ หมายถึง ลักษณะที่เกิดขึ้นชั่วคราวเฉพาะสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระดับความสามารถในการฟื้นฟูพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว และประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล กล่าวคือ (ศิริเพิ่ม เชาวน์ศิลป์, 2546) บุคคลมีความสามารถในการฟื้นฟูพลังจากลักษณะนิสัยประจำตัวค่อนข้างสูง จะรับรู้ถึงสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาได้เร็วกว่าผู้ที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลังลักษณะนิสัยประจำตัวในระดับต่ำ

สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาลักษณะความสามารถในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่สามารถปรับตัวให้ไม่กระทำผิดซ้ำ แม้ว่าเยาวชนกลุ่มดังกล่าวอยู่ในสภาวะที่ถูกดำเนินคดีจากกระบวนการยุติธรรมว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งจากวัตถุประสงค์ในการวิจัยมีความสอดคล้องกับความสามารถในการฟื้นฟูพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว คือเป็นลักษณะพิเศษของบุคคลที่ช่วยบรรเทาผลลัพธ์ทางลบที่มักเกิดขึ้นจากการเผชิญกับสภาพที่ทุกข์ยาก และมักช่วยส่งเสริมให้บุคคลปรับตัวไปสู่สภาพที่ดี ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

ลักษณะของความสามารถในการฟื้นฟูพลังเป็นสิ่งที่นักวิจัยหลายท่านสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวสนับสนุนให้เกิดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง โดยนักวิจัยส่วนใหญ่จะมีแบ่งปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดความสามารถในการฟื้นฟูพลังออกเป็นปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุนจากภายนอก

Grotberg (1995) เป็นหนึ่งในนักวิจัยที่ศึกษาเรื่องความสามารถในการฟื้นฟูพลัง โดยการเก็บข้อมูลจากหลายๆประเทศ รวมถึงประเทศไทยด้วย Grotberg กล่าวว่าปัจจัยที่สนับสนุนให้บุคคลมีความสามารถในการฟื้นฟูพลังนั้น แบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยหลักๆ ได้แก่ 1.แหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) 2.การมีจิตใจที่เข้มแข็ง (I am) 3. การมีทักษะทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (I can) ซึ่งแต่ละปัจจัยจะประกอบไปด้วย 5 ลักษณะ โดยที่ส่วนใหญ่จะเริ่มต้นจากการที่มีแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรจากภายนอก (I have) ซึ่งส่งเสริมให้บุคคลเกิดความเข้มแข็งในจิตใจ (I am) สุดท้ายเมื่อบุคคลมีความเข้มแข็งในจิตใจแล้ว บุคคลจะพัฒนาทักษะทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์

กับผู้อื่น (I can) จึงทำให้บุคคลที่มีปัจจัยทั้ง 3 นี้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลัง ระบายเอียดเกี่ยวกับปัจจัยทั้งสามมีดังนี้

1. แหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) คือ บุคคลที่เป็นแหล่งสนับสนุนจาก ภายนอกจะให้ความรักอย่างไม่มีเงื่อนไข ซึ่งจะมีการสอนหลักปฏิบัติหรือทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นต่อ การใช้ชีวิต นอกจากนี้ยังช่วยเหลือบุคคลเพื่อให้อยู่ในสังคมได้ แหล่งสนับสนุนและทรัพยากร ภายนอกจะแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่ (Grotberg, 1995)

1.1 การได้รับความรักอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditional love) จากพ่อแม่ ผู้ให้ การเลี้ยงดูหลัก จะส่งผลให้บุคคลมีความไว้วางใจ ความมั่นใจในสัมพันธภาพ หาก บุคคลยังได้รับความรัก ความสนใจและการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ได้แก่ สมาชิกคนอื่นใน ครอบครัว ครู เพื่อน ซึ่งบุคคลเหล่านี้สามารถเป็นบุคคลที่ให้การสนับสนุนทดแทนการขาด ความรักจากคนสำคัญในชีวิตได้

1.2 การมีแนวทางในการปฏิบัติตัวและปฏิบัติตามกฎต่างๆ บุคคลที่เป็นแหล่ง สนับสนุนจากภายนอก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคนในครอบครัวจะตั้งกฎเกณฑ์ภายในบ้าน การตั้ง กฎเกณฑ์นั้นทำให้เด็กได้เรียนรู้ความคาดหวังที่ผู้อื่นมีต่อเขา และได้รับรู้ถึงข้อผิดพลาด ของการกระทำของตนเอง เมื่อเด็กทำตามกฎที่ตั้งไว้ได้ บุคคลใกล้ชิดควรกล่าวคำชื่นชม แต่ หากเด็กทำผิดพลาดต้องช่วยอธิบายให้เด็กเข้าใจว่าเขาทำอะไรผิด โดยจะไม่เน้นการลงโทษ แต่หากต้องลงโทษ หลังการลงโทษควรปฏิบัติกับเด็กเหมือนเดิม

1.3 เด็กต้องมีตัวแบบที่ เป็นผู้แสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาและเป็นที่ยอมรับจาก ทั้งภายในและภายนอกครอบครัว เพื่อเป็นตัวอย่างการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ ทั้งเป็นต้นแบบ ด้านศีลธรรม จริยธรรม รวมทั้งการแนะนำธรรมเนียมปฏิบัติทางศาสนา

1.4 เด็กได้รับโอกาส การสนับสนุนจากผู้อื่นที่เป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะจากพ่อแม่ มีการ สนับสนุนให้เด็กทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง เป็นอิสระ และยังขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นที่เป็น ผู้ใหญ่ได้เมื่อจำเป็น ซึ่งแหล่งสนับสนุนนั้นมีความเข้าใจพื้นฐานอารมณ์และความสามารถของ เด็กเพื่อให้การสนับสนุนกับเด็กได้อย่างเหมาะสม ชื่นชมเมื่อเด็กแสดงออกถึงการเป็นผู้ริเริ่ม สร้างสรรค์ และเป็นตัวของตัวเอง

1.5 มีแหล่งบริการด้านสุขภาพ การศึกษา สวัสดิภาพและความปลอดภัยให้กับชีวิต เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งที่ครอบครัวไม่สามารถให้ได้

2. การมีจิตใจที่เข้มแข็ง (I am) คือ สิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคล เป็นพลังภายในที่สามารถต่อสู้กับสถานการณ์ทุกขยากลำบากได้ ซึ่งรวมถึงความรู้สึก ทศนคติ และความเชื่อภายในตนเอง ประกอบด้วย 5 ลักษณะ

2.1 เด็กจะมีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น และรู้ว่าผู้อื่นมีความคาดหวังหรือมีความรู้สึกอย่างไรต่อตนเอง ซึ่งเด็กที่รับรู้ว่าเป็นที่รัก เขาก็สามารถแสดงความรักต่อผู้อื่นได้

2.2 เด็กจะมีลักษณะเป็นผู้มีความรัก มีความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจผู้อื่นอย่างร่วมรู้สึก ซึ่งส่งผลให้เด็กมีความรู้สึกต้องการช่วยเหลือผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแสดงออกเหล่านี้จะทำให้เด็กเป็นผู้ที่มีทักษะทางสังคมในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนรอบข้าง จึงทำให้เด็กจะมีแหล่งช่วยเหลือและให้กำลังใจเมื่อเด็กเกิดความทุกข์

2.3 เด็กมีลักษณะภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง เด็กรับรู้ได้ว่าตนเองเป็นคนสำคัญและรู้สึกภูมิใจกับการเป็นตนเอง ภูมิใจในสิ่งที่ตนเองได้กระทำการต่างๆ อย่างประสบความสำเร็จ เด็กเหล่านี้มักมีความมั่นใจในความสามารถของตน ซึ่งทำให้เขาสามารถอยู่กับปัญหา และเผชิญปัญหาได้

2.4 เด็กมีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง มีความอิสระ และรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองได้ ซึ่งการที่เด็กมีความอิสระในการกระทำการต่างๆ ตามแบบตนเองและตามความสามารถของตนเองนี้ จะทำให้เด็กยอมรับผลจากการกระทำนั้นและเข้าใจขอบเขตความจำกัดและความรับผิดชอบของตนเองและผู้อื่น

2.5 เด็กเป็นผู้มีความหวัง ศรัทธา และเชื่อมั่นในความถูกต้อง นอกจากนั้นเด็กยังรับรู้ได้ว่ามีคนหรือสถาบันที่มีความเชื่อมั่นในตัวเขา จะทำให้เด็กมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เชื่อในความดี ความถูกต้อง และต้องการที่จะดำเนินชีวิตไปในแนวทางนั้น

3. การมีทักษะทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (I can) คือ ทักษะต่างๆทางสังคม โดยเด็กได้รับการสอนจากบุคคลรอบข้าง ได้เรียนรู้ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม

3.1 ความสามารถในการสื่อสาร ทั้งสามารถบอกถึงความคิด ความรู้สึกของตนเองกับผู้อื่น และสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นพูดและรู้ว่าผู้อื่นกำลังบอกอะไรกับตน นอกจากนั้นยังสามารถเข้าใจและมีการกระทำที่สอดคล้องกับการสื่อสารของตน

3.2 ความสามารถในการแก้ไขปัญหามีทั้งทักษะในการประเมินสภาพ และขอบเขตของปัญหา ประเมินได้ว่าตนต้องการความช่วยเหลือใดจากผู้อื่น มีความสามารถต่อรอง หรือการมีทางเลือกซึ่งเป็นทางออกของปัญหากับผู้อื่น และมีวิธีการแก้ไขอย่างสร้างสรรค์

3.3 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และแรงผลักดันต่างๆได้ โดยเด็กสามารถรับรู้ความรู้สึกของตนเอง สามารถบอกความรู้สึก อารมณ์ที่เกิดขึ้นโดยอธิบายมาเป็นคำพูดได้ และไม่ทำร้ายความรู้สึกในการมีสิทธิของบุคคลอื่นและตนเอง นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมแรงกระตุ้นที่จะทำให้ลายสิ่งของหรือสื่อที่ทำอันตรายหรือความรุนแรงกับตนเอง และผู้อื่น

3.4 ความสามารถในการประเมินอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ เด็กมีการรับรู้อารมณ์ที่เป็นอยู่และเกิดขึ้นกับตนเอง รับรู้ว่าเขาต้องทำอะไรในสถานการณ์ต่างๆเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ หรือรอดพ้นจากปัญหาและอุปสรรค

3.5 ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่จริงใจ เชื่อมั่นได้ ความสามารถในการแสวงหาบุคคลสำคัญได้เมื่อเด็กมีปัญหาหรือความไม่สบายใจ สามารถขอความช่วยเหลือ แบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้สึกกับบุคคลสำคัญได้ รวมทั้งสำรวจแนวทางต่างๆที่จะใช้แก้ปัญหาของตนเองและปัญหาระหว่างเด็กกับบุคคลอื่นได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ (Interpretive phenomenological analysis: IPA)

การทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาประสบการณ์ของเยาวชนที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลังที่สามารถเปลี่ยนแปลงตนเองจากที่เคยกระทำผิดไปสู่การไม่กระทำผิดซ้ำว่าในเหตุการณ์ช่วงนั้นเด็กเหล่านี้ มีเกิดความคิด อารมณ์ และความรู้สึกอย่างไรบ้าง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หลักการแนวคิดของการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการใช้เหตุผลแบบอุปนัย โดยสุภางค์ จันทวานิช (2557) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นเป็นการวิเคราะห์ผ่านการสังเกตเชิงประจักษ์ในแหล่งข้อมูลเฉพาะจำนวนหนึ่งเป็นหลัก เน้นการมองเห็นเป็นภาพรวมของปรากฏการณ์ ทั้งนี้การวิจัยเชิงคุณภาพจะมีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล มีสมมติฐานที่ยืดหยุ่น สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลังตามความเหมาะสม และสามารถเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลได้พร้อมกันในสภาพการณ์ที่เป็นธรรมชาติ ชาย โพธิสิตา (2549) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากงานวิจัยนั้น อยู่ในรูปแบบถ้อยคำ ข้อความ ปรากฏการณ์ต่างๆ หรือเหตุการณ์ที่

เกิดขึ้น รวมไปถึงพฤติกรรมของบุคคล เนื่องจากงานวิจัยเชิงคุณภาพนี้ เป็นการศึกษาสังคม มนุษย์ในสังคม และวัฒนธรรม จากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงทุกมิติ โดยให้ความสำคัญกับความรู้สึกนึกคิด คุณค่าของบุคคล การให้ความหมาย ตลอดจนค่านิยม และอุดมการณ์ของบุคคลอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้งานวิจัยเชิงคุณภาพจะมีความยืดหยุ่น เนื่องจากผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นได้เรื่อยๆ จนกว่าข้อมูลจะมีความอิ่มตัว และตอบคำถามการวิจัยได้อย่างชัดเจน และวิธีการเก็บข้อมูลนั้นมีความหลากหลาย มิได้จำกัดเพียงวิธีใดวิธีหนึ่ง แต่จะพิจารณาวิธีการเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับเนื้อหา

การวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological Research)

การวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่นำหลักปรัชญาปรากฏการณ์นิยม เป็นเครื่องมือ นำมาศึกษาเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของมนุษย์ เพื่อทำความเข้าใจความหมายของประสบการณ์นั้นๆ โดยการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยาจะพรรณนาถึงสิ่งที่ปรากฏ คือ ประสบการณ์ในชีวิตของแต่ละบุคคล แต่จุดมุ่งหมายของการพรรณนาไม่ได้อยู่ในสิ่งที่ปรากฏ แต่อยู่ที่การทำความเข้าใจว่าสิ่งที่ปรากฏนั้นมีความหมายอย่างไรต่อผู้ที่ได้ประสบมันเป็นสิ่งสำคัญ การวิจัยแนวปรากฏการณ์นิยมจึงเป็นการศึกษาหรือทำความเข้าใจจากความรู้สึกหรือสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล มีข้อสรุปที่สำคัญประการหนึ่ง ในวิธีการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยาว่า ประสบการณ์ชนิดเดียวกันย่อมมีแก่นแท้ (essence) เดียวกัน (ชาย โปธิสิตา, 2549)

การวิเคราะห์แนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ (Interpretative phenomenological analysis: IPA)

การวิจัยเชิงคุณภาพ มาจากแนวคิดปรัชญา คือ ธรรมชาตินิยม (Naturalism) ปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) อรรถปริวรรตศาสตร์ (Hermeneutics) และนัยนิยม (Interpretivism) ซึ่งแนวคิดอรรถปริวรรตศาสตร์และนัยนิยมให้ความสำคัญกับการตีความ เนื่องจากบุคคลมีการรับรู้ต่อเหตุการณ์ที่แตกต่างกันตามการตีความของแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับบริบทต่างๆและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งมีความเชื่อว่าการจะทำความเข้าใจความหมายของพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ใดๆ เกิดจากการรับรู้ของบุคคลในการให้ความหมายต่อปรากฏการณ์นั้นๆที่ตนเองประสบ ทั้งความหมายที่สังเกตได้และความหมายภายในที่แฝงอยู่ โดยผ่านการตีความที่จะช่วยให้สามารถเข้าใจปรากฏการณ์นั้นๆได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง ดังนั้นผู้ทำการวิจัยจะให้ความสำคัญกับบริบทของปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมที่ศึกษาอย่างเพียงพอ จึงจะเข้าใจความหมายได้อย่างสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ จึงเป็นกระบวนการทำงานกับข้อมูลดิบจากการสัมภาษณ์หรือจากการจดบันทึก โดยให้ความสำคัญกับสิ่งที่ผู้ถูกสัมภาษณ์พยายามที่จะแสดงออกถึงเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นๆ และพิจารณาจากข้อมูลว่ามีใจความ

สำคัญอย่างไร (Reid, Flowers & Larkin, 2005) อาจกล่าวได้ว่าผู้วิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความนี้ จะต้องอาศัยการตีความสองชั้น (double hermeneutic) คือ ในระดับแรก ศึกษาว่าประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ใช้ข้อมูลเป็นอย่างไร และในระดับที่สอง คือ ศึกษาว่าผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจประสบการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง (Smith, Flowers, & Larkin, 2009)

กลุ่มบุคคลที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาไม่จำเป็นต้องมีปริมาณที่มาก หากเป็นกลุ่มที่เล็กแต่ลักษณะคุณสมบัติตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา แต่คุณภาพของข้อมูลนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ระยะเวลาที่เหมาะสมมากพอในการเข้าถึงและเก็บรวบรวมข้อมูล และประสบการณ์ของตัวผู้วิจัยเองในการที่จะทำความเข้าใจ นำเสนอข้อมูล แล้วสามารถถ่ายทอดออกมาได้ตรงกับประสบการณ์เดิมของบุคคลด้วย โดยผู้วิจัยต้องตระหนักถึงบทบาทที่เป็นกลาง เข้าใจถึงลักษณะทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของบุคคล รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการวิจัยด้วยความจริงใจ พร้อมกับส่งเสริมและเอื้อให้บุคคลได้มีโอกาสที่จะเล่าถึงประสบการณ์เรื่องราวของตนได้อย่างอิสระ (Harper, & Thompson, 2012)

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยค่านิ่งเสมอว่าการสัมภาษณ์เชิงปรากฏการณ์แบบตีความนี้ไม่ได้เน้นที่การหาข้อเท็จจริง แต่เน้นการค้นหาความหมายที่บุคคลมีต่อประสบการณ์ที่เกิดขึ้น หรือในช่วงการเปลี่ยนผ่านของเหตุการณ์ในชีวิตที่มีผลกับบุคคล

ดังนั้น ในการศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ จึงเลือกใช้วิธีแนวปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความ เนื่องจากมีแนวคิดและวิธีการศึกษาที่สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเข้าใจถึงเรื่องผู้วิจัยต้องการศึกษา คือ ประสบการณ์ทางด้านจิตใจของการฟื้นฟูพลังในเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ โดยผู้วิจัยจะศึกษาทำความเข้าใจในงานวิจัยตามหัวข้อดังนี้

5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

ผู้วิจัยสนใจศึกษาในงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เพื่อที่จะได้เข้าใจถึงแนวทางหรือวิธีการที่ช่วยให้เด็กที่กระทำผิดเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองไปสู่การไม่กระทำผิดซ้ำ โดยงานแรกจะศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโปรแกรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นงานของ Lipsey, Wilson และ Cothorn (2000) ได้พิจารณาถึงโปรแกรมที่มีประสิทธิผลที่ทำให้อัตราการกระทำผิดในเด็กและเยาวชนที่มีลักษณะการกระทำผิดที่รุนแรงให้มีอัตราการกระทำผิดลดลง โดยในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยแบบการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-analysis) ซึ่งมีคำถามงานวิจัยดังนี้ 1. โปรแกรมอะไรที่สามารถลดอัตราการกระทำผิดซ้ำในเด็ก

และเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำอย่างรุนแรง 2.อะไรที่เป็นรูปแบบของโปรแกรมที่มีประสิทธิผล วิธีการวิจัยเริ่มจากการเลือกงานวิจัยที่เป็นงานวิจัยเชิงทดลองและกึ่งทดลองจำนวน 200 งาน ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้ในสถานดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (institutionalized Juveniles) และโปรแกรมที่ใช้ในสังคม (noninstitutionalized Juveniles) โดยจะเลือกงานวิจัยทั้งของนักจิตวิทยา นักอาชญาวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นงานที่เผยแพร่หลังปี ค.ศ. 1970 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชาย มีทั้งคนผิวขาวและผิวผสม อายุอยู่ระหว่าง 14-17 ปี ที่เป็นเยาวชนที่เคยมีประวัติพฤติกรรมก้าวร้าว และเยาวชนที่อยู่ภายใต้การดูแลของกระบวนการยุติธรรม และได้รับการดูแลจากโปรแกรมของศาล สำหรับเด็กที่ไม่ได้อยู่ในสถานดูแลเด็กที่กระทำผิด โปรแกรมที่ศึกษาจะมีการทำการปรึกษา โปรแกรมที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะ (skill-oriented programs) และโปรแกรมบริการหลากหลาย (Multiple services) ส่วนเด็กที่อยู่ในสถานดูแลเด็กที่กระทำผิด จะมีโปรแกรมการปรึกษา โปรแกรมที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะ (skill-oriented programs) และโปรแกรมการอยู่อาศัยในชุมชน ผลที่ได้จากการศึกษาโปรแกรมที่มีประสิทธิผลดังกล่าวจะแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1. โปรแกรมที่มีประสิทธิผลต่อเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานที่ที่ไม่ได้ดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ได้แก่ 1.1 การให้การปรึกษาแบบรายบุคคล ซึ่งมีการใช้ทฤษฎีการปรึกษาแบบเผชิญความเป็นจริงและการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (Multisystemic therapy) 1.2 การเสริมทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ 1.3 โปรแกรมการปรับพฤติกรรม 1.4 การให้บริการแบบเป็นองค์รวม

2. โปรแกรมที่มีประสิทธิผลต่อเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ได้แก่ 2.1 การเสริมสร้างทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ 2.2 การสอนทักษะภายในครอบครัว 2.3 โปรแกรมการปรับพฤติกรรม 2.4 โปรแกรมการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และการให้บริการแบบองค์รวม

5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการฟื้นพลังของเด็กและเยาวชน

Sanders, Munford, Thimasarn-Anwar, Liebenberg, และ Ungar (2015) รายงานผลการศึกษการพัฒนาคุณลักษณะทางบวกแก่เยาวชน (positive youth development practices; PYD) กับเยาวชนที่มีความเสี่ยง (at-risk youth) โดยศึกษากับเยาวชนอายุ 12-17 ปี จำนวน 605 คนที่กำลังรับบริการจากหน่วยงานสวัสดิการเด็กและเยาวชน เยาวชนผู้กระทำผิด หรือบริการสุขภาพจิต โดยพบว่าผู้ที่เข้าโปรแกรมพัฒนาคุณลักษณะทางบวกมีการฟื้นพลังที่ (resilience) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติยังพบว่า การฟื้นพลังยังมีบทบาทเป็นตัวแปร

ส่งผ่านจากตัวแปรปัจจัยเสี่ยงของเยาวชนกับสุขภาวะ (well-being) นั้นหมายถึงการที่เยาวชนมีการฟื้นฟูพลังที่ดีจะนำไปสู่สุขภาวะที่ดีเช่นกัน

มีการศึกษาการฟื้นฟูพลังและปัจจัยสนับสนุนพบโดยใช้ข้อมูลจากการเขียนอัตชีวประวัติจากเยาวชนที่ด้อยโอกาส (disadvantage youth) 86 คน ด้วยการคำนึงว่าการฟื้นฟูพลังจะปรากฏขึ้นเมื่อ 1) เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีความเสี่ยง 2) มีผลลัพธ์ที่ดีกว่าที่คาดไว้ 3) ผ่านกระบวนการพัฒนาบางอย่าง โดยพบว่าปัจจัยภายในที่เอื้อให้เกิดการฟื้นฟูพลังเช่น ความขยันหมั่นเพียร การตัดสินใจ มีการตระหนักถึงการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง ยังพบว่าแรงจูงใจและการสนับสนุนจากครอบครัวและครูเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการเพิ่มการปรับตัวที่ดี (Smokowski, Reynolds & Bezruczko, 1999)

การศึกษาของ Nintachan (2008) ที่ศึกษาความสามารถในการฟื้นฟูพลังกับพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงของวัยรุ่นไทยที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย (1) เพื่อระบุลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยความสามารถในการฟื้นฟูพลัง และแนวโน้มที่จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เสี่ยงในวัยรุ่นไทยที่อาศัยอยู่กรุงเทพมหานคร และ (2) เพื่อระบุว่าอายุของกลุ่มตัวอย่างในการเริ่มใช้สารเสพติดไม่ว่าจะเป็นบุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเสพยา และอายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (3) เพื่อสำรวจว่าเกรดเฉลี่ยและเพศของนักเรียนมีพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงแตกต่างกันหรือไม่ (4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟื้นฟูพลัง พฤติกรรมที่มีความเสี่ยง และลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจในกลุ่มวัยรุ่นอายุระหว่าง 11-19 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,409 คน จากผลการสำรวจแบ่งออกเป็น (1) ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความสามารถในการฟื้นฟูพลังกับลักษณะส่วนบุคคล พบว่า (1.1) ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความสามารถในการฟื้นฟูพลังกับวัยรุ่นที่มีอายุมากหรืออยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (1.2) มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความสามารถในการฟื้นฟูพลังกับการได้รับเงินอย่างพอเพียง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีปัจจัยแหล่งสนับสนุนภายนอก (1.3) มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการฟื้นฟูพลังกับการอยู่คนเดียวหรืออยู่ไปอยู่กับเพื่อนหลายๆคนหลังเลิกเรียน โดยไม่มีพ่อแม่หรือผู้ใหญ่คอยดูแล (1.4) มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความสามารถในการฟื้นฟูพลังกับเกรดเฉลี่ยในโรงเรียน ผลการสำรวจในส่วนที่ (2) ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความสามารถในการฟื้นฟูพลังกับพฤติกรรมที่มีความเสี่ยง พบว่า (2.1) ความสามารถในการฟื้นฟูพลังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเสี่ยงเพียงบางอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการไม่สูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเสพยาหาก่อนอายุ 13 ปี สูบบุหรี่มากกว่า 20 มวนต่อวัน ซื้อบุหรี่จากร้านสะดวกซื้อ มีพฤติกรรมการซื้อบุหรี่จากร้านสะดวกซื้อ และมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามและมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีการศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลังจะ

ฝึกพฤติกรรมที่สนับสนุนสุขภาพมากกว่าวัยรุ่นที่ไม่มีความสามารถในการฟื้นพลัง โดยวัยรุ่นที่มีความสามารถในการฟื้นพลังจะพยายามเลิกสูบบุหรี่ เลิกใช้ยาบ้า ออกกำลังกายเพื่อลดน้ำหนัก กินอาหารที่มีประโยชน์ (2.2) ความสามารถในการฟื้นพลังมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมที่มีความเสี่ยง พบว่า (2.2.1) ความสามารถในการฟื้นพลังจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมที่มีความเสี่ยง คือ การพกอาวุธ ไม่ไปโรงเรียนเพราะกังวลต่อความปลอดภัย ถูกคุมคาม หรือถูกทำร้ายด้วยอาวุธ ทะเลาะกัน นัดตีกัน (2.2.2) วัยรุ่นมีความรู้สึกเศร้า ลึกลับ มีความพยายามฆ่าตัวตาย (2.2.3) สูบบุหรี่จนเป็นกิจวัตรประจำวัน (2.2.4) ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างหนัก เสพยาบ้า กัญชา โคเคน เฮโรอีน ยาอี และมักจะมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการทำผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการเสพยา ซ้ำ ขยายยา

จากผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นที่มีคะแนนความสามารถในการฟื้นพลังที่มากจะมีแนวโน้มน้อยที่จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่มีความเสี่ยง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำ ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวเป็นประสบการณ์ที่เยาวชนสามารถเอาชนะความยากลำบากหรือสามารถหลีกเลี่ยงเส้นทางหรือสถานการณ์ที่เสี่ยงและอันตรายต่อชีวิต จนกระทั่งสามารถพัฒนาตนเองให้มีความเข้มแข็งและไม่กระทำความผิดซ้ำอีก โดยงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ (Interpretative phenomenological analysis: IPA) โดยอาศัยการสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูล (In-depth interview) ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้คำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย
2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 พื้นที่ศึกษา
 - 2.2 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล
 - 2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.5 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การอภิปรายและการสรุปผลการวิจัย
5. การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย
6. จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

1. การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย

การวิจัยด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพนั้น เครื่องมือที่สำคัญที่สุด คือ ตัวผู้วิจัย เนื่องจากผู้วิจัยเป็นบุคคลที่รวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการศึกษา ดังนั้นในการวิจัยเชิงคุณภาพจึงให้ความสำคัญกับการเตรียมตัวของผู้วิจัย โดยมีรายละเอียดการเตรียมตัวผู้วิจัยดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมด้านระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ลงทะเบียนเรียนนวิชา ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ในภาคการศึกษาต้นของปีการศึกษา 2557 ซึ่งผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพจากการเรียนวิชานี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความรู้เกี่ยวกับวิธีวิจัย กระบวนการเก็บข้อมูล และขั้นตอนการวิเคราะห์ผลแบบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพตามแนวปรากฏการณ์นิยมเชิงตีความ เพื่อจะนำมาประยุกต์ใช้กับการวิจัยในครั้งนี้

1.2 การเตรียมความรู้ด้านเนื้อหาและแนวคิดต่างๆ เพื่อให้กระบวนการวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหา แนวคิด และงานวิจัยต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด ซึ่งเริ่มตั้งแต่การทำความเข้าใจในเด็กวัยรุ่น มีทั้งด้านพัฒนาการในเด็กวัยรุ่นว่ามีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ด้านจริยธรรม ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม เพื่อเป็นฐานในการทำความเข้าใจเยาวชนที่กระทำความผิด ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างๆทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มเยาวชนกลุ่มนี้มากขึ้น จากนั้นผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการฟื้นฟู ซึ่งเป็นแนวคิดที่ศึกษากับบุคคลที่สามารถเอาชนะความยากลำบากในชีวิตมาได้ ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจความหมายและปัจจัยสนับสนุนการเกิดความสามารถในการฟื้นฟู นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้ศึกษาในเรื่องความสามารถในการฟื้นฟูในเด็กวัยรุ่นและในเยาวชนที่กระทำความผิดว่ามีปัจจัยใดช่วยส่งเสริมให้เยาวชนเหล่านี้เกิดความสามารถในการฟื้นฟู เพื่อให้ผู้วิจัยเกิดความเข้าใจถึงปัจจัยใดที่ช่วยให้เยาวชนเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทฤษฎีทางด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง ซึ่งเป็นทฤษฎีการปรึกษาที่มักจะใช้ในเด็กกลุ่มนี้ และได้ศึกษาแนวคิดการบำบัดที่มักนิยมใช้ในเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดว่าแนวคิดดังกล่าวส่งเสริมในปัจจัยใดบ้างในการพัฒนาเด็กและเยาวชนเหล่านี้ เพื่อใช้เป็นหลักในการทำความเข้าใจในผู้เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการกระบวนการทางยุติธรรมในการดูแลเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด เนื่องจากผู้เข้าร่วมการวิจัยนั้นเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในกระบวนการทางยุติธรรม ดังนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางยุติธรรมในศาลเยาวชนและครอบครัวว่ามีหลักการ แนวคิด

เป็นอย่างไร และได้ศึกษาขั้นตอนในการดูแลเด็กหรือเยาวชนดังกล่าวตั้งแต่เข้ามาในระบบจนกระทั่งออกจากระบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดและขั้นตอนในศาลเยาวชนและครอบครัวแล้ว ผู้วิจัยยังได้ค้นคว้างานวิจัยทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับแนวทางในการนำมาตราการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชนมาใช้ในการกระทำความผิดในเด็กไทย ดังนั้นผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติด้านเนื้อหาและแนวคิดต่างๆเกี่ยวกับการศึกษาการฟื้นคืนพลังของเด็กและเยาวชนที่ไม่กระทำความผิดซ้ำนั้นช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยเกิดความเข้าใจในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวมากขึ้น

1.3 ผู้วิจัยสร้างความไวต่อการตระหนักรู้ในฐานะคนใน โดยผู้วิจัยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานร่วมกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ในศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งอยู่ในบทบาทของนักจิตวิทยาการศึกษาที่ประจำศูนย์ให้คำปรึกษาแนะแนวเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่กระทำความผิด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีประสบการณ์ตรงในการได้พูดคุยและรับฟังเด็ก เยาวชน และครอบครัวของเด็กหรือเยาวชนเหล่านี้ จึงทำให้ผู้วิจัยเข้าใจในโลกประสบการณ์ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ทั้งในด้านแง่มุมด้านพฤติกรรม ด้านความคิด และแง่มุมทางด้านจิตใจของทั้งเด็ก เยาวชน และครอบครัวของเด็กเหล่านี้ ดังนั้นความเข้าใจที่ผู้วิจัยมีในเด็กหรือเยาวชนกลุ่มนี้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ทางจิตใจเชิงลึกอย่างเป็นรูปธรรมได้

1.4 ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมในด้านจริยธรรมการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจัดเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเปราะบางอ่อนไหว (Vulnerable Persons) ดังนั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับจริยธรรมในการวิจัยมนุษย์เพื่อความเหมาะสมต่อการนำไปใช้

2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งเริ่มตั้งแต่การเลือกพื้นที่ในการศึกษา การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล และการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 พื้นที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ สถานที่ที่มีผู้ให้ข้อมูล ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือเยาวชนที่อยู่ในมาตรการในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูโดยไม่จำกัดอิสรภาพ (มาตรา 138) โดยสถานที่ที่ผู้วิจัยเลือก คือศาลเยาวชนและครอบครัว โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเยาวชนที่อยู่ในมาตรการในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู โดยไม่จำกัดอิสรภาพ แต่มีเงื่อนไขคุมประพฤติ (มอบตัวเยาวชนให้แก่พ่อแม่หรือผู้ปกครอง แต่มีเงื่อนไขคุมประพฤติ) ซึ่งอยู่ในส่วนรับรายงานตัว โดยเจ้าหน้าที่รับรายงานตัว เป็นผู้แนะนำเยาวชนเข้าสู่การวิจัย (Gate keeper) ซึ่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รับรายงานตัวมิได้มีอำนาจหน้าที่ให้คุณให้โทษแก่เยาวชน ดังนั้นเยาวชนจึงมีโอกาสตัดสินใจได้อย่างอิสระ เมื่อเยาวชนตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

เยาวชนมาพบผู้วิจัยในอีกห้องหนึ่งเพื่อทำแบบสอบถามเพื่อคัดกรองและสัมภาษณ์ ซึ่งห้องดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัว ห่างไกลจากการได้ยินของบุคคลอื่น และเป็นพื้นที่ที่บุคคลอื่นไม่สามารถพบเห็นได้

2.2 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ในการวิจัยครั้งนี้คือ เยาวชนที่อยู่ในกระบวนการมาตรการการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูโดยไม่จำกัดอิสรภาพ และต้องไม่กระทำความผิดเป็นเวลา 1 ปีขึ้นไปหลังคำตัดสินไปแล้ว โดยใช้จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 7 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ (criteria) ในการคัดเลือกเข้าดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือกเข้า

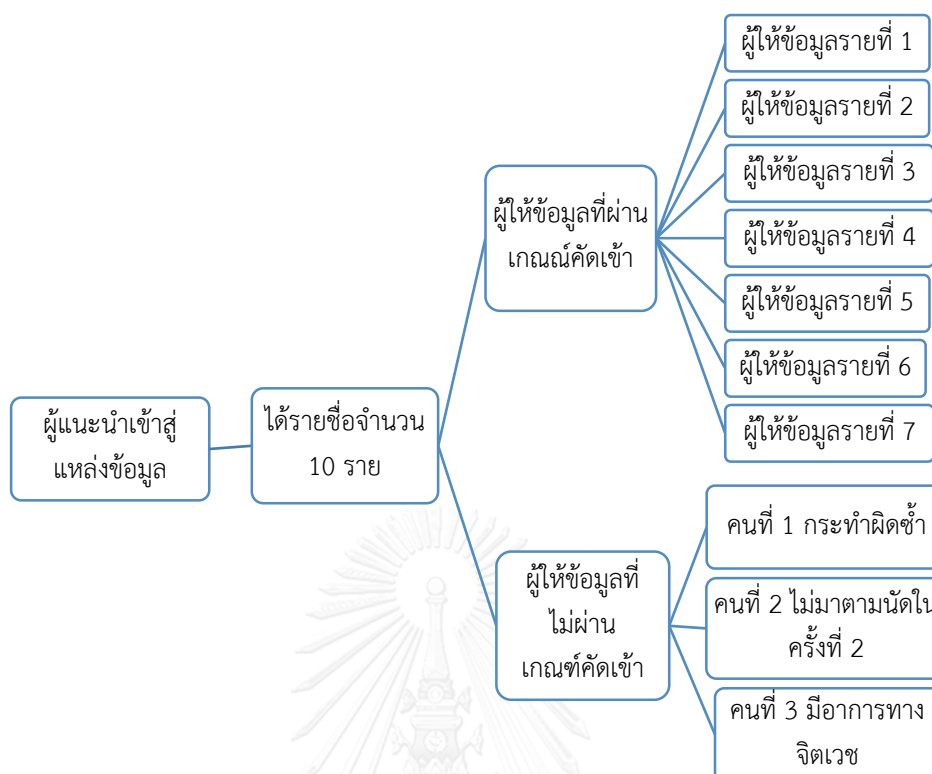
- 1) เยาวชนที่ถูกดำเนินคดีในช่วงอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ซึ่งถูกลงโทษในมาตรการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเยาวชน แบบที่ไม่จำกัดอิสรภาพ โดยศาลจะปล่อยเยาวชนให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 138) ซึ่งเยาวชนกลุ่มนี้ไม่กระทำความผิดซ้ำเป็นเวลา 1 ปีขึ้นไปหลังคำตัดสิน
- 2) ในระหว่างการสัมภาษณ์เยาวชนไม่กระทำความผิดซ้ำในคดีเดิมหรือในคดีอื่น
- 3) มีคะแนนความสามารถในการฟื้นฟู ด้านลักษณะนิสัยประจำตัวระดับปานกลางขึ้นไป ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2.50 ขึ้นไป (จากช่วงคะแนน 1-5) ในแบบวัดความสามารถในการฟื้นฟู จากลักษณะนิสัยประจำตัวของ Hiew, Mori, Shimizu และ Tominaga (2000) ที่พัฒนาโดยสุภาวดี ดิสโร (2551)
- 4) เยาวชนไม่มีอาการทางจิตเวชหรือไม่อยู่ในระหว่างการรักษาทางจิตเวช โดยการวินิจฉัยของแพทย์
- 5) เยาวชนสามารถพูดคุยและสื่อสารภาษาไทยได้ดี
- 6) เยาวชนให้การยินยอมเข้าร่วมการศึกษาวิจัย

ผลจากการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล สามารถจำแนกรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลรายบุคคล ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามรายบุคคล

ผู้ให้ ข้อมูล (รหัส)	นาม สมมติ	อายุ (ปี)	อายุตอน ถูก ดำเนินคดี (ปี)	ช่วงเวลาที่ ไม่ กระทำผิดซ้ำ (ปี)	กระทำความผิด ในคดี	คะแนน ความสามารถ ในการฟื้นฟู
ID_01	น้องเอ	18	16	2	ร่วมกันลักทรัพย์	4.33
ID_02	น้องต่อ	18	17	1	พกพาอาวุธปืน	3.74
ID_03	น้องโด้	20	17	1	ร่วมกันทำร้าย ผู้อื่นจนเสียชีวิต	3.77
ID_04	น้องพอล	20	17	2	พรากผู้เยาว์	4.85
ID_05	น้องบิว	19	17	2	พยายามฆ่า	3.74
ID_06	น้องลิ้ม	19	17	1 ปี 4 เดือน	ครอบครองเพื่อ เสพยาเสพติด	3.37
ID_07	น้องอัน	21	17	2	ร่วมกันพยายาม ฆ่า	3.88

ผู้วิจัยเข้าสู่แหล่งข้อมูล โดยผ่านผู้แนะนำเยาวชนเข้าสู่การวิจัย (gate keeper) ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รับรายงานตัวของศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งเจ้าหน้าที่รับรายงานตัวให้รายชื่อเยาวชนที่มารายงานตัว ซึ่งเป็นเยาวชนที่ผ่านเกณฑ์คัดเข้า และยินดีเข้าร่วมวิจัยแก่ผู้วิจัย ซึ่งรวมแล้วมีจำนวน 10 คน แต่อย่างไรก็ตามมีเยาวชนเพียง 7 คนที่ผ่านเกณฑ์คัดเข้า ส่วนเยาวชน 3 คนไม่ผ่านเกณฑ์คัดเข้า เนื่องจากเยาวชนคนที่ 1 ถูกดำเนินคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวอีกคดีหนึ่ง ส่วนเยาวชนคนที่ 2 ไม่ได้มารายงานตัวตามนัดต่อศาลเยาวชนฯ ในอีกครึ่งหนึ่ง จึงทำให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ได้ข้อมูลไปเพียงบางส่วน ในการสัมภาษณ์ครั้งแรก จึงทำให้ข้อมูลบางส่วนสำหรับการใช้วิเคราะห์ผลการทดลองไม่ครบถ้วน และเยาวชนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คนที่ 3 เคยรับการรักษาจากแพทย์ทางจิตเวช เนื่องจากเป็นโรคสมาธิสั้น (ADHD) ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ค่าเดินทางแก่เยาวชนทั้ง 3 คนเพื่อแสดงการขอบคุณ

ภาพที่ 3 แผนภาพการเข้าสู่แหล่งข้อมูล

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 ตัวผู้วิจัย เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะเป็น

ผู้ดำเนินการนัดหมายผู้ให้ข้อมูล ดำเนินการสัมภาษณ์ บันทึกเสียง สังเกต จดบันทึกภาคสนาม และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆด้วยตนเอง

สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาลักษณะความสามารถในการฟื้นพลังของเยาวชนที่สามารถปรับตัวให้ไม่กระทำผิดซ้ำ แม้ว่าเยาวชนกลุ่มดังกล่าวอยู่ในสถานะที่ถูกดำเนินคดีจากกระบวนการยุติธรรมว่ามีลักษณะอย่างไร ซึ่งจากวัตถุประสงค์ในการวิจัยมีความสอดคล้องกับความสามารถในการฟื้นพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัว คือเป็นลักษณะพิเศษของบุคคลที่ช่วยบรรเทาผลลัพธ์ทางลบที่มักจะเกิดขึ้นจากการเผชิญกับสภาพที่ทุกข์ยาก และมักช่วยส่งเสริมให้บุคคลปรับตัวไปสู่สภาพที่ดี ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นพลังที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ

2.3.2 แบบวัดความสามารถในการฟื้นพลังจากลักษณะนิสัยประจำตัว ที่ใช้ในการคัดกรอง

ผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากในการวิจัยในครั้งนี้ต้องการศึกษาคุณลักษณะของเยาวชนผู้มีความสามารถในการฟื้นพลังจนปรับตัวให้ไม่กระทำผิดซ้ำ แม้ว่าเยาวชนกลุ่มดังกล่าวอยู่ในสถานะที่ถูกดำเนินคดีจาก

กระบวนการยุติธรรมว่ามีลักษณะอย่างไร จึงใช้แบบวัดความสามารถในการฟื้นพลังจากลักษณะนิสัยประจำตัว เนื่องจากเป็นแบบวัดที่วัดลักษณะพิเศษของบุคคลที่ช่วยบรรเทาผลลัพธ์ทางลบที่มักจะเกิดขึ้นจากการเผชิญกับสภาพที่ทุกข์ยาก และมักช่วยส่งเสริมให้บุคคลปรับตัวไปสู่สภาพที่ดีของ Hiew et al. (2000) ที่พัฒนาโดย สุภาวดี ดิสโร (2551) นำแบบวัดมาคัดกรองเยาวชนเบื้องต้น ซึ่งแบบวัดความสามารถในการฟื้นพลังจากลักษณะนิสัยประจำตัวมีข้อกระทงทั้งหมด 27 ข้อ โดยมีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยสร้างข้อคำถามให้นักศึกษาตอบและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม เนื้อหามีความครอบคลุมตามกรอบแนวคิด ตรวจสอบความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) โดยนำไปหาค่าสหสัมพันธ์กับแบบวัดการเผชิญปัญหา (ปีมอารีย์ กิ่งแก้ว, 2549 อ้างถึงในสุภาวดี ดิสโร, 2551) และแบบวัดวิตกกังวลของ Spielberger (1983 อ้างถึงในสุภาวดี ดิสโร, 2551) ที่มีการแปลภาษาไทยโดยนันทินี ศุภมงคล (2547 อ้างถึงในสุภาวดี ดิสโร, 2551) ซึ่งแบบวัดความสามารถในการฟื้นพลัง (นิสัย) มีสหสัมพันธ์ทางลบต่อความวิตกกังวลต่อสถานการณ์และความวิตกกังวลประจำตัว ($r = -.355$, $r = -.521$) และมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหาและแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($r = .529$, $r = .473$) และมีสหสัมพันธ์ทางลบกับการหลีกเลี่ยงปัญหา ($r = -.411$) และมีการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) โดยใช้ Known group คือนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยระดับปานกลางถึงสูง และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำ ซึ่งคะแนนความสามารถในการฟื้นพลัง(นิสัย)ในกลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยระดับปานกลางถึงสูง สูงกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=3.245$, $p<.001$, $n=130$) ส่วนค่าความเที่ยง (Reliability) มีค่า internal consistency reliability โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาค ในกลุ่มตัวอย่าง 164 คน ของแบบวัดทั้งฉบับ $r = .91$ และแยกองค์ประกอบ I have ($r = .80$), I am ($r = .80$) และ I can ($r = .78$)

2.3.3 แนวคำถามในการสัมภาษณ์ คำถามที่ใช้ผู้วิจัยเลือกคำถามปลายเปิด เพื่อให้โอกาสแก่ผู้สัมภาษณ์ได้บอกเล่าถึงประสบการณ์ เรื่องราวเกี่ยวกับช่วงการเปลี่ยนแปลงตนเองจากเยาวชนที่กระทำผิดไปสู่การไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งแนวคำถามได้เอื้อให้เยาวชนได้เล่าเรื่องของตนเองได้อย่างอิสระ คำถามมีลักษณะค่อนข้างยืดหยุ่นในการเรียงลำดับคำถาม และการใช้ภาษา มีความครอบคลุมในประเด็นประสบการณ์ในช่วงการเปลี่ยนแปลงของเยาวชนจากที่เคยกระทำผิดไปสู่การไม่กระทำผิดซ้ำ

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ใช้แนวคิดความสามารถในการฟื้นพลังของ Grotberg (1995) มาเป็นพื้นฐานในการตั้งคำถามสัมภาษณ์ โดยใช้ปัจจัยทั้ง 3 ที่เป็นตัวเสริมสร้างความสามารถในการฟื้นพลังมาเป็นแนวในการ

ตั้งคำถาม ได้แก่ 1.ปัจจัยแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) 2.การมีจิตใจที่เข้มแข็ง (I am)
3. การมีทักษะทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (I can)

1. คำถามเกริ่นนำ

- แนะนำตัว ชื่อ อายุ และอายุในช่วงที่เคยกระทำผิด
- คดีที่กระทำผิด
- อยู่ในช่วงระยะเวลาคุมประพฤติมากี่เดือน

2. คำถามทำความเข้าใจเยาวชนในช่วงคุมประพฤติ

- ในช่วงระยะเวลาเวลาคุมประพฤติน้องได้ไปในสถานที่ที่มีความเสี่ยงให้น้องกระทำผิดหรือไม่ (ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่หรือท้องที่ได้อันอาจชักนำให้เด็กหรือเยาวชนนั้นกระทำผิด)
- หากวันใดน้องต้องออกไปนอกสถานที่เวลากลางคืน น้องขออนุญาตคุณแม่ คุณแม่ หรือผู้ปกครองหรือไม่ (ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นหรือได้รับอนุญาตจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย)
- น้องยังคบกับเพื่อนหรือบุคคลที่ชักนำน้องไปสู่การกระทำผิดหรือไม่ (ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนคบหาสมาคมกับบุคคลที่อาจชักนำไปสู่การกระทำผิด)
- ในช่วงคุมประพฤตินี้ น้องเคยมีพฤติกรรมใดที่อาจจะนำไปสู่การกระทำผิดหรือไม่ (ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนประพฤติตนอันอาจนำไปสู่การกระทำผิด)
- น้องมารายงานตัวคุมประพฤติต่อศาลกี่ครั้ง (ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาล พนักงานคุมประพฤติ หรือนักสังคมสงเคราะห์ เป็นครั้งคราว)
- ในช่วงคุมประพฤติ น้องได้ไปทำอะไรบ้าง เช่น เรียนหนังสือ เข้าอบรม รับคำปรึกษา รับการรักษาแก้ไขบำบัดฟื้นฟู หรือทำงาน (ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษา เข้ารับการฝึกอบรม รับคำปรึกษาแนะนำ รับการรักษา แก้ไขบำบัดฟื้นฟู ประกอบสัมมาชีพ หรือให้เด็กหรือเยาวชนเข้ารับการอบรมศีลธรรม จริยธรรม และหน้าที่พลเมือง)
- ในช่วงคุมประพฤตินี้ พ่อแม่ หรือผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูน้องอย่างไรบ้าง (ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การ ซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย หรือบุคคลหรือ

องค์การที่รับเลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชนนั้น กระทำหรือห้ามมิให้กระทำการใดๆ เกี่ยวกับการ
อบรมเลี้ยงดูเด็กหรือเยาวชนตามที่ศาลกำหนด)

- ในช่วงคุมประพฤตินี้ ท่านผู้พิพากษาสมทบได้กำหนดเงื่อนไขอะไรแก่น้องบ้าง
(กำหนดเงื่อนไขอื่นใดเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความประพฤติของเด็กหรือเยาวชน)

3. คำถามถึงช่วงเวลาที่คุณคิดว่าเปลี่ยนแปลง

- น้องคิดว่าตัวน้องในวันนี้กับเมื่อวันที่โดนคดีมีความเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร
- น้องคิดว่าสิ่งใดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น อย่างไร
- ช่วยเล่าถึงช่วงเวลาตอนนั้นหน่อยว่าน้องเกิดความรู้สึกอย่างไรบ้าง

4. คำถามเกี่ยวกับแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have)

- ในช่วงที่น้องเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงตนเองมีสิ่งไหนที่ช่วยน้องบ้าง (บุคคลหรือแหล่ง
สนับสนุนอื่นๆ)
- ในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงตนเองนั้นเป็นอย่างไร (อุปสรรคหรือความ
ยากลำบาก)
- ในช่วงนั้นมีใครหรือสิ่งใดที่ช่วยน้องในการเปลี่ยนแปลงตนเอง อย่างไร
- อะไรที่ทำให้น้องยังคงพัฒนาตนเองต่อไป

5. คำถามเกี่ยวกับการมีจิตใจที่เข้มแข็ง (I am)

- น้องมองอดีตของตนเองแล้วน้องรู้สึกอย่างไรบ้าง (อะไรที่ทำให้น้องมองตนเอง
แบบนี้, มีความแตกต่างจากปัจจุบันหรือไม่)
- ในขณะนี้น้องมองตนเองแล้วน้องรู้สึกอย่างไรบ้าง (อะไรที่ทำให้น้องมองตนเอง
แบบนี้, จากการรู้สึกเช่นนี้ส่งผลอย่างไรต่อน้องบ้าง)

6. คำถามเกี่ยวกับการมีทักษะทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (I can)

- จากการเปลี่ยนแปลงของน้องทำที่ของบุคคลรอบข้างน้องเป็นอย่างไรบ้าง (อะไรที่
ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง/จากปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว ส่งผลอย่างไรต่อน้องบ้าง)

2.3.4 ไบประชาสัมพันธ์ในการเชิญผู้ให้ข้อมูลได้เข้าร่วมการวิจัย ซึ่งไบประชาสัมพันธ์นี้ได้
ติดในบริเวณห้องรอรับรายงานตัว

2.3.5 เครื่องบันทึกเสียง ใช้สำหรับบันทึกเสียงบทสนทนาระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่มีความครบถ้วนและมีความถูกต้อง

2.3.6 บันทึกภาคสนาม บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูล บันทึกสภาพแวดล้อม ท่าทางหรือสิ่งที่ปรากฏขึ้นที่ผู้วิจัยสังเกตเห็น ที่นอกเหนือจากการสัมภาษณ์ และยังทำให้ผู้วิจัยจดจำรายละเอียดของการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งได้

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์รายบุคคล ซึ่งการสัมภาษณ์เป็นการถามแบบเจาะลึกถึงประสบการณ์ของเยาวชน (In-depth interview) ในการสัมภาษณ์ได้ใช้ลักษณะการตั้งแนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure interview) โดยการตั้งคำถาม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 25 นาที ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 เสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมเพื่ออนุมัติการ ดำเนินการ ศึกษาวิจัยในคน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สหสถาบันที่ 1 (Institutional Review Board) โดยโครงการวิจัยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการวิจัยในคนเลขที่ 143.1/58 ซึ่งผู้วิจัยได้เริ่มเก็บข้อมูลได้หลังจากได้รับการอนุมัติมีความเห็นชอบให้มีการทำ การวิจัยในคน

2.4.2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไป ถึง หัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดหนึ่งในภาคกลาง เพื่อขออนุญาตในการดำเนินการทำ โครงการวิจัยจากนั้นผู้วิจัยติดต่อกับผู้นำเข้าสู่แหล่งผู้ให้ข้อมูล คือ เจ้าหน้าที่รอรับรายงานตัว

2.4.3 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง ผู้แนะนำเข้าสู่แหล่งข้อมูลให้รายชื่อเยาวชน ที่มารายงานตัวแก่ผู้วิจัย ซึ่งเป็นเยาวชนที่ผ่านเกณฑ์คัดเลือกและมีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่ผู้ปกครองและเยาวชนให้ทราบถึงเงื่อนไขต่างๆ ในการวิจัย เมื่อผู้ปกครองและเยาวชนยินดีเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลทำแบบวัดความสามารถ ในการฟื้นฟูเพื่อคัดกรองผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการฟื้นฟู ซึ่งผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลที่ มีคะแนนแบบวัดความสามารถในการฟื้นฟูระดับปานกลางขึ้นไป ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป มา สัมภาษณ์ สำหรับเยาวชนที่มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึง 2.50 ผู้วิจัยได้ให้สมุดบันทึกเป็นของที่ระลึกแสดงการ ขอบคุณ

2.4.4 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดของงานวิจัยและสิทธิของผู้ให้ข้อมูล และผู้ปกครองของผู้ให้ ข้อมูลทราบด้วย เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ดังนั้นก่อน จะเริ่มการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงรายละเอียดของงานวิจัยในครั้งนี้ต่อผู้ให้ข้อมูลและผู้ปกครองของ ผู้ให้ข้อมูล และอธิบายถึงสิทธิของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งรวมถึงการเก็บรักษาความลับ โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงกับ

ผู้ให้ข้อมูลและผู้ปกครองของผู้ให้ข้อมูลทั้งในรูปแบบของเอกสารและการอธิบายถึงข้อสงสัย แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลและผู้ปกครองของผู้ให้ข้อมูลไม่สามารถลงนามหรือประทับลายนิ้วมือได้ เนื่องจากเยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยู่ในความดูแลของศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งมีกฎระเบียบว่าห้ามเผยแพร่ชื่อของเยาวชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออนุญาตขอข้ามขั้นตอนดังกล่าวกับทางคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมเพื่ออนุมัติการดำเนินการศึกษาวิจัยในคน โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สหสถาบันที่ วัน และเวลาที่ผู้วิจัยขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจะตรงกับวันและเวลาที่ศาลเยาวชนและครอบครัวได้กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลมารายงานตัว จากนั้นจึงเริ่มต้นสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยโดยเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพและสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลก่อน จากนั้นทำการอนุญาตบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบรายบุคคล โดยเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์มีลักษณะเจาะลึกถึงประสบการณ์ของเยาวชน ซึ่งผู้วิจัยใช้ทั้งแนวคำถามในการสัมภาษณ์ และมีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) เพื่อบันทึกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการสัมภาษณ์ และสังเกตการตอบสนองทางร่างกายของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายใช้เวลา 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 25 นาที

2.4.5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิด โดยในการพูดคุยผู้วิจัยถามคำถามและสนทนากันอย่างมีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงและเชื่อมโยงเข้าสู่ประเด็น ซึ่งขณะสนทนากัน ผู้วิจัยมุ่งทำความเข้าใจข้อเท็จจริง ความหมายตามทัศนคติของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งความหมายในที่นี้ไม่ใช่เพียงความหมายจากคำพูดเท่านั้น แต่รวมไปถึงน้ำเสียง สีหน้า ท่าทางของผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นในการวิจัยลักษณะนี้เปิดกว้างสำหรับข้อมูลทุกรูปแบบ และในการยุติการสัมภาษณ์เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลที่อิ่มตัวแล้ว จากนั้นผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้ให้ข้อมูล

2.4.6 ผู้วิจัยถอดเทปการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ (Verbatim)

2.5 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 3 เดือนตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2559 ซึ่งในการสัมภาษณ์ใช้เวลา 1 ชั่วโมงถึง 1 ชั่วโมง 25 นาทีต่อผู้ให้ข้อมูล 1 คน

ตารางที่ 3 วัน ระยะเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

ผู้ให้ ข้อมูลคน ที่	วันที่สัมภาษณ์	ระยะเวลา (ชั่วโมง)	สถานที่สัมภาษณ์ (ศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัด หนึ่งในภาคกลาง)
1	11 มกราคม 2559	1 ชั่วโมง 5 นาที	ห้องรอรับรายงานตัว
2	25 มกราคม 2559	1 ชั่วโมง 20 นาที	ห้องรอรับรายงานตัว
3	29 มกราคม 2559	1 ชั่วโมง 10 นาที	ห้องรอรับรายงานตัว
4	11 กุมภาพันธ์ 2559	1 ชั่วโมง 20 นาที	ห้องรอรับรายงานตัว
5	7 มีนาคม 2559	1 ชั่วโมง 25 นาที	ห้องรอรับรายงานตัว
6	14 มีนาคม 2559	1 ชั่วโมง 15 นาที	ห้องรอรับรายงานตัว
7	21 มีนาคม 2559	1 ชั่วโมง 16 นาที	ห้องรอรับรายงานตัว

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์แนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ ตามขั้นตอนของ Smith (2015) ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยถอดเทปข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียงแบบคำต่อคำ (Verbatim) จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของการถอดความโดยการอ่านบทสัมภาษณ์ที่เป็นตัวอักษรและเปรียบเทียบกับเสียงที่บันทึกไว้ว่ามีความสอดคล้องกัน

3.2 ผู้วิจัยอ่านบทถอดเทปซ้ำอีกครั้ง เพื่อทำความเข้าใจข้อมูลโดยภาพรวมว่าเป็นอย่างไร จากนั้นผู้วิจัยเริ่มอ่านบทสัมภาษณ์อีกครั้งเพื่อทำการถอดรหัสข้อความหลัก (core idea) จากมุมมองของผู้วิจัย โดยวิเคราะห์ข้อมูล ความเหมือน ความต่าง ความขัดแย้ง ตลอดจนการใช้ภาษา รวมถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล ผ่านการสังเกตจากมุมมองผู้วิจัยเป็นหลัก

3.3 ผู้วิจัยทำการถอดรหัสข้อความในมุมมองที่ลึกซึ้ง (coding) ขั้นนี้เป็นขั้นถอดรหัสข้อความของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลในมุมมองที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งถอดรหัสข้อความโดยอ้างอิงหลักการทางจิตวิทยา เพื่อทำความเข้าใจในประสบการณ์ทางจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3.4 ผู้วิจัยรวบรวมข้อความที่ทำการถอดรหัสข้อความแล้วนำมาหาความสัมพันธ์จับเป็นประเด็นเข้าด้วยกัน เป็นหมวดหมู่ย่อย (subcategory) และจัดหมวดหมู่ย่อยเป็นแนวเดียวกันเข้าเป็นหมวดหมู่ (category)

3.5 รวบรวมหมวดหมู่เข้าเป็นประเด็นย่อย (subtheme) และสุดท้ายผู้วิจัยรวมประเด็นที่มีความเชื่อมโยงเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน (Theme หรือ Clustering of themes) และตั้งชื่อแต่ละประเด็นหลัก แล้วจึงสรุปเป็นภาพรวมของข้อมูล ซึ่งมีการปรับย้ายข้อมูลในบางประเด็นตามความเหมาะสม และตรวจสอบผลของข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3.6 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการถอดความในแต่ละประเด็นหลัก โดยหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ตีความแล้วและสรุป ซึ่งยึดการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวประเด็นหลักของผู้ให้ข้อมูลรายแรก และเมื่อพบว่าผู้ให้ข้อมูลรายอื่นมีประเด็นใหม่ที่นอกเหนือจากประเด็นเดิม ผู้วิจัยจะปรับเปลี่ยนประเด็นให้เกิดความเหมาะสม กระทั่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูลทุกรายครบถ้วน

3.7 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล โดยการสอบถามเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจากทางโทรศัพท์ เพื่อตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.8 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ผลกับอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านวิจัยเชิงคุณภาพเป็นผู้ตรวจสอบและวิเคราะห์อีกครั้ง กระทั่งสามารถสรุปเป็นภาพรวมของงานวิจัยได้

ตารางที่ 4

ตัวอย่างการถอดรหัสเชิงตีความและการถอดรหัสแนวปรากฏการณ์วิทยา

ผู้ให้ข้อมูล/ ลำดับข้อมูล	บทสัมภาษณ์	การถอดรหัสเชิงตีความ (core idea)	การถอดรหัสแนว ปรากฏการณ์วิทยา
รายที่ 3			
บรรทัดที่ 190	“ใช่ครับ ยังให้โอกาสให้ผมได้ออกมาทำ ความดี ได้มา อืม เหมือนให้ชีวิตใหม่อีก ทีหนึ่ง แบบว่าไม่ต้องไปอยู่กับสังคม เก่าๆ ให้เราเปลี่ยนใหม่อะครับ ทำให้ เราคิดหลายอย่างพี แบบว่า อย่างเช่น เราก็จะไม่กลับไปทำผิดอีก เราก็จะไม่ ไปทำจุดๆนั้นอีก ไม่ไปที่สุ่มเสี่ยง ไม่ไป อีก ไม่เดินทางสายเก่า สำมะเรเทเมา เกเรไปเรื่อย เราก็ต้องมาคิดและ เขาให้ โอกาสมา”	รู้สึกดี/รู้สึกขอบคุณ โอกาสที่ศาลให้มา ทำให้ ได้ปรับเปลี่ยนชีวิตตนเอง ใหม่	เห็นคุณค่าในโอกาสของ ศาลที่ทำให้ได้ ปรับเปลี่ยนตนเองเป็น คนใหม่
บรรทัดที่ 192.1		คิดว่าจะไม่ทำสิ่งที่ไม่ดีๆ อีก หลังจากที่ได้รับ โอกาสจากศาล	เห็นคุณค่าของโอกาสที่ ศาลให้ จึงเกิดความคิดที่ ไม่ทำ/ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับ ความผิดในคดีอื่นอีก
รายที่ 1			
บรรทัดที่ 176	“ภูมิใจในตัวเองมากครับ ที่สามารถทำ ได้ เปลี่ยนตัวเองได้ขนาดนี้ ภูมิใจมาก และเหมือนกับย้อนดูอดีตของตัวเอง แล้ว ต่ำตัวเองด้วย ตัวเองเหยียดมากเลย ตอนนั้นอะ คือตัวเองแย่มาก คือพอเรา คิดย้อนแล้ว ตอนนี่ก็ดีใจมากที่เปลี่ยน ได้ขนาดนี้ ดีใจมาก พ่อแม่พี่น้องภูมิใจ เรา ภูมิใจกันหมดเลย แล้วเราก็ดีใจอะ เราทำให้คนอื่นเขารู้ว่าเราทำได้ เหมือนกัน”	ภูมิใจในตนเองมากที่ เปลี่ยนแปลงตนเองได้ และรู้สึกดี ภูมิใจใน ตนเองที่ทำให้ครอบครัว ภูมิใจและละอายใจในสิ่ง ที่ตนเองทำในอดีต	ภูมิใจในความสามารถ ของตนเองที่ปรับเปลี่ยน ตัวเองให้ดีขึ้นได้
บรรทัดที่ 178		ภูมิใจในตัวเองที่สามารถ พิสูจน์ให้คนอื่นเห็นว่า ตนเองสามารถ ปรับเปลี่ยนชีวิตให้ดีขึ้น ได้	ภูมิใจที่ทำให้คนรอบข้าง ยอมรับในความสามารถ ของตน

4. การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยเขียนสรุปประเด็นต่างๆที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นเชิงพรรณนา และยกตัวอย่างประโยชน์ของผู้ให้ข้อมูลประกอบ เพื่อตอบคำถามการวิจัยอย่างเป็นระบบ จากนั้นไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับแนวคิดหรือข้อค้นพบจากงานวิจัยที่ผ่านมา จากนั้นเสนอแนวทางในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5. การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ (trustworthiness) ตามกระบวนการของการวิจัยคุณภาพประกอบกับผู้วิจัยตระหนักถึงอคติที่อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากผู้วิจัยเคยมีประสบการณ์ในการทำงานกับเยาวชนผู้กระทำผิด ในฐานะนักจิตวิทยาการศึกษาฝึกหัด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้การสะท้อนตรวจสอบความคิดเห็น และตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองในฐานะผู้วิจัยทั้งในกระบวนการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความเชื่อถือและยืนยันได้ของข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยถอดเทปสัมภาษณ์แบบคำต่อคำจนได้บทสัมภาษณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร และตรวจสอบความถูกต้องโดยการฟังเสียงจากการบันทึกเทปอีกครั้งเพื่อความถูกต้องแม่นยำและครบถ้วนของข้อมูล (conformability)
2. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยการเก็บข้อมูลหลายวิธี เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของการตีความของผู้วิจัย โดยผ่านการสัมภาษณ์ ผ่านการสังเกต และผ่านจากสิ่งที่ผู้วิจัยบันทึกในแบบบันทึกภาคสนาม ซึ่งนำข้อมูลจากหลายวิธีนี้มาเปรียบเทียบกับความคิดและความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลตามที่ปรากฏในบทสัมภาษณ์
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องในผลการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (peer debriefing) ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพ
4. เมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล (member checking) ทางโทรศัพท์ 3 ราย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างผลการวิจัยกับประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล
5. ผู้วิจัยนำเสนอกระบวนการในการเก็บข้อมูลและขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถตรวจสอบขั้นตอนต่างในการวิจัยได้ (audit trail) ได้แก่ การบันทึกเสียงสัมภาษณ์ บันทึกการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูล บทสัมภาษณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร บันทึกการถอดรหัส

ข้อความ บันทึกการจัดกลุ่มประเด็นย่อยและประเด็นหลัก ผู้วิจัยได้อ้างอิงถึงคำพูดโดยตรงของผู้ให้ข้อมูลประกอบในรายงานครั้งนี้ เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ในกระบวนการวิจัยก่อนหน้านี้ได้ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนผู้วิจัยขอคำปรึกษาการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษานิพนธ์ร่วม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยเชิงคุณภาพ ตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอน

6. ผู้วิจัยตระหนักถึงข้อจำกัดในการถ่ายโอนผลการวิเคราะห์ข้อมูล (transferability) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประสบการณ์ของกลุ่มเยาวชนที่มีความสามารถในการฟื้นฟู และไม่กระทำผิดซ้ำ ดังนั้นจึงไม่สามารถไปอ้างอิงกับประชากรอื่นได้

6. จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

เพื่อศึกษางานวิจัยประสบการณ์ทางจิตใจของการฟื้นฟูในเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ ซึ่งเป็นกลุ่มที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางจิตใจระหว่างทำการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงคำนึงถึงจรรยาบรรณการวิจัย ในการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลตลอดระยะเวลาในการวิจัย ดังต่อไปนี้

6.1 ผู้วิจัยขออนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สหสถาบันที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2 ผู้วิจัยคำนึงถึงประโยชน์ของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลว่าการสัมภาษณ์จะไม่รบกวนใจหรือก่อให้เกิดผลเสียต่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูล

6.3 ผู้วิจัยเคารพในการตัดสินใจของผู้ให้ข้อมูล ในก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะแจ้งข้อมูลผู้ให้ข้อมูลทราบถึงสิทธิ์ที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมวิจัยตามความสมัครใจ แจ้งรายละเอียดและขั้นตอนของการวิจัย ประโยชน์ที่ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น จากนั้นจะให้ผู้ให้ข้อมูลได้ซักถามข้อสงสัย พร้อมทั้งตอบข้อสงสัยอย่างชัดเจน

6.4 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียงขณะทำการเก็บข้อมูล เก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยชื่อและข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมงานวิจัย การนำเสนอผลจะนำเสนอในภาพรวมของผลการวิจัย รวมทั้งจะขอให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หากมีข้อมูลส่วนใดที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ต้องการให้เปิดเผยผู้ทำการวิจัยก็จะตัดข้อมูลส่วนนั้นทิ้งไป หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้วผู้วิจัยจะทำลายข้อมูลดิบ

6.5 ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากการเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดการสัมภาษณ์ โดยไม่กระทบต่อรูปคดีแต่อย่างใด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์เชิงตีความ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้คัดเลือกเยาวชนผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งจะผ่านผู้แนะนำเข้าสู่แหล่งข้อมูล (Gate keeper) จากนั้นผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากเยาวชนผู้ไม่กระทำผิดซ้ำเป็นจำนวน 7 คน โดยใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าวิเคราะห์ผลข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์เชิงตีความ โดยผลการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของเยาวชนผู้ให้ข้อมูล และส่วนที่ 2 ประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ โดยรายละเอียดมีดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของเยาวชนผู้ให้ข้อมูล

ในส่วนของข้อมูลเบื้องต้นของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลนี้ จะบรรยายเกี่ยวกับรายละเอียดในการใช้ชีวิตของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลทั้ง 7 คน โดยผู้วิจัยใช้นามสมมติแทนชื่อของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

น้องเอ (นามสมมติ) อายุ 18 ปี ถูกจับกุมด้วยข้อหาร่วมกันลักทรัพย์ ตอนอายุ 16 ปี ซึ่งเธอถูกคุมประพฤติเป็นเวลา 2 ปี ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เอ ในช่วงที่เอมารายงานตัวสำหรับการคุมประพฤติเป็นครั้งสุดท้าย โดยเอได้เล่าถึงช่วงเวลาที่ตนเองเริ่มต้นคิดที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นคนที่ดีขึ้น จากการที่พ่อแม่มาประกันตัวเอออกจากคุกที่สถานีตำรวจ จุดนี้เป็นสิ่งที่ทำให้เอรู้สึกว่าเป็นที่รักและมีความหมายสำหรับพ่อแม่อยู่ ซึ่งก่อนที่พ่อแม่จะเข้ามาประกันตัว เอคิดว่าพ่อแม่ของตนเองคงไม่มาประกันตัวเอหรือเข้ามาสนใจดูแลเอ เพราะก่อนหน้านี้เอมีมุมมองที่ไม่ดีต่อพ่อแม่ ส่วนหนึ่งมาจากการที่เอรู้สึกเสียใจที่พ่อแม่แยกทางกัน เพราะเอมีความคิดว่าหากพ่อแม่แยกทางกันแล้วตนเองก็จะเป็นบุคคลที่อาจจะไม่มีพ่อหรืออาจจะไม่มีแม่ จึงทำให้เอคาดการณ์ไว้ก่อนว่าพ่อแม่คงไม่มาสนใจที่จะประกันตัวเอออกไปแล้ว จึงทำให้เอคิดจะปล่อยตนเองไปตามเวรตามกรรม แต่เมื่อเอรับรู้ว่ามีพ่อแม่มาประกันตัวและเข้ามาช่วยเหลือ ดูแลเอ มันทำให้เอปรับเปลี่ยนความคิดในมุมมองใหม่ คือ รับรู้ว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีค่า เป็นบุคคลที่เป็นที่รักของพ่อแม่ จึงทำให้เอไม่อยากจะปล่อยชีวิตของตนเองไปตามยถากรรมแล้ว เอจึงพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองใหม่ ซึ่งในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่นั้นก็ไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับเอ เพราะมันเป็นการที่ต้องอดทนต่อแรงยั่วต่างๆ ซึ่งช่วงแรกๆของการปรับเปลี่ยนเอรู้สึกท้อใจจนบางครั้งเออยากเลิกล้มความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมของตนเอง แต่เอได้รับความช่วยเหลือจากพ่อและแม่ที่เข้ามาเตือนสติว่าคนเราทุกคนสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้ อยู่ที่ความตั้งใจ และพ่อแม่ของเอได้บอกถึงความคาดหวังว่าอยากให้ลูกได้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต ซึ่งจากการตักเตือนของพ่อแม่ทำให้เอมีกำลังใจ มีจุดมุ่งหมายว่าจะเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้นเพื่อตนเอง เพื่อพ่อแม่ ดังนั้นเอจึงค่อยๆปรับเปลี่ยนตนเองไปที่ละอย่าง โดยเอจะนำคำสอนของคนรอบข้างที่เขาบอกว่าใครทำอะไรจะเป็นสิ่งที่ดีมาปฏิบัติ และมาคิดทบทวนกับตนเองและค่อยๆปรับเปลี่ยนตนเองไปเรื่อยๆจนขณะนี้เอเล่าให้กับผู้วิจัยฟังว่าตนเองเป็นคนที่มีระเบียบวินัยมาก ซึ่งตอนนี้เอทำงานอยู่ในปั้มน้ำมันแห่งหนึ่ง และกำลังจะหมั้นกับแฟนที่เป็นบุคคลที่ทำให้เออยากพัฒนายิ่งขึ้นเพื่อสามารถเลี้ยงดูแฟนได้ จึงทำให้ชีวิตโดยรวมของเอเป็นชีวิตที่มีความสุข

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

น้องต่อ (นามสมมติ) อายุ 18 ปี ถูกจับกุมด้วยข้อหาพกพาอาวุธปืน ตอนอายุ 17 ปี ซึ่งต่อถูกคุมประพฤติเป็นเวลา 1 ปี ต่อเป็นเด็กตัวเล็ก ใส่แว่น ต่อมมีลักษณะท่าทางสุขภาพเรียบร้อย พูดจาชัด ถ้อยชัดคำ รู้จักใช้คำพูดเปรียบเปรย และต่อตั้งใจถ่ายทอดเรื่องราวของตนเองต่อผู้วิจัย โดยในขณะนี้ต่ออาศัยอยู่กับป้า ซึ่งเป็นแม่บุญธรรมของต่อ ชีวิตที่ผ่านมาของต่อ ต่อไม่ค่อยมีความภาคภูมิใจในตนเอง แม้ว่าต่อจะสำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แต่ต่อรับรู้ว่ที่ตนเองสำเร็จการศึกษามาได้นั้นไม่ได้มาจากความสามารถของตนเอง แต่มาจากการลอกเพื่อน ปัจจุบันนี้ต่อกำลังพยายามหางานที่มีความมั่นคงทำ และต่ออยากจะใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพในการทำสิ่งต่างๆให้เกิดประโยชน์ขึ้นกับตนเอง

ก่อนที่ต่อจะถูกจับนั้นต่อมักจะใช้ชีวิตอยู่กับกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นกลุ่มเพื่อนที่ทำพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการพกอาวุธ การมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกัน การขโมยของ และการใช้สารเสพติด ซึ่งต่อเล่าว่าตนเองได้ลองสารเสพติดที่มีเกือบทุกชนิด แต่เมื่อต่อถูกดำเนินคดีต่อก็รู้สึกว่ตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่าไม่ว่าจะเป็นคุณค่าที่ได้รับจากแม่ และรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้รับโอกาสให้ปรับเปลี่ยนตนเองจากศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งช่วงที่คุมประพฤติช่วงแรกต่อพยายามอยู่บ้านหาเกมเล่น แต่ต่อเบื่อกับการอยู่บ้านทั้งวัน ดังนั้นต่อกลับไปอยู่กับเพื่อนเก่าในช่วง 4-5 เดือนแรกของการคุมประพฤติ แต่การกลับไปใช้ชีวิตกับกลุ่มเพื่อนเก่าของตนเองครั้งนี้มีความแตกต่างจากก่อนหน้านี้ เพราะต่อมีการยับยั้งชั่งใจตนเองมากขึ้น และต่อได้ทบทวนการกระทำกับการอยู่กับกลุ่มเพื่อนนี้มีประโยชน์และโทษอย่างไรบ้าง ซึ่งต่อได้ข้อสรุปกับตนเองว่การใช้ชีวิตอยู่กับกลุ่มเพื่อนนั้นให้โทษมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ จึงทำให้ต่อเปิดใจคุยกับเพื่อนๆว่าไม่ควรมาร่วมตัวกันเช่นนี้อีกแล้ว ควรออกไปทำงาน ไปเรียน หรือไปพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้แล้ว เพราะต่อคิดว่าหากตนเองใช้ชีวิตเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆชีวิตของต่อและเพื่อนๆคงมีทางเลือกสองทางคือไม่ตายก็ติดคุก ดังนั้นกลุ่มเพื่อนของต่อจึงแยกย้ายไปพัฒนาตนเอง ซึ่งต่อกำลังหางานที่มั่นคงทำไปพร้อมๆกับการพัฒนาความอดทนของต่อ

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

น้องโต (นามสมมติ) อายุ 20 ปี ถูกจับกุมด้วยข้อหาร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเสียชีวิต ตอนอายุ 17 ย่าง 18 ปี โดยโตถูกคุมประพฤติเป็นเวลา 1 ปีกว่าๆ โดมีรูปร่างใหญ่ หากในการสัมภาษณ์โต พูดเสียงเบาและใช้ภาษาซื่อๆ เรียบง่ายในการสื่อความรู้สึกหรือเรื่องราวของตนเอง ในขณะที่โตอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ซึ่งพ่อแม่ของโตเปิดร้านขายของ และโตทำงานเป็นคนขับรถส่งของ ในขณะนี้โตมีภรรยา และมีลูกอายุ 1 ขวบ ซึ่งช่วงที่โตถูกจับนั้นภรรยาได้ตั้งท้องลูกของโต จึงเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้โตรู้สึกเครียด

เมื่อก่อนโตจะให้ความสำคัญกับเพื่อนและความต้องการของตนเองเป็นหลัก จึงทำให้โตดำเนินชีวิตด้วยการมีเรื่องโดยตลอด เพราะหากมีบุคคลเข้ามาช่วยหรือเข้ามาหาเรื่อง โตจะเข้าไปจัดการทันที ไม่ว่าจะเป็นการตำหนิหรือการทำร้ายร่างกาย ซึ่งในวันที่เกิดเหตุโตก็ใช้วิธีการเหมือนเดิมในการจัดการกับวัยรุ่นที่เข้ามาหาเรื่อง คือ โตเข้าไปทำร้ายวัยรุ่นคนนั้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเองนั้นเหนือกว่า และเพื่อระบายนาม โดยที่โตไม่ได้คำนึงถึงผลที่จะตามมาว่าวัยรุ่นคนนั้นจะบาดเจ็บหนักหรือจะเสียชีวิต จนกระทั่งอีกวันหนึ่งโตได้ทราบว่าวัยรุ่นคนที่ตนทำร้ายนั้นได้เสียชีวิตลงแล้ว และตำรวจกำลังตามจับคนที่ทำ ในขณะที่โตรู้สึกตกใจ รู้สึกกลัว รู้สึกเสียใจ ดังนั้นโตจึงหนีออกไปบวชในที่ๆหนึ่ง ซึ่งในระหว่างที่โตหนีไปบวชนั้นโตใช้ชีวิตด้วยความกลัวและความหวาดระแวงว่าตนเองจะถูกจับ ออกไปบิณฑบาตโตก็ไม่ค่อยได้ เพราะกลัวคนจำหน้าได้และไปบอกตำรวจ

โตมักจะนึกถึงภาพวัยรุ่นที่ตนเองได้ทำร้ายเขาอยู่เสมอๆ และมาคิดทบทวนกับตนเองว่าหากตนเองถูกทำอย่างวัยรุ่นที่เสียชีวิต พ่อแม่และครอบครัวของตนเองคงเสียใจมากๆ ดังนั้นจุดนี้จึงเป็นจุดที่โตได้ลองคิดคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นบ้าง จึงทำให้โตกลับมารับโทษที่ตนเองทำไว้ แม้ว่าโตจะรู้สึกกลัวว่าตนเองจะถูกจับเข้าคุก แต่โตก็เข้ามารับผิดชอบการกระทำของตนเอง แต่เมื่อทางศาลได้ให้โอกาสโตปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง โตจึงพยายามทำทุกอย่างที่จะทำให้ทางศาลเข้าใจว่าตนเองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแล้ว ไม่ว่าจะเรียนหนังสือให้จบ ม.6 หางานทำ ไม่ไปทำพฤติกรรมที่ไม่ดี ซึ่งตรงจุดนี้โตได้เข้าใจว่าเพื่อนที่ก่อนหน้านี้โตให้ความสำคัญไม่สามารถช่วยตนเองหรือมาให้กำลังใจได้เลยเมื่ออยู่ในช่วงที่ถูกจับ โดยเพื่อจะกลับมาก็ต่อเมื่อโตได้ผ่านพ้นคดีแล้ว ดังนั้นโตจึงลดความสำคัญของเพื่อนลงและหันมาใส่ใจและให้ความสำคัญกับครอบครัว ซึ่งเป็นกลุ่มที่คอยช่วยเหลือตนเองมากขึ้น โตจึงค่อยๆออกห่างจากกลุ่มเพื่อนและกลับมาตั้งใจทำงาน หาเงินเพื่อเลี้ยงดูพ่อแม่และครอบครัวของตนเองให้มีความสุข

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

น้องพอล (นามสมมติ) อายุ 20 ปี ถูกจับกุมด้วยข้อหาพรางผู้เยาว์ โดยในช่วงกระทำผิดพอล อายุ 17 ปี ซึ่งขณะนี้พอลถูกคุมประพฤติเป็นเวลา 2 ปี ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์พอล ในช่วงที่พอลมา รายงานตัวคุมประพฤติเป็นครั้งสุดท้าย พอลเป็นเด็กหน้าตาดี พุดจาไพเราะ และกิริยามารยาทสุภาพ พอลสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว แต่ขณะนี้พอลทำงานเปิดร้านขายสติกอยู่ และวางแผนว่าจะเรียนต่อปริญญาตรีในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ครอบครัวของพอลเป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง พอลยังเป็นเด็กช่างคิด คอยคิดทบทวนถึงเหตุการณ์ต่างๆที่ตนเองประสบและสามารถสรุปมาเป็นข้อคิดในการดำเนินชีวิตได้

พอลเล่าว่าในช่วงที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น พอลติดเพื่อนมาก ไม่ว่าเพื่อนจะชวนไปไหนหรือไปทำอะไร พอลจะทำตามโดยไม่คำนึงถึงผลเสียว่าจะเกิดสิ่งใดขึ้น พอลใช้ชีวิตอย่างอิสระมาก เพราะในช่วงนั้นคนในครอบครัวของพอลก็ไม่มีเวลาที่จะมาสอบถามว่าพอลไปไหนหรือทำอะไรมา จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและพอลไม่ค่อยมั่นคง ดังนั้นพอลจึงดำเนินชีวิตไปตามความต้องการของตนเอง โดยการไปอยู่กับเพื่อนของตนเองตลอดเวลา จนทำให้พอลกระทำ ความผิดลงไปด้วยที่พอลไม่ทราบว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่เมื่อพอลถูกดำเนินคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัว ครอบครัวของพอลได้หันกลับมาดูแลพอล โดยพ่อก็ให้พอลมาช่วยงาน แม่ก็พยายามหาที่เรียนที่ช่วยพัฒนาพอล และใช้เวลาอยู่กับพอลมากขึ้น คนอื่นๆในครอบครัวก็เข้ามาสอบถาม ใส่ใจการดำเนินชีวิตของพอลมากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้พอลรู้สึกที่ดีกับการที่ครอบครัวเข้ามาใส่ใจตนเอง และจากการถูกดำเนินคดีพอลรับรู้ว่าจะตนเองจะใช้ชีวิตโดยไม่คำนึงถึงขอบเขตของสังคมหรือกฎหมายไม่ได้แล้ว พอลจึงระมัดระวังตัวเองมากขึ้นเวลาไปไหนมาไหนกับเพื่อน และพอลก็เลือกคบเพื่อนที่ดีที่จะไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อน จนกระทั่งขณะนี้พอลเหลือเพื่อนที่คบกันจริงอยู่ 5 คน จากมีเพื่อนเป็นร้อยคน และช่วงนี้พอลพยายามพัฒนาตนเองต่อไป เพื่อให้ตนเองมีอนาคตที่ดีใสยิ่งขึ้น

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

น้องบิว (นามสมมติ) อายุ 19 ปี ถูกจับกุมด้วยข้อหาพยายามฆ่า โดยถูกจับตอนอายุ 17 ปี บิวถูกคุมประพฤติเป็นเวลา 2 ปี ในขณะที่สัมภาษณ์ แม่บิวจะพุดจาห้วนๆ หากก็เต็มใจในการให้สัมภาษณ์ บิวทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟอยู่ที่ร้านอาหารแห่งหนึ่ง การทำงานของบิวจะผลัดเป็นกะ บิวอาศัยอยู่กับแม่ และบิวมีครอบครัวเป็นของตนเองแล้ว และมีลูก 1 คน ซึ่งเป็นคนสำคัญที่ทำให้บิวอยากพัฒนาตนเอง

ในชีวิตของบิว บิวต้องประสบกับการอยู่ในสังคมหรือชุมชนที่มักจะทำปัญหาให้กับตน ไม่ว่าจะเป็นการหาเรื่องของกลุ่มวัยรุ่น การนิทหาว่าร้ายกันของคนในชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้บิวมีความคิด

สังคมที่ไม่ดีมีส่วนทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่ดีตามมา ดังนั้นในช่วงที่บิวยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองนั้น บิวใช้ชีวิตกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความผูกพันกันอย่างเหนียวแน่น เพราะใช้เวลาในการอยู่ร่วมกันมาก มีความเข้าอกเข้าใจกัน คอยช่วยเหลือเมื่ออีกฝ่ายมีความลำบาก เวลาเพื่อนคนใดมีเรื่องกับใคร กลุ่มเพื่อนก็พร้อมที่จะไปช่วยเหลือและไปแก้แค้น จนกระทั่งเมื่อบิวถูกจับ บิวรับรู้ว่าคุณต้องหยุดพฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านั้นบ้าง เพราะอยู่ในช่วงคุมประพฤติ และบิวไม่ยอมให้แม่ลูกและภรรยาของตนเองเดือดร้อน บิวจึงระมัดระวังตัวที่จะไม่มีเรื่องกับใคร แต่บิวยังคงไปหากกลุ่มเพื่อนของตนเองอยู่ เพราะกลุ่มเพื่อนเป็นแหล่งสนับสนุนทางจิตใจให้บิว โดยเมื่อระยะเวลาผ่านไปกลุ่มเพื่อนของบิวก็เริ่มปรับเปลี่ยนนิสัยของตนเองมากขึ้น จึงทำให้คนในกลุ่มไม่ออกไปมีเรื่องกับใคร และคอยเตือนสติซึ่งกันและกัน จึงทำให้กลุ่มเพื่อนและบิวในปัจจุบันนี้ไม่ค่อยมีเรื่องวุ่นวายกับวัยรุ่นคนอื่นๆ และคอยสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนอื่นๆ แทนการมีเรื่อง เพราะบิวได้มีข้อคิดสำหรับตนเองว่าหากวัยรุ่นในแต่ละชุมชนคอยที่จะหาเรื่องกัน คอยที่จะเขม่นกัน ชุมชนเหล่านั้นจะไม่มีความสุข ทุกคนในชุมชนจะต้องระมัดระวังตัว ซึ่งบิวกลัวว่าหากตนเองไปมีเรื่องกับคนในชุมชนอื่นๆ ผลเสียจะเกิดกับแม่ ภรรยา ลูก และคนในชุมชนที่ไม่รู้เรื่องรู้ราว สิ่งเหล่านี้ที่บิวคิดได้ เพราะบิวเห็นตัวอย่างจากชุมชนอื่นๆ ที่มีปัญหากัน ดังนั้นบิวจึงพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้เกิดความสุขสบายในชุมชนของตนเอง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

น้องลิ้ม (นามสมมติ) อายุ 19 ปี ถูกจับกุมด้วยการครอบครองสารเสพติดเพื่อเสพ โดยในช่วงถูกจับนั้นลิ้มอายุ 17 ปี ซึ่งลิ้มถูกคุมประพฤติมาเป็นเวลา 1 ปี 4 เดือน แม้ในการสัมภาษณ์ลิ้มจะพูดค่อนข้างน้อย แต่ลิ้มพยายามที่จะพูดคุยกุให้มากเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย ในขณะนี้ลิ้มทำงานรับจ้างอยู่ ลิ้มอาศัยอยู่กับพ่อ แม่ พี่ พี่สะใภ้ และหลาน

ชุมชนที่ลิ้มอาศัยอยู่นั้นเป็นชุมชนที่สามารถเข้าถึงยาเสพติดได้โดยง่าย ซึ่งลิ้มก็เป็นเด็กคนหนึ่งซึ่งได้เข้าไปสู่วังวนของการติดยาเสพติด ลิ้มเล่าว่าช่วงที่ติดยาเสพติดนั้นลิ้มไม่มีสติในการควบคุมตนเอง ลิ้มรับรู้เพียงอย่างเดียวว่าตนเองต้องเสพยา พ่อแม่หรือใครห้ามอะไรลิ้มก็ไม่เชื่อ ในวันๆหนึ่งลิ้มก็เข้าไปอยู่ในสถานที่ที่มีวุ่นวาย ซึ่งเป็นแหล่งรวมของผิดกฎหมาย โดยลิ้มไม่ไปทำงาน ไม่เรียนหนังสือและบางวันก็ไม่กลับบ้าน จนกระทั่งลิ้มถูกจับกุม ลิ้มรู้สึกสงสารแม่ที่ต้องมาเดือดร้อนกับการกระทำของลิ้ม ดังนั้นช่วงคุมประพฤติลิ้มจึงเลิกเล่นยาเสพติดเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งลิ้มคิดว่าตนเองสามารถเลิกเล่นได้แล้ว สามารถควบคุมตนเองได้ ดังนั้นลิ้มจึงกลับมาเสพยาอีกครั้ง ซึ่งการเสพครั้งนี้ทำให้ลิ้มกลับมาถามกับตนเองว่าเสพยามันให้ผลดีอะไรกับตนเองบ้าง ซึ่งลิ้มเห็นว่าไม่เกิดผลดีอะไรกับชีวิตของตนเองเลย หลังจากนั้นลิ้มจึงควบคุมความต้องการของตนเอง โดยพยายามไม่คิดถึงยาเสพติดเหล่านั้น และหาสิ่งอื่นๆทำ ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน เล่นกีฬา ไปเที่ยวต่างจังหวัดกับเพื่อนๆ

ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ลืมนึกว่าการที่ออกจากยาเสพติดนั้นทำให้ชีวิตของตนเองมีสิ่งดีๆเข้ามาอีกมากมาย ดังนั้นลืมนึกจึงไม่กลับเข้าไปอยู่กับยาเสพติดอีกแล้ว แม้ว่าต้องอยู่ในชุมชนที่เต็มไปด้วยยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

น้องอ้น (นามสมมติ) อายุ 21 ปี ถูกจับกุมด้วยข้อหาร่วมกันพยายามฆ่าและฆ่า โดยที่อ้นกระทำความผิดเมื่ออายุ 17 ปี แต่อ้นถูกจับตอนอายุ 19 ปี ซึ่งอ้นถูกคุมประพฤติเป็นเวลา 2 ปี อ้นเป็นเด็กตัวผอม ผิวคล้ำ แต่งตัวด้วยเสื้อยืดกางเกงยีนส์มารายงานตัวกับศาล ในขณะที่สัมภาษณ์อ้นมีความโดดเด่นมากในการบอกเล่าความรู้สึกจากการแสดงออกทางสีหน้า และท่าทางว่าในช่วงเวลาต่างๆอ้นรู้สึกอย่างไรบ้าง โดยในขณะที่อ้นทำอาชีพมอเตอร์ไซค์รับจ้าง และอาศัยอยู่กับแฟนของตน อ้นเป็นเด็กคนหนึ่งที่ผ่านมาเรื่องราวในชีวิตมากมาย เมื่อก่อนอ้นอาศัยอยู่กับตายาย ซึ่งมีฐานะยากจน แต่ตายายเลี้ยงดูอ้นให้มีความเป็นอยู่อย่างสบาย อ้นไม่จำเป็นต้องทำอะไรเลย หน้าที่ของอ้นมีเพียงไปเรียนหนังสือเท่านั้น ตายายจะคอยหาเงินเพื่อเลี้ยงดูอ้น แต่ในช่วงเวลานั้นอ้นไม่รู้ว่าตนเองมีหน้าที่อะไรบ้าง ไม่เข้าใจสถานการณ์ของตายาย ดังนั้นอ้นจึงเอาเวลาไปดื่ม กิน เที่ยวกับเพื่อน ไม่ตั้งใจเรียนหนังสือ นำไปสู่การมีเรื่องราวทะเลาะเบาะแว้งกัน จนกระทั่งทำให้อ้นถูกดำเนินคดีตอนช่วงอายุ 17 ปี ในช่วงเวลานั้นอ้นไม่ถูกดำเนินคดีในชั้นศาล ดังนั้นอ้นจึงออกไปใช้ชีวิตในสังคมเหมือนเดิม คือ อ้นไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง

ช่วงที่อ้นอายุ 18 ปี ตายายของอ้นเสียชีวิต ดังนั้นอ้นจึงต้องไปอยู่กับญาติพี่น้อง และแม่ของอ้นเอง ซึ่งสถานการณ์นี้เป็นจุดเปลี่ยนในชีวิตของอ้น เพราะอ้นได้เผชิญกับการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นที่ไม่ได้ยอมรับในพฤติกรรมของอ้นเท่ากับตาและยาย โดยอ้นย้ายไปอยู่กับลุง และอ้นก็ยังมีพฤติกรรมที่เหมือนเดิม อ้นและลุงจึงทะเลาะกัน และลุงก็บอกให้อ้นไปอยู่กับคนอื่น ๆ อ้นก็ย้ายไปอยู่กับพี่และพี่สะใภ้ที่ลพบุรี อ้นก็มีเรื่องทะเลาะกับพี่สะใภ้ อีก อ้นจึงต้องย้ายไปอยู่กับแม่ที่ภาคใต้ ซึ่งการที่อ้นย้ายไปย้ายมาแต่ละครั้งทำให้อ้นมีความรู้สึกที่ตนเองไม่เป็นที่ต้องการของใครเลย ซึ่งอ้นรู้สึกเสียใจอยู่ลึกๆ แต่อ้นเล่าให้ผู้วิจัยฟังด้วยน้ำเสียงเป็นเรื่องตลก อ้นเล่าว่าการไปอยู่ในที่ต่างๆอ้นรับรู้ถึงความลำบากที่ตนเองเผชิญ ไม่ว่าจะด้วยความลำบากทั้งจิตใจและร่างกาย คือ อ้นต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานที่และคนใหม่ๆที่อยู่ด้วย นอกจากนั้นอ้นยังรู้สึกว่าตนเองเดียวดาย ไม่มีใครให้กำลังใจหรือคอยสอนอ้น อ้นรับรู้เพียงอย่างเดียวว่าตนเองต้องทำงาน เพื่อมีเงินไม่ให้ตนเองลำบาก ดังนั้นชีวิตช่วงนั้นอ้นจึงทำงานเพียงอย่างเดียวเพื่อความอยู่รอดของตน ถึงแม้มีความอ้างว้างในจิตใจ จากนั้นประมาณอายุ 19 ปีอ้นถูกหมายศาลเรียกให้มารายงานตัวต่อศาลเยาวชนและครอบครัว จึงทำให้อ้นได้พบกับผู้พิพากษาสมทบที่ได้ให้คำแนะนำการใช้ชีวิตให้กับอ้นตั้งแต่การเรียน ไปเรียนหนังสือที่เป็นโครงการของสมเด็จพระเทพฯที่ดูแลเด็กที่กระทำผิดเหล่านี้ ให้ปรับวุฒิการศึกษาอย่างรวดเร็วเพื่อไปทำงานที่

มั่นคงทำ เป็นต้น จึงทำให้อันพบเส้นทางที่จะพัฒนาตนเองต่อไป และย้ายมาอยู่กรุงเทพฯมาทำงาน ในกรุงเทพฯ อยู่กับแฟน และคอยพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 2 ประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำนั้น พบประเด็นหลัก 4 ประเด็น ประเด็นหลักที่ 1 คือ ภาวะมีดমনในช่วงกระทำผิด ซึ่งในภาวะมีดมนนี้เป็นช่วงชีวิตของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลในช่วงเวลาที่ใช้ชีวิตโดยกระทำผิดอยู่ ประกอบด้วย การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การมีความคิดที่ไม่เหมาะสม การมีมุมมองต่อสิ่งต่างๆในทางลบ และการได้รับผลกระทบทางลบจากสภาพแวดล้อม ประเด็นหลักที่ 2 คือ ปัจจัยที่ช่วยชักนำให้เยาวชนกลับเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง เป็นประเด็นที่สื่อถึงปัจจัยต่างๆที่เข้ามาช่วยหรือสนับสนุนทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลกลับมาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เหมาะสมและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองต่อไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะประกอบไปด้วย ปัจจัยสนับสนุนภายนอก การจุดประกายภายในตนเองที่ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนชีวิต ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนพัฒนาตนเองต่อเนื่อง ประเด็นหลักประเด็นที่ 3 คือ แนวทางในการก้าวเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่างประกอบด้วย การคิดทบทวนเพื่อประเมินพฤติกรรมของตนเอง การจัดการให้ตนเองเข้ามาสู่เส้นทางแห่งแสงสว่าง และการมีจิตใจที่เข้มแข็งไม่หวั่นไหวต่อปัญหา และประเด็นหลักประเด็นสุดท้าย คือการนำเสนอเกี่ยวกับชีวิตที่ดีหลังจากดำเนินชีวิตอยู่ในเส้นทางแห่งแสงสว่าง ประกอบด้วย การมองตนเองในทางบวก และการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลรอบข้าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ภาวะมีดมนในช่วงที่เยาวชนกระทำผิด

1.1 การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

1.1.1 การทำตามความต้องการของตนเอง

1.1.2 การขาดระเบียบวินัย

1.1.3 การมีพฤติกรรมทะเลาะเบาะแว้ง

1.2 การมีรูปแบบการคิดที่ไม่เหมาะสม

1.2.1 การคิดถึงความสุขเฉพาะหน้า

1.2.2 การไม่ได้คิดว่าตนเองจะถูกจับหรือดำเนินคดี

1.3 การมีมุมมองทางลบต่อตนเอง

1.3.1 การรับรู้ตนเองทางลบ

- 1.3.2 การไม่เชื่อว่าตนเองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้
- 1.3.3 การรับรู้ว่าคุณค่าไม่ยอมรับตนเอง
- 1.4 สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
 - 1.4.1 ครอบครัวไม่มีความจริงจังต่อการใช้กฎเกณฑ์
 - 1.4.2 กลุ่มเพื่อนชักนำไปในทางที่ผิด
 - 1.4.3 สภาพแวดล้อมชุมชนเอื้อให้เยาวชนทำความผิด
- 2 ปัจจัยชักนำให้เยาวชนกลับเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง
 - 2.1 ปัจจัยภายนอกที่ช่วยสนับสนุนให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
 - 2.1.1 บุคคลรอบข้างให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องแก่เยาวชน
 - 2.1.1.1 สอนและคอยตักเตือนในสิ่งที่ดี
 - 2.1.1.2 คอยติดตามพฤติกรรมที่เยาวชนได้กระทำลงไป
 - 2.1.1.3 ให้แนวทางที่จะทำให้ความเป็นอยู่ของเยาวชนดีขึ้น
 - 2.1.2 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน
 - 2.2 การจุดประกายภายในตนเอง
 - 2.2.1 การรับรู้ถึงคุณค่าและความหมายในชีวิตของตนเอง
 - 2.2.1.1 ชีวิตยังมีคุณค่าเพราะได้รับโอกาส
 - 2.2.1.2 ชีวิตยังมีค่าเพราะคนรอบข้างเห็นคุณค่าของตนเอง
 - 2.2.2 การรู้สึกทาบต่อการกระทำของตนเอง
 - 2.2.2.1 รู้สึกไม่ดีต่อพฤติกรรมในอดีตของตนเอง
 - 2.2.2.2 รู้สึกไม่ชอบที่การกระทำของตนเองทำให้ครอบครัวเสียใจ
 - 2.2.3 การกลัวผลลัพธ์ทางลบจะเกิดขึ้น
 - 2.2.3.1 กลัวถูกดำเนินคดีซ้ำ

2.2.3.2 กลัวไม่ยากให้คนรอบข้างเดือดร้อน

2.3 การมีความต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.3.1 พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมาย

2.3.2 อยากมีชีวิตในอนาคตที่ดี

2.3.3 อยากทำให้บุคคลรอบข้างของตนเองมีชีวิตในอนาคตที่ดี

3 การก้าวเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง

3.1 การคิดทบทวนถึงพฤติกรรมของตนเอง

3.1.1 นำเหตุการณ์ที่บุคคลอื่นประสบมาคิดทบทวนกับตนเอง

3.1.2 นำเหตุการณ์ที่ตนเองประสบมาคิดทบทวนกับตนเอง

3.1.3 นำคำสอนจากบุคคลต่างๆมาคิดทบทวนกับตนเอง

3.2 การจัดการให้ตนเองเข้ามาสู่เส้นทางแห่งแสงสว่าง

3.2.1 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

3.2.1.1 ไม่เข้าไปยุ่งกับสิ่งที่ผิดกฎหมาย

3.2.1.2 ออกจากกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดี

3.2.1.3 ออกจากสถานที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด

3.2.1.4 พยายามเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาทะเลาะกัน

3.2.2 การทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น

3.2.2.1 ทำงาน

3.2.2.2 เรียนหนังสือ

3.2.2.3 เลือคบเพื่อนที่ดี

3.2.2.4 รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง

3.2.2.5 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนรอบข้าง

3.2.2.6 มีระเบียบวินัย

3.2.2.7 มีพฤติกรรมแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม

3.2.3 การมีวิธีคิดที่เหมาะสม

3.2.3.1 มีการคิดแยกแยะสิ่งที่ถูกหรือสิ่งที่ผิด

3.2.3.2 มีการมองทางบวก

3.2.3.3 มีการคิดวางแผนเป็นขั้นตอน

3.3 การอดทนไม่หวั่นไหวต่อปัญหา

4 ชีวิตที่ดีหลังจากอยู่ในเส้นทางแห่งแสงสว่าง

4.1 มีมุมมองทางบวกในการมองตนเอง

4.1.1 รู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนและผลลัพธ์ทางบวกที่เกิดขึ้น

4.1.2 เกิดการรับรู้ว่าคุณเองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

4.1.3 รู้สึกชอบในพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงใหม่ของตนเอง

4.1.4 เกิดความรู้สึกพึงพอใจที่ชีวิตดีขึ้น

4.2 เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง

4.2.1 คนรอบข้างมีมุมมองทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลงของเยาวชน

4.2.2 เยาวชนอยู่ร่วมกับคนรอบข้างได้อย่างสอดคล้องมากขึ้น

4.2.3 เยาวชนรู้สึกอยากช่วยเหลือคนรอบข้าง

ประเด็นหลักที่ 1 ภาวะมีดমনในช่วงที่เยาวชนกระทำผิด

ภาวะมีดমনในช่วงที่เยาวชนกระทำผิด คือ ช่วงชีวิตในขณะที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้บรรยายเรื่องราวของตนเองในช่วงนั้นว่าตนได้ทำพฤติกรรมที่ส่วนใหญ่มักเกิดผลเสียต่อตนเองและเกิดความเสียดใจที่จะนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมาย ความคิดของเยาวชนในช่วงเวลานั้นเป็นความคิดที่มักจะไม่คำนึงถึงผลลัพธ์ว่าจะเกิดสิ่งที่ดีหรือไม่ดีขึ้น เยาวชนมักจะตัดสินใจโดยคำนึงถึงความต้องการของตนเองเป็นหลัก นอกจากนั้นเยาวชนมีความเข้าใจว่าพฤติกรรมที่นำไปสู่ความเสี่ยงนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมายหรือไม่คิดว่าจะถูกจับเมื่อทำพฤติกรรมเหล่านั้น ซึ่งการคิดเช่นนี้ทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะกระทำผิด และเยาวชนมักมีมุมมองทางลบต่อตนเองและสภาพแวดล้อม คือ มีมุมมองทางลบต่อตนเอง เกิดความรู้สึกไม่เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เหมาะสม และรู้สึกว่าสังคมไม่ยอมรับในตนเอง นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ก็เป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่

ค่อยเอื้อให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมขึ้น โดยในประเด็นหลักนี้สามารถแยกออกเป็น ประเด็นย่อยได้ 4 ประเด็น ได้แก่ (1) การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (2) การมีความคิดที่ไม่เหมาะสม (3) การมีมุมมองต่อตนเองทางลบ และ (4) สภาพแวดล้อมส่งผลต่อการทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1.1 เยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ในประเด็นย่อยนี้เป็นการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการที่เยาวชนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งพฤติกรรมจะประกอบไปด้วยการที่เยาวชนลงมือทำในสิ่งที่ไม่ดีต่อตนเอง และทำสิ่งต่างๆตามความต้องการของตนเองเป็นหลัก โดยมักจะตอบโต้ด้วยพฤติกรรมที่รุนแรงกลับไปยังบุคคลที่เยาวชนไม่พอใจ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นพฤติกรรมที่มักจะนำไปสู่การกระทำผิดของเยาวชน โดยสามารถแบ่งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกเป็น 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ (1) การทำตามความต้องการของตนเอง (2) การขาดระเบียบวินัย และ (3) การมีพฤติกรรมทะเลาะเบาะแว้ง โดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา ซึ่งรายละเอียดของแต่ละประเด็นมีดังนี้

1.1.1 การทำตามความต้องการของตนเอง

การทำตามความต้องการของตนเอง คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลลงมือทำสิ่งต่างๆตามความพึงพอใจหรือจากความต้องการของตนเองเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงคำตักเตือนจากพ่อแม่และไม่คำนึงว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แม้ว่าเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะรับรู้ว่าสิ่งเหล่านั้นไม่ใช่สิ่งที่ดี แต่เยาวชนก็ยังลงมือทำพฤติกรรมตามแรงกระตุ้น

“เมื่อก่อนไม่คิดว่าสิ่งพวกนี้มันดีนะครับ แต่เพราะทำไปแบบยังวัยรุ่นนอยุ่ อะ อารมณ์แบบ อารมณ์เราแบบอยากจะทำอะ” (L.90.2)

“ผมคือ เมื่อก่อน อิมอยากว่าเมื่อก่อนเลยเดี๋ยวนี้ผมเป็นคนติดเพื่อนครับ ติดเพื่อนครับ ไปไหนก็ไปด้วย อย่างนู่น อย่างนี้ คนอื่นห้าม ที่บ้านห้าม อิม เขาก็ไม่ห้ามอะครับ อย่างที่บอกไป เขาจะแนะนำ แต่เราก็ไป” (L.208.1,208.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“มัน ยังไงอะ มันบอกไม่ถูกอะพี่ เสพเข้าไปตอนนั้นแล้วมัน มันอยากจะทำ เสพแล้วก็ คุจะเล่นอะ ใครจะทำไม อะไรประมาณนั้นนะ หมกมุ่นอย่าง เดียวเลย” (L.140,142)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ก็ไม่เอาอะไรเลยอะพี่ ดื้อ เที้ยว ออกจากบ้านอย่างเดียว เอาแต่ใจ ไม่ฟังใคร เอาแต่เพื่อน”(L.226)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“คือที่ไม่ไปขอ ก็ เดี่ยวเค้าไม่ให้ไปครับ เมื่อก่อนผมก็ไปเทียวเลย ไม่ได้โทรบอกเค้า”(L.28,32)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“แล้วเราก็ไม่ได้คิดถึงตัวเองด้วยว่าจะโดนจับมัยหรือว่าจะเป็นคดีความจะติดคุกยังไง มันต้องโดนก่อนมันถึงจะรู้ครับของพวกนี้ เขาพูดมาเยอะ แม่เขาพูดมาเยอะว่าเนี่ย "ทำอย่างนี้ เดี่ยวก็ติดคุก เดี่ยวก็แบบว่านู่น เดี่ยวก็นี่" มันไม่แบบว่าไม่เจอกับตัว ผมก็เวลาคูยกกับแม่ ผมก็รับปากไปอะ "ครับๆ ครับ แม่ครับ" เวลาออกมาก็อีกแบบหนึ่งเจอเราก็เอา เราก็ยิง ฟันตีครับ” (L.142.2,144.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ตอนอายุ 18 ทั้งปี ก็ปกติอะพี่ ผมก็กินเหล้ากับเพื่อน ไปเรื่อยเปื่อย ผมอะก็ตอนอยู่กับตากับยายอยู่ครับ แยกยังไม่เสียครับ ถ้าผมจำไม่ผิดนะ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“ก็ตอนนั้นผมเลี้ยงไก่ชนไข่มัยครับ ผมก็เอาไก่เข้าไป ไอนี้กัน ไปตีกันอะพี่”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ผมลองมาหมดแล้วครับ ยาเสพติดอะครับ”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

1.1.2 การขาดระเบียบวินัย

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีพฤติกรรมที่ขาดระเบียบวินัยในการทำหน้าที่ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการไม่ไปโรงเรียน การไม่ทำความสะอาดแวดล้อมที่ตนเองอยู่ การไม่ทำงานทำการ และการขาดระเบียบวินัยในการดำเนินชีวิตของตนเอง เช่น การตื่นนอนไม่เป็นเวลา ซึ่งในลักษณะการกระทำพฤติกรรมเป็นลักษณะที่เป็นความรักสบาย มีความเกียจคร้าน และขาดความกระตือรือร้นในการทำสิ่งดีๆ

“ขี้เกียจมาก ไม่ทำความสะอาด ไม่เก็บข้าวของเลย” (L.112)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“คือเมื่อก่อนก็บอกปิด งานที่คนอื่นแนะนำให้ทำ ก็ไม่ค่อยจะเอาอะ”

(L.144.2)

“เมื่อก่อนไม่ทำอะไรเลย ไม่ ไม่ ไม่ทำอะไรเลย ก็ไปเที่ยวนู่น เที่ยวนี่” (L.150)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็โดดเรียนด้วย โดดเรียน มีเรื่อง อะไร พวก ก็เรื่องวัยรุ่นุ่นปกติอะครับ”

(L.174)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“จะตื่นตอนไหนก็ตื่น ตื่นแม่ง ปายๆก็ตื่น จะไปตอนไหนก็ไป” (L.304)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

1.1.3 มีพฤติกรรมทะเลาะเบาะแว้ง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมักจะมีทะเลาะเบาะแว้งกับบุคคลอื่นๆที่เข้ามาช่วยผู้ให้เยาวชนเกิดความรู้สึกโกรธ ซึ่งเยาวชนผู้ให้ข้อมูลพร้อมที่จะตอบโต้กลับไปด้วยพฤติกรรมที่รุนแรง เพื่อระบายความรู้สึกโกรธของตน โดยที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลไม่คำนึงว่าพฤติกรรมที่รุนแรงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อผู้อื่นบาดเจ็บ

“เมื่อก่อนเวลาใครมาทรมานประสาทผม ผมก็ทรมานตอบ ทรมานกันไปทรมานมา สุดท้ายก็เป็นเรื่องใหญ่โต” (L.236.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็ มีอะไรก็จะมีเรื่องอย่างเดี๋ยวเลยครับ ก็ ไม่ชอบครับ ขวางหูขวางตาก็มีบ้างครับ ที่ลงไม้ลงมือ” (L. 439,442,444)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ครับ ไม่รู้เหมือนกันแต่ ถ้ามามีบ่อขี้มึนก็ไม่ค่อยมีอะถ้านั่งกินอยู่กับที่ ถ้างินแล้วร้อนนะครับ นั่นอะ มันจะมีเรื่อง เค้กกวนตีนเราเราก็กวนตีนเค้า ปกติละครับคนเมา” (L.156)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“เมื่อก่อนมันก็เป็นช่วงอายุด้วยแหละผมว่า เมื่อก่อนมันเด็กด้วย เอาหมด ละครับ ปีนหรือว่าอะไรอย่างเงี้ย เราก็หา ได้เราก็ใช้ ผมยิงบ้างฟันบ้างก็แล้วแต่ เมื่อก่อนเราไม่มีความยังคิดว่าต้องมานั่งคิดว่าเขาจะเจ็บมัย”

(L.142.1)

“ที่แรกตอนตีก็ ตอนเกิดเหตุที่แรกเราไม่ได้คิดถึงว่าเขาจะเจ็บหรือว่าจะไร
คิดว่าเราสนใจและ เห็นแม่งตาเหลือก เราสนใจและ”(L.16.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

1.2 การมีรูปแบบการคิดที่ไม่เหมาะสม

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีการคิดที่โน้มนำไปสู่การกระทำความผิด คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีการ
คิดถึงความสุขเฉพาะหน้า โดยไม่คำนึงอนาคต นอกจากนั้นเยาวชนมีความคิดว่าพฤติกรรมที่มีความ
เสี่ยงนั้นไม่ได้เป็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลทำพฤติกรรมต่างๆโดย
ไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ (1) การคิดถึงความสุข
เฉพาะหน้า และ (2) การไม่ได้คิดว่าตนเองจะถูกจับหรือถูกดำเนินคดี

1.2.1 การคิดถึงความสุขเฉพาะหน้า

ลักษณะการคิดที่มุ่งตอบสนองความสุขของตนเองในขณะที่ปัจจุบันมากกว่าการคิดถึง
เป้าหมายชีวิตของตน เช่น เยาวชนมีความคิดที่จะนำเงินที่ได้ไปเที่ยวเล่นกับเพื่อน โดยไม่ได้
คำนึงถึงการวางแผนเก็บออมเพื่อไปใช้ในอนาคต

“ไม่ได้นึกถึงวันข้างหน้าเลยครับ นึกถึงแต่วันนี้ว่าจะกินอะไร ไม่ได้นึกถึง
วันพรุ่งนี้จะมีเงินจะทำอะไร คิดว่าวันนี้ตื่นเข้ามาจะทำอะไร เลิกก็โหมง เสรี
แล้วได้เงินมา เอาไปกินไปเที่ยวที่ไหนได้ จบและวันหนึ่ง พรุ่งนี้ก็ต้องคิด
ใหม่”(L.284)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็ไม่คิดนะครับ ไม่ค่อยได้คิด ไม่ได้คิดไปถึงอนาคตขนาดนั้น”(L.118)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ใช่ๆครับ เหมือนเราสนุกไปวันๆนี่อะพี่ ไม่ได้คิดถึงแบบ อนาคตจะเป็นไ
วะ ไม่มีเลย มีแต่ว่า เฮ้ย เมื่อไหร่จะเย็นวะ กินเหล้า เมื่อไหร่จะเย็นวะ ขอ
ตั้งค์ยาย ไปละ เฮ้ย ไปไหนดี ไรเจ๊ย กินไร”(L.152)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

1.2.2 การไม่ได้คิดว่าตนเองจะถูกจับหรือถูกดำเนินคดี

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลไม่ได้คิดว่าตนเองจะถูกจับหรือถูกดำเนินคดี เนื่องจากเยาวชนผู้ให้
ข้อมูลบางคนคิดว่าหากตนเองทำผิดก็สามารถหนีจากที่เกิดเหตุโดยไม่ให้ตำรวจรับรู้ได้
เยาวชนสามารถรอดจากการรับโทษได้ และเยาวชนผู้ให้ข้อมูลบางคนไม่เข้าใจว่าพฤติกรรมที่

ตนเองทำอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น การมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี

“มันก็ยังคิดว่าเราทำไปแบบนี้ เราไม่ถูกจับหรอก ไม่คิดว่ามันจะจับเรานะ ตำรวจอะ แค่คิดว่าเราไม่โดนจับตรงนั้น ยังไงเราก็ไม่โดนจับ ยังไงเราก็ไม่ติดคุก ถ้าเราทำเขาแล้วเราโดนจับเลย เนี่ยอันนี้คือโดนจับ แต่ไม่ได้คิดว่าเราฟันปั๊บปั๊บๆ ยิงบั้งบั้งๆ แล้วเราหนีไปเนี่ย ตำรวจไม่ได้จับตอนนั้นนะ คือว่าคิดว่าเรารอดแล้วไง แต่พอโดนเข้าจริงทีนี้เนี่ย”(L.148)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“เมื่อก่อนไม่ค่อยได้คิดครับ แล้วก็คือแบบไม่รู้สิกว่ามันเดือดร้อนอะไร ก็ไป ไปตลอด แต่ก็คือแบบ ไม่เคยมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น ก็คือไปอยู่กับเพื่อน ไปเที่ยวโน่นไปเที่ยวนี้อ่าง แค่นี้เองครับ” (L.22,24.2)

“คืออีกอย่างที่ผมทำผิดเนี่ย เพราะผมไม่รู้ด้วยครับ ไม่รู้ว่าแบบนี้มันผิดด้วย”(L.14)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

1.3 การมีมุมมองทางลบต่อตนเอง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าเป็นเด็กไม่ดีของสังคมและรู้สึกว่าการไม่ยอมรับตนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงทำให้เยาวชนรู้สึกไม่ชอบสังคมนอกข้างของตนและค่อยๆ แยกตนเองออกจากสังคม สิ่งเหล่านี้ทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีมุมมองทางลบต่อตนเองจนทำให้เยาวชนรู้สึกไม่มั่นใจว่าตนเองสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความเหมาะสมขึ้นได้ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ (1) การรับรู้ตนเองทางลบ (2) การไม่เชื่อว่าตนเองเปลี่ยนแปลงตนเองได้ และ (3) การมีมุมมองว่าสังคมไม่ยอมรับตนเอง ซึ่งรายละเอียดมีดังนี้

1.3.1 การรับรู้ตนเองทางลบ

เยาวชนรับรู้และรู้สึกต่อลักษณะของตนเองว่าตนเองเป็นเด็กที่ไม่ดี เป็นเด็กที่ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ และทำแต่สิ่งที่สร้างความเดือดร้อนแก่คนอื่น ๆ รวมถึงมีความคิดว่าตนเองไม่สามารถที่จะทำสิ่งที่มีประโยชน์ให้แก่คนอื่นและสังคมได้

“ก็มันเป็นที่ตัวผม เพราะผมว่าตัวผมมัน อืม ตั้งแต่สมัยเรียนแล้วก็ไม่ได้เป็นเด็กดีอะไร แล้วแบบว่าเป็นเด็กเกเร เราไม่มีความรับผิดชอบอะไรเลยครับ” (L.168.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ชีวิตผมตอนนั้น ก็ละเทะ อะ ครับ ก็ ยังไงละพี่ มันชั่วอะ มันชั่วทุกอย่าง
นั่นแหละ” (L.702,704)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“ไม่เคยคิดว่าตัวเองทำประโยชน์ให้กับคนอื่นได้” (L.356.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

1.3.2 การไม่เชื่อว่าตนเองเปลี่ยนแปลงตนเองได้

การไม่เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการเปลี่ยนแปลง คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูล
รู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองเป็นสิ่งที่ยาก เป็นสิ่งที่ทรมาน และไม่สามารถ
เปลี่ยนแปลงได้โดยง่าย เยาวชนผู้ให้ข้อมูลไม่มั่นใจว่าตนเองจะมีจิตใจที่แข็งแกร่งพอที่จะ
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมของตน เพราะเป็นสิ่งที่ตนเองเคยชิน และไม่มั่นใจว่าจะพัฒนา
ตนเองให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร

“มันเหมือนแบบมีดมน แบบไม่มีหนทาง ว่าแบบ เราจะเปลี่ยนได้หรือเปล่า
ถ้าเปลี่ยนแล้วมันอึดอัด กัดคัน ยากเขินที่กว่าจะปรับตัวได้ มันยาก ทรมาน
จนแบบไม่มีใครจะรับรู้ได้ในการเปลี่ยน แบบเราเคยเป็นอย่างงี้มาแล้ว แล้ว
จะมาให้เราเปลี่ยน เราเปลี่ยนยาก”(L.82)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ช่วงนั้นก็รู้สึกว่าจะเปลี่ยนแปลงได้มัย เราจะออกห่างจากสิ่งที่เราเคย
ทำทุกวันๆได้มัย เราจะทำยังไงให้กิจวัตรประจำวันของเราเปลี่ยนไปเป็นอีก
แบบหนึ่ง ซึ่งแบบไม่ใช่ที่ไม่ดีเหมือนเดิม แต่เป็นแบบที่ดีกว่าเดิม”(L.264.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

1.3.3 มีการรับรู้ว่าคุณสมบัติไม่ยอมรับตนเอง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรับรู้และรู้สึกว่าบุคคลในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่มีท่าที และคำพูด
ที่แสดงถึงการไม่ยอมรับตนและมีมุมมองต่อตนเองว่าตนเองเป็นเด็กไม่ดี เด็กที่สร้างความ
เดือดร้อน และเด็กที่ไม่เมื่อนาคต จนกระทั่งทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรู้สึกว่าคุณสมบัติตนเองเป็นเด็กที่ไม่
มีคุณค่าต่อพ่อแม่และต่อคนในสังคม

“ใช่ ในการที่เราโดนจับไปแล้ว เราคิดว่า เราคงไม่มีใครมาเหลียวแลหรือ
เราคิดว่าคงปล่อยเราแล้วแหละ เออ ช่างเถอะ เขาไม่รักเรา ไม่ใช่พ่อแม่เรา
แล้วแหละ”(L.24.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“เมื่อก่อนคือสายตาที่เขามองมานี้คือแบบว่า "โหย อีเด็กเหี้ยมันนี่แม่งไม่มีอนาคตหรอก" อะไรแบบนี้ "จบไปแม่ง โ้อ้ ทำงาน เดียวก็โดนจับ เดียวก็ตาย เดียวก็ติดคุก" ในสายตาที่เขามอง คือ เขามองด้วยสายตาเขาไม่ต้องพูดผมก็รู้แล้ว รู้สึกว่าเราก็ไม่ได้ไปทำอะไรให้เขาเดือดร้อน แล้วทำไมต้องมอมเราแบบนี้ด้วย มัน มันเป็นชีวิตของเรา เราเลือกของเราเอง อะไรประมาณนี้ ในตอนนั้น” (L.368.1,370.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“แบบ มันพูดกระจายไป เดียวคนนี่พูดจั่ง เดียวไปบ้านนุ่นอ้าว ตาย เอาไปพูดบ้านนุ่นไม่ตาย มันพูดมั่วกันไปหมดอะครับ เราก็เลยตัดปัญหา เออ ไม่ต้องมารู้จักเราก็ได้ ไม่ต้องมาพูดอะไรถึงเรื่องเรา หรือว่าไปพูดให้แม่เราฟัง อะไรเงี้ยไข่ม้อยครับ เดียวเค้าจะคิดไม่ดี แล้วแม่เราจะเสียใจอีก แบบเดินไปบ้านนี้ พูดชื่อเราอีกละ เดินไปบ้านนี้ เฮ้ย ลูกมึง เหี้ยอะไรอีกแล้วนะ เดินไปบ้านนี้ เฮ้ยลูกเธออีกแล้วนะ มันจะเป็นอย่างเนี้ยครับ ลังคมบ้านผม” (L.338)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“เยอะครับ คอยบอกว่ามันจะได้สักกีน้ำ จะทำได้สักกีเดือน มันจะหาได้สักเท่าไร เดียวมันก็เง็ง แล้วเดียวมันต้องไปมีเรื่องมีไอนี้เหมือนเดิม” (L.244)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ใช้พี่ เรา เค้ามองว่าเราเหี้ยไง ผมก็เหี้ยจริงอะนะ” (L.32)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

1.4 สภาพแวดล้อมส่งผลต่อการทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

สภาพแวดล้อมช่วงก่อนที่เยาวชนจะปรับเปลี่ยนตนเอง เป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เยาวชนทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมที่เป็นปัญหา เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวปล่อยให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีอิสระในการดำเนินชีวิตของตนเองมากเกินไป โดยไม่มีขอบเขตไว้สำหรับกำกับพฤติกรรมของเยาวชน อีกปัจจัยหนึ่งคือ การอยู่ท่ามกลางกลุ่มเพื่อนที่มีลักษณะพฤติกรรมไม่มีขอบเขตในการใช้ชีวิตเช่นกัน จึงไม่มีการเตือนสติหรือยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ปัจจัยสุดท้ายคือการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีกลุ่มคนคอยยั่วยุหรือหาเรื่อง ซึ่งเยาวชนผู้ให้ข้อมูลก็มีวิธีการจัดการปัญหาโดยการตอบสนองพฤติกรรมที่รุนแรงกลับไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.1 ครอบครัวไม่มีความจริงจังก่อการใช้อิทธิพล

ครอบครัวปล่อยให้เยาวชนมีอิสระเกินไป คือ การที่ครอบครัวไม่ค่อยมีการกำหนดหรือขอบเขตในการดำเนินชีวิตให้กับเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้เรียนรู้และได้ปฏิบัติตาม หรือไม่มีความจริงจังก่ออิทธิพลเหล่านั้น นอกจากนั้นครอบครัวไม่ค่อยกำหนดหน้าที่ให้เยาวชนได้รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตอย่างอิสระ ตามใจตนเอง

“ก็ที่บ้านก็เลี้ยงมาแบบว่าฟรีเดย์ จะเรียนก็เรียน ไม่เรียนก็โดนตำหนอย
หนึ่งเราก็ใช้ชีวิตแบบฟรีเดย์มา ฝึไม่ต้องซัก อะไรก็ไม่ต้องทำอะไรเลย คือ
มีหน้าที่แค่ทำอะไรทำ ตอนแรกมีหน้าที่ให้เรียนก็ไม่เรียน ก็แม่ก็เลี้ยงอยู่
พักหนึ่งก็ไปทำงาน ทำงานปั้มีเรื่องอีก ดีคนตายอีก ผมก็ยังคิดอยู่”

(L.168.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ยายกับตาเค้าเลี้ยงผม ให้ตั้งค์ ให้ทุกวันนะพี่ ทำอะไรก็ไม่ต้องทำอะไรเลย
กินข้าว เข้าบ้านกินข้าว ถามว่าสบายมั๊ย ก็สบาย แต่เค้าว่าตั้งค์เราก็ได้น้อย
กว่าคนอื่นเค้า แต่ละวัน ไซ้ แต่คือเราก็ใช้ชีวิตแบบสบาย ไม่ลำบากเลย” (L.
178,326,328)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“แม่ผมก็...แม่ผมก็ตั้งตั้งค์ไว้ให้ ผมอยากไปตอนไหนก็ได้ จะทำอะไรไปก็
เรื่องของผม เจี้ยครับ คือไม่มีใครมายุ่งเกี่ยวอยู่แล้ว” (L.308.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“แล้วที่บ้านก็ไม่มีใครเค้นถามอะไรว่า "ไปไหน ยังไง" เมื่อก่อนแม่ก็ติดๆงาน
ยุ่งๆ เราก็เลยๆ ออกไปเลย” (L.44.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

1.4.2 กลุ่มเพื่อนชักนำไปในแนวทางที่ผิด

กลุ่มเพื่อนของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมที่ไม่ค่อยมีขอบเขตและไม่เห็น
ความสำคัญของการอดทนต่อสิ่งต่างๆ จึงทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึกเคยชินกับพฤติกรรม
ดังกล่าวของกลุ่มเพื่อน จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลไม่ได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมที่มีความเหมาะสม
ว่าเป็นอย่างไร และเยาวชนยังต้องเจอกับปัญหาที่กลุ่มเพื่อนๆ ของตนเองหาเข้ามา จึงทำให้
เยาวชนต้องทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมลงไป และถูกชักนำไปใช้ชีวิตที่วนเวียนกับสิ่งที่เป็
นอุปสรรค

“ใช่ครับ เพราะว่าผมเรียน ผมก็เรียนโรงเรียนช่างมาไงครับ ตอนนี่ช่างมันก็ต้องมีตีกันอะไรกันอยู่แล้วอะครับ ธรรมดาอะครับ แต่ที่นี้ความอดทน ตอนนี่สมัยเรียน วิทยุอะ กำลังหัวเลี้ยวหัวต่อ กำลังๆเจอก็เอาอะไรอย่างเงี้ยอะครับ ตอนนั้นมันไม่มีความอดทน”(L.188.1)

“ก็เมื่อก่อนมันอยู่กับเพื่อนไข่ม้อยี่ ปัญหามันรุนแรง มันเครียด มันเครียดมันหงุดหงิด มันหลายเรื่อง ไหนจะรุ่นน้อง ไหนจะ...มันทำให้เราเครียดอะ”
(L.230.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ไปบ่อย เพื่อนเปิดร้านเหล้าด้วย ร้านยาตอง ก็นั่งร้านยาตองทุกวัน”

(L.178)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

1.4.3 สภาพแวดล้อมชุมชนเอื้อให้เยาวชนทำความผิด

สภาพแวดล้อมในชุมชนที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่นั้น เป็นชุมชนที่มักจะมีกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มอื่น คอยช่วยๆให้เยาวชนเกิดความรู้สึกไม่พอใจ ดังนั้นเยาวชนจำเป็นต้องทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมขึ้น นอกจากนั้นคนในชุมชนที่อาศัยอยู่มักจะพูดต่อกันไปในสิ่งที่เยาวชนเคยกระทำผิด ซึ่งเป็นการซ้ำเติมในสิ่งที่เยาวชนกระทำผิด

“แต่คือที่ทำเพราะสังคมมันพาไปครับ คือจิ้งหะมันให้ อะไรเงี้ยครับ มันเป็นจิ้งหะอะ ถ้าจิ้งหะมันไม่ให้เค้าก็ไม่ทำครับ”(L.88.2)

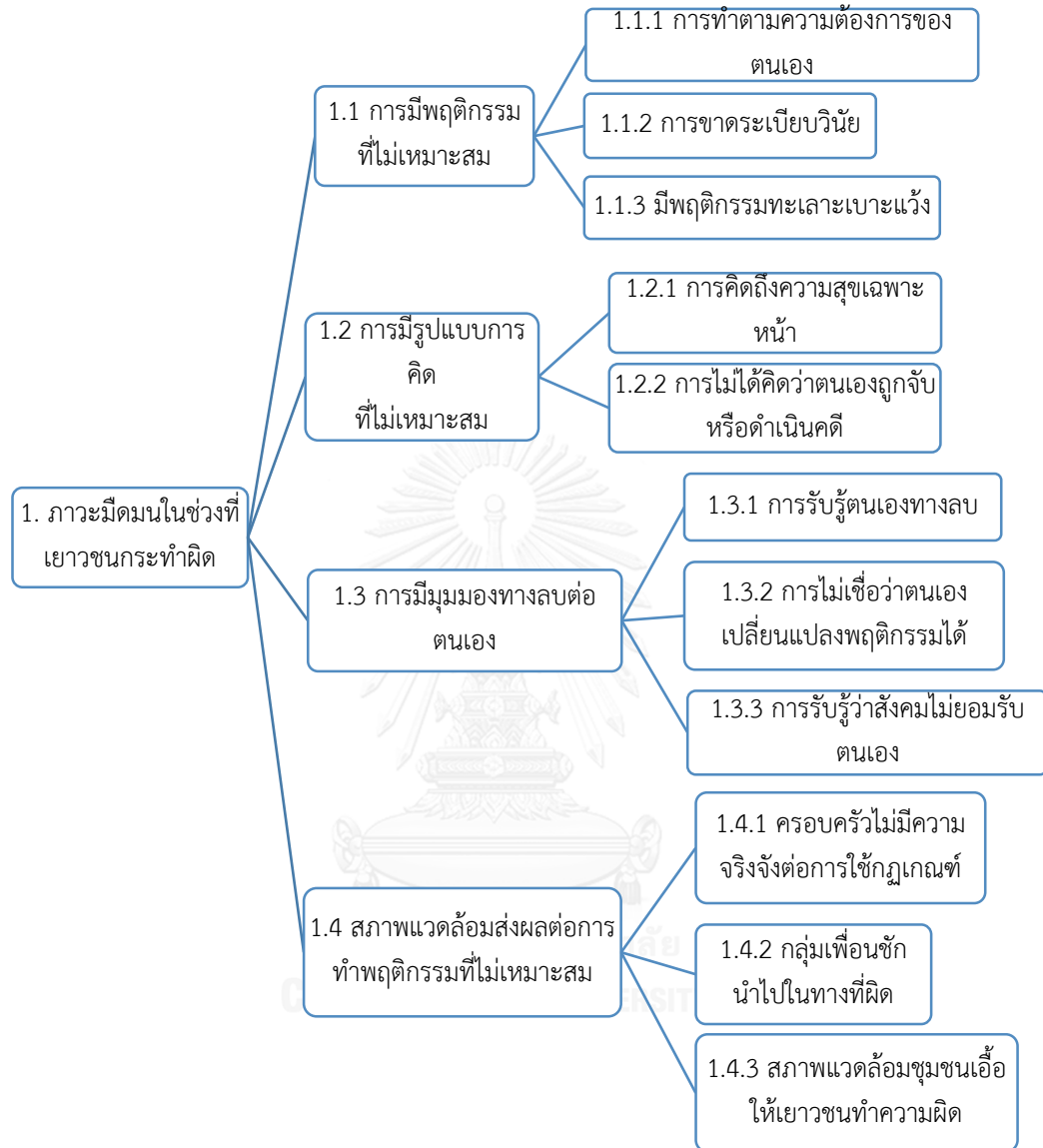
“แต่ในซอยบ้านมันเป็นอย่างเงี้ยครับ ก็คือไม่ถูกกับใคร คือจบเลย พุดยัน โน่น หน้าปากซอย”(L.352)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“เค้าก็ เค้าจะวิ่ง เค้าจะเบิ้ลรถ ชอบทำรถอะไรกัน เบิ้ลทั้งวันทั้งคืน”

(L.456)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

ภาพที่ 4 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 1 ภาวะมีดমনในช่วงที่เยาวชนกระทำผิด

ประเด็นหลักที่ 2 ปัจจัยชักนำให้เยาวชนกลับเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง

เส้นทางแห่งแสงสว่าง หมายถึง เส้นทางที่เยาวชนดำเนินชีวิตที่ดี ดำเนินชีวิตด้วยความคิด และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ปัจจัยที่เข้ามาที่ชักนำเยาวชนให้กลับเข้ามาสู่เส้นทางของการมีพฤติกรรมที่ดีนั้น แบ่งออกเป็น (1) ปัจจัยภายนอกช่วยสนับสนุนให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (2) เกิดการจุดประกายภายในตนเองส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และ (3) ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนพัฒนาตนเองต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยภายนอกช่วยสนับสนุนให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ปัจจัยภายนอกที่ช่วยสนับสนุนให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยบุคคลภายนอกที่ให้แนวคิด ได้แก่ บุคคลภายในครอบครัว ท่านผู้พิพากษาสมทบ และการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเพื่อน บุคคลเหล่านี้เป็นคนที่มีความสำคัญสำหรับเยาวชนผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากเยาวชนต้องเผชิญสถานการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจคือการถูกดำเนินคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งสถานการณ์นี้กลับเป็นจุดเริ่มต้นของการแสดงออกถึงความสัมพันธ์ของพ่อแม่และคนในครอบครัวของเยาวชน ที่กลับเข้ามาใส่ใจ กลับเข้ามาช่วยเหลือ ให้แนวทางกับเยาวชนในการทำพฤติกรรมที่ดี มีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง นอกจากพ่อแม่และครอบครัวแล้ว เยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะได้รับแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดี หรือโอกาสต่างๆจากท่านผู้พิพากษาสมทบ และสุดท้ายกลุ่มเพื่อนเก่าเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นหรือเยาวชนคบกับเพื่อนกลุ่มใหม่ที่มีพฤติกรรมเหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งส่งผลให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง ดังนั้นสามารถแบ่งปัจจัยภายนอกที่ช่วยสนับสนุนให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ (1) บุคคลรอบข้างให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องแก่เยาวชน และ (2) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 บุคคลรอบข้างให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องแก่เยาวชน

บุคคลรอบข้างให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องแก่เยาวชน คือ พ่อแม่ คนในครอบครัว รวมถึงท่านผู้พิพากษาสมทบให้แนวทางในการดำเนินชีวิตแก่เยาวชนผู้ให้ข้อมูล ซึ่งการให้แนวทางในการดำเนินชีวิตของพ่อแม่ คนในครอบครัว และท่านผู้พิพากษาสมทบเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน คือ (1) สอนและคอยตักเตือนในสิ่งที่ดีๆ สิ่งที่ยาวชนปฏิบัติแล้วจะทำให้ชีวิตดี สอนและตักเตือนในสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่ควรทำ (2) คอยตรวจสอบพฤติกรรมที่ยาวชนกระทำไป และ (3) หาแนวทางที่จะทำให้ความเป็นอยู่ของเยาวชนดีขึ้น

2.1.1.1 การสอนและการตักเตือน

การสอนและการตักเตือนของบุคคลภายนอก ได้แก่ พ่อแม่และท่านผู้พิพากษา สมทบ โดยพ่อแม่และท่านผู้พิพากษาจะสอนและตักเตือนในสิ่งที่ให้เยาวชนทำในสิ่งที่ดี คือ สอนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองให้ดี และสอนให้ไม่เข้าไปยุ่งกับสิ่งที่มีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การกระทำผิด เช่น อย่าไปมีเรื่องกับบุคคลอื่นๆ อย่าออกไปเที่ยวตอนกลางคืน และคอยเตือนว่าสถานการณ์ที่เยาวชนกำลังเผชิญอยู่นั้นเยาวชนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง นอกจากนั้นยังมีการสอนให้คิดอย่างเหมาะสม คือ การสอนให้เยาวชนมีความคิดที่เชื่อว่าตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองได้ สอนให้เยาวชนมีความคิดว่าสิ่งสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองคือความตั้งใจของเยาวชนเอง

การสอนและการตักเตือนของพ่อแม่และท่านผู้พิพากษาสมทบจะให้ความสำคัญแก่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลกันคนละด้าน คือ ท่านผู้พิพากษาสมทบจะเน้นสั่งสอนและตักเตือนเชิงหลักการ เช่น สั่งให้เยาวชนไปเรียนหนังสือ ไปทำงาน และสอนว่าสิ่งที่ตนเองเคยกระทำผิดนั้นเป็นสิ่งไม่ดี ไม่ควรทำอีก สอนแนวทางในการใช้ชีวิต คือ เยาวชนต้องไปเรียนหนังสือ ไม่เรียนหนังสือก็ต้องทำงาน หรือทำในสิ่งที่มีประโยชน์คือการเข้าค่ายอบรม นอกจากนั้นยังสอนถึงการไม่ควรมั่วในชวงเวลานี้ สอนให้ทำสมาธิ ซึ่งสิ่งที่ท่านผู้พิพากษาสมทบสอนเป็นหลักการที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลก็ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆจากที่ท่านสอน และต้องทำตามในสิ่งที่ท่านสั่งให้ทำ เพราะว่าเยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยู่ในเงื่อนไขคุมประพฤติ

“ท่านเขาก็ให้คำปรึกษา แบบว่า “อย่าไปทำอะไรไม่ดีนะ” แต่ว่าเดี๋ยวนี้ท่านเขาเริ่มเข้าใจและ เพราะผมโตแล้ว แบบว่าผมไม่ไปยุ่งอยู่แล้วแบบว่าเรื่องไม่ดีๆ แต่ว่าแรกๆท่านเขาก็จะให้ไปเรียน ให้ไปอะไรอย่างเงี้ยอะครับ ให้ไปเรียน ให้ไปฝึกวิชาชีพ” (128.2,128.3)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็ท่านบอกว่าให้ทำ อิม ไม่ได้เชิงบังคับครับ แต่ว่าท่านบอกผมว่าให้สนใจเรื่องเรียนด้วย แล้วก็ให้ ก็คือให้ทำสมาธิ ให้จิตไม่วอกแวก” (132)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ท่านเขาจะให้เรียนครับ เขา (ท่านผู้พิพากษาสมทบ) อยากให้เรียน หรือไม่ก็ไปทำงานทำที่มันเป็นอาชีพเลยครับ แบบ ทำงานแบบ...เค้าก็บอก ถ้าไม่เรียนก็ไปทำงาน ให้มันเป็นอาชีพ ให้อิมมัน เป็นอะไร มันจะได้หาเลี้ยง

ตัวเองได้ เค้ก็โอเค แต่เค้าอยากใหทำงานที่มันเป็นหลักเป็นแหล่งมากกว่า
นี้ครับ” (328,330,334,340)

“ท่านก็สอนเรื่องเรียน อะไรพวกเนี้ยครับ ให้เราเรียน เรื่องการใช้ชีวิต
อย่างเงี้ยครับ เอ้อ ใช้ชีวิตแบบนี้ อย่าเพิ่งมีลูก อะไรประมาณนั้นพี่ อย่ามี
เรื่อง อย่ามีอะไร เค้ก็สอน ประมาณนี้ครับ” (500,502)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

ส่วนการสอนและตักเตือนของพ่อแม่มีลักษณะเด่นคือพ่อแม่จะสั่งสอนและตักเตือน
ลูกไปพร้อมๆกับพูดถ่ายทอดถึงความรัก ความเป็นห่วงที่มีต่อลูก เช่น การบอกรักและห่วงใย
ลูก การบอกว่าลูกเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของพ่อแม่ และพ่อแม่ได้บอกความคาดหวังของพ่อแม่ว่า
ลูกเป็นคนสำคัญที่จะทำให้พ่อแม่มีความสุขได้ คอยให้กำลังใจและเชื่อมั่นว่าลูกสามารถ
เปลี่ยนแปลงตนเองได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ที่พ่อแม่ได้ถ่ายทอดออกมาจากจิตใจที่ต้องการให้ลูกของ
ตนเองพัฒนาไปเป็นคนดี มันทำให้สายใยระหว่างพ่อแม่กับลูกมีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ซึ่ง
สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับเยาวชนมากในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง
ให้เหมาะสมขึ้น

“อะไรไม่ดีแม่ก็จะเตือน แต่เขาจะไม่ห้ามครับ เขาจะให้เรียนรู้ด้วยตัวเอง
อะ เขาจะปูแนวทางครับ เขาก็จะบอกว่า "พอลงอย่างงี้ จะดีนะครับ ทำ
อย่างนี้จะดี"” (50.1,54)

“ส่วนน้ำก็ช่วยสอนเราว่าอย่างนู่น อย่างนี้มันไม่ดี ก็ช่วยฝึกเราไปด้วย คือ
สมมติผมไปซื้อของอย่างงี้ ทำเงินหาย กลับมาเขาจะบอกว่า "ทำเงินหาย
หรือ ไปหามา" เขาบอกว่าเงินหายเขาไม่เสียดายเงินหรอก แต่อยากให้เรา
รู้ว่า เวลาเราจะทำอะไรเนี่ย เราต้องมีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น”
(200.2,200.4)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“แม่กล่อมหุหมอยู่เรื่อยๆ แม่กับพ่อเขาจะสนิทกัน ครอบครัวผมจะคุย
ด้วยกันทุกเรื่อง แม่ก็บอกว่า "โธ เงินนะแม่ไม่เสียดายหรอก ลูกติดคุกไปมัน
ไม่ได้" เหมือนผมก็เริ่มมีลูกเหมือนกัน" มึงก็ลองคิดใจเขาใจเรา ถ้าเกิดกับ
เราบ้างแม่จะทำยังไง แคนี่แม่ไม่เอาหรอกถ้าแม่เป็นมัน” (54.1,54.2)

“แม่คอยบอกว่าลู้งูน้ำ ทำมาเนี่ยเป็นของเรา ทำมาทุกอย่างเป็นของเราอยู่
แล้ว ยิ่งทำเยอะเราก็ได้เยอะ แล้วก็ก็เป็นของลูกเราอีกทีหนึ่ง” (258.1)

“ครับ นอกนั้นก็ปกติครับ ที่บ้านเขาเข้าใจครับว่าผมไม่ใช่คนเกเรอะไร เข้าใจว่าเราบอกว่าเราไม่ยุ่งก็คือไม่ยุ่ง เราบอกไม่เอา เลิกแล้ว เลิกดีแล้ว เลิกอะไรแล้ว เขาก็เข้าใจว่า เออเราไม่เอาจริงๆ เชื่อใจเรา” (126.1,126.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“พ่อบอกว่า "เอ คนเราอะจะเปลี่ยนไม่ได้ก็ไม่ใช่ คนเรามีทางเลือกที่เราจะเดินไป หนูเลือกที่จะเดินไปทางนี้ ชีวิตหนู หนูต้องเลือกดีๆ หนูคิดว่าทาง หนุมืดมนมืดมิดแบบนี้ หนูยังจะทำอยู่เหมือนเดิม พ่อก็ตามใจหนูนะ แต่พ่อก็อยากจะพูดกับหนูว่าทางที่พ่อชี้ให้ลูก คือทางออก ทางสว่างที่หนูจะไป เห็นอนาคตวันข้างหน้าของหนู ในครอบครัวของหนู พ่ออยากให้หนูตั้งใจ เหมือนพ่อทำการทำงาน ทำมาหากิน มีรถมีบ้าน มีอะไรทุกอย่าง อะไรที่ หนูอยากมี หนูได้ทำงาน หนูอยากมีอะไรหนูก็มีได้ พ่ออยากภูมิใจในตัวหนู พ่ออยากให้หนูประสบความสำเร็จแบบนี้” (98.1,98.2)

“ก็ เอตั้งใจทำงานนะลูก เราไม่ใช่ตัวคนเดียวแล้วนะ เรามีครอบครัวแล้วนะ เรามีแฟนแล้วนะ เราหมั้นแล้วนะ เก็บตังค์นะลูก อย่าใช้เงินฟุ่มเฟือยนะ มีเงินก็ใช้บ้าง เก็บบ้าง ไม่ใช่เที่ยวเตร่อะไรแบบนี้นะ ตั้งใจนะครับ (ทำท่าตอบ) ครับ พ่อรักลูกนะ (ทำท่าตอบ) ครับ ผมก็รักพ่อเหมือนกันครับ เป็นความสุขเล็กๆที่ว่าพ่อบอกรักลูก คือผมรู้สึกดีนะ เพราะพ่อส่วนใหญ่ไม่ค่อยบอกรักลูก ไม่บอก ไม่พูดอะไรเลย แต่พอเมื่อพ่อพูดคำว่าบอกรักลูก ความรู้สึกลูกคือดีใจ” (146.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

2.1.1.2 การติดตามพฤติกรรมของเยาวชนที่กระทำไป

ท่านผู้พิพากษาสมทบและพ่อแม่ของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะติดตามว่าเยาวชนได้ทำพฤติกรรมอย่างไรบ้าง ได้กระทำพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมหรือไม่ และคอยติดตามว่า เยาวชนยังกระทำพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการไปสู่การกระทำผิดหรือไม่ ซึ่งท่านผู้พิพากษาสมทบจะติดตามว่าพฤติกรรมของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลโดยท่านจะนัดหมายให้เยาวชนและผู้ปกครองของเยาวชนเข้ามารายงานตัว ซึ่งโดยส่วนใหญ่ท่านจะนัดเยาวชนเข้ามา รายงานตัว 2 หรือ 3 เดือนมารายงานตัว 1 ครั้ง ในการมารายงานตัวแต่ละครั้งท่านผู้พิพากษาสมทบจะสอบถามถึงการดำเนินชีวิตของเยาวชนว่าปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความเหมาะสมขึ้นหรือไม่ หรือได้ทำสิ่งที่พัฒนาตนเองขึ้นหรือไม่ เช่น การมีงานทำที่มั่นคงและ สุจริต หรือการเรียนหนังสือ โดยท่านผู้พิพากษาสมทบจะให้เยาวชนบอกเล่าว่าตนเองได้

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสมอย่างไร และท่านผู้พิพากษาสมทบจะสอบถามผู้ปกครองของเยาวชนว่าเยาวชนมีพฤติกรรมอย่างไรบ้างในช่วง 2 ถึง 3 เดือนก่อนจะมารายงานตัว

“ก็สอนให้เราเป็นคนดี แบบ อยากให้เรากลับไปทำ เค้าจะดูว่าเรา
รับผิดชอบได้มั้ย อย่างเงี้ย” (96)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ท่านจะถามเกี่ยวกับเรื่องผลการเรียน เรื่องจะเรียนต่อ ถามเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ว่าแม่อยู่ยังไง อยู่บ้านทำอะไรบ้าง อะไรประมาณนี้อะครับ ถามเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน แล้วก็ความคืบหน้าของชีวิตว่าได้เรียนมั้ย ได้ทำงานหรือยัง อะไรประมาณนี้” (218)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

พ่อแม่ของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้เพิ่มการติดตามพฤติกรรมของเยาวชนมากขึ้น โดยพ่อแม่จะคอยสอบถามว่าในแต่ละวันเยาวชนได้ไปทำอะไรบ้าง คอยสอบถามว่าเยาวชนยังทำพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดหรือไม่ และคอยย้ำและกำหนดขอบเขตให้กับเยาวชน ผู้ให้ข้อมูลไม่ไปทำในสิ่งที่มีความเสี่ยงไปสู่การกระทำผิด เช่น การไม่พกมิด การไม่พกปืน การไม่ออกไปเที่ยวในเวลากลางคืน ซึ่งพ่อแม่ของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลเพิ่มการตรวจสอบมากขึ้นกว่าเดิม เช่น การโทรเช็คเยาวชนบ่อยๆ การสอบถามสถานที่และกิจกรรมที่เยาวชนจะไปอย่างละเอียดก่อนเยาวชนจะออกจากบ้านหรือกลับเข้ามาจากข้างนอกแล้ว

“คือแม่เขาจะเป็นคนที่แบบว่า ถาม ถาม ถาม ตลอด “ต่อไปทำอะไรมามั๊ย นี้ต่อเลิกพกปืนมั๊ย เลิกพกมิดยัง อย่าเอาอาวุธอะไรมานะ” แบบนี้อะครับ ประมาณนี้ เหมือนเขาคอยเตือนตลอด คอยแบบว่าขัดเกลา คอยบอกเราตลอด เตือนเราตลอด” (324.1,324.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ก็ปกติครับ แต่เขาก็จะเข้มงวดเรื่องการออกกลางคืนอะไรอย่างเงี้ยอะครับ แบบว่าไม่ให้ออกไปไหน ไปขับรถเล่นอะไรอย่างเงี้ยอะครับ ตอนกลางคืนเขาจะไม่ให้ออก คือ พ่อแม่จะเข้มงวดเรื่องการออกกลางคืนอย่างเดียว”

(122,124)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ครอบครัวเค้าถามมากขึ้นครับ ไปไหน ยังไง ผมก็ตอบละเอียดหมด” (46)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็บอกไว้ก่อนครับว่าไปไหน เค้ถาม แต่งตัว เค้ถามไปไหน ก็บอกเค้า
ไปที่ไหน ที่เที่ยว ไปกับเพื่อน ไปดูบอล ส่วนใหญ่จะไปดูบอลครับ” (124)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

2.1.1.3 ให้แนวทางที่จะทำให้ความเป็นอยู่ของเยาวชนดีขึ้น

พ่อแม่และท่านผู้พิพากษาสมทบ หรือบุคคลที่อยู่รอบข้างของเยาวชนหาแนวทางที่
จะทำให้ความเป็นอยู่ของเยาวชนดีขึ้น คือ บุคคลทุกคนจะคอยสนับสนุนให้เยาวชนได้เรียน
และได้ทำงานในสิ่งที่เหมาะสมกับความสามารถของเยาวชน หรือทำกิจกรรมต่างๆที่มี
ประโยชน์ เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ

พ่อแม่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลหาแนวทางที่จะทำให้ความเป็นอยู่ของเยาวชนดีขึ้น เช่น
การให้สิ่งที่จะนำไปพัฒนาเป็นอาชีพในได้ การให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ
หรือการทำงานที่เรียนที่เยาวชนมีความสนใจ และการสนับสนุนเยาวชนผู้ให้ข้อมูลเลิกเสพยาเสพติดได้

“ครับ แล้วก็มาทำงานนี้ครับ พอจบคดีถึงมาได้ขับรถ เพราะที่บ้านพ่อแม่ให้
มา” (108)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ใช่ครับ อันนี้คือว่าตอนแรกพ่อแม่เปิดไว้อยู่แล้ว แล้วตอนหลังพ่อ คือพ่อ
ทำงานตกแต่งภายในด้วย มีงานเข้ามาเยอะขึ้นพ่อก็เลยไม่ค่อยมีเวลาทำ
ร้านอาหาร ก็เลยให้ผมจัดการด้วย แล้วเวลาผมว่างผมก็เข้ามาช่วยพ่อ
ทำงานด้วย” (156)

“ก็คือตอนแรกผมว่าผม คือว่าพอดีแม่ไปหาเจอว่ามีที่เรียนทำอาหารอยู่
แล้วผมชอบทำอาหารอยู่แล้ว ผมชอบเข้าครัว อยู่ที่บ้านก็ชอบทำอะไรให้
คนอื่นกินตลอด” (186.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

ท่านผู้พิพากษาสมทบและบุคคลที่อยู่รอบข้างเยาวชนผู้ให้ข้อมูลช่วยเหลือเยาวชน
ผู้ให้ข้อมูล โดยการหาอาชีพที่เหมาะสมให้กับเยาวชนหรือการฝากฝังอาชีพให้เยาวชน การหา
ที่เรียนที่เหมาะสมกับเงื่อนไขของเยาวชน คือ การเรียนที่ใช้เวลาน้อยและสามารถปรับวุฒิ
การศึกษาได้ เพื่อให้เยาวชนมีโอกาสได้ทำงานที่ดีและมีความมั่นคง คอยหากิจกรรมที่ช่วย
พัฒนาเยาวชน และในบางครั้งท่านผู้พิพากษาสมทบต้องเข้ามาช่วยอธิบายถึงแนวทางที่ท่าน

จะช่วยเหลือเยาวชนให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเยาวชนได้เข้าใจมากขึ้นและเพื่อให้พ่อแม่ของเยาวชนเกิดความสบายใจได้ว่าเยาวชนกำลังพัฒนาตนเอง

“เพื่อนยายอะครับ คือเขาเห็นเราถนัดด้านคอม เขาเลยชวนเราไป เราเลยไปทำ” (188.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ทำงาน มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหมือน ทำเกี่ยวกับดิน อะไรเงี้ยครับ ของป่าทิพย์ (ท่านผู้พิพากษาสมทบ) เขาฝากให้” (192)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ที่เพชรบุรีครับ ไซ่ ไม่ได้ท่านผมคงไม่ได้ไปเรียน แม่ผมก็ไม่ให้ไปเรียน แม่ผมไม่เชื่อว่ามีจริง ตอนที่มาคุยกับพวกท่านแล้วถึงเข้าใจ ครับ ท่านแนะนำให้ไปเรียน ไป.....ดีครับ ผมก็อยากเรียน แต่แม่ผมอะ ไม่เชื่อ ไม่ค่อยสนับสนุนเท่าไรเร่ เค้าอยากให้ทำงาน ก็ได้ท่านช่วยเปลี่ยนใจแม่ ความคิดแม่ไปได้เยอะอยู่” (364,366.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน

เพื่อนกลุ่มเก่าของเยาวชนมีการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมขึ้น โดยเพื่อนกลุ่มเก่าได้ปรับเปลี่ยนความคิดให้เหมาะสม คือ กลุ่มเพื่อนรับรู้ถึงผลเสียจากการทำผิดกฎหมาย เช่น การเสพยา การมั่วสุม การไปมีเรื่องกับวัยรุ่นคนอื่นๆ ดังนั้นกลุ่มเพื่อนของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยากจะทำสิ่งที่มีประโยชน์ให้กับตนเอง เช่น การแยกย้ายไม่มั่วสุมกัน การไปเรียนหนังสือให้จบ การไปหางานที่ดีทำ เป็นต้น และอยากพัฒนาให้ตนเองมีพฤติกรรมที่เหมาะสม คือ จะไม่ออกไปหาเรื่องกับวัยรุ่นที่มาช่วย ช่วยกันสังเกตและตักเตือนเพื่อนในกลุ่มไม่ให้ออกไปทำเรื่องไม่ดี เช่น การออกไปหาเรื่องกับคนอื่น ซึ่งทำให้เด็กวัยรุ่นในกลุ่มไม่ออกไปมีเรื่องกับใครหรือออกไปแก้แค้นวัยรุ่นคนอื่นๆ นอกจากนั้นกลุ่มเพื่อนของเยาวชนคอยตักเตือนให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เลี้ยงลูก ดูแลครอบครัว และทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลค่อยๆปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีความเหมาะสม มีการพัฒนายิ่งขึ้น

“แต่ก็ช่วงนี้ก็พักหลังๆพวกกลุ่มเพื่อนมันก็มาเริ่มคิดได้ต่างคนก็ต่างแยกย้ายอะครับ ก็ค่อยๆ กระจายตัวกันไปอะครับ ก็คุยกันครับว่าเราอยู่แบบนี้ไม่ได้แล้วนะ อยู่แบบนี้มันมีแต่ผลเสีย มีแต่ข้อแยะ อาจจะมีโดนจับกันอีกก็ได้ ก็บอกไปหางาน สมัครงาน ไปเรียนดีกว่า ไม่ต้องมานั่งมั่วสุมกันอะไรอย่างนี้ ประมาณนี้อะครับ ครับก็ช่วยๆกันด้วยอะครับพี่ ก็ผมก็พูดด้วย เพื่อนก็พูด

ด้วย ก็เกริ่นๆกันทุกคนครับ สุดท้ายรวมหัวกัน แยกย้ายกัน”

(64.2,64.3,64.4,68)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“พวกพี่น้องในกลุ่มของผม ก็พยายามแบบ ดูเรา แบบว่า ให้เราอยู่ใน
สายตา อะไรเงี้ย แบบ คือเราผิดแล้วเค้าก็เตือน ไม่ให้เราแบบว่า พอเราทำ
ผิดแล้วปล่อยๆเราไปเลย เออ ปล่อยๆมันไป อะไรอย่างเงี้ย เพราะถ้าทำผิด
ไปเรื่อยๆเดี๋ยวมันจะกลับมาเป็นเหมือนเดิมยาก แล้วเค้าก็ช่วยกันเตือน
อะไรเงี้ยครับ แบบ เอ้ย ไปมีเรื่องหรือ เอ้ย อย่าไป อะไรเงี้ยครับ ถ้าเกิดมี
คนบอกไม่ไปคนนึงใจมั้ย อีกคนนึงมันก็จะถาม มึงอยากไปใช่ปะ ถ้าอีก
คนนึงไม่ไปมันก็จะถาม มึงอยากไปใช่ปะ ตอนนี้อยู่ไม่มีใครไป เหลือแต่หัวโจก
ไป ก็ไปตายคนเดียว จบ ใช่ปะพี่ มันก็ไม่กล้าไปหรอก คนเดียว” (392)

“เพื่อนก็ ก็คุยอะครับ ก็ช่วยกัน หา แบบ มีอะไรเราก็มารวมให้กันฟัง ใครไม่
ชอบใครเราก็มารวมไปตรงๆ แบบ อย่าไปเก็บไว้ หรืออย่าทำท่าทางเจอ อะไร
เงี้ย เราก็มารวมไปเลยตรงๆ เอ้ย เดี่ยวนี้มึงแม่งเปลี่ยนไป อะไรเงี้ย ทำนอง
อย่างงั้น พูดกันด้วยเหตุผล โตๆกันแล้ว อะไรเงี้ยครับ” (378,380)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ไม่ครับ เดี่ยวนี้เพื่อนมันก็เรียน บางคนก็ทำงาน บางคนก็มีเมีย มีลูก บาง
คนก็อยู่สองสามคน บางคนก็อยู่สองสาม... เป็นกลุ่มอะพี่ เหมือนกลุ่มแยก
เป็นกลุ่มเล็กๆอีก เมื่อก่อนเป็นกลุ่มใหญ่ เดี่ยวนี้ ไลน์สนิทกับคนนี้นี่มากก็เอ
อยู่กันสองคน ไรเงี้ย แบบ ไม่มารวมกันแบบ” (242,244,246)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

นอกจากกลุ่มเพื่อนของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแล้ว เยาวชนผู้ให้ข้อมูล
ยังมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่ดี คือ กลุ่มเพื่อนมีความเข้าใจในหน้าที่ของตนเองและต่างรับผิดชอบใน
หน้าที่ของตนและไม่มีพฤติกรรมทะเลาะเบาะแว้ง

“น่าจะเป็นแฟนนะครับ แฟนเขาบอก พี่ทำงานนะ เขาพูดกับผมคืออะครับ
พี่ทำงานเก็บตังค์นะ เมื่อวันที่เราไม่มีใช้ ไม่มีกิน เราต้องใช้ตังค์นะ เราต้อง
ใช้ไปเรื่อยๆ คือแบบเขาก็พูดกับเราทุกวัน คุยแบบเขาปรึกษาเราได้ เราก็ค
ปรึกษาเขาได้ เขาเป็นแฟนที่ดี เราก็คอยากเป็นแฟนที่ดีของเขา เพราะเรา
สัญญาว่าเขาไว้ เขาก็สัญญากับเราไว้” (142.1,142.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“เหมือน ช่วง 18 เราไปอยู่ต่างจังหวัดอะพี่ มันไม่ใช่กรุงเทพฯอะ ผมเรียนข้าง ก็อย่างว่า เค้ตักันไข่มั้ย พออยู่นุ่นมันก็ไม่มีอะไร ไม่มีเพื่อน ไม่มีอะไร ก็อยู่มาคนเดียว ไม่มีเพื่อนเลย ไปไหนก็ไม่มีเพื่อน ไปอยู่ลพบุรีนี้มีเพื่อน มีเพื่อนที่ทำงานแต่ก็อายุเยอะกันแล้วมีเมียแล้ว ตอนนั้นยังกินเบียร์กินไวน์อยู่ แต่ไม่มีเรื่องไม่มีราวอะไรพี่” (42)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

2.2 การจุดประกายภายในตนเอง

การจุดประกายภายในตนเอง คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและมีความหมาย ดังนั้นเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจึงรู้สึกไม่ชอบช่วงที่ตนเองยังกระทำผิดอยู่ เพราะสิ่งเหล่านี้ทำให้เยาวชนรู้สึกว่าคุณค่าตนเองเป็นคนที่ไม่มีคุณค่าและรู้สึกไม่ดีที่ทำให้บุคคลที่หวังดีต่อตนเกิดความเสียใจ ดังนั้นเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจึงพยายามทำให้ตนเองไม่ต้องเผชิญกับความรู้สึกเช่นนี้อีก และสุดท้ายคือการที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลถูกดำเนินคดีโดยศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น เยาวชนและครอบครัวได้เผชิญกับความยากลำบากในชีวิต ซึ่งเยาวชนผู้ให้ข้อมูลไม่อยากจะตนเองและครอบครัวอยู่ในภาวะที่เดือดร้อนเช่นนี้อีก จึงทำให้เยาวชนอยากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นย่อยได้ดังนี้ (1) การรับรู้ถึงคุณค่าและความหมายในชีวิตของตนเอง (2) การรู้สึกทางลบต่อการกระทำของตนเอง และ (3) การกลัวผลลัพธ์ทางลบจะเกิดขึ้น

2.2.1 การรับรู้ถึงคุณค่าและความหมายในชีวิตของตนเอง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลตระหนักรู้ว่าตนเองมีคุณค่าและมีความหมายจากการที่คนรอบข้างให้โอกาสในสิ่งที่เยาวชนทำ และให้โอกาสเยาวชนได้ปรับเปลี่ยนตนเองใหม่อีกครั้ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เยาวชนรู้สึกว่ามีคนจำนวนหนึ่งเห็นคุณค่าและมีความเชื่อมั่นว่าเยาวชนสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้ จึงให้โอกาสแก้ไขอีกครั้ง ทำให้เยาวชนมีความรักต่อตนเองมากขึ้นและอยากจะปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อตอบแทนบุคคลรอบข้างที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจ ซึ่งการรับรู้ถึงคุณค่าและความหมายในชีวิตของตนสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นย่อย ได้แก่ (1) ชีวิตยังมีคุณค่าเพราะได้รับโอกาส และ (2) ชีวิตมีคุณค่าเพราะคนรอบข้างเห็นคุณค่าของตน

2.2.1.1 ชีวิตยังมีคุณค่าเพราะได้รับโอกาส

ชีวิตยังมีคุณค่าเพราะได้รับโอกาส คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าเป็นบุคคลหนึ่งที่มีคุณค่าสำหรับสังคมนี้ เนื่องจากเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้รับโอกาสจากท่านผู้พิพากษาตัดสินให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองให้เป็นพลเมืองดีของสังคมแทนการเข้าไปอยู่ในสถานพินิจ ทำให้เยาวชนรู้สึกว่าคุณค่าตนเองยังมีโอกาสที่จะทำสิ่งดี ๆ ให้เกิดขึ้น ดังนั้นเยาวชน

ผู้ให้ข้อมูลอยากปรับเปลี่ยนตนเองเป็นคนใหม่ โดยมีแรงผลักดันหลักๆมาจากการที่เยาวชน เห็นคุณค่าและรักในชีวิตของตนเองมากยิ่งขึ้นจึงไม่อยากเอาชีวิตของตนเองไปเสี่ยงกับสิ่งที่นำไปสู่การกระทำผิด และอยากปรับเปลี่ยนตนเองให้ดีขึ้นเพื่อตอบแทนโอกาสที่ตนเองได้รับ

“ก็รู้สึกว่ามีโอกาสใหม่ ๆ ฝึกรู้สึกว่าตัวเองก็มีคุณค่าเหมือนกัน แบบๆไม่ได้ไร้ค่าจนแบบว่าไม่สามารถกลับมาทำความดีได้” (L 362.1)

“เหมือนเขายังเห็นใจเราอยู่ เหมือนเขายังให้โอกาสเราแก้ตัว ก็รู้สึกอยากใช้โอกาสที่ เนี่ยได้รับมาให้เขาได้แบบ ได้เห็น เห็นโอกาสที่ผมได้มาเนี่ยว่ามัน คุ่มค่ากับโอกาสที่ได้มามั้ย อยากตอบแทนเขาให้ดูว่าเราก็มีโอกาสแล้ว แล้ว ก็จะใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์อะไรอย่างเงี้ยอะครับ พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส” (L 212,214,216)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ผมเองก็ปรับตัวดีกว่า ดีกว่าต้องกลับไปอยู่เหมือนเดิม เพราะเขาให้โอกาสเราแล้ว เพราะมีโอกาสแค่ครั้งเดียว ไม่ใช่ว่าจะมีโอกาสสองครั้ง ผมเลยก็คิดว่าเราควรทำดีดีกว่า ดีกว่าสายเกิน.....ก็ ถ้าเราทำผิดอีกครั้งหนึ่ง อย่างเรา รายงานตัวคุมประพฤติอยู่อย่างงี้ ถ้าเราทำผิดอีกก็อาจจะโดนถอนประกัน แล้วถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติตามที่คุมประพฤติให้ไว้ เราก็อาจจะไปอยู่ข้างใน ถ้ามานึกคนชอบหรือเปล่า มันก็ไม่ค่อยมี ปรับตัวเข้าได้หรือเปล่า มันก็ต้องใช้เวลา แล้วถ้าเราออกมาแล้ว เราไม่ทำอย่างที่เขาพูด ไม่ปฏิบัติตามที่เขาพูด เราไม่ปรับตัวเราเงี้ย สักวันหนึ่งอย่างไรเราก็ต้องกลับไปอยู่ในนั้น อ้อ แล้วเราก็ต้องเรียนรู้ที่อยู่ในนั้นออกมา แต่เรารู้ที่จะเรียนรู้ข้างในอย่างเงี้ย มาเรียนรู้ข้างนอกแล้วปรับตัวให้เข้ากับสังคม จากเคยเลว ชั่ว ก็เปลี่ยนมาเป็นดีดีกว่า ดีกว่าเยอะ ผมคิดแบบนี้ทุกวัน คิดไว้ในใจเลย.” (L 6.2,8.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ใช่ครับ ยังให้โอกาสให้ผมได้ออกมาทำความดี ได้มา อืม เหมือนให้ชีวิตใหม่อีกทีหนึ่ง แบบว่าไม่ต้องไปอยู่กับสังคมเก่าๆ ให้เราเปลี่ยนใหม่อะครับ ทำให้เราคิดหลายอย่างพี่ แบบว่า อย่างเช่น เราก็จะไม่กลับไปทำผิดอีก เรา ก็จะไม่ไปทำจุกๆนั้นอีก ไม่ไปที่ลุ่มเสี่ยง ไม่ไปอึก ไม่เดินทางสายเก่า สัมเมเทมา เกรไปเรื่อย เราก็ต้องมาคิดและ เขาให้โอกาสมา” (190,192.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ตอนนั้นผมก็เสียว ผมจะติดคุกปาววะ ติดแน่ๆ เพราะเราก็ไม่รู้ว่ มันมี
เออ ออกมาได้ ติดแน่ๆเลยอะ ก็ปีวะเนี่ย โห คดีใหญ่ด้วย ยาว เพื่อยเลย
งานเข้าเลย คิดหนัก เครียดเลย และแถมมาโดนจับอีก โอโห อยู่ในห้องขัง
ตายแล้ว โคน ซวยแล้วทีนี้ คิดว่ายาวแน่ แล้วเหมือนเค้าให้โอกาสเรา เราก็
เก็บโอกาสไว้ มันก็ดีอะพี มันก็ เหมือนเค้าก็ให้ชีวิตใหม่อะ เราก็ไม่ต้องเข้า
คุกอะ ไข่ม้อย อยู่ในคุกเราก็ไม่มีอนาคตอะ เออ ออกมา เราจะทำงานอะไร
เรียนตอนไหนอีกอะ โห กว่าจะจบอีก ก็ต้องรีบไขว่คว้าไว้” (710,712,718)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“ก็อยากจะบอกว่าคนเราไม่ได้มีโอกาสในชีวิตเยอะ การคว้าโอกาสไว้เป็น
สิ่งที่ดี โอกาสของเราก็มีแบบ บางคนอาจจะมียากมีน้อยแตกต่างกัน แต่ว่า
โอกาสของแต่ละคน ก็คือโอกาสเนี่ยแหละครับ ถ้ารีบคว้าไว้มันก็จะดีกว่า
กับตัวเอง ถ้าเราปล่อยผ่านโอกาสไป มันก็ไม่ได้ช่วยอะไรให้ดีขึ้น ถ้าเกิดยัง
กระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกก็ชีวิตก็จะวนอยู่อย่างเดิม ดี/ไม่ดีอาจจะไม่ได้วน
อย่างเดิม อาจจะแย่กว่าเดิม วนไปในทางที่แยกลง” (362.1,362.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

2.2.1.2 ชีวิตยังมีความหมาย เพราะคนรอบข้างเห็นคุณค่าของตนเอง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่ชีวิตของตนมีความหมายและมีคุณค่า เพราะว่าพ่อแม่
ประกันตัวเยาวชนออกจากคุก และให้โอกาสตนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนอีกครั้ง สิ่ง
เหล่านี้ทำให้เยาวชนรู้สึกซาบซึ้งถึงความรักที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองให้กับตนเองอย่างไม่มี
เงื่อนไข ทำให้เยาวชนตระหนักรู้ว่ตนเองมีคุณค่าและมีความหมายต่อพ่อแม่ สิ่งเหล่านี้ทำให้
เยาวชนมีแรงผลักดันที่จะปรับเปลี่ยนชีวิตของตนเอง อยากพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นเพื่อตอบ
แทนความรัก ความห่วงใยที่พ่อแม่มีให้ เช่น เยาวชนผู้ให้ข้อมูลใส่ใจในคำสอนของพ่อแม่มาก
ขึ้น

“อะไรที่เป็นจุดเริ่มต้นในการเริ่มเปลี่ยน ก็มาจากครอบครัวครับ เราเห็นใน
ครอบครัวที่ว่ เมื่อเราทำผิดไปแล้ว เราเห็นครอบครัวที่ยังมาช่วยเหลือ ยัง
มาดูแลเรา มาขอคุณ มาเป็นห่วงเรา เพื่อให้เราออกมา...พ่อเขามา แม่เขามา
ตอนนั้นเราน้ำตาไหลมาก เออ เราก็ซึ้งใจ เออยังรู้ว่เขารักเรา เป็นห่วงเรา
อย่างจี้.” (L.20.1,24.2)

“ทุกวันนี้ที่ผมเปลี่ยนแปลงไปได้เนี่ย แค่ว่าบอกรักผม ผมก็มีความสุขและ
ผมรู้สึกชินนะ ที่พ่อบอกรัก แล้วเขาสอนเราแบบนี้ ลู่ว มันมีความหมาย

แล้วสอนเราเรื่องเราจะมีครอบครัวให้ดูแลกกันดีๆนะ เนี่ยคำพูดพวกนี้ ทำให้เรามีกำลังใจแล้ว”(L.146.1.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ก็ดูจากตัวเองอะครับ เพราะวันที่โดนจับ วันที่ติดคุก ก็คนที่มาประกันตัวก็เป็นแม่อย่างงี้จะครับ คือ ไม่มีใครช่วยเราได้นอกจากพ่อแม่” (L.36)

ต้องทำให้เขา(แม่)บ้าง เพราะเขายังทำเพื่อเราเลยอะไรประมาณนี้ครับ (54)

“ก็เขา(แม่)ยังให้โอกาสครับ คือ ต่อทำผิดไขปะ เขาก็ยังมาประกันตัว ยังให้โอกาสแก้ตัว” (L.210)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ก็เลยให้เราคิด ถ้าเราไม่มีเค้า(แม่)เราก็ไม่ได้รายงานตัว ป่านนี้เราต้องไปอยู่ในคุกละ แล้วคดีแบบนี้มันก็ไม่ไช่ปีสองปีไข่ม้อยครับ มันก็ห้าปีขึ้นไปอยู่แล้ว” (316.2)

“ก็รู้สึกดีขึ้นครับ คือแบบ เค้า(แม่)ไม่ใช่ พอเราผิดแล้ว มีครอบครัวนี้แหละครับ ที่พอเราผิดแล้วเค้าจะมองเราไม่ผิด ถึงเราผิดก็จริงเค้าก็ให้อภัย ไข่ม้อยครับ แต่พอคนอื่นแล้วเนี่ย ผิดครั้งเดียวถือว่าผิดตลอดชีวิตเลย” (376)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ก็คือทุกคนแหละครับ มีที่บ้าน คือแม่ก็พยายามหาอะไรมาให้ทำตลอด ก็คือหาโอกาสพาไปเที่ยวนู่นนี่ นั่นก็ทำให้รู้สึกว่าเรามีอะไรทำมากยิ่งขึ้น แล้วก็ทำให้สนิทกับครอบครัวมากยิ่งขึ้น” (196)

“ก็รู้สึกว่าดีขึ้นอะครับ ที่ครอบครัวคอยดูแล.....ก็ความรู้สึกของผมต่อครอบครัวก็ดีขึ้น มีความสุขขึ้น รู้สึกว่าทุกคนสนใจเรา” (202,204)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“อืม ผมว่าครอบครัวมันสำคัญมากกว่า มีแรงที่ ในความคิดผมนะ ในเคสผม ครอบครัวมันเป็นสิ่งที่ทำให้ผมดีขึ้นมากกว่า เอาเข้าจริงศาลไม่ได้มีความน่ากลัวเลย ถ้าสมมติว่าครอบครัวไม่แข็งแรง สุดท้ายคนเขาก็กลับไปทำอย่างเดิม เพราะลูก เพราะพ่อ เพราะแม่ เพราะเมีย เป็นแรงให้เปลี่ยนแปลงตนเองมากกว่า” (198,200)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

2.2.2 รู้สึกทางลบต่อการกระทำของตนเอง

รู้สึกทางลบต่อการกระทำที่ไม่ดีของตนเอง คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกว่าการใช้ชีวิตที่ทำในสิ่งที่ไม่ดี ทำให้เยาวชนรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณค่า ไม่ได้ทำในสิ่งที่มีประโยชน์ นอกจากนั้น การทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนี้ยังส่งผลให้ครอบครัวของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความทุกข์ขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรู้สึกเสียใจที่ทำให้บุคคลที่สำคัญของตนเองเกิดความทุกข์ขึ้น โดยสามารถแบ่งออกเป็น (1) รู้สึกไม่ดีต่อพฤติกรรมในอดีตของตนเอง และ (2) รู้สึกไม่ชอบที่การกระทำของตนเองทำให้ครอบครัวเสียใจ

2.2.2.1 รู้สึกไม่ดีต่อพฤติกรรมในอดีตของตนเอง

รู้สึกไม่ดีต่อพฤติกรรมในอดีตของตนเอง คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกไม่ดีต่อพฤติกรรมในอดีตของตนเอง เช่น การมั่วสุมกัน การกระทำออกนอกขอบเขตของกฎหมายที่วางไว้ โดยเยาวชนจะเกิดความรู้สึกว่าพฤติกรรมเหล่านั้นที่ส่งผลเสียต่อชีวิตของตนเองไม่ว่าจะเป็น ต้องเสียเงิน เสียสุขภาพ เสียความรู้สึก ซึ่งทำให้เยาวชนรู้สึกไม่อยากจะจดจำหรือไม่อยากให้ชีวิตของตนเองกลับไปมีชีวิตเช่นนั้นอีกแล้ว ดังนั้นเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจึงตั้งปณิธานกับตนเองว่าจะไม่ทำให้ชีวิตของตนเองตกต่ำถึงระดับนี้อีกแล้ว และจะทำสิ่งที่มีประโยชน์ จะพัฒนาพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น และจะไม่ลงมือทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย เช่น การเสพยาเสพติด ก็ทำให้เยาวชนมีโอกาสได้ทำสิ่งที่สนุกและมีความสุขมากกว่าเมื่ออยู่ในช่วงที่กระทำผิด

“ก็ เหมือนไม่อยากเป็นอย่างเงี้ย ความรู้สึกผมก็คือ ไม่อยากเป็นอะ แบบ ไปไหนมาไหนที่คนเค้ามองแบบว่า นี่ใครมาอีกะเนี่ย แบบ เค้าระอา อย่างเงี้ย” (334.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ไม่นะครับ คือมันถึงจุดสุดท้ายแล้วที่มันแบบว่า อธิบายไม่ถูก คือ มันไม่รู้ว่าจะเสียยังไงแล้ว คือมันทำทุกอย่างหมดแล้วจนพอเหอะ ขอร้อง ทำงาน ทำการเถอะ ประมาณนี้อะพี่ มีอนาคตดีกว่า เบื่อ อิมตัวแล้ว จนรู้สึกที่เราต้องเลิกทำอะไรที่มันไม่ดีต่อตัวเรา ที่มันไม่ดีกับเพื่อนด้วย” (72.1,72.2,74)

“ถ้าเอาความคิดนะครับ ไม่อยากกลับไปนะครับ ถ้ากลับไปแล้วรู้สึกแยเหมือนเดิม อยู่แบบเก่ามันรู้สึกแย แยกที่มัน มันไม่มีอะไรดีอะพี่” (90,92)

“มันทำให้ร่างกายเราแยลงด้วย แล้วก็เสียตั้งค้ด้วย แล้วงานก็ไม่มีด้วย ต้องรบกวนเงินคนอื่นต้องรบกวนเงินพ่อแม่ เดี่ยวพอยิ่งลำบากเงินหาไม่ได้พอ

แม่ไม่ให้ กลายเป็นคติหลักทรัพย์สินขึ้นมาอีก ก่อคดีเพิ่มอีก คิดว่าพอเถอะ”

(94,96)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“แม่โคตรเสเพลเลยครั้บ แบบว่าอดีตมันเป็นอะไรที่แบบว่าปวดยาวมาก หลายอย่างในอดีตมันเป็นสิ่งที่ไม่ดีอะครั้บ อดีตที่มองไปแล้วเราไม่ยอมมอง ทุกคนไม่ยอมจำ ไม่รู้ละ ผมไม่ยอมจำอดีตของผมเลย ไม่เคยคิดเลยว่าตัวเองไปทำอย่างนั้นมาครั้บ” (272)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“รู้สึกว่่าเมื่อก่อนเราแย่งขนาดนี้เลยหรอวะ เมื่อก่อนเราลงไปอยู่ระดับนี้เลยหรอวะ อันนี้ผมรู้สึกว่่าผมไปได้สุดแค่นี้พอแล้วนะ เลวสุดแค่นี้พอ ที่เหลือเอาดีสุดดีกว่า มันจะเอาเลวสุดกว่านี้แข่งกับเลวสุดก็ไม่โอเคแล้ว”

(312.1,312.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“มันก็ไม่มีอะไร ก็มีแม่อะครั้บ คือ จะไปยุ่งมันทำไม มันก็ไม่มีประโยชน์อะไร ไม่มีประโยชน์ จะไป นี่ทำไม เล่นยาไปก็เสียตังค์ ไม่มีอะไรเลยพีก็เล่นไปมันก็ไม่มีประโยชน์ไม่ทำงานทำอะไร มีแต่เรื่องไร้สาระ” (102,104)

“รู้สึกไม่ดีครั้บ ก็เลยปรับปรุงตัวเองนิดหน่อย คือเรารู้ว่าเรายังทำตัวเหลวไหล ยังไร้สาระไปวันๆ” (480,482)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

2.2.2.2 รู้สึกไม่ชอบที่การกระทำของตนเองทำให้ครอบครัวเสียใจ

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกที่ไม่ชอบการกระทำของตนเองที่ทำให้ครอบครัวเสียใจ คือ เมื่อเยาวชนนึกย้อนถึงช่วงเวลาที่ผ่านมาที่ยังใช้ชีวิตที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำผิด เยาวชนจะเกิดความรู้สึกเสียใจ รู้สึกหดหู่ใจ รู้สึกละอายใจ ที่ทำให้พ่อแม่ของตนเองเสียใจ และเสียน้ำตาจากการกระทำที่ไม่ดีของตนเองในอดีต ดังนั้นเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจึงอยากเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง พัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ส่วนหนึ่งคือไม่ยอมให้พ่อแม่ของตนเองต้องเสียน้ำตาจากการกระทำของตนเองอีกแล้ว

“ก็รู้สึกเสียใจ ที่แบบทำไมเราถึงมองข้ามแม่เราไป” (46)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“โคตรหดหู่ใจเลยพี แบบว่าเราทำให้พ่อแม่ร้องไห้ไปอีกแล้ว เราทำให้พ่อแม่เสียใจไปอีกแล้ว” (206)

“มันเป็นอารมณ์ที่แบบว่าตอนอดีตเป็นอารมณ์ที่แบบว่าเราเกรงมาก มองไปแล้วแบบไม่ได้แคร์ผู้ใหญ่ ไม่ได้แคร์ใครเลย เราก็เอาแบบว่าเอาความคิดตัวเองเป็นใหญ่ เอาอารมณ์เราเป็นใหญ่ หมายถึงอดีตนะครับ อยู่กับพวก อยู่กับอะไรที่เกรง เสมะเร ตีรันฟันแทง มันก็เป็นอดีตที่ไม่น่าจำ ต้องมาให้พ่อแม่เสียใจ” (274,276,278)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“แยะอะ (พูดกับตัวเอง) เราทำให้พ่อแม่ภูมิใจไม่ได้หรอกอะ แบบว่าเรารู้สึก แยกกับพ่อแม่ว่าทำไมเราทำไม่ได้” (68.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

2.2.3 กลัวผลลัพธ์ทางลบจะเกิดขึ้น

ความรู้สึกกลัวผลลัพธ์ทางลบจะเกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวของเยาวชนผู้ให้ข้อมูล เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ช่วยจุดประกายให้เยาวชนเกิดความรู้สึกอยากปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น เนื่องจากในช่วงเวลาที่เขาถูกดำเนินคดี เขาได้เผชิญกับความทุกข์ ทั้งกายและใจ จนกลัวที่จะมีชีวิต เช่นนั้นอีก จึงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเพื่อไม่ต้องเจอกับสถานการณ์การที่ถูกดำเนินคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวอีก นอกจากนี้เขายังกลัวว่าจะทำให้คนในครอบครัวของตนเดือดร้อน และลำบาก จากการกระทำผิดของตน จึงทำให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งในประเด็นย่อยนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ (1) กลัวถูกดำเนินคดีซ้ำ และ (2) กลัวเพราะไม่อยากให้คนรอบข้างลำบาก

2.2.3.1 กลัวถูกดำเนินคดีซ้ำ

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกกลัวว่าตนเองจะถูกดำเนินคดีซ้ำ เนื่องจากการถูกดำเนินคดีได้สร้างความรู้สึกไม่สบายใจให้กับตน คือ เยาวชนกังวลหากว่าตนถูกจับเข้าคุก กลัวว่าจะไม่ได้เจอหน้าพ่อแม่อีก กลัวว่าจะไม่ได้เจอหน้าแฟน กลัวว่าข้างในคุกจะน่ากลัว นอกจากที่เยาวชนจะเผชิญกับความรู้สึกกลัวหากต้องใช้ชีวิตอยู่ในคุก และกลัวว่าตนเองอาจจะเป็นบุคคลที่ไม่มีอนาคต ถูกแบ่งแยกออกจากสังคม เมื่อออกมาจากคุก นอกจากเยาวชนได้เผชิญความคิดที่กังวลแล้ว เยาวชนผู้ให้ข้อมูลต้องอยู่ในสถานการณ์ที่บีบคั้นจิตใจ เช่น การใช้ชีวิตอย่างลำบากในช่วงเวลาที่หนีคดี และการอยู่ด้วยความระแวง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เยาวชนใช้ชีวิตอยู่อย่างไม่มีความสุข และยังต้องเผชิญกับความกดดันในช่วงการตัดสินคดี ความที่บรรยากาศเต็มไปด้วยความตึงเครียด และความกดดันเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนหนึ่งได้บรรยายว่าไม่อยากไปเจอเหตุการณ์เช่นนั้นอีกแล้ว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาที่เยาวชนถูกดำเนินคดี ชีวิตของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญกับสิ่งที่สร้าง

ความเครียด ความไม่สบายกายและไม่สบายใจ ความกดดันต่างๆ จึงทำให้เยาวชนไม่อยากจะทำพฤติกรรมใดที่เสี่ยงที่จะนำไปสู่การมีชีวิตที่กระทำผิด และเยาวชนอยากจะทำสิ่งที่ดีให้เกิดขึ้นกับชีวิตของตนเอง

“ก็น่าจะเป็น การโดนจับครั้งแรกเนียแหละครับ ถ้าไม่โดนจับก็คงไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิม” (242)

“มันกำกึ่งนะครับ ก็คิดว่าอีกแง่หนึ่ง ถ้าออกไปสุดท้ายอาจจะก่อคดีเหมือนเดิม หรือไม่ก็โดนจับคดีอื่นที่เพิ่มขึ้นมาอีก ก็ไม่อยากจะออกจากบ้านไปหาเพื่อน” (20.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“เริ่มจากตอนโดนคดีนี้แหละครับ พอโดนคดีผมก็เริ่มคิดละ เพราะคดีมันยังมีอยู่ใช่ไหมครับ เพราะถ้ามีเรื่องก็จบเลย.....ก็รู้สึกกังวลครับ ก็กลัวผมจะได้เข้าไปอยู่ข้างใน” (84.1,86)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“กลัวแล้วครับตอนนั้น กลัวว่า กลัวทุกอย่าง กลัวว่าจะติดคุก กลัวว่าจะไม่เจอหน้าพ่อหน้าแม่ ความกลัวมันแบบว่ารวมกันหมดเลย คิดอะไรไม่ออกแต่รู้อย่างเดียวว่าจะโดนจับไม่ได้นะตอนนี้ ยังไม่อยากจะเข้าไปติด.....แฟนด้วย อะไรด้วยอะครับ คือเราก็กลัวว่าแฟนเราจะมีแฟนใหม่ ถ้าสมมติว่าเราเข้าไปติดอย่างงี้มันจะเจออะไรข้างในบ้างก็ไม่รู้” (18,20.1,20.2)

“มันก็ลำบากครับ เราหนีไปเราก็อีมชานครับ คนหนีอะครับ บวชก็ เอาว่าอย่างบิณฑบาตเรายังไม่กล้าไปเลย ระวังไปหมดทุกอย่าง แรกๆเราก็ไม่กล้าบิณฑบาต เราก็ระวังว่า "เฮ้ย เดี่ยวตำรวจมาจับๆ" "เฮ้ย เดี่ยวคนนี้เจอ เดี่ยวคนนั้นจำได้" เพราะเมื่อก่อน คือ ผมลักเอะไข่ม้อยครับ เนี่ยลักเต็มตัวเลยอย่างเงี้ย เต็มตัว เต็มขา เขาก็จะจำรูปลักษณะได้ ในเฟสบุ๊คตอนนั้นเขาก็เริ่มแชร์กันแล้วอะ เนี่ยคนนี้ทำๆ แบบว่าเพื่อนๆในกลุ่มคนตายอะครับ ก็แชร์ ผมก็ระวังกันไปใหญ่เลย” (110.2,112)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“มันก็คิด เริ่มคิดว่าไอ้คดีที่ทำเก่าๆมา มันจะคลุกมาคลิกมาอย่างไรอะครับ ที่เราเคยไปทำไว้หลายๆรอบมันจะกลับมาอย่างไร ถ้าสมมติว่าคดีเก่าแดงมาอะไรอย่างเงี้ย เราคงถูกคุมประพฤติไข่ม้อยครับ 3 ปี คือถ้ามีคดีแดงขึ้นมาผม

ติด 3 ปีเลย ติดคดีเก่าเลย 3 ปี คดีใหม่ดูเลยก็เดือนๆไป มันก็ทำให้เราไม่กล้าไปทำอะไรด้วยครับ เสียเวลาเยอะ” (150.1,150.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็ติดคุกนะพี่ อนาคตก็ตายดี คุณเหมือนกันนี่ ผมว่าการเรียนแล้วก็ทำงาน มันโอเคกว่านะ มันดีสุดแล้วอะ ค้ายาก็ติดคุกอะพี่ มันก็เข้าคุก ออก เข้าคุก อยู่อย่างนั้นนะ มันก็ไม่ไปไหนอะพี่ ออกมามันก็ไม่มียานทำ ใครจะไปรับ ค้ายา มันไม่เวิร์คพี่ ผมต้องเลือกทางที่ดีที่สุด” (620,622,624,626)

“ไม่อยากกลับไปเป็นเหมือนเดิมแล้วพี่ เอ้ยนี่จริงๆ ไม่อยากกลับไปเป็นแบบนั้นแล้ว ไม่สนุก เครียดตายท่าเลย ไซ้ โห ยิ่งวันตัดสินนะ โห ตูบตบตูด ตบ จะยังงัวะเนี่ย จะอยู่จะไป นั่งฟัง โห ซิม จะรอดมั้ยว่า แล้วท่านก็พูดแบบ เออ แบบยังงี้ก็ติดอะ ในบัลลังก์อะพี่ แบบ ท่านที่เขาคูหาประกาศอะ พูดแบบ เยอะแยะอะไรไม่รู้ โดนแน่ๆ ใครๆก็ซี้ๆ เต็มไปหมดเลย พยงพยาน โดนแน่ๆ ...แต่รอด พอรอดมา ก็ดีใจอะพี่ แบบ เออ ไม่อยากเป็นอย่างนั้นอีกแล้วอะ มันต้องเปลี่ยน” (724,726,728,730,736)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“คือชีวิตเรามันต้องมีผิดพลาด และครั้งนี้ถือเป็นเรื่องใหญ่สุดและเป็นครั้งสุดท้าย ไม่อยากให้ตัวเองแก่กว่านี้แล้ว” (314.1,330)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

2.2.3.2 กลัวไม่อยากให้คนรอบข้างเดือดร้อน

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกกลัว เพราะไม่อยากทำให้พ่อ แม่ ภรรยา และลูกของตนเองได้รับความทุกข์กายและทุกข์ใจจากการกระทำความผิดของตน เนื่องจากประสบการณ์ที่เยาวชนถูกดำเนินคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น เยาวชนได้รับรู้ถึงความเสียหายและความเดือดร้อนที่พ่อแม่ของตนเองได้รับ ไม่ว่าจะเป็ความเสียหายที่ลูกกระทำผิด การต้องเสียทรัพย์สินจำนวนมากเพื่อไม่ให้ลูกของตนเองถูกจับเข้าคุก และต้องเผชิญหน้ากับคนในชุมชนที่จะมาวิพากษ์วิจารณ์การเลี้ยงดูของตนเองว่าเป็นการเลี้ยงดูที่ไม่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เยาวชนกลัวว่าพ่อแม่ ภรรยา และลูกของตนเองจะเกิดความลำบากและความเดือดร้อนเช่นนี้ขึ้นอีก จึงส่งผลให้เยาวชนอยากจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้นเหมาะสมขึ้นกว่าเดิม เช่น เยาวชนจะรายงานการไปไหนมาไหนกับผู้ปกครอง เพื่อให้แม่สบายใจให้รู้ว่าตนเองไม่ได้ไปทำพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงจะไปกระทำผิดอีกแล้ว พยายาม

หลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี ตั้งใจทำงาน พัฒนาตนเองไปเรื่อยๆ พยายามสร้างสัมพันธภาพกับคนอื่น ๆ และไม่สร้างศัตรูที่เหนียวแน่น ขยันทำงานเพื่อเอาเงินมาดูแลครอบครัวให้มีความสุข

“ผมคิดอย่างนี้ว่าไม่อยากให้พ่อแม่เสียใจแล้ว ไม่อยากให้พ่อแม่มีน้ำตาใครทำให้พ่อแม่มีน้ำตา สำหรับผมนะ มันเป็นเรื่องที่แย่มาก มันไม่ใช่ มันแย่มาก ความรู้สึกแบบ มันบาปอย่างไรไม่รู้” (20.4)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ก็เหมือนถูกจับแล้วสงสารแม่อะครับ เพราะว่าคนที่ช่วยเราคนสุดท้ายก็คือแม่” (10.1)

“ครับ ก็พยายามก็ปรับตัวให้ดีขึ้น อยากให้เขารู้สึกดีขึ้นว่าเราจะเปลี่ยนแปลงตัวเองนะ จะไม่ทำตัวเองให้เขาเป็นห่วง จะไม่ทำให้เขาเดือดร้อนอีก อะไรแบบนี้อะครับ” (50)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ก็เห็นเขาเสียใจบ่อยแบบว่าเราก็เห็นแม่ร้องไห้ เห็นพ่อแบบนั่งนิ่งไม่พูด เรารู้แล้วว่าเราทำให้ทุกคนไม่สบายใจ เราก็เลยต้องปรับใหม่ เปลี่ยนใหม่” (202.1,204)

“คือว่าเริ่มคิดแล้วว่า พ่อแม่นี้หลายรอบแล้วนะที่ต้องมาเสียเงินกับเรา ที่มาต้องมาเดือดร้อนไอ้เรื่องอย่างเงี้ย มันก็เริ่มคิดมาคิดมา” (28)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“เราก็ต้องคิดว่าเออแล้วคนที่บ้านก็ต้องมายุ่งเรื่องเราอีก จากยุ่งเรื่องงานอยู่แล้ว ก็ยังต้องมายุ่งเรื่องเราอีก ก็หนักกว่าเดิมอีกคราวนี้ จากที่จะทำตัวเองให้ดีขึ้นกลับกลายเป็นทำให้ตัวเองเลอะเทอะลง มันก็ไม่ใช่ฉันนั่นแหละ คนเราต้องเดินไปข้างหน้า ไม่ใช่เดินถอยหลังครับ” (164.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็ถ้าเกิดเราไม่ทำสิ่งนี้ใช่ไหมครับ เราทำตัวแบบเดิม มีเรื่อง อะไรเงี้ย คำก็ถามว่าเค้าสบายใจมั๊ยที่เราเหมือนเดิม ไม่สบายใจครับ และไม่สบาย กระเป๋าด้วยครับ ไหนจะโดนคนอื่นพูดถึงอีก แต่ที่คนอื่นพูดอะพ่อแม่คำก็ไม่ฟังหรอก ฟังหูไว้หูอยู่แล้วใช่ไหมครับ เพราะต่างคนก็ต่างพูดอะไรของมันไปเรื่อยเนี่ยครับ” (320.1)

“ก็เราอยากจะทำอะไรอะครับ เราทำให้เค้าลำบากมาเยอะแล้ว แบบ ทำให้เค้าวิ่งเต้นเรื่องประกัน หมัดตังค์เป็นแสนๆ แต่ก็เรียนไม่จบ แกรมเรียนไม่จบ

ยังไปหาเรื่องเค้าอีก ประกันเราออกมาอีก โดนจับนู่นจับนี่ อะไรหลายๆ
อย่าง เพื่อให้เค้าไม่ต้องมากังวลแล้วครับว่าจะไปประกันเราหรือว่าจะ
ตายตอนไหน หรืออะไรอย่างเงี้ยครับ คือเราทำงานอย่างเดียวดีกว่า”
(316.1,318)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ก็ มัน... ผมสงสารแม่ครับ ต้องมาเดือดร้อน ขึ้นคงขึ้นศาล เสียเวลา เสีย
ตั้งค์ค่ารถ ค่าอะไร มีแต่เรื่องเสียตั้งค์ ก็เลย ไม่ไปดีกว่า” (48)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“เริ่มคิดไปเรื่อยจนสับสนจนใจเรากลัวติดคุก ติดอะไรอย่างเงี้ยครับ เริ่มคิด
ลูกก็อยู่ในห้อง 3 เดือน 4 เดือน มาเรื่อยมาเรื่อย พอใกล้จะตัดสินลูกใกล้
คลอดละทีนี้ โอ้โฮ แบบว่าลูกต้องมาเยี่ยมเราในคุกหรอเนี่ย ต้องมาแฮ้ย
แบบ “พ่อเข้าไปทำอะไรในนั้น” ผมรู้สึกว่ามันไม่ใช่อารมณ์คนปกติทั่วไปเขา
เจอกัน” (L.32.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็คิดถึง คิดถึงตัวเรา ครอบครัว ด้วยครับ คืออยากให้ตัวเราอยู่รอด และ
อยากให้ครอบครัวเราอยู่รอด เพราะว่าถ้าเกิดเรายัง เราไม่ยอมทำความ
รู้จัก เราไปหาเรื่องอย่างเดียวไรเงี้ย แล้วครอบครัวเราจะอยู่รอดได้ไง อย่าง
ผมเนี่ย ไปตลาดกับเมียผมอย่างเงี้ย อ้าวไปเจอโจทก์ มันไม่ยอมพินผม มัน
มาพินเมียผม มาแทงเมียผมเนี่ยครับ เราก็ต้องมานั่งเสียใจ แทนที่ไปไหนมา
ไหน เจอ มีคนทัก คูย อะไร ยืมให้ อะไรให้ รู้จัก ดีกว่า” (L.436)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“เออๆ ไซ้ๆ ไหนจะแพน ไหนจะอะไรอย่างเงี้ยอีก โห คนข้างหลังบานเลย”
(L.162)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

2.3 การมีความต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยากจะพัฒนาตนเองต่อไปเรื่อยๆ เนื่องจากได้รับผลลัพธ์ที่ดีจากการที่
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง เยาวชนจะรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองนั้นดำเนินชีวิตเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากกว่าการ
ดำเนินชีวิตไปอย่างเลื่อนลอย จึงมุ่งมั่นเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ โดยแบ่งออกเป็น (1) อยาก
มุ่งมั่นพัฒนาตนเองต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด (2) อยากมีชีวิตที่สงบสุข ที่มั่นคง และ (3) อยากทำให้
บุคคลรอบข้างของตนเองมีชีวิตในอนาคตที่ดี

2.3.1 การพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมาย

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสมและได้รับผลลัพธ์ที่ดีจากการมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งผลลัพธ์ที่ดีเหล่านี้เหมือนเป็นสิ่งจูงใจ เป็นสิ่งที่จุดประกายให้เยาวชนได้รับรู้ว่าชีวิตของตนจะอยู่เพื่อทำสิ่งใด ซึ่งเป้าหมายของเยาวชนส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีระเบียบวินัย รู้จักแบ่งเวลา และอยากจะทำใจทำงานและตั้งใจเรียนหนังสืออย่างเต็มความสามารถของตน และมีเยาวชนผู้ให้ข้อมูลบางคนมีเป้าหมายในการพัฒนาตนเองคืออยากพิสูจน์ให้พ่อแม่เห็นว่าตนเองมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ซึ่งเมื่อเยาวชนมีเป้าหมายในชีวิตแล้ว ทำให้เยาวชนมีความมุ่งมั่นไม่ท้อถอยง่าย ๆ ต่อความยากลำบากที่จะนำไปสู่เป้าหมาย

“หลักๆก็มียู่เท่านั้นแหละครับ ก็วันเรียนอยู่แค่นี้ ก็ทำงาน หาเงิน เข้าบ้าน ค่อยๆพัฒนาตัวเองไปเรื่อยๆ ให้มันดีขึ้นไปเรื่อยๆถึงที่สุดของที่สุด เพราะคำว่าพัฒนาตัวเองมันไม่มีจุดสิ้นสุด มันมีแต่พัฒนาๆไปเรื่อยๆจนสุดแล้วก็สุด แล้วก็ไม่มีคำว่าสิ้นสุด มีแต่คำว่าสุดๆๆไปเรื่อย” (L.124)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“อะไรเธอครับ ก็ คือ ตอนนี่ยังพัฒนาได้ไม่ถึงขั้นนะพี่ พี่บอกว่า 1-100 ผมบอกว่าผมมาได้แค่ 20 ยังไม่บรรลุ ยังไม่ได้เรียน หรือว่ายังไม่ได้ทำงาน คือถ้าได้เรียนต่อก็อยากเรียนให้เต็มที่ ถ้าได้ทำงานก็จะทำงานให้เต็มที่ ผมมีเป้าหมาย แต่ยังไม่พุ่งชนไม่ได้ แต่ผมก็มีเป้าหมายพี่ ที่จะฝันให้ไกลแล้วไปให้ถึง” (L. 332,336,338,340)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“แต่อีกมุมหนึ่งก็คนมันหวังสูงอะพี่ ผมก็หวังอะว่า เราทำเราต้องรวย แต่มันทำ เป้าหมายมันไม่ มันไม่เข้าเป้าเลยอะครับ เราก็ออยากทำไปเรื่อยๆอะครับ ลำพังตัวผม ผมเป็นคนเหมือนคนโลกมากมันก็อยากจะได้เยอะๆกว่านี้ มันไม่พอหรอก แค่นี้” (L.298,308.1)

“ภูมิใจมั๊ย ยังไม่ภูมิใจอะ ยังไม่จบพี่ มันยังไม่ถึงจุดมุ่งหมายเรา ยังไม่ภูมิใจนะ ไซ้ ยังเรียนไม่จบ ยังไม่มีอะไร ผมก็ยังไม่ภูมิใจ” (L.750,752)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“แต่คือเราก้ ที่เราเปลี่ยนก็ให้เค้า (พ่อแม่) เข้าใจครับ ว่าแบบเราไม่ได้แย ขนาดนั้นเลยนะ ถึงเราจะแย ความคิดเราจะแย แต่เราไม่เคยแสดงออก ความดีให้เขาฟัง แต่ความคิดที่เป็นคนดีเราก้มีเหมือนกันนะ แต่เราไม่ได้กะแบบว่า จะเหยี้ย เหยี้ยยันตายเลย เจี้ยครับทำงาน ก็คือมันยังไม่เต็มที่ สำหรับ

ความดี อย่างเงี้ยครับ ถ้าเกิดเราจะทำดีให้พ่อแม่เนี่ยมันก็ไม่สิ้นลุดอยู่แล้ว
ครับ เราก็ต้องทำไปเรื่อย ๆ จนกว่าเค้าจะแบบดีใจ หรือเค้าไม่เครียดกับเรา
หรือว่าแบบว่าไม่ต้อง เจอหน้าเราแล้วไม่ต้องหันหน้าหนี อะไรเงี้ย”

(L.320,322)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

2.3.2 อายามีชีวิตในอนาคตที่ดี

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีความคิดที่อยากจะพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองให้มีชีวิตในอนาคต
ที่ดี และมีความสุข คือ มีงานทำ มีเงินพอที่จะดูแลตนเอง และมีความมั่นคงพอที่จะทำให้ตนเอง
และครอบครัวมีชีวิตที่ดี คือ อยากรได้ของสิ่งไหนก็สามารถหามาได้ อยากรให้ตนเองมีชีวิตที่สบาย ไม่
อยากรลำบากเหมือนกับช่วงเวลาก่อนหน้านี้ที่ตนเองเคยลำบากมาก่อน ด้วยความอยากให้มีชีวิตมีความ
สงบสุขและมั่นคง จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอดทนและมีแรงใจที่อยากจะพัฒนาตนเองไปเรื่อยๆ

“ก็ไม่ขาดอะไรมาหรอกครับ ขาดแค่อนาคตข้างหน้าที่เรายังไม่รู้ว่าจะเกิด
อะไรขึ้นกับตัวเราเอง เราคาดไม่ได้ว่าในอนาคตจะมีอะไรเกิดขึ้นมา แต่ผมก็
หวังว่าจะเป็นอนาคตที่ดีสำหรับเรา” (L.174)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“คิดไป เราก็อยากใช้ชีวิตธรรมดา เป็นมนุษย์เงินเดือนธรรมดาที่เย็นมาเจอ
หน้าลูก เจอหน้าเมีย เจอหน้าพ่อหน้าแม่” (L.32.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“มันเป็นเป้าหมายมากกว่าพี่ ว่าเราไม่อยากรลำบากอะพี่ ผมเห็นยายกับตา
ผมอะ ไข่ปะ แก่ตัวไปเค้าลำบาก เราก็ไม่อยากรที่จะลำบากเหมือนเค้า ลำ
บากอะพี่ ไม่ ไม่อยากรให้ลำบาก” (L.146)

“ใช่ ผมมองว่าผม อนาคตผม ผมต้อง ผมไม่อยากรแบบ ลำบากไง ก็มันดีถ้า
ผมมีบ้าน เออ มีรถ จะได้แบบ เออ ครอบครัวก็สบาย ไม่ต้องลำบาก”

(L.664)

“ใช่ครับ ผมว่าทำงานดีกว่า อยากรเรียนให้สูงๆ จบ มีงานดีๆทำ มัตุกันเป็น
นักเลงข้างถนน นี่ก็ไม่ไหว” (144)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

2.3.3 อยากทำให้บุคคลรอบข้างของตนเองมีชีวิตในอนาคตที่ดี

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยากทำให้พ่อแม่ ภรรยาและลูกของตนเองมีชีวิตที่ดี จึงเป็นสิ่งที่จุดประกายให้เยาวชนอยากพัฒนาตนเอง เพื่อให้ตนเองสามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ได้ นอกจากนั้นยังสามารถดูแลครอบครัวของตนเองต่อไปได้ เช่น สามารถให้เงินพ่อแม่ใช้ได้ ดูแลพ่อแม่ยามเจ็บป่วยได้ อยากทำให้พ่อแม่มีความสุขที่ลูกสามารถพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนั้น บุคคลรอบข้างที่เป็นบุคคลที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยากพัฒนาตนเองเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีชีวิตที่ดี คือ ลูก และเมียของเยาวชน

“เราก็ต้องแบบว่า เหมือนเราโดนว่าเราต้องเป็นผู้ใหญ่แล้ว เพราะว่าผมเป็นลูกคนเดียว ถ้าสมมติว่าผมจะไปคนหนึ่ง ก็ไม่มีใครเลี้ยง ผมก็ต้องเป็นคนดี ต้องแบบว่าเราต้องทำให้แบบว่าทุกอย่างมันจะได้ออกมาเป็นปกติ จะได้แบบว่าเรารีบไปธรรมดา จะได้ไม่ต้องมาติดขัดที่ทำงาน พ่อแม่ป่วยไปไม่มีคนดูแล ลูกก็จะเป็นยังไงก็ไมรู้ เมียก็ไปทาง ลูกก็ไปทางอย่างเงี้ยครับ”

(L.154.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“พ่อแม่ผมแยกทางกัน แล้วผมต้องอยู่กับแม่ แล้วแม่ก็เป็นโรคมะเร็งปากมดลูก เราก็ต้องดูแลแม่ เก็บไว้เผื่อวันข้างหน้า ไหนจะเอาไว้ดูแลครอบครัวของเราอีก เราจะไปแบมือขอตั้งค์พ่อแม่ก็ไม่ใช่แล้ว มันก็ไม่ได้แล้ว เราต้องสู้ด้วยน้ำพักน้ำแรงของเราเอง เรามัวแต่จะขอตั้งค์เหมือนเด็กคนนู่นคนนี้ไม่ได้ เราต้องสู้ด้วยตัวของเราเอง ยืนด้วยขาตัวเองได้ ไม่จำเป็นต้องพึ่งพ่อแม่ อย่างเงี้ยผมผลักดันตัวเองทุกวันจน” (L.70.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“รู้สึกอยากทำให้เขา(แม่)มีความสุขมากขึ้นเรื่อยๆ” (L.58)

“อยากเรียนให้จบปริญญาตรี อยากมีงานทำเป็นหลักเป็นแหล่ง ไม่ก็รับราชการอะไรก็ได้ที่ทำให้พ่อแม่สบาย กู้ เบิกได้” (L.342)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ไม่ว่าจะเป็นคนรอบข้าง พ่อแม่พี่น้อง พอเราเห็นเขาเครียด เราก็ทำให้เขามีความสุข เราก็ทำให้ทุกคนมีความสุข” (L.354.2)

สุดท้ายกลุ่มเยาวชนผู้ให้ข้อมูลบางคน อยากรจะพัฒนาตนเองให้มี
พฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่มีเรื่องกับบุคคลอื่นๆ เพื่อให้สภาพแวดล้อมใน
ชุมชนของตนเองเป็นสภาพแวดล้อมที่มีความสงบสุข เกื้อกูลซึ่งกันและกัน
“ก็อยากทำสิ่งที่ดีๆเพิ่มครับ ถึงทำไม่ได้เราก็จะพยายามทำเพิ่ม ก็เพิ่มให้
สังคมมันไม่ต้องมีเรื่องทะเลาะอะไรกันบ่อย หรือว่าแบบว่า ให้เราทำความ
รู้จักกันให้มากขึ้น อะไรเงี้ยครับ มันจะได้เปลี่ยนจากจุดที่มาตีกัน มาชวน
กันนั่งกินอะไรดีกว่า มาทำความรู้จักกัน ถามชื่อ ถามอะไรกัน ครอบครั
ลูกก็คน อะไรเงี้ยครับ” (L.450,452)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

ภาพที่ 5 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 2 ปัจจัยชักนำให้เยาวชนกลับเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง

ประเด็นหลักที่ 3 : แนวทางในการก้าวเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง

แบ่งออกเป็นประเด็นย่อย ดังต่อไปนี้ (1) การคิดทบทวนเพื่อประเมินถึงพฤติกรรมของตนเอง และ (2) การจัดการให้ตนเองเข้ามาสู่เส้นทางแห่งแสงสว่าง (3) การมีจิตใจที่เข้มแข็งไม่หวั่นไหวต่อปัญหา โดยรายละเอียดมีดังนี้

3.1 การคิดทบทวนถึงพฤติกรรมของตนเอง

ก่อนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองนั้นเยาวชนผู้ให้ข้อมูลนำสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ทั้งหมด นำมาคิดทบทวนกับตนเอง นำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบว่าข้อผิดพลาดของตนเองเกิดจากสิ่งใด และ สิ่งใดที่จะสามารถช่วยพัฒนาตนเองขึ้นได้ ซึ่งข้อมูลที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลนำมาคิดทบทวนนั้น ได้แก่ (1) นำเหตุการณ์ที่บุคคลอื่นประสบความสำเร็จมาคิดทบทวนกับตนเอง (2) นำเหตุการณ์ที่ตนเองประสบมาคิด ทบทวนกับตนเอง และ (3) นำคำสอนจากบุคคลต่างๆมาคิดทบทวนกับตนเอง ซึ่งรายละเอียดมีดังนี้

3.1.1 นำเหตุการณ์ที่บุคคลอื่นประสบความสำเร็จมาคิดทบทวนกับตนเอง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลสังเกตการใช้ชีวิตของเพื่อน รุ่นพี่ และคนในครอบครัว โดยสังเกตทั้งบุคคล ที่ประสบความสำเร็จ และประสบกับความลำบาก โดยเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะนำข้อมูลดังกล่าวมาคิด เปรียบเทียบกับตนเอง สิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ในขณะนี้ ซึ่งจะทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึกมีแรงกระตุ้นที่ อยากจะทำได้เหมือนกับบุคคลอื่นที่ประสบความสำเร็จ เช่น อยากจะมีงานทำ อยากมีที่เรียน อยากที่จะเลี้ยงดูตนเองได้ และอยากหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่ดี พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพราะเห็น ตัวอย่างบุคคลที่ประสบกับความทุกข์ยากและลำบากในชีวิต เช่น มีพฤติกรรมที่เกเร มีเรื่องกับคนอื่นฯ จนกระทั่งทำให้บุคคลเหล่านั้นถูกจับติดคุกหรือเสียชีวิต หรือเห็นความลำบากที่บุคคลเหล่านั้นเผชิญ อยู่

“ถามว่าทำไมเขาทำแบบ ยังไงอะพี่ เขาก็เกเรเหมือนกัน แต่ทำไมเขา เขา เขาไม่เป็นแบบเรา เขา เขาเขาไม่ไร้สาระ เขามีงาน เขามีโบนัส เขามีอะไร คือเขามีเงินเดือนแล้ว ผมยังไม่มีอะไรเลย คือแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงที่ว่าเขา ได้เรียนต่อ ผมไม่ได้เรียนต่อ คือ เอาตัวเองมาเปรียบเทียบกับ มันเกิดอะไร ขึ้น” (314)

“คือ ตัวอย่างมันดีก็ทำให้เห็นว่าบางคนเขาได้งานได้การ ทำงานทำการ แต่ บางคนติดคุกติดตะราง ชีวิตก็ถอยหลังลงไป เราจะเลือกเดินไปข้างหน้า หรือเลือกถอยหลัง เราก็ต้องเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับชีวิตเรา” (328.2,330)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ผมก็เริ่มคิดๆ กลับมาคิดว่าถ้าสมมติว่าเป็นเรา เราตายบ้างอย่างเงี้ยอะ ครับ แม่เราจะทำยังไง เราเจออย่างงั้น ครับ ก็เลยเริ่มคิดมาก็เลยกลับมาอยู่กับครอบครัวดีกว่า เลิกที่จะไปสูงลิ้งกับลิ้งไม้ดีดีกว่าครับ” (54.3)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“คือช่วงนั้นเราเลิกคบหมดแล้ว แล้วเห็นเพื่อนที่เคยคบ เคยอะไรแบบเนี่ย เรียนอยู่ บางคนก็ทำงานแล้ว เราก็คิดว่าเราต้องมีอะไรให้ตัวเองบ้าง เพื่อนเขามีแบบ โอโห้ทำงาน เก็บเงิน ซื้อรถ อะไรอย่างงี้ มีเงินออกรถ อีกคนหนึ่งก็มีที่เรียนที่ดี เรียนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ คือทั้งห้องมี 20 คน มันเรียนได้อันดับ 1 ตลอดเพราะว่ามันเรียนเก่ง อัจฉริยะในเรื่องคอมพิวเตอร์มาก ใช้ ผมกลับมาตระหนักกับตัวเองว่า “โอโห ดูเพื่อนมันไปถึงขนาดนี้แล้วเว้ย เราทำอะไรอยู่เนี่ย มันไม่ใช่ แบบนี้และ มันต้องแบบพลิกตัวเองทำใหม่” (180,184)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“อืม มันก็ ก็เห็นแบบ เออ อะไรเงี้ย เพื่อนนอนอยู่เงี้ย เราก็ไม่อยากไปนอนในนั้นหรอก มันน่ากลัวที่มันเห็นศพอะ เราก็คิด เออแบบ ตอนนี้นมันอยู่ไหนเนี่ย เออ ครับ เหมือนฝันไปเลยที่เราเคยอยู่ด้วยกัน อย่างเงี้ย อยู่ดีๆมันนอนอยู่เงี้ย แล้วมันไปไหนอะพี่ เหมือนฝันอะพี่ นอนอืม (หัวเราะแห้ง) ไม่อยากตายแบบมันอะพี่ โห เห็นคน พ่อแม่ร้องให้เต็มไปหมดเลย เพื่อนก็มาอีกเต็มไปหมด เห็นแล้วสงสารอะ” (264,270)

“เราเห็นยายอะครับ ว่าเออ คำลำบาก ยายกับตาที่เค้าเลี้ยงเรามาเนี่ย เราเห็นแล้วเราก็ไม่อยากเป็นแบบเค้าหรอก” (308.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.1.2 นำเหตุการณ์ที่ตนเองประสบมาคิดทบทวนกับตนเอง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลบางคนนำเหตุการณ์ที่ตนเองเคยประสบมาคิดทบทวนถึงพฤติกรรมของตนเอง โดยเยาวชนผู้ให้ข้อมูลนำเหตุการณ์ที่ตนเองเคยทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมาคิดทบทวนถึงผลเสียที่เกิดขึ้น และนำเหตุการณ์ที่ตนเองเคยทำพฤติกรรมที่เหมาะสมมาคิดทบทวนถึงข้อดีที่เกิดขึ้น เยาวชนผู้ให้ข้อมูลจึงพยายามปรับเปลี่ยนตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม

“ก็จากที่เคยไม่เอาอะไรเลยอะพี่ จากที่เกเร จากที่เอาแต่เพื่อน ไม่สนใจพ่อแม่อะไรอย่างงี้ พอมาถึงจุดๆหนึ่งจุดที่ว่าอืมตัวแล้วก็เลยหันกลับมาคิด

กับตัวเองครับ ว่าเรารู้สึกว่าทำแบบนุ่นมันไม่ดี ต้องทำแบบนี้มันถึงจะดีขึ้น ก็เลยปรับตัวเองให้ดีขึ้น ก็พยายามปรับให้มันดีขึ้นเรื่อยๆ” (L.236)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“คือมันต้องเกิดเหตุการณ์ก่อนครับ คือเพราะเราเคยเลือกแล้วทั้งทางที่ดีและไม่ดี ก็เหมือนมันเป็นเหตุการณ์ที่เหมือนกัน ก็คือเราไปนั่งกินเหล้ากับเพื่อนอย่างงี้ แล้วคราวนี้ เมา มีเรื่อง เพื่อนมีเรื่อง แล้วเราก็นั่งกินต่อไป ง่ายขึ้น จนเพื่อนมันแบบเป็นปัญหาใหญ่โตขึ้นอย่างเงี้ย นี่ก็คือทางออกที่ไม่ดี เราเลือกที่เราจะนั่งกินต่อ ทั้งๆที่เรา ก็กลับได้....เราก้เลยคิด พอดคิดไปเรื่อยๆ ก็เอามาเปรียบเทียบกับเรื่องอื่นมันก็เหมือนกันครับ เพราะทุกอย่างมันมีทางออกอยู่แล้ว.” (228,230.1,230.2,232.1,232.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

3.1.3 นำคำสอนจากบุคคลต่างๆมาคิดทบทวนกับตนเอง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลบางคนนำคำสอนของพ่อแม่ และท่านผู้พิพากษาสมทบมาคิดทบทวนถึงสิ่งที่ตนเองเป็น จนกระทั่งทำให้เยาวชนเข้าใจว่าตนต้องทำพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้ปรับเปลี่ยนความคิดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสม หลังจากนั้นเยาวชนจะนำคำสอนกลับมาคิดทบทวนกับตนเองอยู่เสมอ

“แล้วพอผมฟัง ผมก็เอามาปรับเปลี่ยนความคิดของผมเลยตอนนั้น ที่ผมเคยพูดแบบนั้นไป จนผมต้องมากราบตีนขอโทษ จนผมบอกว่า พ่อ ผมขอโทษนะ ผมสัญญาากับพ่อว่าผมจะปรับตัวแล้วก็เปลี่ยนนิสัยใหม่ให้ได้ ผมสัญญา เราก็ไปคุยกับแม่ แม่ก็พูดแบบทำนองแบบพ่อหมดเลย” (98.3)

“ผมทำตามทีพ่อแม่เขาสอน หรือที่ท่านเขาสอนมาอย่างเงี้ย ผมเก็บมาคิดตลอด ใจเย็นท่องไว้ ผมก็แบบเก็บไปนอนคิด มันก็เรื่องจริงทุกอย่างที่เขาพูด ที่เขาบอกมา ไม่ว่าจะพ่อแม่ ท่านเขาก็บอกมา ผมก็เก็บมาคิดทุกอย่าง จนผมกลายเป็นคนเจ้าระเบียบ จากเป็นคนใจร้อน” (50.3,54.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

3.2 การจัดการให้ตนเองเข้ามาสู่เส้นทางแห่งแสงสว่าง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลจัดการตนเองให้เข้ามาสู่การดำเนินชีวิตที่ดี ชีวิตที่มีอนาคตที่สดใส โดยเยาวชนจะจัดการให้ตนเองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกไป นอกจากนี้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมแล้ว เยาวชนได้เพิ่มการทำพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้นและเพิ่มการคิดที่มีความเหมาะสมด้วยเช่นกัน โดยแบ่งออกเป็น (1) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (2) การทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น และ (3) การเพิ่มการคิดที่มีความเหมาะสม

3.2.1 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเองลง โดยใช้วิธีการเลี้ยงหรือไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่จะทำให้ตนเองเกิดปัญหาขึ้น คือพยายามถอยห่างออกจากสิ่งที่ผิดกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม ได้แก่ การไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติด การพกพาอาวุธ การไม่เข้าไปมีเรื่องกับบุคคลต่างๆ และไม่เข้าไปยุ่งกับของมีเงินมา ถอยห่างออกจากกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่ชอกช้ำให้เกิดความเสี่ยง เช่น กลุ่มเพื่อนที่ชอบหาเรื่อง กลุ่มเพื่อนที่ชอบมั่วสุมเสพยา ซึ่งการห่างออกจากกลุ่มเพื่อนก็จะแบ่งออกเป็นไม่เข้าไปคลุกคลีมากจนเกินไปจนกระทั่งไปถึงการเลิกยุ่งกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่ดี พยายามไม่เข้าไปอยู่ในสถานที่ที่มีความเสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดการกระทำผิดขึ้นได้ เช่น ผับ สถานที่ที่มีสิ่งอบายมุข ซึ่งจะเป็นแหล่งที่รวบรวมสิ่งๆที่อาจจะก่อให้เกิดการกระทำผิดได้ เช่น วิทยุรุ่นกลุ่มอื่นๆที่มีพฤติกรรมชอบหาเรื่อง หรือสิ่งอบายมุขอยู่ในนั้น จึงหลีกเลี่ยงที่จะไปสถานที่เสี่ยงดังกล่าว และการระวังท่าทีในการอยู่กับคนอื่นๆได้อย่างไม่มีเรื่องเกิดขึ้น เช่น การไม่จ้องหน้าคนอื่นนานเกินไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้น

3.2.1.1 ไม่เข้าไปยุ่งกับสิ่งที่ผิดกฎหมาย

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลไม่เข้าไปยุ่งกับสิ่งที่ก่อนหน้านี้ตนเองเคยถูกดำเนินคดีและไม่เข้าไปยุ่งกับสิ่งที่ผิดกฎหมายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการไม่เข้าไปยุ่งกับยาเสพติด การไม่พกอาวุธ การไม่มีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกัน และการไม่ยุ่งเกี่ยวกับของมีเงินมา

“ก็แถวบ้าน มันเยอะ มัน ชุมชนมัน เรียกว่ามันเยอะอะครับ พวกยาเสพติดอะ ผมไม่สนใจ” (540)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“อย่าไปพกมิด” (22)

“ไม่เคยลงมือทำร้ายใครเลยพี่ หลังจากที่ได้จับ” (166)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

ไม่ยุ่งกับสิ่งที่เป็นของมีนเมาที่ก่อให้เกิดเรื่อง เยาวชนผู้ให้ข้อมูลบางคนได้เลิกสิ่งที่เป็น
อบายมุข เช่น เหล้า บุหรี่

“ตั้งแต่นั้นผมก็เลยเลิกกินเหล้ากินเบียร์ เลิกสูบบุหรี่” (48.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ตัวเราเหรอ ไม่กินเหล้าแล้วพี่ ใช่ ไม่กินเหล้า ผมไม่ค่อยกินเหล้า ผมกิน
แล้วปวดหัวอะเดี๋ยวนี้ เมื่อก่อนนี่ติดเลย” (116)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.2.1.2 ออกห่างจากกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดี

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลออกห่างจากกลุ่มเพื่อนที่ชักนำตนเองไปสู่การกระทำผิด ซึ่งการ
ออกห่างจากกลุ่มเพื่อนของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลสามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูล
ส่วนหนึ่งเลิกคบหรือไม่ยุ่งกับกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดีเลย แต่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งไม่ตัดขาดกับกลุ่ม
เพื่อน แต่ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมกับกลุ่มเพื่อนเหมือนช่วงก่อนที่จะถูกจับ

“คือแบบเรื่องไม่ตีๆ มั่วๆ อย่างเงี้ย ผมก็จะไม่ยุ่ง อันไหนที่เพื่อนไม่ดีผมก็
ตัดทิ้งไป ไม่สนใจ คบกันมานานแต่ถ้าไม่ดีผมก็ไม่เก็บไว้ ขอเหอะ ไปเถอะ”
(8.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ไม่ใช่อะครับ ก็คือไม่เชิงแยก แค่ออกมา แบบว่าเจอหน้าก็ทักกัน
ปกติ แต่ไม่ถึงกับขั้นตัดเพื่อนเลยใช่มั้ย” (234.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“มันเป็นเรื่องที่ถามว่าคบมั้ยก็ยังคงอยู่ครับ แต่ไม่ได้คลุกคลีเหมือนเมื่อก่อน
แต่ไม่ได้ว่าไปนั่งเล่น นั่งอะไรได้เหมือนเมื่อก่อน” (78.2,80)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็หลังจากถูกจับมา ก็หลังจากถูกจับเนี่ย ผมก็เริ่มห่างหายจากเพื่อน
ทั้งหมด แต่ก็คือยังไม่เลิกคบ ใครทักมาก็คุยแต่ก็ไม่ถึงกับว่าไปด้วยกับทุกคน
ก็จะไปกับที่เหลื่ออยู่เนี่ยครับ 5 คน ก็ตอนนั้นยังไม่ถึงกับเลิกคบ แต่ตอนนี้
เลิกคบขาด ก็คือไม่คุยไม่อะไร แอดเฟส แอดไลน์มาผมก็ไม่คุย ไม่รับด้วย
บรีอคด้วย ไล่ส่งไปเลย ใครไม่ดีผลเตะส่งหมดอะ (หัวเราะ)...แต่คือช่วงที่
เราไม่ได้ตัดขาดเนี่ย เรารู้และว่าอะไรดี อะไรไม่ดี ใครชวนไปไหน เราไม่ไป

อย่างเดี๋ยวนั้น เพราะว่าไม่อยากไปอะ ก็ไม่อยากคบแล้ว แต่ก็ยังคุ้ยๆอยู่ ช่วงหลังๆก็ พอเหอะ ราคาก็เตอะไปเลย” (72.1,72.2,74.1,74.2,74.3.)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็ถามว่าคบบั๊ย ก็ต้องคบบะครั้บ เพราะว่าเพื่อนกันเราแยกไม่ได้หรอก เราอย่าเกลียดเค้า คบบั้คบบแต่คือเราก็อ่าไปยุ่งกับเค้ามาก เจ็ยครั้บ” (118)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“พวกนั้นมัน ยังไงอะ บอกไม่ถูกอะพี พวกนั้นมัน ยุ่งแต่เรื่องยาอย่างเดียว ผมก็ไม่ค่อยเข้าไป ก็อยู่แต่กับเพื่อนที่เที๊ยว” (164.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ถามว่าคบบั้คบบครั้บ ก็คุ้ยกัน ก็ไอ้เนี้ ก็ปกต้อะพี ก็เหมือนเดิมนะ แต่แค่เราไม่เข้าไปหาเฉยๆ” (230)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.2.1.3 ออกห่างจากสถานที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลหยุดหรือไม่ไปในสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำความผิด เช่น ผับ หรือสถานเี้อโคจร

“คือจากที่เราอยากออกไปเที๊ยว ไรเจ็ย บ่อยๆ เราก็หยุด หยุดไปเลยครั้บ หยุดไปก่อนก็ได้ครั้บ แล้วอยู่แต่บ้าน อยู่แถวบ้านอยู่กับเพื่อน อยู่กับพีแถวบ้าน นั่งกินอะไรกัน เนื่อกะทงเนื่อกะทะ อะไรเจ็ย เราก็มาอย่างกิน นั่งคุ้ยกัน อะไรทำนองเนี้ยครั้บ” (288)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ก็พวกผับ พวกผับอะไรพวกนี้ ผมจะไม่ค่อยไปครั้บ” (38.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็ ผมโดนจับไป ก็ตอนแรกผมก็ยังไม่เข้าไปอยู่ในที่ที่ผมโดนจับอะครั้บ แต่ผมไม่ได้เสพ เข้าไปตามปกติ แล้วอยู่ได้ประมาณเดือนนึงผมก็ไม่เข้าไปเลย ผมก็ออกมาอยู่ที่บ้าน ไม่ได้เข้าไปที่นั่นเลย”(22)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

3.2.1.4 พยายามเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาทะเลาะกัน

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลป้องกันที่จะไม่ให้ตนเองเกิดปัญหาทะเลาะเบาะแว้งหรือมีปัญหากับบุคคลอื่นๆ จึงพยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จะส่งผลให้ตนเองเกิดปัญหา ซึ่งวิธีการที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลใช้

ในการหลีกเลี่ยงปัญหา ได้แก่ การปฏิเสธที่จะเข้าไปยุ่งวุ่นวายกับสิ่งที่มีความเสี่ยงจะนำไปสู่ปัญหา การไม่สนใจหรือพยายามมองข้ามเมื่อคนรอบข้างเข้ามาช่วยหรือมาหาเรื่องเยาวชน นอกจากนี้ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลระวางท่าทีและสายตาของตนเองไม่ให้เห็นแสดงออกว่าตนเองอยากจะทำเรื่อง

“เราปฏิเสธได้เราปฏิเสธไปเราไม่ต้องมานั่งยุ่งวุ่นวาย อันไหนที่เรากลัวเขา ได้กลัวเขาหน้อยดีกว่ามีเรื่อง เนี่ยผมคิดอย่างจี้จนทุกวันนี้ผมอยู่ได้ จนเพื่อน ผูกไม่มายุ่งกับเราแล้ว จากมีเคยมั่วสุม ไม่มายุ่งกับเราเลย” (50.4,50.5)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ผมมองว่าถ้าไม่มีเหตุผลก็อย่าตีกันดีกว่า แบบๆเจอหน้ากันมองหน้ากันที จะแอ็คอาร์ตจะเขม้นกันยังงี้ก็ เออ ช่างมันเถอะ แต่อย่าด่า อย่าอะไรอย่างจี้ อย่าด่าพ่อด่าแม่ก็พอ” (200)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ใช่ ทุกวันนี้เจอหน้าใครยังไม่กล้ามองหน้า กลัวแบบว่าเจอวัยรุ่นอย่างเงี้ย เรากลัวมองปั๊บ สบสายตา เราเจอปั๊บ เราอาจจะหน้าตาเรากวนตีนเขาหรือ เปล่าก็ยังไม่รู้ แต่เขามาทำเรา เราสู้เน้ออยู่แล้ว แต่เราจะไม่ทำเขาก่อนอยู่ แล้ว” (118)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็พยายามอย่าไปมองใคร อะไรเงี้ย คือมองก็แค่มองผ่านๆ ไม่ต้องไปจ้อง เหมือนเวลาตอนที่เราไม่มีคดี ก็คือมองให้แค่ว่า อ้อ คนนี้นะ อะไรอย่างจี้ ก็ปกติครับ เราก็ไปเที่ยวของเรา เราไปคลายเครียด ผมก็ไปเที่ยว ไปหา หญิงครับไม่ได้ไปหาเรื่อง ผมก็เลย ก็คือถ้ามองก็แค่มองแป็บเดียว แต่ก็ไม่ค่อยมีอะไร” (18,20.2)

“ก็ไปเที่ยวปกติครับ ก็ระมัดระวังไม่ให้หาเรื่อง อะไรเงี้ยครับ แต่มันก็ไม่ค่อยมีอะไรครับถ้าเราไม่หาเรื่อง แต่ถ้าคนมันมาหาเรื่องเรากี่ เลี่ยง ก็คือรู้ว่า เดี่ยวจะมีเรื่อง ไรเงี้ย เราก็ต้องรีบกลับ” (148)

“เตรียมรับมือโดยการที่ เราก็หลีกเลี่ยง ก็ต้องหลีกเลี่ยง แต่ถามว่าถ้ามัน หลีกเลี่ยงไม่ได้แล้วเราก็ต้องรับกับมัน เราต้องสู้กับมันอะพี ก็แบบ ก็ช่วยกัน ค่อย ช่วยกันพูด ก็อย่าให้มันเกิดเรื่องอะไรใหญ่ไป เต็มที่ก็แค่มีบาดแผลนิด หน่อย อะไรเงี้ย แต่อย่าให้ถึงกับแบบ มีคนเสียชีวิต” (420,422)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“อยู่ที่ตัวเรา แค่ว่ากวนตีนเราเจี๊ย เราทำเฉยๆไว้ เราไม่ไปมี เอ้อ ไม่ไปกวน ตีนกับเค้าอะ เหมือนไปเล่นด้วยอะ มันก็ไม่มีเรื่องอะไรไข่ม้อยครับพี่ เราเป็นคนนึงๆ อีกคนนึงหาเรื่อง เรานิ่งไว้ มันก็ไม่มีเรื่องหรอกครับ” (136)

“ไม่รู้ดีพี่ ผมก็ไม่รู้เหมือนกันอะ พยายามไม่มอง ไม่มองดีก็ว่า ใช้คำว่าไม่ มองดีก็ว่า ไม่มอง ไม่อะไร ไม่สนใจใครทั้งนั้น อยู่ของเรา อย่างจืดที่สุด ผมว่า ผมก็ไม่รู้เหมือนกันเค้ากวนตีนผมหรือไม่กวนตีน ไม่รู้เหมือนกัน ผมไม่ มอง ไม่สนใจ” (158)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.2.2 การทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น

เยาวชนได้ทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น คือ การทำงาน การเรียนหนังสือ คบเพื่อนที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ตนเอง สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนรอบข้าง การมีระเบียบวินัย และมีวิธีการแก้ไขปัญหของตนเองที่เหมาะสม

3.2.2.1 ทำงาน

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกือบทุกคนเริ่มต้นทำพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยการหางานทำ และใช้ชีวิตไปกับการทำงาน เก็บเงิน เพื่อเลี้ยงดูตนเองมากกว่าไปเที่ยวเล่นเหมือนเมื่อก่อน

“ก็ตั้งแต่เริ่ม ผมก็เริ่มวิ่งหางานทำ ไปสมัครหลายๆที่เขาก็ไม่รับ พอมีอยู่ที่หนึ่งที่เขารับ ผมก็รีบไปทำ” (28.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“จริงๆก็ไม่มีแล้วแหละครับ ช่วงคุมประพฤติก็ทำงานอย่างเดียว ไม่ได้ว่าไปเล่น ไปอะไรที่ไหน” (84.1.84.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ใช่ครับ ก็ไปทำงาน ทำงานเก็บเงินอย่างนี้ครับ” (148)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ไม่นานครับ เราก็ออกมาจากโรงเรียน ผมก็หางานทำเลย” (180)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ก็ไปทำงานครับ ไปทำงานที่กรุงเทพฯ” (114)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ทำด้วยครับ ทำโรงงานที่แม่อยู่นั้นแหละ ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย”

(402)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.2.2.2 เรียนหนังสือ

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลบางส่วนได้ไปเรียนหนังสือในช่วงคุมประพฤติ ซึ่งผลดีของการไปเรียนหนังสือช่วยทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น ส่งผลให้เยาวชนนำความรู้ดังกล่าวมาพัฒนาตนเองยิ่งขึ้น และยังช่วยให้เยาวชนมีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งส่งผลดีต่อการเลือกอาชีพที่มั่นคงต่อไป

“ก็อย่างการทำงาน การเรียน การดูแลตัวเองไม่ให้มั่วสุม กลับบ้านอย่างไร เวลาไหนดีกว่า ก็คือ อย่างแรก คือ การทำงาน ผมมีงานหรือยัง เรามีงานหรือเปล่า เราต้องหางานทำนะ เราอยู่อย่างงี้แล้ว เราต้องหางานทำ เพื่อเลี้ยงตัวเอง เพราะไม่มีใครมาแบมือขอเงินพ่อแม่ตลอดหรอก อ้ออันนี้เราคิดไว้แล้ว อย่างที่สอง การเรียน เราต้องเรียน ถ้าเราไม่เรียนเราจะมีอนาคตที่ดีหรือ อย่างที่บอกการเรียนมันก็สำคัญสุดๆ ถ้าเราไม่เรียนการศึกษาเราก็ไม่มี วุฒิการศึกษาเราก็ไม่มี วุฒิการศึกษาเราสามารถหางานได้ สามารถเพิ่มเงินเดือนเราได้” (14)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“อ้อ แต่ประกันมาผมไปเรียนจนจบม.6 ไปเรียนที่ที่หนึ่งครับ แล้วก็ไปเก็บมา” (168.3)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็คือผมเนี่ยเป็นคนชอบทำอะไรอยู่แล้วไม่ให้อ่าง ก็ระหว่างนั้นก็ไปเรียนบ้าง ไปเรียนทำอาหาร แล้วก็ลองทำอาหารดู ผมชอบทำอาหาร ก็รู้สึกว่าการทำในสิ่งที่ตัวเองชอบมากยิ่งขึ้น ใครให้ช่วยอะไรผมก็ทำครับ” (144.1)

“แล้วก็มีช่วงหนึ่งไปเรียนนิติศาสตร์ ไปศึกษามาน่ากฎหมายมันเป็นยังไง ก็เข้าใจเพิ่มขึ้น ผมก็ไปดูว่ามันเป็นยังไง เพราะว่าตามจริงทำอย่างงี้ เรานึกว่ามันไม่ผิด แต่ตามจริงมันก็ผิด” (84.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ตอนต่อช่าง ปวช ใช้ จบ ม.3 มาต่อช่างครับ แล้วไม่จบ ใช้ ที่อยู่กับตากับยาย ก็ดีกัน แล้วก็ไปจบที่หนองชุมแสง แล้วเปิดโอกาส โครงการ

พระเทพอะครับ.....แต่แม่ก็ยังไม่เชื่ออยู่ดี กลับไปบ้าน ว่ามันมีจริง
โครงการของพระเทพ ตอนนั้นผมก็ทำงานกับแม่ ผมก็เลยมีตั้งค้ก่อนนึ่ง ผม
ก็ไป ไปเรียนที่โครงการนี้.” (360,366.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.2.2.3 คบเพื่อนที่ดี

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเลือกคบเพื่อนมากขึ้น โดยเยาวชนจะไม่คบเพื่อนหรืออยู่ใกล้ชิด
กับเพื่อนคนใดก็ได้เหมือนเมื่อก่อน แต่จะเลือกคบเพื่อนที่เป็นคนดี ไม่หาเรื่อง หรือยุ่งกับสิ่งที่ไม่ดี

“อ่าครับ ไม่เชิงว่าหนีจากเพื่อนมาก เราจะเลือกคบ เนี่ยที่ผมมีอยู่ก็มีอยู่ 3
คน จากเคยเป็น 100 นะครับ ผมก็เหลืออยู่แค่ 3 คนแล้ว” (36)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“เออคือ เมื่อก่อนผมยอมรับว่าผมคบเพื่อนไม่ดีด้วย เมื่อก่อนคบเพื่อนเยอะ
อะ ประมาณ สองสามร้อยคนครับ เพื่อนผมเป็นกลุ่มใหญ่ๆครับ ก็รู้จัก รู้จัก
รู้จักกันอีกที ก็คือแบบ คนอื่นก็รู้จักผมเยอะ ผมก็ไม่รู้จักด้วยซ้ำ (หัวเราะ)
แต่ว่าเดี๋ยวนี้เหลือห้าคน เหลือห้าคน” (60,62)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็เฉยๆ ก็ไม่มีอะไรมาก ก็ได้ไปเจอเพื่อนใหม่ อะไอย่างงี้ ก็ปกติ ในนี้ก็มี
เพื่อนมากกว่าเดิม แต่ก็ไม่ได้กินเหล้า ไม่อะไรนะ ก็แค่เป็นเพื่อนแค่นั้น
นานน้ามันจะไปเที่ยว ไปเดินเดอะมอลล์กันสักครั้งนึ่ง” (634)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.2.2.4 รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรับรู้หน้าที่ของตนเอง และรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน เช่น
เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมารายงานตัวต่อท่านผู้พิพากษาสมทบเกือบทุกครั้งกับทางศาลเยาวชนและ
ครอบครัวนัดให้มารายงานตัว และยังได้ไปปฏิบัติหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์ตามเงื่อนไขที่ทาง
ศาลเยาวชนและครอบครัวกำหนดไว้อย่างครบถ้วน และมาเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางศาลฯจัดให้
เพื่อพัฒนาเยาวชนผู้กระทำผิด และมีบางคนที่ได้กลับเข้าไปเรียนหนังสืออีกครั้ง และมีความ
รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ โดยเยาวชนเรียนหนังสือทุกครั้ง

“มารายงานตัวต่อศาลทุกครั้งครับ” (104)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ทุกครั้งครับ ประมาณ 5-6 ครั้งแล้ว เขานัดมาไม่เคยพลาดมีพลาดอยู่
เดือนเดียว” (88)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ผมทำแกวบ้าน ทำกวาดขยะ อะไรเงี้ย คือเราก็ทำวันละสองชั่วโมง สาม
ชั่วโมงไรเงี้ยครับ แล้วก็ให้ผู้ใหญ่แกวนั้นเค้าเขียนให้” (212,216)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“อันนี้มันมาแบบ มาที่ศาล ไปกันหมดเลยครับ มี อันนี้ไป เขาเหมือนว่าไป
ทำอะไร กิจกรรมอะไรสักอย่างเนี่ยครับ และบำเพ็ญประโยชน์ 24 ชั่วโมง
ให้ไปทำ ผมก็ขอไปทำที่สุเหร่า ให้ครบ 24 ชั่วโมง” (278)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“เรียนผมก็ไป ไม่เคยขาด ผมไม่เคยขาดเรียน” (566)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.2.2.5 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนรอบข้าง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้เพิ่มการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง โดยการพยายามทำ
ความรู้จัก พูดคุย เปิดโอกาสให้ตนเองได้อยู่กับครอบครัวหรือได้มีโอกาสพูดคุย สร้าง
สัมพันธภาพกับคนในชุมชน ซึ่งเยาวชนผู้ให้ข้อมูลหวังว่าตนเองและคนรอบข้างจะมี
ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

“ก็ สมมติว่าเราไม่รู้จักกัน ก็พยายามพูดคุยกัน พยายามทำความรู้จักกัน
อะไรอย่างเงี้ยครับ” (118)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“เพราะว่าผมเป็นคนคุยเยอะ ผมเป็นคนชอบคุยครับ คุยนั้นคุยนี้ มีอะไรก็
คุยครับ คุยก็สนิท เวลาไปไหน ใครไปไหน แม่ออกไปข้างนอก ผมก็ไป เวลา
น้ำออกไปข้างนอก ชวนผมไป ผมก็ไป ผมไม่ค่อยจะปฏิเสธ” (56.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“คือเราก็ไม่มีเรื่องอะไรเข้ามา เราก็ทำตัวปกติ คือขับผ่านปกติ ทัก คุย พูด
พูดกับผู้ใหญ่มั้งอะไรมั้ง จากปกติที่ไม่ค่อยทักใคร เออ เราก็ลองเปลี่ยนใหม่
เออ ทักเค้ามั้ง อะไรมั้ง อะไรเงี้ย เผื่อมันจะดีขึ้น อย่างเงี้ย ก็คือถ้าเกิดเรา
คุยกับเค้า เค้าก็อาจจะไม่บอกเรื่องเรา อะไรเงี้ย แบบเค้าเจอแม่เราเค้าก็

อาจจะยิ้ม ไม่ต้องพูดอะไรครับ คือแบบถ้าเราไปทำผิดอะไรมาอีกเค้าก็จะได้
ไม่ต้องพูดอะไรอีก” (346,348,350)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

3.2.2.6 การมีระเบียบวินัย

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้ปรับเปลี่ยนตนเองให้เป็นบุคคลที่มีระเบียบวินัยในการควบคุมตนเองในด้านเวลา ไม่ว่าจะเป็นการที่เยาวชนกลับบ้านทุกวันและไม่ตีกจนกินไป และไม่ออกจากบ้านไปไหนไกลๆในเวลากลางคืน นอกจากนั้นยังมีระเบียบวินัยในการทำหน้าที่ของตนเองไม่ว่าจะเป็นการมีระเบียบวินัยในการทำงาน และมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง เช่น การตื่นนอน การทำงาน การดูแลคนในครอบครัว และการทำกิจกรรมของตนเอง

“ก็เริ่มจากออกจากบ้านแบบว่า สมมติปกติผมจะออกเร็วใช่ไหม คราวนี้ผมก็จะออกยังไงอะ ออกแบบกลับเข้าบ้านเป็นเวลา พยายามปรับเวลาให้อันนี้ตรงเวลามากกว่าเดิม จากเมื่อก่อนนี่คือบางวันที่เข้าบางวันที่ไม่เข้า บางวันก็นอนที่นั่น บางวันก็นอนที่นี่ อะรู้อย่างงี้.....เดี๋ยวนี้ก็โทรบอกแม่ว่า "แม่นี่นะ กำลังจะกลับแล้ว" อะรู้อย่างงี้ คือ จะออก "เนี่ย เดี่ยวผมมา ผมไปเซ็นทรัล ไปกินเซเว่นเข้กับเพื่อน" แล้วก็โทรบอกแม่ว่ากลับตอนนี้นะ อะไรประมาณนี้.” (272,274,290)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ก็ธรรมดาแล้ว ถ้าช่วงกลางคืนผม ตั้งแต่นี้ผมก็ไม่ค่อยได้ออกจากบ้านอยู่แล้วครับ ไข่ครับ ก็อยู่แต่บ้าน เพราะเราต้องขายของที่ร้าน บ้านผมเป็นร้านขายของ” (66,68)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“เวลาครับ น่าจะเป็นเวลามากกว่า เวลาการเข้าบ้าน การออกไปไหน อะไรเงี้ย เราก็จะจากเคยออกตึกๆ เราก็ไม่ต้องออกไปแล้ว ตึกๆเราก็อยู่แถวบ้าน หรือไม่ก็เข้าบ้าน อะไรทำนองเนี้ยครับ ครับ เพราะว่าทำงานมันเป็นกะ เพราะว่า พอเราเลิกมาปั๊บ เราก็ต้องไปทำงานอีก เราก็ตัดสินใจ ไม่ต้องไปที่อื่น เราก็เข้าบ้านนอนตึกว่า” (296,298)

“ก็ถ้าเกิดไม่ปรับเปลี่ยน เรากลับมาปั๊บถ้าเราอยู่ข้างนอกเนี้ย พอเราเข้ามานอน มันก็นอนไม่เต็มใช่ไหมครับ พอตื่นก็ตื่นสาย ก็ไปทำงานสายอีก ถ้าไป

ทำงานสายก็ไม่ได้อะไรเลยใช้ปะครับ เราก็เข้าบ้านให้ไอนี้ดีกว่า ไปทำงาน
ปั๊บ แล้วก็ได้เงินครบด้วยอะไรด้วย” (300.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ก็กลับบ้านเร็ว มันไม่ได้ติดเพื่อนยังงี้ถึงขนาดไหน ได้เวลาก็กลับบ้าน ได้
เวลากี่ตื่น”(416)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ผมก็อยู่บ้าน ไรเงี้ย ก็ไปส่งแฟน รับแฟนทำงานอยู่แค่นี้นี่พี่ ตอนกลางคืน
ก็เล่นเกมที่บ้าน ทำการบ้าน แล้วก็นอน ตื่นเช้าก็ทำงาน อยู่เงี้ยทุกวันเลย
ไม่ได้ทำอะไรเลยพี่ ก็ตื่นเช้าขั้ววิน ส่งแฟนตอนสายๆ เข้านอน เย็นๆก็ออกไป
กิน แล้วตมมีดก็รับแฟน เข้าบ้าน แล้วกินข้าว แล้วก็นอน อยางเงี้ยพี่ ไม่ทำ
ไร” (288,290)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.2.2.7 มีพฤติกรรมการแก้ไขปัญหที่เหมาะสม

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับตนเองด้วการใช้พฤติกรรมที่ดี ไม่ว่าจะ
จะเป็นการใช้การพูดคุยด้วยเหตุผลกับบุคคลที่มีเรื่องกัน การตัดสินใจแก้ไขปัญหที่สามารถ
ตอบสนองความรู้สึกทั้งของคนในครอบครัวและเพื่อนได้ หาทางหลีกเลี่ยงจากกลุ่มเพื่อนชัก
นำไปสู่การกระทำผิด โดยการหางานทำที่ไม่ต้องอยู่แถวบ้านที่จะเจอเพื่อน และแก้ไขการติด
ยาเสพติด โดยการหาสิ่งต่างๆทำเพื่อไม่ให้หมกมุ่นกับการเสพยา

“ก็ได้คุย คุยด้วยเหตุผลกับคนที่มาหาเรื่อง” (138)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ใช้ครับ คือขึ้นอยู่กับเราตัดสินใจ คือสมมติว่าเพื่อนผมชวนไปเที่ยวข้าง
นอกใช้มั้ยครับ แล้วผมไม่อยากขัดใจเพื่อน และคือที่บ้านก็ห่วย ไม่ค่อย
อยากให้ออกไปไหน ผมก็จะตัดสินใจ อะ ชวนเพื่อนมานั่งเล่นที่บ้าน เพราะ
เพื่อนผมมันก็ไม่ได้อะไรอยู่แล้ว ก็รู้อยู่แล้วว่าเพื่อนผมมันอยากเจอแค่นั้น
ผมก็เลยเรียกมันมา เรียกมันมาที่บ้าน นั่นคือทางออกที่ดีครับ แต่ทางออกที่
ไม่ดีคือไปกับเพื่อนหมดเลย เพื่อนชวนไปไหน ไป ไป สรุปคือทิ้งที่บ้าน
เอาไว้ ที่บ้านก็เป็นห่วย เฮ้ย ไปไหนวะ เป็นังอะไร นั่นคือทางออกที่ไม่
ดี”(220)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“เราอย่าไปคิดถึงมัน (ยาเสพติด) ครับ ห่าอะไรทำให้มันลึ้มๆมันไป อย่าไปนอนคิดถึงมัน คิดถึงเรื่องอื่น แล้วมันจะเลิกได้” (518)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

3.2.3 การมีวิธีคิดที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีวิธีคิดที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น คือ มีการคิดแยกแยะสิ่งใดเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิด การมองทางบวก และคิดวางแผนเป็นขั้นตอน

3.2.3.1 คิดแยกแยะ

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้เพิ่มการมีความคิดแยกแยะว่าสิ่งใดมีความปลอดภัยหรือสิ่งใดมีความเสี่ยง โดยผู้ให้ข้อมูลจะแยกแยะเรื่องการคบเพื่อนว่าเพื่อนคนใดเป็นคนดีหรือเป็นคนที่ไม่ดีไปสู่อะไรสิ่งผิดกฎหมาย นอกจากนั้นเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะแยกแยะสถานที่ที่กลุ่มเพื่อนได้ชักชวนตนเองไป เยาวชนจะพิจารณาว่าสถานที่เหล่านั้นเป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงหรือไม่ หากเป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยง เยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะไม่ไป แม้ว่าเพื่อนกลุ่มที่สนิทจะเป็นบุคคลที่มาชักชวน สุดท้ายเยาวชนจะคอยแยกแยะพฤติกรรมของตนเองว่าพฤติกรรมของตนเองในขณะนี้ว่ามีความเสี่ยงหรือไม่ โดยการตัดสินใจแยกแยะว่าสิ่งใดเสี่ยงหรือไม่เสี่ยง เยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะเทียบจากขอบเขตที่ตนเอง ครอบครัว สังคม หรือกฎหมายได้ตั้งเอาไว้

“เพื่อนคนเนี่ย คนที่มาด้วยกัน แล้วก็เพื่อนอยู่ที่บ้าน แล้วก็อีก 2 คนที่บ้าน เขาก็อยู่บ้านของเขาแหละ คนเขาก็ดีนะครับ เขาก็ดีทุกอย่าง สายตาแม่เขา จากที่ผมคุย ผมมองแล้ว เพื่อนคนนี้อเค ผ่าน มันไม่พาเราไปเลียคนเว้ย ทำงานทำการเหมือนเรา มันหาเข้ากินค่าเหมือนเรา อย่างน้อยเราก็คบมัน ได้ นานๆทีมาหากัน ไปเที่ยวเล่นกัน ได้ อย่างเจี๋ยครับ.....ผมจะแยกแยะ เพื่อนก็ 1.ไม่ยุ่งกับพวกยาเสพติด ดูดูบุรีได้ แล้วก็ไม่มีมั่วสุ่มแบบว่าตึก เกินไป อย่างเราเลิกงาน 5 โมงเจี๋ย เจอกันชั่วโมง สองชั่วโมง ทุ่ม สองทุ่ม กลับบ้านดีกว่า อย่างเจี๋ยเรามองออก พอมีเงินอย่างเจี๋ย เงินเขาออกเขาก็มา เลี้ยงข้าวเรา พอเงินเราออกก็เลี้ยงกลับในฐานะน้ำใจเพื่อน ถ้าเราจะอยู่คนเดียว มันก็ไม่ใช่อะพี จะให้เราเลิกตัดเพื่อนอย่างนั้นมา” (38,40.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ใช่ครับ เพื่อนเรามันก็มีอะมีได้อยู่แล้วครับเพื่อน คนเรามันขาดไม่ได้ครับ แต่เราก็คงดูๆแหละว่าใช่ลุ่มเสี่ยงหรือเปล่าครับ” (320)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็ที่ดีก็คืออยู่ในขอบเขตครับ ขอบเขตของที่บ้าน ขอบเขตของสังคม ขอบเขตของกฎหมายครับ ถ้าอยู่ในขอบเขตนั้นผมก็ถือว่าโอเคแล้ว แต่ว่าถ้าสิ่งที่ไม่ดีก็คือไปเลยกว่านั้นนิดนึงผมก็ถือว่ามันไม่ดีแล้วครับ ไปอย่างนั้นอะไรที่มันมีความเสี่ยงโผล่เข้ามา อะไรที่ผมคิดคำนวณแล้วมันไม่ดี ผมก็อันนี้มันไม่ดี อันนี้คือดี ผมจะไม่ตัดสินว่า “โหยอันนี้มันก็ไม่ถึงกับไม่ดีหะ” แต่ผมก็จะตัดสินว่าพอเราเอียงเอนไปด้านไม่ดีปั๊บเนี่ย ผมก็จะตัดไปอย่างนี้จะครับ” (76.1,76.2,76.3,76.4)

“ก็ เพื่อนชวนออกไปเที่ยวข้างนอก เที่ยวแบบ เวลาผมคบคนไม่รู้จักอย่างเงี้ย สมมติ เวลาผมไปเนี่ยก็จะมีไปเที่ยวบ้างไปสังสรรค์บ้างอะไรอย่างนี้ครับ แต่ว่าคือก็ทีไป ก็ไปกับเพื่อนที่สนิทๆกัน ก็รู้กันหมดแล้วว่าใครเป็นอะไร ยังไงกัน ก็ไปได้ แต่ว่าถ้าเป็นคนอื่นผมก็จะคิดและ คนนี้มันเป็นอย่างนี้ อย่างไรก็ดี ครั้น.....เราก็ต้องดูสถานที่ด้วย ใครชวนไปสถานที่แบบไหน...เพราะว่าคือ ถ้าเกิดไปมีความเสี่ยงสูง ถึงเพื่อนอยากจะไปจริงๆเนี่ย เราก็จะไปอย่างมาก สุดแค่ไปนั่งกินร้านอาหารธรรมดาทั่วไปอย่างนั้นจะเสี่ยงน้อยกว่าครับ คือ เราไม่ได้เลิกเที่ยวเลย แต่คือเรายังหาความสุขใส่ตัวเองได้ โดยไม่เสี่ยง.” (34.1,34.2,36,38.2,38.3)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

3.2.3.2 การมองทางบวก

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลสามารถเห็นมุมมองที่ดีๆของสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นได้ แม้ว่าสิ่งเหล่านั้นจะเป็นสิ่งที่มีเป็นปัญหาหรือมีความยากลำบากอยู่ เช่น การรับรู้ว่าคุณแม่ของตนเองหย่าร้างกัน การเห็นข้อดีของเพื่อนที่ชอบไปหาเรื่องคนอื่นได้ เห็นข้อดีของสิ่งที่ตนเองมี หรือเห็นสิ่งที่มีประโยชน์ที่ตนเองได้รับในช่วงเวลาที่ตนเองถูกดำเนินคดี และมีมุมมองว่าในการเริ่มต้นสิ่งต่างๆบุคคลต้องค่อยๆเพิ่มพูนความสามารถขึ้นไป ซึ่งจะทำให้บุคคลเหล่านั้นจะมีความสามารถเพิ่มขึ้น

“คือว่าแต่ละคนมันก็ต้องมีดีบ้าง มีไม่ดีบ้าง คือก็ต้องดูว่ามันมีดีที่ส่วนไหน และมีไม่ดีที่ส่วนไหน บางคนทำสิ่งไม่ดี เราก็ยังคบกับมันได้ เพราะมันเองก็ยังมีสิ่งดีที่อยู่ เหมือนเพื่อนผมคนนั้นคนนั้นก็ยังคงอยู่ คือสิ่งไม่ดีของมันคือ

มาแล้วชอบมีเรื่อง ก็เลยตัดปัญหา โดยการไม่ชวนมันมากินเหล้า จบ พอ มันไม่เมาก็ยังคุยกับเราได้อยู่ ก็ยังคบได้อยู่” (222,224,256.2)

“คือถ้าแบบตัวเรายังบึ้งอารมณ์ได้อะ ทุกอย่างมันก็ได้หมดแหละครับ มีคน จะด่าเรา เรายังบึ้งตัวเองไม่ให้ด่าเขาได้ถือว่าเราชนะและ ชนะทั้งเราและ ชนะทั้งเขาด้วย เพราะเขามาด้วยอารมณ์บึ้งตัวเองไม่อยู่และ แต่เรายังบึ้งตัวเองอยู่ ถือว่าเราชนะเพราะเรายังบึ้งตัวเองอยู่ ชนะตัวเองด้วย บึ้งตัวเองได้” (262)

“โครงการแต่ละอันห่วยครับ อย่างเช่นเราคิดมาตลอดว่า เนี่ยเราโชคดีแค่ไหนแล้วที่เราเกิดมาดิขนาดนี้ เกิดมามีครบ 32 เกิดมามีพ่อแม่ มีครอบครัว เรามีทุกอย่าง” (102.1)

“การถูกจับมันก็เลยเป็นเหมือนความโชคร้าย ในโชคดีอะครับ....ก็คือโชคร้ายเราถูกจับแล้วโดนอย่างงี้ แต่โชคดีของเราคือเราได้เรียนรู้อะไรมากยิ่งขึ้น เรายังได้มีโอกาสแก้ตัว ถือว่าเราโชคดีครับ คือถ้าเรากระทำตอนนี้ ตอนนี้นี้ผมอายุเกิน 18 และ ถ้าทำอย่างตอนนั้นก็โดนเข้าคุกไปและ ไม่ได้มีโอกาสได้แก้ตัวแบบนี้” (172.2,174)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ใช่ มันต้องลำบากก่อนสบาย มันก็ต้องเหนื่อยก่อนดิพี่ ไม่งั้นมันจะสบาย เหรอ มันก็ชินไปเองอะ ผมว่าช่วงลำบาก ช่วงแรกๆที่พี่ ไข่ เพราะมันยังไม่เคยอะพี่ เรายังไม่เคยอะไรเลย อยู่ดีๆเราไปทำเราก็เหนื่อย แต่พอทำไปจริง ผมก็เริ่มปกติละ สบาย” (644,646,648,650)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.2.3.3 คิดวางแผนเป็นขั้นตอน

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีการคิดวางแผนที่เป็นขั้นตอนในการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีๆขึ้นกับตนเอง โดยสิ่งที่เยาวชนคิดวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองนั้น ได้แก่ การคิดวางแผนเพื่อสามารถเลี้ยงตนเองได้ โดยเยาวชนมีการคิดวางแผนให้ตนเองออกไปทำงาน ไปเรียนหนังสือ มีระเบียบวินัยมากขึ้น และการคิดวางแผนเก็บเงิน ซึ่งเยาวชนจะมีการวางแผนเป็นขั้นตอนว่า เงินจำนวนใดควรใช้หรือควรเก็บเท่าไร เงินจำนวนไหนควรเก็บไว้ลงทุนในอนาคต มีการคิดวางแผนเพื่อให้อนาคตของตนเองมีความมั่นคง และคิดวางแผนที่จะทำให้ตนเองมีระเบียบวินัยในการทำงาน ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้เพิ่มเติมการคิดวางแผนเพื่อที่จะพัฒนาชีวิตของตนเองไปในเส้นทางที่ดีในอนาคต

“โรงงานนี้มันเกินไป เกินคนอะ เงินออกไม่ได้ ออกแบบเป็นเดือนนะครับ ออกแบบเป็นวิก แบบ 15 วันออกที แต่เราไม่ภูมิใจหรอก มันไม่ใช่อะ คือ ถ้าเป็นเดือนเราได้ใช้ตั้งค้ก่อน เราได้รู้ว่าจะเหลือเงินใช้ยังไง เราจะเก็บใช้ ینگง อันไหนเราเก็บเท่าไร อันไหนเราใช้เท่าไร กินเท่าไร อย่างน้อยเรายังรู้ เงินเป็นก้อน แต่อย่างงี้เป็นวิกอะ เราไม่รู้เรื่องเลย ใช้กินอย่างเดียว เราไม่รู้ ว่าเหลือเงินเท่าไร” (128.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“เริ่มมีลูกแล้ว ผมก็เริ่มทำมาเดือนนี้ได้หมื่นนึง ผมก็เก็บสามพัน เดือนนี้ ได้มาสองหมื่น สามหมื่น ผมก็เก็บ เดือนละหมื่นบ้าง ห้าพันบ้าง บางที แรกๆธุรกิจมันดี มันก็ยังไม่ค่อยผิด ก็เก็บไว้ให้ลูกอะครับ ไว้ซื้อทอง ซื้ออะไรไว้ให้ลูก ใช้ของใช้ เพราะว่าเด็กเกิดใหม่ เราต้องใช้ของเยอะอะครับ เราจะไปพึ่งพ่อแม่ก็ไม่ได้ ลูกเรา” (178)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ตั้งเป้าหมายไว้ว่าคือตั้งใจทำงานตอนนี้ก่อน คือช่วยงานทุกอย่างก่อน คือ ผมจะเก็บเงิน แล้วภายในปีนี้ก็ต้อง อิม จะบวชให้ที่บ้านก่อน แล้วก็จะไป เข้ามหาลัย คือจะทำทุกอย่าง (หัวเราะ).....ก็คิดได้หลังจากช่วงถูกจับแล้ว ก็เริ่มวางแผนตัวเองได้ ก็เริ่มวางแผน คือพอเริ่มคิดว่าเราต้องทำอะไรแล้ว สมองเราก็จะไปเป็น step ขึ้นตนเอง ก็คือเป็นขั้นบันไดขึ้นไป.” (168,172.1)

“ก็สมมติว่าเราทำร้านสเต็กอยู่เนี่ย ก็ใช้ว่าจะขายได้ทุกวัน เดียวนี้อย่างที่พี่รู้ว่าเศรษฐกิจมันไม่ดี แล้วก็เดินหน้าไปได้ช้า แล้วผมก็อยากคิดว่าทำยังไงวะ ให้คนเข้าร้านเราเยอะๆ แล้วงานของพ่อก็ทำยังไงให้มีเข้ามาเพิ่มมากกว่าเดิม...ใช่ครับ คือถ้าเราทำทุกอย่างให้มันยั่งยืนอะ พอดีไป เราก็จะดีขึ้น สบายขึ้น” (274,276)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“เรียนหนังสือ ผมว่าเรียนจบผมก็มีงานทำเอง ตอนนี้อย่างไรไปเรื่อยๆ ชั้วงชั้ววินอะไรไป (676)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

3.3 การมีความอดทนไม่หวั่นไหวต่อปัญหา

การมีความอดทนไม่หวั่นไหวต่อปัญหาคือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเป็นบุคคลที่มีความอดทนต่อความขัดแย้งภายในจิตใจที่เกิดขึ้นในช่วงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้ เยาวชนต้องเผชิญกับความขัดแย้งภายในจิตใจของตนเองระหว่างการทำพฤติกรรมตามความเคยชินกับการยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การอดทนที่จะไม่ไปทำร้ายร่างกายบุคคลที่เข้ามาช่วยทำให้เกิดอารมณ์ และการยับยั้งพฤติกรรมของตนเองไม่ให้เข้าไปเล่นงานบุคคลที่เข้ามาหาเรื่องตนเอง ดังนั้นความอดทนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาได้ถึงทุกๆวันนี้ โดยเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้บรรยายว่าการเตือนสติตนเอง การกำกับอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้เยาวชนสามารถอดทนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสม โดยเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะมีวิธีการหลากหลายในการกำกับอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง เช่น นึกถึงคำสัญญาที่ให้ไว้กับแม่ว่าจะกลับบ้านเร็ว เตือนสติตนเองโดยนึกถึงความยากลำบากที่พ่อแม่จะต้องประสบเมื่อตนเองทำผิด เตือนสติตนเองว่าสิ่งของพวกนี้เป็นของผิดกฎหมาย เป็นสิ่งที่ไม่ดี เตือนสติตนเองว่าอย่าไปหาเรื่องใคร ซึ่งการเตือนสติเช่นนี้ทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลสามารถอดทนต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของเยาวชนได้

“(แสดงตอนที่กำลังโกรธ กำลังจะมีเรื่อง) เอาแล้วแงะ ไอ้นี้เอาสักทีมัยเนี่ย เราก็ก๊เก็บ ฟุบ!! อยู่ดีๆเราก็ออยู่ดีๆเหมือนมีอะไรมาพุ่งเข้ามาในสมอง คำพูด คำพูดสอนเราอะ เข้ามาในสมอง แล้วเราคิด เอ้อ ใจเย็น นับหนึ่ง สอง เรา นับหนึ่งถึงสิบ เราก็ตอบไปว่า เปล่าไม่มีอะไรครับพี่ เราก็กุญกับเขา เขาเดินมาอย่างเงี้ย “มองหน้าทำเหี้ยไร” ตอนนั้นเราก็นับ พอเขาเข้ามาปั๊บ มันก็มีเสียงแว็บเข้ามา พ่อเขาบอกนับหนึ่งถึงสิบสะ จะได้ใจเย็นๆ เราก็ลองทำดู นับในใจ 1 2 3 4 5 6 .. ก็เริ่มลงๆนิดนึงแล้วก็ ตอบเขากลับไปว่า (แสดงสถานการณ์ตอนนั้น) “เปล่าครับ ผมไม่ได้มองพี่ครับ” คือปกติเราแบบนี้ แต่ส่วนมากทุกวันนี้นี้ผมก็ไม่มีไรแล้ว เหมือนเป็นคนดีมๆ แบบไม่มีอะไรเหมือนแต่ก่อน” (54.3,56,60.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ก็มี ช่วงที่การแสดงกองไฟอะครับ คือ อาจารย์ผมที่เขาเป็นผู้คุมสอน เขาขอแสดงเรื่อง ผีกองบรมเนี้ย คือ คือ เหมือนเป็นการ คุยกันว่าจะแสดง เหมือนการเข้าค่ายลูกเสืออะ แสดงรอบกองไฟ แล้วทีนี้หัวหน้าเขาไม่พอใจ เขาก็เลยแบบไม่ชอบผม วันรุ่งขึ้นมาเหมือนเขาก็โกรธแค้นผมแหละ เหมือนล้อเลียนว่าการเข้าค่ายลูกเสือเป็นอย่างงี้ละ เหมือนล้อเลียนเขา เขาคงไม่

ชอบผมไร้งี้ ผมก็รู้แล้วแหละ เขาก็จัดการเล่น แล้วที่นี้ผมทำผิดพลาดแค่นี้ด
เดียวแค่นี้ดังยางใส่ขวดอะไรสักอย่างเนี่ยแหละ แล้วที่นี้ผมทำผิดนิดหนึ่งเขาก็
มาตบหัวผม ผมก็คิดในใจ 'มึงตบหัวกูทำไม' 'กูจะสวนมึงตีมัย' ก็พยายาม
หักห้ามใจ 'ใจเย็นๆ เราเป็นเด็ก' คือถ้าผมสวนไป ยังไงผมก็ผิดอยู่นั่นเนี่ยคำ
ผมก็คิดว่า 'ถึงเราทำไป ยังไงเราก็คิด' ผมก็เลยพยายามเก็บอาการ เก็บกด
ไว้ มันๆก็ผ่านมาได้แหละพี่ แต่ถามว่าที่แรกก็โกรธแค้นเขานะ จบค่าย
เดี่ยวเจอกัน" (122.1,122.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

"แต่ว่ามันก็จะมีความบางอย่างที่ขัดกับอารมณ์เราอย่างเงี้ย คือผมเป็นคนแบบ
ไม่ชอบความอึดอัด แต่บางอย่างมันทำให้เราอึดอัดอย่างเงี้ย มันก็ทำให้เรา
"จี้" แต่ว่าเราก็ ทนได้ ก็อึดอัดนะ ขัดใจยังไงก็ไม่รู้ เหมือนอารมณ์มันต่อสู้กับ
ตัวเองเลย" (234.2,234.3,238.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

"มัน ไม่รู้ มัน บอกไม่ถูกครับพี่ คนได้เล่นมาแล้วมัน มันอยากจะเล่นอีก มัน
เหมือนกับว่าได้เล่นแล้ว เหมือนคนลองอะ ถ้าลองครั้งนึง ครั้งที่สองครั้งที่
สามมันก็จะตามมา เพราะครั้งแรกเคยลองแล้ว ไอ้ครั้งแรกนะมันไม่ติด
หรอก แต่มันลองไปแล้ว ครั้งแรกก็ยังไม่เห็นติดเลย ก็เล่นครั้งที่สอง ครั้ง
สองมาครั้งสาม ครั้งสามไป ติดเลยตัดลึนใจที่จะไม่เล่นนี้แหละ มันอยากมาก
เลยพี่ เล่นไปแล้วมัน ไม่รู้ มันต้องเล่น มันบอกไม่ถูกอะพี่"
(378,380,384,386)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

"มันมี มันมีนะพี่ "เออ อีกหน่อยเถอะว่า เออ เดี่ยวค่อยกลับดีกว่า"
ช่วงแรกๆผมก็ "เฮ้ย ต่อดีกว่า" แต่พอมาช่วงหลังๆผมก็เริ่มคิดว่า "ไม่ได้ เรา
ต้องเด็ดขาดกับชีวิตแล้ว ถ้ายังต่อไปแบบนี้เรื่อยๆมันก็เหมือนเดิม มันก็เดิน
กลับไปเหมือนเดิม เดินกลับไปเข้ากงเหมือนเดิม ไม่เอาอะ ต้องเด็ดขาด
ต้องตัดลึนใจให้เด็ดขาดว่าจะทำดีก็ต้องทำดีให้ได้" (302,304)

“ก็จะเตือนอย่างแรกก็คือ คิดมีสติ ถ้ามก่อนว่าเรา "เนี่ย ถ้าเราอารมณ์ไป แล้วสิ่งที่ตามมามันจะเป็นยังไง" จะคิด ผมจะคิดผลที่ตามมา ยังไม่แน่พี้ ถ้า เขายังมีปฏิกิริยาตอบโต้มาอีก ผมก็จะคิดต่อว่า ผลที่ตามมานี้คนอื่นจะ เตือนรื้อนมั๊ย ถ้าเราเตือนคนอื่นคนเดียวนี้ก็ได้นะ (หัวเราะ)” (154,156)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“เตือนสติว่าเราทำเขามันผิดกฎหมายและก่อดินคูก ไม่ใช่แค่เรื่องนี้ แต่เป็น ทุกเรื่องป็น ผา หน้าไม้อะไรทุกอย่างคือจะไม่ยุ่งไม่แตะเลย” (140)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็คือ คอยเตือนตัวเองตลอดครับว่า คือ คือ เราจะคิดมากขึ้น คือแบบ สมนตว่าไปเที่ยว "เฮ้ย อย่างงี้มันไม่ดีนะ อย่างงี้มันไม่ดี" เราก้จะแบบยับยั้ง ตัวเองได้” (18.1,18.2)

“คือตัวเราเองครับที่ยังไม่ให้ลงมือทำลงไป คืออย่างผมเนี่ยเหมือนว่าแบบ เอ้ เป็นคนขี้ลืมด้วยแหละ ก็ย้ำกับตัวเองเลยว่า "อย่าไปด่าเขาๆๆ" ท่องอยู่ในหัวสมอง” (260,264.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ข้อคิดกับตัวเองก็ มีก็แบบว่า ใจร้อน อะไร พวกอารมณ์อะไรเงี้ยครับ แบบเราเป็นคนใจร้อนเงี้ย เราก้คือ ลดลง แบบ อย่าไปใจร้อน แบบว่า คิด ก่อนทำ อะไรเงี้ยครับ” (292)

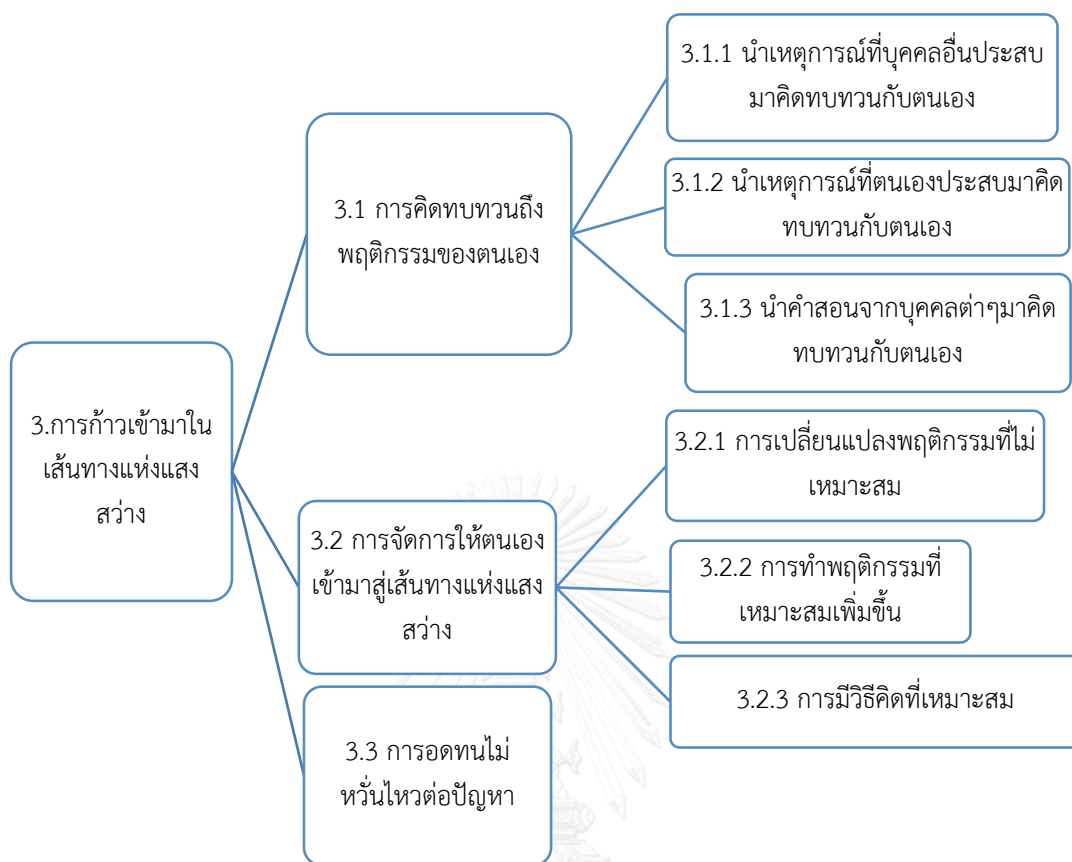
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ก็ คิดว่า ไม่เล่นยาแล้วอะ คำเดียว ไม่เล่นก็ไม่เล่นอะ ไม่ได้คิดอะไรมาก ไม่เล่นก็คือไม่เล่น” (392)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“แต่เราก้เปลี่ยนมาละนะ แต่เราก้ต้องเปลี่ยนแบบ เออ เรา เหมือนมันย้า กับเราก้ที่ว่า อย่าไปเลย อย่ากลับไปเดินทางเดิม อะไรเงี้ย อย่าไปทำอันนี้ ไซ้ เราพยายามนึกถึงตอนนั้น แบบ โอ้โห ตอนนั้นแบบ เราก้แล้ว อย่าไปทำ ังนี้อีก ลำบากแน่ๆ” (738,740)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

ภาพที่ 6 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 3 แนวทางในการก้าวเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง

ประเด็นหลักที่ 4 ชีวิตที่ดีหลังจากอยู่ในเส้นทางแห่งแสงสว่าง

ชีวิตที่ดีหลังจากอยู่ในเส้นทางแห่งแสงสว่าง คือ ช่วงเวลาหลังจากที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและความคิดของตนเองไปในทางที่เหมาะสมมาได้สักพักหนึ่ง ซึ่งในช่วงเวลาหลังจากที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงตนเองไปแล้วนั้น เยาวชนได้รับในสิ่งที่ดีในหลายๆด้านทั้งในด้านที่เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างในชีวิต ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ (1) มีมุมมองทางบวกในการมองตนเอง และ (2) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 มีมุมมองทางบวกในการมองตนเอง

มีมุมมองทางบวกในการมองตนเอง คือ เมื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไปในแนวทางที่เหมาะสมหรือพัฒนาพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้เยาวชนได้รับสิ่งที่ดีๆตอบแทนกลับมาไม่ว่าจะเป็นการที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกภูมิใจในผลลัพธ์ที่ดีที่เกิดขึ้นจากความสามารถและความพยายามอดทนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสม ซึ่งทำให้เยาวชนมีมุมมองว่าตนเองมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เยาวชนจึงเกิดความรู้สึกชอบการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของตน และทำให้เกิดความรู้สึกพอใจในชีวิตของตน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 รู้สึกภูมิใจตนเองและผลลัพธ์ทางบวกที่เกิดขึ้น

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเองที่สามารถลงมือทำในสิ่งที่ก่อนหน้านี้เยาวชนไม่คิดว่าตนเองจะทำ เช่น การตั้งใจทำงาน การปฏิบัติตัวให้อยู่ในระเบียบวินัย การเลิกยุ่งกับสารเสพติด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ก่อนหน้านี้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลไม่เคยชินและไม่คาดคิดว่าตนเองจะทำได้ แต่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลทำในสิ่งที่ตนเองไม่คุ้นเคยหรือไม่คิดว่าตนเองจะทำได้ จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเองที่สามารถอดทนและพยายามทำในสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง คือ เยาวชนทำงาน มีระเบียบวินัย เลิกยุ่งกับสารเสพติด จึงทำให้เยาวชนมีชีวิตที่ไม่มีความเสี่ยงที่นำไปสู่การกระทำผิด และเยาวชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

“ภูมิใจในตัวเองมากครับ ที่สามารถทำได้ เปลี่ยนตัวเองได้ขนาดนี้ ภูมิใจมาก และเหมือนกับย้อนดูอดีตของตัวเองแล้ว ต่ำตัวเองด้วย ตัวเองเห็นมากเลยตอนนั้นอะ คือตัวเองแย่มาก คือพอเราคิดย้อนแล้ว ตอนนั้นก็ดีใจมากที่เปลี่ยนได้ขนาดนี้ ดีใจมาก พ่อแม่พี่น้องภูมิใจเรา ภูมิใจกันหมดเลย แล้วเราก็ดีใจอะ เราทำให้คนอื่นเขารู้ว่าเราทำได้เหมือนกัน” (L.176,178)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“จากที่เคยทำสิ่งที่ไม่ดีก็ยังสามารถทำได้ จาก จากคนที่ไม่เคยคิดจะทำอะไร แต่ เราสามารถกลับมาทำในสิ่งที่เราไม่เคยคิดจะทำ เรายังทำได้ ถ้าเรายังมีมือ สองข้าง” (L.362.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ก็ภูมิใจว่าไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด คนเค้าบอกว่ามันเล็กยากๆ มัน ก็ไม่ยากหรอกครับ แต่ มันอยู่ที่ใจอย่างเดียว” (L.516)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

นอกจากนั้นเยาวชนรู้สึกภูมิใจที่ตนเองทำให้พ่อแม่ของตนมีความสุข สบาย ใจในพฤติกรรมใหม่ของตนเอง

“มีความสุขหลายอย่างอะครับ เห็นพ่อแม่ยิ้มได้ หัวเราะได้ เราก็ดีใจ อย่างน้อยเขาก็เห็นว่าเราทำงานทำการ มีเงินกิน เราแบบไม่ต้องไปแบมือ ขอพ่อแม่อย่างเงี้ย” (L.32.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ก็รู้สึกดีนะครับ ก็เหมือนเขาก็ เขาก็ดีใจครับ เขาก็แอบปลื้มแหละ ยิ้มๆ ก็ เหมือนแบบฝนจะตกมีเย็นทำงานบ้าน” (56)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“พอเราทำ เราหามาได้เสร็จมันก็ภูมิใจนะเวลาที่พ่อแม่ชมว่า "เออ มันดีขึ้น" "เนี่ยมันทำได้" เขาชมมาคำหนึ่งมันโคตรดีใจเลยพี่ (น้ำเสียงดีใจ)” (216.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“เราไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับพวกยาเสพติด ก็ทำให้เค้า (พ่อแม่) ก็แบบ สบายใจ ไม่ต้องมานั่งเครียด ก็รู้สึกดีครับ เค้าสบายใจ จะได้ไม่ต้องมานั่งเครียดนั่ง อะไร” (298,300,302)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“รู้สึกยังไง ดีใจเล็กๆ ก็ดีใจนะพี่ ที่เค้า (พ่อแม่) ไม่บ่นเรา ดีใจ ที่เค้าโทรมา หาเราทุกวันเราก็ดีใจนะ ว่าเออ แม่โทรมาหาเราทุกวันเลย แต่เราไม่เคย โทรเลย(หัวเราะ)” (782)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกภูมิใจที่ตนเองทำให้คนในชุมชนปรับเปลี่ยนมุมมองในการมองตนเองเป็นเด็กที่ดีคนหนึ่ง ที่มีความรับผิดชอบคนหนึ่ง

“ก็รู้สึกดีขึ้นนะพี่ ว่าเออเราก็ยังมีโอกาสที่เขา (คนในชุมชน) จะมองเราในอีกแง่หนึ่งได้จากที่เขาเคยมองว่าเราเป็นคนไม่ดี อาจจะมีคิดแบบว่าเราปรับตัวเป็นคนดีแล้ว อะไรอย่างเงี้ย” (366)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ณ ปัจจุบันคนเขาก็จะคิด เห็นผมเขาก็มองมุมใหม่แล้ว จากเป็นไอ้เด็กเกเร เด็กเลวคนหนึ่งอะ ก็กลับไป "เฮ้ย นี่มันทำมาหากิน นี่มันเลี้ยงลูกเลี้ยงเต้านะ มันหาให้พ่อแม่มันกิน" มันเป็นความภูมิใจครับ มันรู้สึกดี” (310)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

นอกจากนั้นเยาวชนผู้ให้ข้อมูลภูมิใจในผลลัพธ์ทางบวกที่เกิดขึ้นจากความสามารถของตนเอง คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีเงินเดือน มีงานการที่เป็นหลักแหล่ง ซึ่งสามารถนำรายได้เหล่านี้มาดูแลตนเองได้ ดูแลพ่อแม่ได้

“พอทำได้เงินเดือนอย่างนี้ ผมก็ภูมิใจแล้ว” (28.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ก็ได้ซื้อของ ซื้อรถ ซื้ออะไร ได้ซื้อสร้อย ซื้อพวกเครื่องประดับให้คนที่บ้าน ซื้อทอง คือ มีเงินในบัญชี เนี่ยแหละครับ เราก็มีเราก็ภูมิใจ เราก็ยิ้มได้แล้วครับ”(304)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“รู้สึกดีพี่ ถ้าได้ตั้งค้เยอะๆ ยิ่งซับดีๆนะ วิน เห็นตั้งค้แล้ว อยู่ดีก็เลยผมอะ” (188)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

“ก็ตอนได้ทำงานมันก็รู้สึกดีใจ ทำงาน ไม่เดือดร้อนใคร ทำงานด้วยหยาดเหงื่อของตัวเอง มันก็ภูมิใจเหมือนกัน ก็ดีใจ....ผมภูมิใจที่ ได้ทำงาน ไม่เดือดร้อนพ่อแม่” (492,498)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

4.1.2 เกิดการรับรู้ที่ตนเองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะมีการรับรู้ตนเองแบบใหม่ที่มีลักษณะพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆด้าน ได้แก่ เยาวชนรับรู้ที่ตนเองมีระเบียบวินัยมากขึ้น เช่น

เขาวชนมีระเบียบวินัยในการบริหารเวลา รู้จักเวลาเข้าออกบ้าน รู้ว่าช่วงเวลาใดควรกินข้าว เวลาใดควรไปเที่ยวหาเพื่อน เวลาใดไปทำงาน นอกจากนั้นเขาวชนผู้ให้ข้อมูลยังรับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถในการอดทนต่อสิ่งที่มาช่วยเพิ่มมากขึ้น รับรู้ว่าตนเองใจเย็นขึ้น ไม่ฉุนเฉียวง่าย รู้จักยับยั้งตนเองไม่ให้ไปหาเรื่องบุคคลอื่นๆ และเขาวชนผู้ให้ข้อมูลยังรับรู้ว่าคุณเองมีความรับผิดชอบต่อชีวิตมากขึ้น เช่น เขาวชนจะคำนึงถึงผลกระทบก่อนที่จะลงมือกระทำการสิ่งต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลทางลบต่อตนเองและครอบครัว นอกจากนั้นยังคำนึงถึงการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีนี้ส่งผลให้เขาวชนรู้สึกว่าคุณเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่า

“เหมือนกับตอนนี้ จากเพื่อนมันคงคิดว่าเรา ความคิดของผมนะ มันคงคิดว่า มึงเป็นพ่อกูหรือวะเนี่ย ดูกูจังเลย ตอนนี้ผมเป็นคนเคร่งครัดในระเบียบ จากไม่เคยนะ ตอนนี้เคร่งครัดในระเบียบ” (L.42.3)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ใช่ ในด้านการอดทน คือถ้าไม่ถึงขีดสุดจริงๆ ถ้าไม่ไหวจริงๆ ถึงจะไม่อดทน แต่พอทนได้ผมก็อดทน แต่ว่าเมื่อก่อนนิดๆหน่อยๆผมไม่ทน” (184)
“แตกต่างนะพี่ ก็รู้สึกว่าคุณเองนี่ เออ ก็ยังทำสิ่งที่มีค่าได้ ยังทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ ยังช่วยคนแก่ข้ามถนนได้อยู่ ก็จากการที่เปลี่ยนแปลงมาเรื่อยๆจนมาถึงจุด จุดที่ว่าเออ เราก็มีคุณค่าเหมือนกันนะ” (354,358.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“โอ้โห ความรับผิดชอบเยอะเลยครับ พี่เราก็ต้องซัก ของลูกอีก พี่นี่เราต้องแบบช่วยแฟนซักด้วย แต่เราก็ทำทุกอย่างอะพี่ มันต้องทำอะไร จากเมื่อก่อนนอนตื่นสาย ตื่นบ้าย ตื่นเที่ยง เราจะตื่นตอนไหนเราก็ตื่น เราไม่ต้องทำมาหากิน ทุกวันนี้พอเขาโทรมาปุ๊บ 5 นาทีต้องถึงนะ ตื่นมารับของบางที่โทรมาตอนตี 5 เราก็ต้องไปตอนตี 5 ตี 4 เราก็ต้องไปตี 4 ครับ” (176.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“คือถึงไม่ได้เยอะนะครับ แต่ก็รู้สึกว่าคุณเองมีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น ทำอะไรก็คิดหน้าคิดหลังตลอด ก็ทำอะไรจะคิดถึงผลที่ตามมา แล้วก็คิดถึงสิ่งที่จะเกิดด้วย คิดถึงผลกระทบกับครอบครัว ตัวเอง” (142)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็ดีครับ ก็รู้สึกดี มีความรับผิดชอบ ก็แบบ มีความรับผิดชอบมากขึ้น ไม่เหมือนตอนเรียน คือผมอยากตื่นไปเรียนตอนไหนก็ได้” (304,306)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ผมเปลี่ยนแปลงไปเยอะครับ ก็ แต่ก่อนข้าวไม่ค่อยได้กิน ข้าวเย็นนี้ไม่กินเลยครับ ติดเพื่อน กว่าเข้าบ้าน เดียวนี้กินข้าวตอนเย็นทุกวัน ชีวิตมันก็ดีขึ้น ได้ไปทำงาน” (346,348.1,348.2)

“ก็ รู้สึกว่าเราดีขึ้นกว่าเดิมครับ ชีวิตเรานั้นดีขึ้น ได้รู้อะไรหลายๆอย่าง” (654)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ดีกว่าเมื่อก่อนเพราะผมและทะเลอะ เดียวนี้ก็ดีวะ เดียวนี้มันไม่ทะเล ผมว่าผมมีระเบียบวินัย” (534,536)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

4.1.3 รู้สึกชอบในพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงใหม่ของตนเอง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรู้สึกชอบที่ตนเองมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นมากกว่าเดิม คือ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีสติในการดำเนินชีวิตมากขึ้น มีระเบียบวินัยในชีวิตมากขึ้น ได้รับผลลัพธ์ที่ดีจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน ทำให้รู้สึกชอบชีวิตของตนเองในช่วงเวลานี้ และอยากจะทำสิ่งต่างๆที่ให้มีชีวิตเหมือนดังเช่นปัจจุบันและพัฒนาขึ้นกว่าปัจจุบัน

“เราก็มานั่งคิดอีก อะ เขาพูดถูกนะ พ่อแม่เราพูดอย่างนี้ เราเคยทำให้พ่อแม่เสียใจมาแล้ว แต่เนี่ยมันคือความภูมิใจ เราเลยไม่ขอที่จะไปยุ่งวุ่นวายกับอดีตอีกแล้ว เราขอเริ่มต้นใหม่ๆ เนี่ยผมก็ทำได้จนถึงทุกวันนี้” (L.22)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ก็โอเคนะพี่ พอมมีระเบียบเวลามีอะไร เราเริ่มจากระเบียบอะพี่ พอมมีระเบียบ ทุกอย่างมันก็โอเคอะ” (L.296)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“รู้สึกดีขึ้นครับ มีความสุขกับตัวเองมากขึ้นครับ พอรู้สึกดีกับตัวเองก็ส่งผลให้เรามีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้นอีก พอเรามีความสุข อะไรทุกอย่างมันก็ดูเหมือนจะดีก็คือเราทำอย่างนี้ "เฮ้ย เรามีสปีดมากยิ่งขึ้นกับการทำนู่นทำนี่ ทำให้มันดีมากยิ่งขึ้น” (L.336,340,342.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็รู้สึกดีครับ ก็ดี ถ้าเกิดเราเป็นอย่างนี้ได้ตลอดไปมันก็ดีครับ” (432.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

“ผมก็คิดทบทวนนะหลังจากเลิกเล่นยามา เออ ไม่เล่น ไม่เล่นมันก็อยู่ได้นี้
หว่า มีความสุขด้วย.....ก็รู้สึกดีขึ้นกว่าเดิม ก็ เราไม่ได้ไปเล่นยามันแล้ว ไม่ได้
ไปเสพมันแล้ว รู้สึกว่า ชีวิตเราดีขึ้นกว่าเดิม” (402,408,410)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

4.1.4 เกิดความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตดีขึ้น

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการงาน
ที่มีความลงตัวกับความสามารถของตน คือ ไม่เบาจนเยาวชนรู้สึกว่าง่ายเกินไป และไม่ยากเกิน
ความสามารถของตน จึงทำให้เยาวชนส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจในการทำงานที่ตนเองทำอยู่ นอกจากเรื่อง
งาน เยาวชนได้ใช้ชีวิตอย่างสบายใจเมื่อไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับเพื่อนที่ไม่ดี โดยเยาวชนได้คิดคำนึงถึงแต่
เรื่องการพัฒนาของตนเอง ไม่ต้องคำนึงถึงปัญหาที่เพื่อนมักจะนำเข้ามาให้เยาวชนรู้สึกเครียด และ
ได้การออกไปเที่ยวต่างจังหวัด ได้ไปดูบอล ได้เจอเพื่อนใหม่ๆ และเยาวชนค่อยๆพัฒนาตนเองต่อไป

“สบายนะครับ ถ้าว่ามันจะมีช่วงเหนื่อยมัย ก็จะมีช่วง ห้าโมงเจีย เพราะ
รถจะเข้าเยอะ เพราะเป็นช่วงเลิกเรียน ส่งนักเรียนอย่างเจีย เราก็นักแค
ช่วงนั้นแหละ ช่วงเดียว นอกนั้นเราก็สบาย สบายอยู่นะครับ” (134)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“พอเราแยกห่างออกมาซึบ เรามาอยู่คนเดียวเรารู้สึกสบายใจกว่า รู้สึกว่า
เออ เราไม่ต้องไปเอาเรื่องของคนอื่นมานั่งเครียด เราคิดถึงแค่ตัวเราว่าเรา
จะทำยังไงกับชีวิตตัวเรามากกว่า” (230.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“จังหวะตอนนั้นได้รถ มันก็มีงานมาพอดีครับ ตอนจังหวะที่ผมว่างๆตอนที่
ลูกเพิ่งคลอด มันเป็นอะไรที่ตอนนั้นกำลังเพอร์เฟ็คที่แบบว่าลงลือคทุก
อย่าง ออกรถได้มา ริงกัน ได้เงิน พอเราก็ทำไปเรื่อยๆ ตอนนี่เรามีอะไรทำ
ไข่มัยครับ เรามีธุรกิจทำ เราได้เงินมา ถ้าเราทำเราก็ไม่ได้เหนื่อยมากเกินไป
แล้วก็ไม่สบายเกินไป” (236.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“ก็ได้อยู่กับแม่ มันก็มีความสุข ได้ไปทำงาน ทำงานก็มีความสุข ไม่เครียด เจอคนเยอะ ได้เวลาพักผ่อน ไม่ได้มานั่งเครียดอะไรครับ ไม่ค่อยมีทุกข์อะไร”
(630,632)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ซัปดาห์ผมก็ว่าไม่น่าจะซีไหร่นะ ดั้งค์ เดือนๆนึ่ง มันแล้วแต่วันนะพี่” (678)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

4.2 เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง

เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง คือ เมื่อเยาวชนได้ปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง ให้เหมาะสมและดีขึ้น ท่าทีของบุคคลรอบข้างก็มีความเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดีขึ้นเช่นกัน คือ บุคคลรอบข้างแสดงท่าทีที่เป็นมิตร เอื้อเฟื้อ และยอมรับในตัวตนของเยาวชนมากขึ้น ซึ่งท่าทีที่เปลี่ยนแปลงไปของบุคคลรอบข้างทำให้เยาวชนแสดงท่าทีที่เป็นมิตรหรือแสดงพฤติกรรมที่ดีตอบกลับไป จึงทำให้การอยู่ร่วมกันระหว่างเยาวชนผู้ให้ข้อมูลกับบุคคลรอบข้างเป็นไปอย่างสอดคล้องกันมากขึ้น นอกจากนี้เยาวชนเกิดความรู้สึกอยากช่วยเหลือคนรอบข้างและสังคมให้มีชีวิตที่ดีและมีความสุขมากขึ้น โดยสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นย่อย 3 ประเด็น ได้แก่ (1) คนรอบข้างมีมุมมองทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลงของเยาวชน (2) เยาวชนอยู่ร่วมกับคนรอบข้างได้อย่างสอดคล้องมากขึ้น และ (3) เยาวชนรู้สึกอยากช่วยเหลือคนรอบข้าง

4.2.1 คนรอบข้างมีมุมมองทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลงของเยาวชน

พ่อแม่ คนในชุมชนของเยาวชน มีมุมมองต่อเยาวชนในทางบวก และบุคคลรอบข้างได้แสดงพฤติกรรมทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีของเยาวชน คือ พ่อแม่มีความเชื่อใจไว้วางใจในการกระทำของเยาวชนมากขึ้น พ่อแม่ชื่นชมพฤติกรรมที่เยาวชนสามารถปรับเปลี่ยนไปในแนวทางที่ดี พ่อแม่แสดงออกถึงความภูมิใจในตัวเยาวชน โดยชื่นชมลูกต่อหน้าคนอื่น ๆ และพ่อแม่เพิ่มพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความชื่นชมเยาวชนแทนที่การแสดงพฤติกรรมทางลบ

“มีดั่งค์เก็บ ให้พ่อให้แม่บ้างดีกว่า พ่อแม่ก็ชม "เปลี่ยนเป็นคนนี้นะลูก ตั้งใจนะ" (28.3)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ครอบครัวดีขึ้นครับ ตรงที่เขาไม่ต้องมาห่วงเรามากมันจะทำเหมือนเดิม หรือเปล่า มันจะทำอะไรหรือเปล่า เราทำแล้วให้เขาเห็น ทำให้โอกาสที่เขา ให้มาทำให้ดี ทำให้เขาห่วงน้อยลง” (194)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“แม่อีกไม่บ่นครับ ไซ้ จากเมื่อก่อน แม่อีกไม่ค่อยชวนไปไหน เดี่ยวนี้เค้าก็ชวน ไปนู่นไปนี่ ไปหาญาติ เออ ก็ เหมือนแบบ กล้าที่แบบ จะอวด ไร่ประมาณ เนี่ยครับ แบบ เออ นี่ลูกนะ ไร่ประมาณเนี่ยครับ ไซ้ เหมือนเค้าภูมิใจเรา แถมไม่ขอตั้งค์เค้าอีก เค้าคงจะภูมิใจ” (768,770)

“เค้าก็เป็นห่วงเรานะ เค้าก็บอก ไม่มีเงิน เราก็กู้ยืมเค้าได้นะ แต่ก็ไม่ค่อยยืม ครับ ไซ้ แต่เดี๋ยวนี้เค้า มีอะไร มีตั้งค์มัย ไม่มี ยืมแม่ได้ แม่นี้ไวใจยิ่งกว่าพี่ แล้ว ...พี่ผม” (784.1,786,788)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

ส่วนคนในชุมชนได้แสดงออกถึงการชื่นชมที่เยาวชนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นได้ โดยคนในชุมชนจะชื่นชมเยาวชนทั้งคำพูดและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยอมรับเยาวชนว่าเยาวชนเป็นเด็กที่ดี เช่น สายตาที่เป็นมิตร การพูดคุย และยิ้มทักทาย

“จนแบบว่าคนที่ทำงานเขาชื่นชม ชมผมว่าขยันขันแข็ง เขาพูดจนแบบ จนแบบผมบอกเขาว่า พี่ครับ พอเถอะครับ ชมเกินไปแล้ววว เขาชมแบบนี้ ทุกวัน จนผมแบบชินแล้ว ผมบอกว่า พี่พอเถอะ หยุตชมบ้าง” (70.3)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“เปลี่ยนแปลง จากที่แรกสายตาคนรอบข้างเขาจะมองผมเป็นคนที่ไม่ดีอยู่ แล้ว เป็นเด็กเกเร เป็นเด็กดี๊ เขาก็จะแปลกใจ "อ้าว วันนี้ไม่ไปเที่ยวไหน เหนอ" "อ้าว วันนี้ไม่ออกจากบ้านหนอ" อะไรประมาณนี้ จะมีคำถาม แปลกๆเข้ามา "เออ รู้สึกว่าเป็นเด็กดีขึ้นนะเนี่ย"...แต่พอจากที่ผมเปลี่ยนนิสัย ปรับตัว พัฒนามาเรื่อยๆ จากสายตาเหล่านั้นมันก็เริ่ม จากที่เขมึนๆ เริ่มมีรอยยิ้มเล็กน้อย เริ่มตาวหวานและ” (364,368.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ก็แต่ก่อนก็ เห็น ไม่มีใครอยากจะคุยด้วย เดี่ยวนี้ก็มีแต่คนคุยด้วย เค้า
บอกว่าเป็นมันดี มันเล็กกันได้ ก็ไม่ค่อยได้คุย ก็ทำท่ารังเกียจ เดี่ยวนี้ก็ เค้าก็
ยิ้ม มีอะไรเค้าก็ทัก อย่างร้านค้าเนี่ยเค้าก็ชม บอกว่าเป็นมันดีนะมันเล็กกันได้”
(682,684)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“โห เยอะเลยอะ มีคนบอกผมเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนเยอะ” (514.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

4.2.2 เยาวชนอยู่ร่วมกับคนรอบข้างได้อย่างสอดคล้องมากขึ้น

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลสามารถปรับเปลี่ยนตนเองให้อยู่ร่วมกับคนในครอบครัวของตนเองและคน
ในชุมชนได้อย่างสอดคล้องและสงบสุข โดยการอยู่ร่วมกับคนในครอบครัว ทั้งเยาวชนและครอบครัว
ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีทั้งคู่ เช่น พุดคุยล้อเล่นกัน มีความเข้าใจและการยอมรับซึ่ง
กันและกัน และคอยช่วยเหลือกัน จึงทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในครอบครัว ทำให้อยู่ร่วมกันอย่าง
มีความสุข สบายใจ และอยากที่จะอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน เยาวชนบางคนจึงยินดีที่จะปรับเปลี่ยน
ให้ตนเองมีความสุขเพื่อให้ครอบครัวของตนเองมีความสุข

“เปลี่ยนแปลงไปก็เยอะนะ คือแบบว่าจากที่เขาเคยบ่นเรา ตอนนี้มีไม่พูดแล้ว
ตอนนี้พูดจาดี เข้าใจเรา ช่วยเรา ให้คำปรึกษาเราได้ เราก็คุยกับเขาได้ทุก
เรื่อง มีอะไรเราก็คุยตรงๆกับเขา อย่าไปปิดบังเขาเลย คุยกันตรงๆซึ่งๆหน้า
เนี่ยแหละ มีเหตุผล เนี่ย” (182.1)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“รู้สึกดีครับ ทั้งบ้านเขาก็แฮปปี้ พ่อแม่ก็แฮปปี้ แม่ก็มีความสุข พ่อก็มี
ความสุข คือครอบครัวผมก็มีความสุขแล้วครับตอนนี้ ก็เหมือนครอบครัว
คนปกติทั่วไป ที่แบบว่าพอมีพอกิน ไม่เป็นหนี้อะไร แล้วแบบว่าก็อยากทำ
อะไรก็ไปเป็นครอบครัว ได้ทำเป็นครอบครัว ได้อยู่เป็นครอบครัว ได้อยู่กัน
พร้อมหน้าพร้อมตา ก็มันก็เป็นชีวิตที่ปกติ เหมือนคนทั่วไป มันไม่ต้องไป
หลบ ไม่ต้องไปซ่อนอะไร” (184)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“คนรอบข้าง (ครอบครัว) ก็รู้สึกดีขึ้นครับ มีความสุขมากยิ่งขึ้น ถ้าเกิดเรา
ทำตัวเราให้ดี เรามีความสุข คนอื่นก็มีความสุข ซึ่งมันเป็นการให้ใน
ครอบครัวได้ด้วย ก็คือให้มีความสุข คนอื่นไม่มีความสุข” (360)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“ก็ ตอนก่อนนี่ เค้กกับข้าวตอนเย็นเนี่ยไม่ค่อยได้ทำเลยครับ เพราะทำไป มันก็ไม่มีใครกิน เค้กก็ไม่ได้ทำ ตั้งแต่ผมไม่เข้าอยู่ตรงนั้นมา อยู่บ้าน เค้กก็ ทำทุกวัน ก็กินกันทุกวัน ก็มีพี่ชาย กับลูกกับเมียเค้กก็กิน ก็ รู้สึกดีนะครับ มีความสุข กินข้าวพร้อมหน้าพร้อมตากัน” (308,310,316)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

นอกจากสัมพันธภาพภายในครอบครัวที่ดีขึ้นแล้ว สัมพันธภาพระหว่างเยาวชนกับบุคคล ภายในชุมชนหรือบุคคลภายนอกที่เยาวชนต้องปฏิสัมพันธ์ด้วยก็มีการปฏิสัมพันธ์ไปในทางที่ดีขึ้น เพราะเมื่อเยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไปในทางที่เหมาะสมมากขึ้น ส่งผลให้คนรอบข้างแสดง ท่าทียอมรับในเยาวชนมากขึ้นหรือรู้สึกดีต่อเยาวชนมากขึ้น จึงทำให้ทั้งเยาวชนและบุคคลรอบข้างมีความรู้สึกดีที่เกิดขึ้นร่วมกัน และแสดงท่าทีที่ดีต่อกัน ซึ่งทำให้เยาวชนมีบุคคลภายนอกที่เป็นแหล่ง สนับสนุนทางสังคมของเยาวชนเพิ่มขึ้นอีก

“เขาก็ขอโทษผม เขาบอกว่าเขาก็ใช้อารมณ์มากเกินไป ก็เขาก็ให้รางวัล ตอบแทนเป็นหม้อหุงข้าว ปลอดภัยอะไรประมาณนี้ คือ ตอนที่ได้จัดการแสดง เขาจะหากลุ่มผู้ชนะไข่ม้อยครับ มีแต่คัดเลือก เขาคัดเลือกกลุ่มผมให้กลุ่มผม ชนะ แต่คือเขาออกตัวมาว่า “ไม่ได้เน้นการแสดงมันเหมือนเป็นการล้อเลียน ค่ายลูกเสือ” เขาเลยเปลี่ยนจากไอ้การแสดงเป็นการสัมภาษณ์ว่าเข้าค่าย แล้วรู้สึกอย่างไร พຽ່ງนี้แทนแล้วค่อยใครได้แล้วค่อยรับรางวัล แล้วคนที่ ออกไปพูดก็เป็นผมเนี่ย เขาก็เลือกๆผม แล้วเขาก็ถามว่าจบค่ายแล้วมี อะไรจะบอก มีอะไรจะคุยมัย เขาก็แบบ อาจารย์ที่เป็นลูกเสือเขาก็ออกมา ยืนยันว่า มีใครอยากกอดผมมัย ผมก็ลุกขึ้นไปกอดเขาก็ประมาณนี้พี่ก็เลิกแล้ว ต่อกัน” (140)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“เมื่อก่อนเคยมองแบบว่า เคยดูถูกกันไว้เยอะๆ เราก็รู้สึกดี ก็รู้สึกดีทั้งสอง ฝ่าย เพราะเมื่อก่อนเขาก็สะกิดแม่มาคำหนึ่งอย่างเงี้ย ผมก็ไป ฮึมๆใส่เขา อย่างเงี้ย แต่เดี๋ยวนีมันเปลี่ยนไปแล้วมันดีขึ้นเยอะ เราก็ดีกับเขา”

(314.2,316)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

“เปลี่ยนได้นะครับ บางคนเปลี่ยนได้เลย บางทีผมพูดคำเดียวพลิกเขาได้เลย จากที่แบบเขาเคยเป็นคนแบบนี้ ตอนหลังไม่เป็นเลย เขาหันมาเข้าใจ และทำสิ่งอื่นมากกว่า แต่ส่วนมากก็จะเข้าใจ” (240,248.4)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

“เค้าก็ไม่ได้รังเกียจอะ เค้าก็ทำ แบบก็รู้สึกดีครับ ใครยืมผมก็ยืมให้ทุกคน เจอหน้าผมก็ทัก คนแก่ ก็คุย” (686,700)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ก็เหมือนมีครอบครัว... ไม่รู้มัน (แฟน) เรียกครอบครัวรีเปล่าผมไม่แน่ใจนะ แต่ก็อยู่ด้วยกันมานานละนะ เหมือนมีเพื่อนนะพี่ ใหม่ๆ ครับ เหมือนอยู่เหมือนเพื่อนกัน ช่วยกันทำมาหากิน ปรึกษากัน ไรเงี้ยครับ”

(520,522,524,526)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

4.2.3 เยาวชนรู้สึกอยากช่วยเหลือคนรอบข้าง

เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรู้สึกอยากที่จะช่วยเหลือบุคคลอื่นๆรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนที่ยังคงมีพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดอยู่ และคนในสังคมที่มีชีวิตที่ยากลำบาก โดยเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะช่วยเหลือเพื่อนของตนเองให้มีความคิดและพฤติกรรมที่ดีที่เหมาะสม เช่น บอกเพื่อนให้ทำความสะอาดบ้านและเลิกยุ่งกับสารเสพติด ซึ่งการตักเตือนเยาวชนได้บอกเล่าจากประสบการณ์ของตนเองว่าการทำสิ่งไม่ดี สิ่งที่มีผลกฏหมาย เป็นสิ่งที่ไม่ได้ทำให้เกิดประโยชน์ขึ้นกับชีวิต นอกจากกลุ่มเพื่อนที่เยาวชนให้ความช่วยเหลือ คนในสังคมก็เป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีความคิดที่อยากช่วยเหลือ อยากจะใช้ความสามารถเท่าที่มีของตนเองช่วยเหลือได้ช่วยคนในสังคม เช่น เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากลำบาก โดยขับรถไปส่งผู้สูงอายุโดยไม่คิดเงิน

“เพื่อนทำอะไรผิดผมเตือน อะไรไม่ควรทำผมเตือน อันนู่นทำไมมึงไม่ทำ ผมบ่นจนแบบเพื่อนแบบชินไปแล้ว ผมบ่นทุกวันเลย ทำไมมึงไม่ทำละ ทำบ้างดิ กวาดบ้านบ้าง ถูบ้านบ้าง ช่วยกันทำหน่อย ไหนๆเราก็คบกันเป็นเพื่อนแล้ว ดึกว่าจะไปตัดกันทิ้ง เราไม่ตัด เราเลือกเพื่อนคนไหนที่ดี เราเลือกเอามาอยู่ด้วย” (42.2,42.4)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“เริ่มยังไงอะพี เป็นห่วงคนอื่น คอยตักเตือนเพื่อนที่ทำผิดอะไรอย่างเงี้ย ครีบ” (224.4)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ก็ เจอหน้า ผมก็บ่นทุงรอบ บอกให้เลิก บอก เลิกเหอะ มันไม่มีอะไรดี หรอก มึงเชื่อกูเหอะ มันก็บอก เดี่ยวจะพยายาม” (182,184,186)

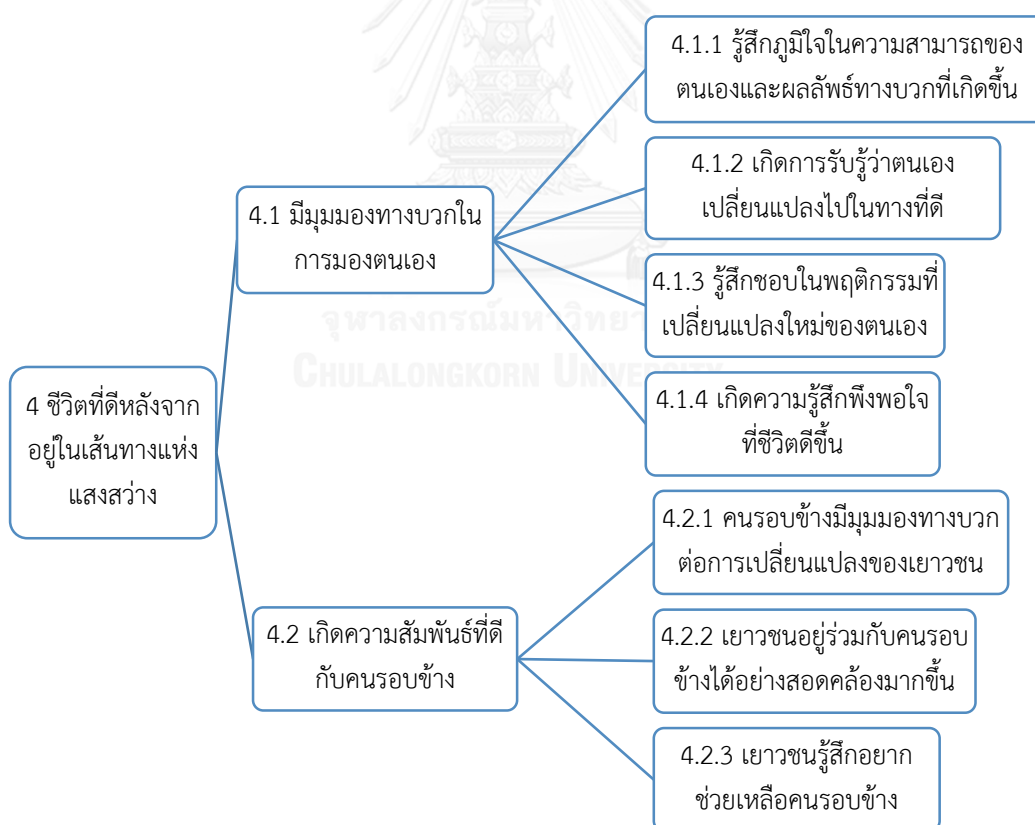
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

“ยังช่วยเหลือคนอื่นได้ แต่เดี๋ยวนี้ผมมองว่าเรื่องแบบนี้เราช่วยใครได้ เราก็ช่วยเหลือกันไปอะไรอย่างงี้” (356.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“ใช่ เห็นคนแก่ๆ ลำบากๆ ผมขับเนี่ยผมก็เห็นบ่อยนะ เดิน อย่างเงี้ย ผมก็ ไปส่งฟรี ผมไม่เอาตังค์หรอก” (308.2)

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7

ภาพที่ 7 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 4 ชีวิตที่ดีหลังจากอยู่ในเส้นทางแห่งแสงสว่าง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาทำความเข้าใจถึงประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ โดยรายละเอียดการสรุปผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทำความเข้าใจถึงประสบการณ์ด้านจิตใจของเยาวชนที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลังและไม่กระทำผิดซ้ำ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ เยาวชนที่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลังและไม่กระทำผิดซ้ำเป็นเวลา 1 ปีขึ้นไปหลังคำตัดสิน (อายุในช่วงถูกดำเนินคดีต้องเกิน 14 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์) โดยเยาวชนถูกส่งโทษอยู่ในมาตรา 138 (มาตรการมอบตัวเยาวชนให้บิดามารดา โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ) โดยการคัดเลือกเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจำนวน 7 ราย เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งจะผ่านผู้แนะนำเข้าสู่แหล่งข้อมูล (gatekeeper)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interviews) ซึ่งเป็นแนวคำถามที่สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมตามสถานการณ์ในขณะนั้น ซึ่งผู้วิจัยใช้เวลาในการสัมภาษณ์เยาวชนผู้ให้ข้อมูล 7 คน โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 25 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ ซึ่งกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจะเริ่มต้นจากผู้วิจัยถอดเทปบทสัมภาษณ์ของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลออกมาเป็นตัวอักษรแบบคำต่อคำ (Verbatim) ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง โดยฟังบทสัมภาษณ์ซ้ำอีกครั้ง พร้อมทั้งเปรียบเทียบกับบทสัมภาษณ์ที่ถอดออกมาเป็นตัวอักษร เมื่อข้อมูลมีความถูกต้อง ผู้วิจัยจึงนำบทสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยอ่านบทสัมภาษณ์ซ้ำอีกครั้ง เพื่อทำความเข้าใจภาพรวมในข้อมูลของเยาวชนผู้ให้ข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยถอดรหัสข้อความหลัก (core idea) ซึ่งเป็นการถอดรหัสข้อความ

เพื่อทำความเข้าใจในข้อมูลของเยาวชน จากนั้นถอดรหัสข้อความในมุมมองที่ลึกซึ้งขึ้น โดยใช้ความเข้าใจทางจิตวิทยาในการถอดรหัสข้อความ (coding) โดยถอดรหัสข้อความที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้บรรยายถึงประเด็นต่างๆที่เกี่ยวกับการที่เยาวชนมีความสามารถในการฟื้นฟูพลังและสามารถเปลี่ยนแปลงเป็นเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำได้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อความจากการถอดรหัสนำมาหาความสัมพันธ์ โดยจัดเป็นหมวดหมู่ย่อย (subcategory) และจัดหมวดหมู่ย่อยเข้าเป็นหมวดหมู่ (category) จากนั้นรวบรวมหมวดหมู่เข้าเป็นประเด็นย่อย (subtheme) และสุดท้ายผู้วิจัยรวมประเด็นที่มีความเชื่อมโยงเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน (Theme หรือ Clustering of themes) และตั้งชื่อแต่ละประเด็นหลัก และสรุปภาพรวมของข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ ซึ่งมีการปรับย้ายข้อมูลในบางประเด็นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมขึ้น จากนั้นตรวจสอบผลของข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลคนต่อไปจากการถอดรหัสข้อความดังเช่นขั้นตอนข้างต้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ของผู้ให้ข้อมูลทุกรายผู้วิจัยนำมาหาความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยยึดจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวประเด็นหลักของผู้ให้ข้อมูลรายก่อนหน้า และเมื่อพบว่าผู้ให้ข้อมูลรายอื่นมีประเด็นใหม่ที่นอกเหนือจากประเด็นเดิม ผู้วิจัยปรับเปลี่ยนประเด็นเหล่านั้นให้เกิดความเหมาะสม จนกระทั่งมีข้อมูลทุกรายครบถ้วน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ” เป็นการศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของเยาวชนที่เคยกระทำผิดแต่มีความสามารถในการฟื้นฟูพลังและสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นบุคคลที่ไม่กระทำผิดซ้ำได้ โดยผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่ช่วงที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมจนไปสู่ช่วงที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีความสุขกับผลที่ได้รับจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นหลัก คือ (1) ภาวะมีเดمنในช่วงที่เยาวชนกระทำผิด ประกอบไปด้วย เยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เยาวชนมีความคิดที่ไม่เหมาะสม เยาวชนมีมุมมองต่อสิ่งต่างๆเป็นมุมมองทางลบ และสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (2) ปัจจัยที่ช่วยชักนำให้เยาวชนกลับเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยภายนอกที่ช่วยสนับสนุนให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เกิดการจุดประกายในตนเองให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และปัจจัยที่ทำให้เยาวชนพัฒนาตนเองต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด (3) แนวทางในการก้าวเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง ซึ่งเริ่มจากการคิดทบทวนเพื่อประเมินพฤติกรรมของตนเอง จัดการให้ตนเองเข้ามาสู่เส้นทางแห่งแสงสว่าง และการมีจิตใจที่อดทนต่อปัญหา และนำเสนอประเด็นที่ (4) ชีวิตที่ดีหลังจากอยู่ในเส้นทางแสงสว่าง โดยเยาวชนจะมีมุมมองทางบวกในการมองตนเอง และเยาวชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลรอบข้าง ซึ่งสรุปรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

ในภาวะมีดมนที่เยาวชนอยู่ในช่วงกระทำผิด เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยู่ในสภาวะที่ส่งเสริมให้ตนเองมีลักษณะการใช้ชีวิตที่นำไปสู่การกระทำผิด ไม่ว่าจะเป็น (1) การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม คือ เยาวชนมักทำสิ่งต่างๆตามความต้องการของตนเองหลัก เยาวชนไม่สนใจคำตักเตือนของพ่อแม่หรือไม่ คำนึงว่าสิ่งต่างๆที่ตนกระทำลงไปจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย นอกจากนั้นเยาวชนมีพฤติกรรมที่ขาดระเบียบวินัยในหน้าที่ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการไม่ไปโรงเรียน ไม่ทำความสะอาดสภาพแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ ไม่รู้หน้าที่ของตนเอง และมีพฤติกรรมที่ชอบทะเลาะเบาะแว้ง เมื่อมีบุคคลอื่นเข้ามาหาเรื่อง ก็มีความพร้อมที่จะตอบโต้กลับไปด้วยพฤติกรรมที่รุนแรง สิ่งเหล่านี้คือประเด็นด้านพฤติกรรม อีกประเด็นที่ส่งผลให้เยาวชนมีชีวิตรุนแรงนำไปสู่การกระทำผิด คือ (2) เยาวชนมีรูปแบบการคิดที่ไม่เหมาะสม โดยเยาวชนคิดถึงแต่ความสุขเฉพาะหน้า ไม่คำนึงถึงเป้าหมายในชีวิต และมีความคิดว่าตนเองจะไม่ถูกจับหรือถูกดำเนินคดีจากกระบวนการยุติธรรม หากตนทำสิ่งที่ไม่ดีลงไป ซึ่งทำให้เยาวชนไม่มีความเกรงกลัวและกระทำสิ่งที่ผิดลงได้อย่างง่ายดาย นอกจากนั้นเยาวชนมีมุมมองทางลบต่อตนเอง คือ เยาวชนมีมุมมองว่าตนเองเป็นเด็กที่ไม่ดีของสังคม จนไม่เชื่อว่าตนเองจะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ และรับรู้ว่าคุณในสังคมไม่ยอมรับตนเอง ซึ่งส่งผลให้เยาวชนยิ่งมีมุมมองทางลบต่อตนเองยิ่งขึ้น และใช้ชีวิตวนเวียนอยู่กับการทำสิ่งที่ไม่ดี ประเด็นสุดท้ายที่ทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีชีวิตรุนแรงนำไปสู่การกระทำผิด คือ (4) เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มักส่งผลให้เยาวชนทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม คือ ครอบครัวของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลไม่มีความจริงจังต่อการใช้กฎหมาย จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลไม่รับรู้ถึงความคาดหวังที่พ่อแม่มีต่อตน หรือไม่รับรู้ถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองคือสิ่งใด นอกจากนั้นกลุ่มเพื่อนของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลก็มักจะชักนำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลไปสถานที่หรือไปทำสิ่งที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดกฎหมาย สุดท้ายสภาพแวดล้อมในชุมชนที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่นั้นเอื้อให้เยาวชนทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น แหล่งค้าขายยาเสพติด วัยรุ่นในชุมชนมักหาเรื่องยั่ว

เมื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตดั่งเช่นข้างต้น จึงส่งผลให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลถูกดำเนินคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งทำให้เกิดความทุกข์และความเดือดร้อนเป็นอย่างมากต่อเยาวชนและครอบครัว แต่จากการถูกดำเนินคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวกลับเป็นจุดเปลี่ยนแปลงชีวิตของเยาวชนให้ดำเนินชีวิตไปในแนวทางที่ดีขึ้น เนื่องจาก (1) การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอกให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไปในทางที่เหมาะสม โดยพ่อแม่และผู้พิพากษาสมทบจะสอนให้เยาวชนทำสิ่งที่ดีและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี จากนั้นจะติดตามพฤติกรรม และคอยหาแนวทางที่เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและอาชีพให้แก่เยาวชน โดยการช่วยเหลือข้างต้นของพ่อแม่และผู้พิพากษาสมทบลักษณะเด่นในการช่วยเหลือต่างกัน สำหรับพ่อแม่ของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลนั้น จะแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใย และความหวังดีต่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลพร้อมๆกับการสอน การตักเตือนและการติดตาม

พฤติกรรม โดยแสดงออกทั้งคำพูดและการกระทำ ส่งผลให้สายใยระหว่างพ่อแม่และเยาวชนผูกพันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น สำหรับจุดเด่นในการดูแลของผู้พิพากษาสมทบ คือ การให้แนวทางให้เยาวชนปฏิบัติตามอย่างชัดเจนและมีความจริงจัง ดังนั้นการให้แนวทางในการดำเนินชีวิตกับเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะตอบสนองอย่างครอบคลุมทั้งด้านจิตใจและด้านการกระทำ จึงเป็นการให้แนวทางที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ (2) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคิดไปในทางที่เหมาะสมของกลุ่มเพื่อน ก็ส่งเสริมให้เยาวชนอยากเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองไปในแนวทางที่เหมาะสมเช่นกัน และกลุ่มเพื่อนจะช่วยกันตักเตือนเยาวชนให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือเยาวชนผู้ให้ข้อมูลบางคนก็เปลี่ยนไปอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมและความคิดที่เหมาะสม จึงส่งผลให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและความคิดของตนเองไปในแนวทางที่เหมาะสมขึ้น

เมื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้รับความรัก ความช่วยเหลือจากพ่อแม่ ได้รับโอกาสจากผู้พิพากษา และการดูแลจากผู้พิพากษาสมทบ ส่งผลให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกที่หลากหลายขึ้นในจิตใจที่นำไปสู่ความรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้น โดยความรู้สึกที่เกิดขึ้น คือ (1) เยาวชนรับรู้ว่าคุณค่า มีความหมายต่อพ่อแม่และต่อสังคมนี้จากการได้รับโอกาสจากบุคคลรอบข้างให้เยาวชนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองใหม่อีกครั้ง จึงทำให้เยาวชนอยากเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองไปในแนวทางที่ดี เพื่อตอบแทนความรักและโอกาสที่ตนเองได้รับ จึงส่งผลให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิด (2) ความรู้สึกทางลบต่อการกระทำของตนเองในอดีตที่ทำให้เกิดผลเสียต่อตนเองและทำให้ครอบครัวรู้สึกเสียใจ ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกกลายใจ เสียใจ จนอยากเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้น และเมื่อเยาวชนรู้สึกทางลบต่อพฤติกรรมในอดีตของตนเอง จึงทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึก (3) กลัวว่าตนเองจะประสบกับผลลัพธ์ทางลบที่เกิดขึ้น จากการถูกดำเนินคดีซ้ำและกลัวว่าจะทำให้ครอบครัวเกิดความเดือดร้อน ทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลระแวงระวังในการใช้ชีวิตยิ่งขึ้น นอกจากนี้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีความเหมาะสมแล้ว เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยากจะทำพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้ตั้งเป้าหมายที่อยากจะทำพัฒนาตนเองต่อไปเรื่อยๆ เพื่อให้อนาคตของตนเองและอนาคตของครอบครัวเป็นอนาคตที่ดีและสดใส ดังนั้นเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมของตนเองให้มีชีวิตที่ดีและไม่ทำให้ครอบครัวมีความสุข

เมื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความเข้าใจแล้วว่าจุดมุ่งหมายในชีวิตของตนเองคือการปรับเปลี่ยนและพัฒนาตนเองให้มีชีวิตที่ดีและทำให้ครอบครัวมีความสุข เยาวชนผู้ให้ข้อมูลจึงจัดการให้ตนเองมีชีวิตที่ดีขึ้น โดยเยาวชนผู้ให้ข้อมูล (1) ทบทวนถึงพฤติกรรมของตนเอง โดยนำเหตุการณ์หรือสิ่งต่างที่ได้เรียนรู้ทั้งหมดมาคิดทบทวนกับตนเองว่าสิ่งใดที่ทำให้ชีวิตของตนเองดีขึ้นพัฒนาขึ้น และสิ่งใดที่ทำ

ให้ชีวิตของตนเองล้มเหลวหรือผิดพลาด โดยเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้นำมาคิด ทบทวนกับตนเอง คือ การนำเหตุการณ์ที่บุคคลรอบข้างประสบความสำเร็จและความล้มเหลวมาคิด ทบทวน นำเหตุการณ์ที่ตนเองที่ตนเองเคยประสบความสำเร็จและความล้มเหลวมาคิดทบทวน และ สูดท้ายนำคำสอนของบุคคลอื่น ๆ มาคิดทบทวน ซึ่งทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้เรียนรู้ว่าสิ่งใดที่ทำแล้ว จะเกิดผลดีและสิ่งใดที่ทำแล้วจะเกิดผลเสียต่อตนเอง เยาวชนผู้ให้ข้อมูลจึง (2) เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเอง คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลหลีกเลี่ยงและไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่มี ความเสี่ยงต่อการกระทำผิด นอกจากนั้นเยาวชนผู้ให้ข้อมูลยัง (3) เพิ่มการทำพฤติกรรมที่เหมาะสม คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลลงมือทำสิ่งที่ดี สิ่งที่จะทำให้ชีวิตของตนดีขึ้น เช่น การเรียน การทำงาน การ รับผิดชอบ มีระเบียบวินัย การคบเพื่อนที่ดี สร้างสัมพันธภาพที่ดี และแก้ไขปัญหาด้วยพฤติกรรมที่ เหมาะสม และเยาวชนผู้ให้ข้อมูล (4) เพิ่มมีวิธีคิดที่เหมาะสม คือ เพิ่มวิธีการคิดที่ช่วยพัฒนาชีวิตของ ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการคิดแยกแยะสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี การมองมุมบวกต่อเหตุการณ์หรือ สถานการณ์หนึ่งๆ และการคิดวางแผนเป็นขั้นตอน สูดท้ายเยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีความอดทนไม่หวั่นไหว ต่อปัญหา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนให้ไปในแนวทางที่เหมาะสม เนื่องจากเยาวชนผู้ให้ข้อมูลจะประสบกับความขัดแย้งภายในจิตใจระหว่างการทำตามความต้องการที่ จะทำสิ่งไม่ดีกับการอดทนยับยั้งการทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเยาวชนผู้ให้ข้อมูลสามารถอดทน ต่อความขัดแย้งและทำพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ การอดทนและมีการกำกับตนเองเช่นนี้ทำให้เยาวชน ผู้ให้ข้อมูลมีพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสมคงอยู่มาจนถึงปัจจุบันนี้

หลังจากเยาวชนได้ปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมของตนเองไปในแนวทางที่เหมาะสมขึ้นแล้ว ส่งผลให้บุคคลรอบข้างของเยาวชนผู้ให้ข้อมูล ไม่ว่าจะเป็น (1) พ่อแม่และคนในชุมชนมีมุมมอง ทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชน โดยพ่อแม่แสดงออกถึงความภูมิใจ การชื่นชม การเชื่อใจไว้วางใจ และแสดงออกถึงความห่วงใยเยาวชน ส่วนคนในชุมชนชื่นชมทั้งคำพูดและ ทำทางที่ยอมรับในตัวเยาวชนมากยิ่งขึ้นว่าสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองให้เหมาะสมขึ้นได้ ซึ่ง การที่บุคคลรอบข้างแสดงออกท่าทีที่เป็นมิตรต่อเยาวชนมากขึ้น ส่งผลให้ (2) เยาวชนรู้สึกอยาก ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ร่วมกับบุคคลรอบข้างได้อย่างสอดคล้องยิ่งขึ้น

จากข้างต้นทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่กระหว่างเยาวชนผู้ให้ข้อมูลกับบุคคลรอบข้าง จึงทำให้เยาวชน ผู้ให้ข้อมูลมีมุมมองทางบวกต่อการมองตนเอง คือ เมื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้รับสิ่งดี ๆ จากการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองทั้งผลลัพธ์ที่ดีจากการทำดี การทำให้พ่อแม่ดีใจและยอมรับ ทำให้ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเองที่ทำในสิ่งที่เคยเป็นเรื่องยากของ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้สำเร็จ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เยาวชนมีการรับรู้ตัวตนของตนเองเปลี่ยนแปลงไปใน แนวทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม เยาวชนจึงเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดีขึ้นของ

ตนเอง และเยาวชนผู้ให้ข้อมูลรู้สึกพึงพอใจในชีวิตที่ดีของตนเอง ที่ใช้ชีวิตด้วยความรู้สึกสบายใจ คือ มีความลงตัวต่อการทำงานและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง

เมื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีมุมมองทางบวกในการมองตนเอง เยาวชนเต็มไปด้วยความมั่นใจในตนเอง และรู้สึกเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยากช่วยเหลือบุคคลรอบข้าง และได้ลงมือให้ความช่วยเหลือคนในชุมชนที่มีความลำบาก และให้คำแนะนำกับเพื่อนที่ยังกระทำผิด ไม่ให้กระทำผิดซ้ำ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า สิ่งที่ช่วยให้เยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ คือ 1. การช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก 2. การเกิดความรู้สึกดีๆขึ้นในชีวิต และ 3. การพัฒนาทักษะเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งทั้ง 3 สิ่งนี้มักจะส่งผลซึ่งกันและกัน จนกระทั่งทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีความเข้มแข็ง และมีความสามารถที่จะผ่านพ้นจากภาวะของการกระทำผิด และพัฒนาชีวิตของตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้นได้ ซึ่งจากผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience) ของ Grotberg (1995) ที่ระบุว่าปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนให้บุคคลมีศักยภาพในการเผชิญกับปัญหาและสามารถผ่านอุปสรรคต่างๆมาได้ คือ 1. แหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) 2. การมีจิตใจที่เข้มแข็ง (I am) และ 3. การมีทักษะทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (I can) ดังนั้นผู้วิจัยนำปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนให้บุคคลมีความสามารถในการฟื้นพลังมาเป็นฐานในการอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ โดยแบ่งให้เห็นถึงการส่งผลซึ่งกันและกันและของ 3 สิ่งที่ช่วยให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีความเข้มแข็งในการผ่านพ้นภาวะของการกระทำผิดได้ออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ช่วงที่เยาวชนเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนชีวิตของตนเองไม่ให้กระทำผิด และช่วงที่ 2 ช่วงชีวิตที่เยาวชนพัฒนาตนเองไปในแนวทางที่ดียิ่งขึ้น

ภาพที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่ง that ช่วยไม่ให้เยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ

ช่วงที่ 1 ช่วงที่เยาวชนเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนชีวิตของตนเองไม่ให้กระทำผิด โดย 3 สิ่งที่ทำให้เยาวชนสามารถผ่านพ้นภาวะของการกระทำผิดมาได้ เป็นดังนี้

1. การช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้าง

จากผลการวิจัย พบว่า การเข้ามาช่วยเหลือของบุคคลรอบข้างเป็นจุดเริ่มต้นที่มีส่วนช่วยให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองไม่ให้กระทำผิดซ้ำ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลังในปัจจุบันแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) ของ Grotberg (1995) โดยบุคคลที่เข้ามาช่วยเหลือเยาวชนผู้ให้ข้อมูล คือ

(1) พ่อแม่ของเยาวชนที่เข้ามาช่วยเหลือเยาวชนตั้งแต่มาประกันตัวเยาวชนผู้ให้ข้อมูลออกจากคุกที่สถานีตำรวจ เสียสละเวลาในการทำงานเพื่อมารายงานตัวตามที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกับเยาวชน และคอยสั่งสอนเยาวชนว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีและสิ่งใดเป็นสิ่งที่ไม่ดี โดยการช่วยเหลือของพ่อแม่จะแสดงออกให้ความรัก ความใส่ใจ ความปรารถนาที่อยากให้เยาวชนมีชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งในการช่วยเหลือของพ่อแม่มีความสอดคล้องกับลักษณะหนึ่งของปัจจัยแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) คือ การให้ความรักอย่างไม่มีเงื่อนไขจากพ่อแม่หรือบุคคลสำคัญในชีวิตของบุคคล จะส่งผลให้บุคคลมีความไว้วางใจ มีความมั่นใจในสัมพันธภาพ ซึ่งจะเข้าใจได้อย่างชัดเจนจากข้อความของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 ที่ได้บอกเล่าถึงช่วงเวลาก่อนที่ตนเองจะเปลี่ยนแปลงชีวิตนั้นมีพ่อที่เข้ามาสอนและปรับเปลี่ยนทัศนคติให้ตนด้วยความหวังดีที่พ่อบอกว่า "เอ คนเราจะเปลี่ยนไม่ได้ก็ไม่ใช่ คนเรามีทางเลือกที่เราจะเดินไป หนูเลือกที่จะเดินไปทางนี้ ชีวิตหนู หนูต้องเลือกดีๆ หนูคิดว่าทางหนูมีดมนมีดมืดแบบนี้ หนูยังจะทำอยู่เหมือนเดิม พ่อก็ตามใจหนูนะ แต่พ่อก็อยากจะทำกับหนูว่าทางที่พ่อชี้ให้ลูก คือทางออก ทางสว่างที่หนูจะไปเห็นอนาคตวันข้างหน้าของหนู ในครอบครัวของหนู พ่ออยากให้หนูตั้งใจเหมือนพ่อทำการทำงาน ทำมาหากิน มีรถมีบ้าน มีอะไรทุกอย่าง อะไรที่หนูอยากมี หนูได้ทำงาน หนูอยากมีอะไรหนูก็ได้"

(2) การช่วยเหลือจากผู้พิพากษาที่ให้โอกาสเยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง และผู้พิพากษาสมทบที่เข้ามาให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง คือ กำหนดเงื่อนไขให้เยาวชนหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ถูกต้องและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง อีกทั้งยังให้เยาวชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเอง หรือให้เยาวชนมีอาชีพและได้ศึกษาเล่าเรียน ซึ่งถือว่าเป็นการให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่มีความชัดเจน มีความจริงจัง และง่ายที่จะเข้าถึงแหล่งที่คอยช่วยให้พัฒนาชีวิตต่อไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับลักษณะหนึ่งในปัจจัยแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) คือ การที่ให้แนวทางในการปฏิบัติตัวและปฏิบัติตามกฎต่าง ๆ นั้นทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ความคาดหวังที่ผู้อื่นมีต่อเขา และได้รับรู้ข้อผิดพลาดของการกระทำของตนเอง โดยมีผู้พิพากษา 7 ท่าน และผู้พิพากษาสมทบ 7 ท่านคอยให้

ความช่วยเหลือเยาวชนทั้ง 7 คน โดยเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 ได้บอกเล่าว่าถึงกฎเกณฑ์ที่ผู้พิพากษาสมทบได้แนะนำแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีมา “ท่านจะให้เรียนครับ เขา (ผู้พิพากษาสมทบ) อยากให้เรียน หรือไม่ก็ไปทำงานทำที่มันเป็นอาชีพเลยครับ แบบ ทำงานแบบ...เค้าก็บอก ถ้าไม่เรียนก็ไปทำงาน ให้มันเป็นอาชีพ ไร่ที่มัน เป็นอะไร มันจะได้หาเลี้ยงตัวเองได้ เค้าก็โอเค แต่เค้าอยากให้ทำงานที่มันเป็นหลักเป็นแหล่งมากกว่านี้ครับ” และยังมีความสอดคล้องกับอีกลักษณะหนึ่งในปัจจัยแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) คือ การให้แหล่งบริการด้านการศึกษา สุขภาพ สวัสดิภาพและความปลอดภัยให้กับชีวิต สิ่งเหล่านี้จะช่วยตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล ซึ่งครอบครัวไม่สามารถให้ได้ ยกตัวอย่างจากผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 “ที่เพชรบุรีครับ ไซ่ ไม่ได้ทำผมคงไม่ได้ไปเรียน แม่ผมก็ไม่ให้ไปเรียน แม่ผมไม่เชื่อว่าจริง ตอนที่มาคุยกับพวกท่าน แม่ถึงเข้าใจครับ ท่านเลยแนะนำให้ไปเรียน”

(3) ความช่วยเหลือจากกลุ่มเพื่อนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดี กลุ่มเพื่อนของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้เปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่เหมาะสม จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมของตนเองไปในแนวทางที่เหมาะสมตามแนวคิดที่กลุ่มเพื่อนมีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ควรปฏิบัติ โดยจะเห็นได้จากข้อความของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 ที่เล่าเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ถูกคุ้ยเปิดใจกันในกลุ่มเพื่อนถึงอนาคตในชีวิตของกลุ่ม “แต่ก็ช่วงนี้ก็พักหลังๆ พวกกลุ่มเพื่อนมันก็มาเริ่มคิดได้ต่างคนก็ต่างแยกย้ายอะครับ ก็ค่อยๆ กระจายตัวกันไปอะครับ ก็คุยกันครับว่าเราอยู่แบบนี้ไม่ได้แล้วนะ อยู่แบบนี้มันมีแต่ผลเสีย มีแต่ข้อแยะ อาจจะโดนจับกันอีกก็ได้ ก็บอกไปทำงาน สมัครงาน ไปเรียนดีกว่า ไม่ต้องมานั่งมั่วสุ่มกันอะไรอย่างงี้ ประมาณนี้อะครับ ครับก็ช่วยๆ กันด้วยอะครับพี่ ก็ผมก็พูดด้วย เพื่อนก็พูดด้วย ก็เกริ่นๆ กันทุกคนครับ สุดท้ายรวมหัวกัน แยกย้ายกัน” จะเห็นข้อความเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 ที่แสดงให้เห็นถึงการช่วยเหลือของกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างเหมาะสม “พวกพี่น้องในกลุ่มของผม ก็พยายามแบบ ดูเราแบบว่า ให้เราอยู่ในสายตา อะไรเงี้ย แบบ คือเราผิดแล้วเค้าก็เตือน ไม่ให้เราแบบว่า พอเราทำผิดแล้วปล่อยๆ เราไปเลย เออ ปล่อยๆ มันไป อะไรอย่างเงี้ย เพราะถ้าทำผิดไปเรื่อยๆ เต็มมันจะกลับมาเป็นเหมือนเดิมยาก แล้วเค้าก็ช่วยกันเตือน อะไรเงี้ยครับ แบบ เอ้ย ไปมีเรื่องเธอ เอ้ย อย่าไป อะไรเงี้ยครับ ถ้าเกิดมีคนบอกไม่ไปคนนึงไซ่มั้ย อีกคนนึงมันก็จะถาม มึงอยากไปไซ่ปะ ถ้าอีกคนนึงไม่ไปมันก็จะถาม มึงอยากไปไซ่ปะ ตอนนี้อยู่ใครไป เหลือแต่หัวโจกไป ก็ไปตายคนเดียว จบ ไซ่ปะพี่ มันก็ไม่กล้าไปหรอก คนเดียว” ซึ่งมีความสอดคล้องกับการที่บุคคลมีตัวแบบที่เป็นผู้แสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาและเป็นที่ยอมรับได้จากทั้งภายในและภายนอกครอบครัว ซึ่งตัวแบบนี้จะสอนให้บุคคลอยู่ร่วมกับสังคมได้ เรียนรู้ด้านศีลธรรม จริยธรรม จากลักษณะหนึ่งในปัจจัยแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have)

จากประเด็นข้างต้นยังมีความสอดคล้องกับการบำบัดอย่างเป็นระบบที่มีความหลากหลาย (Multisystemic Therapy, MST) ที่เน้นการแก้ไขปัญหาอย่างครอบคลุมทุกปัจจัยที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด ซึ่งกระบวนการในการดูแลเยาวชนที่กระทำผิด มีทั้งบรรเทาปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา สนับสนุนให้เกิดปัจจัยให้เยาวชนพัฒนาต่อไป โดยสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างให้เกิดปัจจัยให้เยาวชนพัฒนาตนเองต่อไป คือ การทำให้เยาวชนและผู้ปกครองเกิดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันก่อน ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนและผู้ปกครองเกิดการร่วมมือซึ่งกัน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่หนทางจัดการกับปัญหาที่ยาก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างกฎเกณฑ์ การหาโอกาสให้เยาวชนได้มี การศึกษาและมีอาชีพที่ดี รวมถึงสร้างการป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาซ้ำอีก คือ การสนับสนุนให้เยาวชนปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเอื้อสังคมและออกห่างจากกลุ่มเพื่อนที่มี พฤติกรรมที่เป็นปัญหา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะป้องกันไม่ทำให้เยาวชนกลับไปทำพฤติกรรมที่เป็นปัญหา จากสิ่งนี้ สามารถอธิบายด้วยทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรม (moral development theory) ของ Kohlberg (1971) ที่ระบุว่าในช่วงวัยรุ่นสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ วัยรุ่นจะใช้หลักการทำในสิ่งที่ผู้อื่นยอมรับ โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน ดังนั้นเมื่อเยาวชนได้อยู่กับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมเอื้อสังคมแล้ว ส่งผลให้บุคคล เยาวชนมีพฤติกรรมเอื้อสังคมตามสิ่งที่กลุ่มเพื่อนยอมรับ

2. การเกิดความรู้สึกดีขึ้นในชีวิต

เมื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้างแล้วจะทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิด ความรู้สึกที่ดีๆขึ้นในชีวิตของเยาวชนเอง ซึ่งทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลง ชีวิตของตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้น โดยจากผลการวิจัย พบว่า

- (1) เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่รักของพ่อแม่ รู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและมีความหมาย จากการทำพ่อแม่และผู้พิพากษาให้โอกาสเยาวชนได้ปรับเปลี่ยนตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้น
- (2) เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกเสียใจที่ตนเองมีการคิดและมีพฤติกรรมที่ไม่ดีในอดีต คือ เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการผิดของตนเองในอดีตส่งผลทางลบต่อตนเองและครอบครัวของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกเสียใจมาก
- (3) เยาวชนรู้สึกไม่อยากทำสิ่งไม่ดีที่ส่งผลทางลบต่อตนเองและครอบครัวอีก

ความรู้สึกแนวทางที่ดีเกิดขึ้นในจิตใจของเยาวชนนั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิด ความสามารถในการฟื้นพลัง (Resilience) ในปัจจัยการมีจิตใจที่เข้มแข็ง (I am) (Grotberg, 1995) คือ เมื่อบุคคลรับรู้ว่าตนเองเป็นที่รักของบุคคลสำคัญ เขาก็สามารถแสดงความรักต่อผู้อื่นได้ ซึ่งจะเห็นได้จากข้อความของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 “อะไรที่เป็นจุดเริ่มต้นในการเริ่มเปลี่ยน ก็มาจาก

ครอบครัวครับ เราเห็นในครอบครัวที่ว่า เมื่อเราทำผิดไปแล้ว เราเห็นครอบครัวที่ยังมาช่วยเหลือ ยังมาดูแลเรา มาขอโทษ มาเป็นห่วงเรา เพื่อให้เราออกมา... พ่อเขามา แม่เขามา ตอนนั้นเราน้ำตาไหลมาก เออ เราก็ซึ่งใจ เออ ยิ่งรู้ว่าเขารักเรา เป็นห่วงเราอย่างจึ้ง”

เมื่อบุคคลรับรู้ว่ามีคนหรือมีสถาบันหนึ่งๆเชื่อมั่นในตัวเขานั้นเขาจะรับรู้ว่าเขาเป็นคนที่มีความหมายและมีคุณค่ากับบุคคลเหล่านั้น ซึ่งจะเห็นได้จากข้อความผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 ที่กล่าวถึงผู้พิพากษาได้ให้โอกาสเยาวชนปรับเปลี่ยนชีวิตของตนเองให้เป็นเด็กดีในสังคม “ใช้ครับ ยังให้โอกาสให้ผมได้ออกมาทำความดี ได้มา อืม เหมือนให้ชีวิตใหม่อีกทีหนึ่ง แบบว่าไม่ต้องไปอยู่กับสังคมเก่าๆ ให้เราเปลี่ยนใหม่อะครับ ทำให้เราคิดหลายอย่างที แบบว่า อย่างเช่น เราก็จะไม่กลับไปทำผิดอีก เราก็จะไม่ไปทำจุดๆนั้นอีก ไม่ไปที่ลุ่มเสี่ยง ไม่ไปอีก ไม่เดินทางสายเก่า ล้าละเรเทมา เกรไปเรื่อย เราก็ต้องมาคิดและ เขาให้โอกาสมา”

จากนั้นจะทำให้บุคคลจะมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เชื่อในความดี ความถูกต้อง ซึ่งจะเห็นได้จากของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 “แม่งโคตรเสเพลเลยครับ แบบว่าอดีตมันเป็นอย่างที่แบบว่าปวดร้าวมาก หลายอย่างในอดีตมันเป็นสิ่งที่ไม่ดีอะครับ อดีตที่มองไปแล้วเราไม่ยอมมอง ทุกคนไม่ยอมจำ ไม่รู้ละ ผมไม่ยอมจำอดีตของผมเลย ไม่เคยคิดเลยว่าตัวเองไปทำอย่างนั้นมาครับ” และจากต้องการดำเนินชีวิตไปในแนวทางที่ดี ที่ถูกต้อง ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 “ก็ติดคุกนะพี่ อนาคตก็ตายดี คุณเหมือนกันนี่ ผมว่าการเรียนแล้วก็ทำงานมันโอเคกว่านะ มันดีสุดแล้วอะ คำยากก็ติดคุกอะพี่ มันก็เข้าคุก ออก เข้าคุก อยู่อย่างนั้นนะ มันก็ไม่ไปไหนอะพี่ ออกมามันก็ไม่มึงงานทำใครจะไปรับ ค่ายา มันไม่เวิร์คพี่ ผมต้องเลือกทางที่ดีที่สุด”

นอกจากนั้นผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง (Reality Therapy) ของ Glasser (1969) เนื่องจากทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความจริงจะช่วยให้บุคคลที่มีเอกลักษณ์ล้มเหลวไปสู่การเป็นบุคคลที่มีเอกลักษณ์แห่งความสำเร็จ โดยเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของบุคคล คือ รู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลอันเป็นที่รัก และมีคุณค่ากับคนสำคัญของตนเอง มักส่งผลให้บุคคลมีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีความเข้มแข็งและมั่นใจ กล้าเผชิญกับความจริงของชีวิต ดังนั้นเมื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงความรักและคุณค่าของตนเองแล้ว จึงทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึกละเอียดใจในสิ่งที่ตนเองเคยทำในอดีตและไม่อยากจะทำสิ่งเหล่านี้อีกต่อไป

3. การพัฒนาทักษะเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น

เมื่อเยาวชนอยากเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้เยาวชนพัฒนาทักษะต่างๆในชีวิตของตนเอง ซึ่งจากผลการวิจัยได้พบว่า

(1) เยาวชนคิดทบทวนถึงพฤติกรรมของตนเอง โดยเยาวชนนำเหตุการณ์ต่างๆในชีวิตมาคิดทบทวนกับตนเองว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาตนเองไปในแนวทางที่ดีและสิ่งใดที่ทำให้ชีวิตของตนเองเกิดความผิดพลาด จึงทำให้เยาวชนได้ใคร่ครวญและเกิดความเข้าใจว่าควรเพิ่มและลดสิ่งใดเพื่อให้ชีวิตของตนเองเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดีขึ้น

(2) เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเอง ทั้งการหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากสิ่งที่มีแนวโน้มที่ทำให้ตนเองเกิดปัญหา

(3) เยาวชนเพิ่มการทำพฤติกรรมและปรับเปลี่ยนวิธีการคิดให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

(4) เยาวชนมีความอดทนไม่หวั่นไหวต่อปัญหาหรืออุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้น

จากผลการวิจัยทั้ง 4 ข้อนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดความสามารถในการฟื้นพลังของ Grotberg (1995) ในด้านการมีทักษะทางสังคม (I can) ที่กล่าวว่าบุคคลจะมีทักษะความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยบุคคลสามารถประเมินสภาพของปัญหาได้ ขอบเขตของปัญหาที่ตนเองเผชิญอยู่ ว่าสิ่งใดทำให้เกิดปัญหาเห็นได้จากการคำบรรยายของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “ก็จากที่เคยไม่เอาอะไรเลยอะพี จากที่เกเร จากที่เอาแต่เพื่อน ไม่สนใจพ่อแม่อะไรอย่างเงี้ย พอมาถึงจุดๆหนึ่ง จุดที่ว่าอิมตัวแล้วก็เลยหันกลับมาคิดกับตัวเองครับ ว่าเรารู้สึกว่าทำแบบนี้มันไม่ดี ต้องทำแบบนี้มันถึงจะดีขึ้น ก็เลยปรับตัวเองให้ดีขึ้น ก็พยายามปรับให้มันดีขึ้นเรื่อยๆ”

บุคคลมีความสามารถในการเลือกทางออกของปัญหา โดยมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะเห็นได้จากคำบรรยายของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 ที่กล่าวว่า “ก็พยายามอย่าไปมองใคร อะไรเงี้ย คือมองก็แค่มองผ่านๆ ไม่ต้องไปจ้องเหมือนเวลาตอนที่เราไม่มีคดี ก็คือมองให้แค่ว่า อ้อ คนนี้นะ อะไรอย่างเงี้ย ก็ปกติครับ ก็คือถ้ามองก็แค่มองแป็บเดียว แต่ก็ไม่ค่อยมีอะไร” จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าเยาวชนรับรู้ว่าการกระทำที่นำไปสู่การเกิดปัญหา คือ การจ้องหน้า ซึ่งเยาวชนแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของตนเองอย่างสร้างสรรค์

นอกจากนี้บุคคลมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และแรงผลักดันต่างๆได้ โดยบุคคลรับรู้ความรู้สึกของตนเอง สามารถบอกความรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้ และบุคคลไม่ทำร้ายความรู้สึกของบุคคลอื่นๆและของตนเอง นอกจากนั้นบุคคลสามารถควบคุมแรงกระตุ้นที่จะทำลายสิ่งของหรือสิ่งที่เป็นอันตราย ความรุนแรงกับตนเองและผู้อื่นได้ ซึ่งจะเห็นได้จากคำบรรยายของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 “(แสดงตอนที่กำลังโกรธ) เอาแล้วเงะ ไอนี้เอาสักทีมัยเนี่ย พุบ!! อยู่ดีๆเหมือนมีอะไรมาพุ่งเข้ามาในสมอง คำพูด คำพูดสอนเราอะ เข้ามาในสมอง แล้วเราคิด เอ้อ ใจเย็น

นับหนึ่ง สอง เรานับหนึ่งถึงสิบ เราก็ตอบไปว่า เปล่าไม่มีอะไรครับพี่ เราก็คุยกับ คือปฏิเสธรแบบนี้ แต่ส่วนมากทุกวันนี้ผมก็ไม่มีไรแล้ว เหมือนเป็นคนดี ๆ แบบไม่มีอะไรเหมือนแต่ก่อน”

ประเด็นนี้ยังมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง (Reality Therapy) ของ Glasser (1969) ที่กล่าวว่าบุคคลที่มีเอกลักษณ์แห่งความสำเร็จจะมีลักษณะพฤติกรรมที่ประเมินพฤติกรรมของตนเองได้ คือ บุคคลตระหนักรู้ถึงพฤติกรรมที่ตนเองกระทำว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความล้มเหลว สิ่งใดที่กระทำแล้วเกิดประโยชน์แก่ตนเอง ซึ่งเขาจะประเมินความพอใจหรือไม่พอใจในพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็แรงผลักดันให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่แนวทางที่เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ คือ ตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการกำกับตนเอง (self-regulation) กล่าวว่าเมื่อบุคคลมีแรงจูงใจที่มั่นคงว่าอยากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง จะส่งผลให้บุคคลคอยสังเกตพฤติกรรมของตนเอง มักจะตัดสินใจว่าสิ่งที่ตนเองทำนั้นดีหรือไม่ดีตามมาตรฐานภายในใจของบุคคล

จากการที่เยาวชนได้พัฒนาทักษะต่างๆไปในแนวทางที่ดีขึ้นแล้ว จึงส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรม ความคิด และการจัดการชีวิตของตนเองไปในที่ที่เหมาะสม ที่จะไม่นำไปสู่การกระทำผิดซ้ำอีก และส่งผลให้เยาวชนพัฒนาชีวิตของตนเองไปในแนวทางที่ดียิ่งขึ้น

ช่วงที่ 2 ช่วงชีวิตที่เยาวชนพัฒนาตนเองไปในแนวทางที่ดียิ่งขึ้น เป็นช่วงที่ 3 สิ่งช่วยส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนาตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้น โดยรายละเอียดดังนี้

1. การช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้าง

เมื่อเยาวชนมีพฤติกรรม ความคิด และการจัดการชีวิตของตนเองไปในทางที่เหมาะสมแล้ว ส่งผลให้คนรอบข้างมีมุมมองที่ดีต่อเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่และคนในชุมชนที่ชื่นชมเยาวชนว่าสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่เหมาะสมได้ จนยอมรับว่าเยาวชนเป็นเด็กดีของสังคม จึงทำให้พ่อแม่ของเยาวชนเต็มใจที่จะช่วยเหลือเยาวชน

การที่คนรอบข้างมีมุมมองที่ดีต่อเยาวชนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เยาวชนผ่านพ้นภาวะของการกระทำผิดไปได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดความสามารถในการฟื้นพลัง ด้านปัจจัยแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) ของ Grotberg (1995) ได้กล่าวว่าการที่บุคคลใกล้ชิดกล่าวคำชื่นชม เมื่อบุคคลทำพฤติกรรมที่ดีหรือทำตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆไปได้ ซึ่งจะเห็นได้จากคำบรรยายของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 ที่บรรยายถึงพ่อแม่ที่ชื่นชมตนเองเมื่อมีพฤติกรรมที่เหมาะสม “ผมมีตั้งค์เก็บแล้ว ผมก็ให้พ่อแม่แม่บ้างดีกว่า พ่อแม่ก็ชมครับ “เปลี่ยนเป็นคนนี้นะลูก ตั้งใจนะ”” และคำบรรยายถึงคนใน

ชุมชนที่ชื่นชมในการเปลี่ยนแปลงไปของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 “ก็แต่ก่อนก็ เห็น ไม่มีใครอยากจะคุยด้วย เดียวนี้ก็มีแต่คนคุยด้วย เขาบอกว่าเด็กมันดี มันเลิกกันได้ เมื่อก่อนนี้ไม่ค่อยได้คุย เขาทำท่ารังเกียจด้วย เดียวนี้ก็ เขาก็ยิ้ม มีอะไรเขาก็ทัก อย่างร้านค้าเนี่ยเขาก็ชม บอกว่ามันดีนะมันเลิกกันได้”

นอกจากนั้นพ่อแม่ของเยาวชนเต็มใจที่จะช่วยเหลือเยาวชน เมื่อเยาวชนต้องการการช่วยเหลือ ซึ่งมีความสอดคล้องกับด้านแหล่งสนับสนุนและทรัพยากรภายนอก (I have) ที่กล่าวว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่นหรือผู้ใหญ่ โดยเฉพาะพ่อแม่มีการสนับสนุนให้เด็กทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง เป็นอิสระ และยังขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ได้เมื่อมีความจำเป็น ซึ่งเห็นภาพชัดเจนจากคำบรรยายของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 ที่ได้บรรยายการสนับสนุนจากแม่ของตนเอง “เขา(แม่)ก็เป็นห่วงเรานะ เขาก็บอก ไม่มีเงิน เราก็ก้มเขาได้นะ แต่ก็ไม่ค่อยยิ้มครับ ใช่ แต่เดี๋ยวนี้เขามีอะไร มีตั้งคัมมัย ไม่มี ยิ้มแม่ได้ แม่นี่ไว้ใจยิ่งกว่าพี่ผมแล้ว”

นอกจากนี้ประเด็นนี้ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) ของ Bandura (1989) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลรับรู้ว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการไปถึงเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ได้นั้น การใช้คำพูดชักจูง (verbal persuasion) ชื่นชมในสิ่งที่บุคคลได้ลงมือทำ ก็เป็นสิ่งที่ค่อยๆสร้างความเชื่อให้กับบุคคลรับรู้ว่าจะตนเองเป็นบุคคลที่มีความสามารถอย่างค่อยเป็นค่อยไป

2. เกิดความรู้สึกดีขึ้นในชีวิต

เมื่อบุคคลรอบข้างมีมุมมองทางบวกและยอมรับเยาวชนมากขึ้น ส่งผลให้เยาวชนเกิดความรู้สึกดีๆขึ้นในจิตใจ

- (1) เยาวชนรู้สึกภูมิใจในตนเอง ไม่ว่าจะจะเป็นความสามารถของตนเองและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น
- (2) เยาวชนมั่นใจในการเป็นตนเอง เมื่อเยาวชนรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเอง และตนเองสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีได้บ่อยครั้ง ส่งผลให้เยาวชนรับรู้ว่าคุณลักษณะของตนเองเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ซึ่งทำให้เยาวชนมั่นใจกับการเป็นตนเอง และมั่นใจในความสามารถของตนเอง
- (3) เยาวชนอยากทำสิ่งที่ดีๆไปสู่เป้าหมายที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลตั้งไว้ ไม่ว่าจะเป็นการทำสิ่งต่างให้เต็มความสามารถของตนเอง หรือการอยากให้ออนาคตของตนเองและของครอบครัวเป็นอนาคตที่ดี
- (4) เยาวชนรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และเยาวชนอยากช่วยเหลือผู้อื่น

การเกิดความรู้สึกดีขึ้นในชีวิตของเยาวชนนั้น ช่วยทำให้เยาวชนมีกำลังใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง ด้านจิตใจที่เข้มแข็ง (I am) ของ Grotberg (1995) ที่กล่าวว่าบุคคลที่รู้สึกภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง รับรู้ว่าเป็นคนสำคัญและภูมิใจกับการเป็นตนเอง กับสิ่งที่ตนเองได้กระทำอย่างประสบความสำเร็จ จะส่งผลให้บุคคลจะมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เขาอยู่ได้กับการเผชิญปัญหา จะเห็นได้จากข้อความของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 “ผมก็คิดทบทวนนะหลังจากเลิกเล่นยามา เออ ไม่เล่น ไม่เล่นมันก็อยู่ได้นี่หว่า มีความสุขด้วย... ชีวิตเราดีขึ้นกว่าเดิม”

จากผลการวิจัยเยาวชนรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและอยากช่วยเหลือผู้อื่น สอดคล้องกับด้านการมีจิตใจที่เข้มแข็ง (I am) คือ บุคคลที่ได้รับความคิดเห็นและความรัก ส่งผลให้บุคคลต้องการช่วยเหลือผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น ซึ่งจะเห็นได้จากข้อความของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 “เริ่มยังง้ออะพี่ รู้สึกเป็นห่วงคนอื่น คอยตักเตือนเพื่อนที่ทำผิดอะไรอย่างเงี้ยครับ” สิ่งเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างให้เยาวชนมีพลังภายในที่สามารถผ่านพ้นสถานการณ์ที่ทุกข์ยากลำบากได้

นอกจากนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-regulation) ของ Bandura (1989) คือ การมีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery experiences) เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากสิ่งนี้เป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งความสำเร็จนี้ทำให้บุคคลเพิ่มความสามารถของตนเองไปเรื่อยๆ บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถทำได้ ดังนั้นอยากพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น บุคคลจะไม่ยอมแพ้สิ่งใดง่ายๆ บุคคลจะพยายามทำงานต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะเกิดผลดีมากยิ่งขึ้นหากได้ทำคู่กับการใช้คำพูดชักจูง

3. การพัฒนาทักษะเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น

เมื่อเยาวชนเกิดความรู้สึกดีขึ้นในชีวิต ส่งผลให้เยาวชนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองและพัฒนาทักษะให้อยู่กับบุคคลรอบข้างได้อย่างสงบสุขและสอดคล้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลภายในครอบครัวและบุคคลในชุมชน

จากความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและพัฒนาทักษะในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น มีความสอดคล้องกับแนวคิดความสามารถในการฟื้นฟูพลัง ด้านการมีทักษะทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (I can) ของ Grothberg (1995) ที่กล่าวว่า บุคคลสามารถสร้างสัมพันธภาพที่จริงจัง เชื่อมั่นได้ สามารถหาบุคคลสำคัญได้เมื่อบุคคลมีปัญหาหรือไม่สบายใจ สามารถขอความช่วยเหลือ แบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้สึกกับคนสำคัญของตนเองได้ ซึ่งเห็นได้จากข้อความที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 “เปลี่ยนแปลงไปก็เยอะนะ คือแบบว่าจากที่เขา (พ่อแม่) เคยบ่นเรา ตอนนี่

ไม่พูดแล้ว ตอนนี้อยู่จากดี เข้าใจเรา ช่วยเรา ให้คำปรึกษาเราได้ เราก็คูยกับเขาได้ทุกอย่าง มีอะไรเราก็คูยตรงๆกับเขา อย่าไปปิดบังเขาเลย คูกันตรงๆซึ่งๆหน้าเนียแหละ มีเหตุผล เนีย”

รวมทั้งสามารถสำรวจทางต่างๆที่จะแก้ไขปัญหาของตนเองปัญหาระหว่างตนเองกับบุคคลอื่นได้ เห็นได้จากข้อความของเยาวชนผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 “คนรอบข้าง (ครอบครัว) ก็รู้สึกดีขึ้นครับ มีความสุขมากยิ่งขึ้น ถ้าเกิดเราทำตัวเราให้ดี เรามีความสุข คนอื่นก็มีความสุข ซึ่งมันเป็นการให้ในครอบครัวได้ด้วย ก็คือให้ความสุข คนอื่นไม่มีความทุกข์”

จากการพัฒนาทักษะต่างๆเหล่านี้ส่งผลให้เยาวชนอยู่ร่วมกับบุคคลรอบข้างได้อย่างสอดคล้องซึ่งบุคคลรอบข้างเหล่านี้จะเป็นแหล่งช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่เยาวชนเมื่อเยาวชนเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นทุกข์ ที่เป็นอุปสรรคในอนาคตต่อไป

จากการอภิปรายข้างต้นทำให้เข้าใจถึงลักษณะสำคัญทั้ง 3 สิ่งที่ช่วยให้เยาวชนมีความสามารถในการฟื้นพลัง จึงทำให้เยาวชนสามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆจนกระทั่งเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำและพัฒนาให้มีชีวิตของตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญในการฟื้นพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ คือ 1. การช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก 2. การเกิดความรู้สึกดีขึ้นในชีวิต และ 3. การพัฒนาทักษะเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครองของเยาวชนที่กระทำผิด

จากผลการวิจัยพบว่าเยาวชนผู้ให้ข้อมูลสามารถฟื้นพลังจนกระทั่งไม่กระทำผิดซ้ำ ส่วนสำคัญมาจากการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเข้ามาช่วยเหลือ ดูแล ติดตาม และให้แนวทางที่ถูกต้องด้วยความรักและความหวังดีต่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูล ส่งผลให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อพ่อแม่และผู้ปกครอง สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองไม่ให้กระทำผิดซ้ำและพัฒนาพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้นไปเรื่อยๆ ดังนั้นผู้วิจัยสนับสนุนให้พ่อแม่และผู้ปกครองของเยาวชนที่กระทำผิดเข้ามาดูแลเยาวชน โดยเริ่มต้นจากพ่อแม่และผู้ปกครองปรับเปลี่ยนทัศนคติและท่าทีในการอยู่กับเยาวชน คือ พ่อแม่และผู้ปกครองของเยาวชนที่กระทำผิด ควรมีทัศนคติที่เชื่อว่าความรักและความพยายามช่วยเหลือของตนเองนั้นสามารถที่จะช่วยให้เยาวชนไม่กระทำผิดได้ และพ่อแม่ ผู้ปกครองต้องมีความเชื่อว่าเยาวชนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองเป็นเยาวชนที่ดีของสังคมได้ จากนั้นพ่อแม่และผู้ปกครองควรเข้ามาเป็นหลักในการให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องของเยาวชน โดยพ่อแม่ควรสอนให้เยาวชนทำในสิ่งที่ดี เลิกทำในสิ่งที่ไม่ดี และสอนให้มีการคิดที่เหมาะสม ซึ่งต้องมีรากฐานจากความรัก ความหวังดีที่มีต่อ

เยาวชน ซึ่งสามารถแสดงออกได้ในระหว่างการสอน เช่น พ่อแม่ควรบอกถึงความรักและความห่วงใยที่มีต่อเยาวชน การบอกว่าพฤติกรรมของเยาวชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้พ่อแม่มีความสุขได้ และบอกถึงความคาดหวังของพ่อแม่ว่าอยากให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่ดี จากนั้นตั้งกฎเกณฑ์ให้เยาวชนปฏิบัติตาม ซึ่งต้องมีความจริงจังต่อกฎเกณฑ์และคอยชื่นชม ให้กำลังใจกับเยาวชนว่าสามารถทำพฤติกรรมที่ดีได้ หรือคอยตักเตือนเยาวชนเมื่อทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นอกจากนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครองควรติดตามพฤติกรรมของเยาวชนว่าขณะนี้เป็นอย่างไรมาก่อนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปหรือไม่ โดยคอยสอบถามถึงการกระทำ กิจกรรม และสถานที่ที่เยาวชนไปในแต่ละวัน นอกจากพ่อแม่และผู้ปกครองจะช่วยดูแลไม่ให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเช่นเดิมแล้ว พ่อแม่และผู้ปกครองควรส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนหนังสือหรือทำงานที่มีความเหมาะสมกับความสามารถของเยาวชน เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสทำสิ่งที่ดี ๆ จนสามารถพัฒนาชีวิตของตนเองให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกระบวนการยุติธรรมสำหรับการดูแลเยาวชนที่กระทำผิด

จากผลการวิจัยพบว่าเยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีความสามารถในการฟื้นฟูพลังจนกระทั่งไม่กระทำผิดซ้ำ ส่วนหนึ่งมาจากการที่ศาลเยาวชนและครอบครัวได้ให้โอกาสเยาวชนผู้ให้ข้อมูลออกไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เป็นเยาวชนที่ดีภายในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ แต่เยาวชนต้องทำตามเงื่อนไขคุมประพฤติที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 138 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นมาตรการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนโดยไม่กักขังหรือคุมขัง แต่มีเงื่อนไขคุมประพฤติ และจากผลการวิจัยจะเห็นว่าเยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกซาบซึ้งในโอกาสและรับรู้ชีวิตของตนเองยังมีคุณค่าที่จะทำสิ่งที่ดี ๆ ต่อสังคมนี้ จึงส่งผลให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรู้สึกอยากจะทำสิ่งที่ดี ๆ และไม่อยากทำสิ่งที่ไม่ดี เพื่อตอบแทนโอกาสที่ตนเองได้รับมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่ามาตรา 138 สามารถดูแลเด็กและเยาวชนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่เหมาะสมและเป็นพลเมืองดีต่อสังคมได้

3. ข้อเสนอแนะสำหรับนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ดูแลเยาวชนกระทำผิด

จากผลการวิจัยพบว่าเมื่อเยาวชนผู้ให้ข้อมูลอยากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีความเหมาะสมขึ้นนั้นมาจากการที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อพ่อแม่ ท่านผู้พิพากษา และท่านผู้พิพากษาสมทบ จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกอยากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง เพื่อตอบแทนบุคคลรอบข้างที่ให้โอกาสและให้ความรักแก่ตนเอง จึงทำให้เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมีเป้าหมายในชีวิตว่าจะปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมของตนเองไปในแนวทางที่ดี และนำไปสู่การอดทนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในแนวทางที่เหมาะสมขึ้น ซึ่งส่งผลให้เยาวชนเกิดความรู้สึกดีต่อตนเองเพิ่มขึ้น ดังนั้นสำหรับการดูแลเยาวชนที่กระทำผิดนี้ สิ่งที่สำคัญคือ

การทำให้เยาวชนได้สัมผัสถึงเป้าหมายในชีวิตของตนเองที่อยากทำเพื่อได้รับการยอมรับและการเห็นคุณค่าจากใครคนหนึ่ง และนำไปสู่การทำพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง ดังนั้น นักจิตวิทยาการปรึกษาที่ดูแลเยาวชนที่กระทำผิดนี้ควรใช้ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง (Reality Therapy) เป็นฐานในการดูแลเยาวชนกลุ่มดังกล่าว เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่ช่วยให้บุคคลที่มีปัญหาได้ค้นหาว่าสิ่งที่เป็นความต้องการตนเองนั้นคือสิ่งใด ซึ่งความต้องการของคนส่วนใหญ่มักต้องการความรักและการยอมรับ เมื่อเยาวชนได้รับรู้แล้วส่งผลให้เยาวชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยนักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถที่จะให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งแบบรายบุคคลและกลุ่มการปรึกษาให้แก่เยาวชนกลุ่มนี้ ซึ่งมีพื้นฐาน คือ ช่วยให้เยาวชนเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าและความหมายภายในตนเอง โดยวิธีการ คือ นักจิตวิทยาการปรึกษาเอื้อให้เยาวชนได้สัมผัสถึงความต้องการในชีวิตของตนเอง (การได้รับความรักหรือการได้รับการยอมรับจากบุคคลที่สำคัญ) จากนั้นนักจิตวิทยาการปรึกษาชวนให้เยาวชนได้ทบทวนว่าตนเองได้ทำพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของตนเองแล้วหรือไม่ ซึ่งในช่วงเวลานี้เป็นเวลาที่นักจิตวิทยาการปรึกษากับเยาวชนจะร่วมกันคิดว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมสำหรับการตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง จากนั้นจะสนับสนุนให้เยาวชนได้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และคอยช่วยเหลือเยาวชนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง จนกว่าเยาวชนจะประสบความสำเร็จในพฤติกรรมหนึ่งๆและมีความมั่นใจในพฤติกรรมใหม่ของตนเอง

ผู้วิจัยสนับสนุนให้นักจิตวิทยาการปรึกษาทำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้กับกลุ่มเยาวชนกลุ่มนี้ เพราะจากผลการวิจัยพบว่าในช่วงที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลกระทำผิดนั้น เยาวชนผู้ให้ข้อมูลมักจะทำตามเพื่อนในกลุ่มของตนเอง และจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเมื่อกลุ่มเพื่อนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองไปในแนวทางที่ดีขึ้น ดังนั้นหากนักจิตวิทยาการปรึกษาเข้าไปช่วยทำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้กับกลุ่มเยาวชนกลุ่มนี้ ก็สามารถช่วยเหลือเยาวชนได้และช่วยลดปัจจัยเสี่ยงจากการถูกชักจูงจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งลักษณะของกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจะเน้นการให้เยาวชนได้ทบทวนถึงคุณค่าของตนเอง ได้ร่วมกันบอกความต้องการในชีวิตของตนเอง ทบทวนว่าพฤติกรรมที่ผ่านมาของกลุ่มช่วยตอบสนองถึงความต้องการหรือไม่ และคอยเอื้อให้กลุ่มเยาวชนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีความเหมาะสม และให้กลุ่มเยาวชนได้ให้กำลังใจและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจจะทำออกมาในลักษณะการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่สามารถสื่อให้เยาวชนได้ทบทวนกับตนเองในข้างต้น โดยการทำกลุ่มการปรึกษาสามารถจัดได้ตั้งแต่ช่วงก่อนที่เยาวชนจะกระทำผิดร้ายแรง ซึ่งอาจจะเริ่มจัดในช่วงที่เยาวชนยังไม่ออกจากโรงเรียนหรือจัดให้กับกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในชุมชนที่มีลักษณะพฤติกรรมที่ไม่ค่อยเหมาะสม ไม่รับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง สร้างความเดือดร้อนต่อชุมชน ซึ่งหากนักจิตวิทยาการปรึกษาได้เข้ามาทำกลุ่มการปรึกษาลักษณะดังกล่าวก็

อาจจะส่งผลให้กลุ่มเยาวชนเห็นคุณค่าในตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีได้ ถือว่าเป็นการลดการกระทำผิดในเยาวชนลงได้ ดังนั้นจากการป้องกันการกระทำผิดในเยาวชนข้างต้นจะเห็นว่าในการป้องกันไม่ให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่นำไปสู่การกระทำผิดนั้น ต้องร่วมมือกันระหว่าง พ่อแม่ของเยาวชน คนในชุมชนที่เยาวชนอาศัยอยู่ คุณครู และนักจิตวิทยา จึงจะสามารถลดการกระทำผิดของเยาวชนลงได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาวิจัยในระยะยาว เนื่องจากในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลนั้นเป็นช่วงเวลาที่เยาวชนผู้ให้ข้อมูลได้เริ่มต้นปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งได้ทำความเข้าใจในประสบการณ์ในช่วงเริ่มต้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยในระยะยาว เพื่อได้ทำความเข้าใจในประสบการณ์ของเยาวชน ตั้งแต่เริ่มต้นจนศึกษาต่อไปในระยะยาว ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงช่วงเวลาเริ่มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจนกระทั่งช่วงเวลาของการเติบโต
2. ผู้วิจัยสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยกลุ่มเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำที่อยู่ในมาตรา 138 ว่าเยาวชนกลุ่มดังกล่าวมีประสบการณ์ทางจิตใจเป็นอย่างไร มีประเด็นใดบ้างที่ส่งผลให้กระทำผิดซ้ำ เพื่อทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดูแลเยาวชนในศาลเยาวชนและครอบครัวมีความเข้าใจจุดแข็งและข้อจำกัดของการดูแลโดยใช้มาตรา 138 อย่างครอบคลุม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤต จิรภาสพงศา. (2525). แนวทางในการนำมาตรการแก้ไขฟันผุผู้กระทำความผิดในชุมชนมาใช้กับการกระทำความผิดโดยเด็กในประเทศไทย วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชาย โพธิ์สิตา. (2549). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. (2550). จิตวิทยาวัยรุ่น. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะณัฐ แยม์สรวล. (2553). ประสบการณ์การกระทำผิดซ้ำของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน:การศึกษารายกรณี วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศาลยุติธรรม. (2555). คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์ให้คำปรึกษา แนะนำและประสานการประชุมเพื่อแก้ไข บำบัดฟื้นฟูเด็ก เยาวชนและครอบครัว. ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบุรี.
- ศิริเพิ่ม เชาว์ศิลป์. (2546). การวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบทดสอบบุคลิกภาพการปรับตัวเพื่อรู้ ความเป็นเลิศ. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันวิจัยรพพัฒนาศักดิ์. (2552). โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง การจำแนก แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และติดตามเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม. กรุงเทพฯ: โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง การจำแนก แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และติดตามเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชาติ. (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์. (2551). หนังสือกระบวนการทัศนใหม่ เพื่อการพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพเด็กเยาวชนและครอบครัวของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร. ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง.
- ส่วนบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์. (2554). พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553. ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนนทบุรี.

- สุภัทรา ปกาสิทธิ์. (2551). การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลครอบครัวและสังคมของวัยรุ่นชาย ที่กระทำผิดครั้งแรก วัยรุ่นชายที่กระทำผิดซ้ำ และวัยรุ่นชายทั่วไป. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2557). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาวดี ดิสโร. (2551). ผลของกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธต่อความสามารถในการฟื้นฟูพลังของนักศึกษามหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bandura, A. (1989). Social cognitive theory. *Annals of Child Development*, 6, 1-60.
- Beardslee, W. R., & Podorefsky, D. (1988). A lthough. *Am J Psychiatry*, 1(45), 63.
- Cowen, E. L., & Work, W. C. (1988). Resilient children, psychological wellness, and primary prevention. *American Journal of Community Psychology*, 16(4), 591-607.
- Erikson, E. H. (1968). Identity: Youth and crisis (No. 7). *WW Norton & Company*.
- Fergus, S., & Zimmerman, M. A. (2005). Adolescent resilience: A framework for understanding healthy development in the face of risk. *Annu. Rev. Public Health*, 26, 399-419.
- Flach, F. F. (1980). Psychobiologic resilience, psychotherapy, and the creative process. *Comprehensive Psychiatry*, 21(6), 510-518.
- Garnezy, N. (1985). Stress-resistant children: The search for protective factors. *Recent research in developmental psychopathology*, 4, 213-233.
- Garnezy, N. (1993). Children in poverty: Resilience despite risk. *Psychiatry*, 56(1), 127-136.
- Glasser, W. (1969). Schools without failure. *New York : Harper & Row*.
- Grigorenko, E. (2012). *Handbook of juvenile forensic psychology and psychiatry*: Springer Science & Business Media.
- Grotberg, E. H. (1995). *A guide to promoting resilience in children: Strengthening the human spirit*: Bernard Van Leer Foundation The Hague, The Netherlands.
- Hall, G. (1904). Adolescence (Vol. 1&2). *Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall*.

- Harper, D., & Thompson, A. R. (2012). *Qualitative research methods in mental health and psychotherapy*. UK: John Wiley&Sons,Ltd. .
- Hawkins, J. D., Herrenkohl, T. I., Farrington, D. P., Brewer, D., Catalano, R. F., Harachi, T. W., & Cothorn, L. (2000). Predictors of Youth Violence. *Juvenile Justice Bulletin*.
- Hechtman, L. (1991). Resilience and vulnerability in long term outcome of attention deficit hyperactive disorder. *The Canadian Journal of Psychiatry/La Revue Canadienne de Psychiatrie*.
- Henggeler, S. W., Cunningham, P. B., Pickrel, S. G., Schoenwald, S. K., & Brondino, M. J. (1996). Multisystemic therapy: An effective violence prevention approach for serious juvenile offenders. *Journal of adolescence*, 19(1), 47-61.
- Hiew, C. C., Mori, T., Shimizu, M., & Tominaga, M. (2000). Measurement of resilience development: Preliminary results with a State-Trait resilience inventory. *Journal of Learning and Curriculum Development*, 1, 111-117.
- Hurlock, E. B. (1973). *Adolescent development* (4th ed). *New York: McGrawHill*.
- Jacelon, C. S. (1997). The trait and process of resilience. *Journal of advanced nursing*, 25(1), 123-129.
- Kohlberg, L. (1971). Stages of moral development. *Moral education*, 23-92.
- Lipsey, M. W., Wilson, D. B., & Cothorn, L. (2000). Effective intervention for serious juvenile offenders (Juvenile Justice Bulletin). *Washington, DC: US Department of Justice, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention*.
- Miller, T. W. (1988). Advances in understanding the impact of stressful life events on health. *Psychiatric Services*, 39(6), 615-622.
- Mulholland, D. J., Watt, N. F., Philpott, A., & Sarlin, N. (1991). Academic performance in children of divorce: Psychological resilience and vulnerability. *Psychiatry*, 54(3), 268-280.
- Nicolson, D., & Ayers, H. . (2012). *Adolescent problems*. *Routledge*.
- Nintachan, P. (2008). Resilience and risk-taking behavior among Thai adolescents living in Bangkok, Thailand.

- Patterson, M. E., & Williams, D. R. (2002). *Collecting and Analyzing Qualitative Data : Hermeneutic Principles, Methods and Case Examples*. United States of America: Sagamore.
- Reid, K., Flowers, P., & Larkin, M. (2005). Exploring lived experience: An introduction to interpretative Phenomenological Analysis. *The Psychologist*, 18, 20-23.
- Rutter, M. (1987). Psychosocial resilience and protective mechanisms. *American journal of orthopsychiatry*, 57(3), 316.
- Sanders, J., Munford, R., Thimasarn-Anwar, T., Liebenberg, L., & Ungar, M. (2015). The role of positive youth development practices in building resilience and enhancing wellbeing for at-risk youth. *Child abuse & neglect*, 42, 40-53.
- Smith, J., Flowers, P., & Larkin, M. (2009). *Interpretative Phenomenological Analysis: Theory. Method and Research* London: Sage.
- Smith, J. A. (2015). *Qualitative psychology: A practical guide to research methods*: Sage.
- Smokowski, P. R., Reynolds, A. J., & Bezruczko, N. (2000). Resilience and protective factors in adolescence: An autobiographical perspective from disadvantaged youth. *Journal of school psychology*, 37(4), 425-448.
- Spielberger, C. D. (1983). Manual for the State-Trait Anxiety Inventory STAI (form Y)(" self-evaluation questionnaire"). มหาวิทยาลัย
- Wagnild, G., & Young, H. (1993). Development and psychometric. *Journal of nursing measurement*, 1(2), 165-178.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

AF 01-12

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
254 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 2 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์/โทรสาร: 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 216/2558

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 143.1/58 : ประสบการณ์ด้านจิตใจในการฟื้นฟูพลังของเยาวชนที่ไม่กระทำผิดซ้ำ
ผู้วิจัยหลัก : นางสาวพิริยา ยंत्रรอด
หน่วยงาน : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม.....
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทักสินประดิษฐ)
ประธาน

ลงนาม.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์)
กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 26 พฤศจิกายน 2558

วันหมดอายุ : 25 พฤศจิกายน 2559

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

เลขที่โครงการวิจัย..... 143.1/58
วันที่รับรอง..... 26 พ.ย. 2558
วันหมดอายุ..... 25 พ.ย. 2559

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการพิจารณาจริยธรรม หากดำเนินการเป็นข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หรือเหตุร้ายในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมรับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งมอบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ภาคผนวก ข

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผู้ให้ข้อมูล/ ลำดับข้อมูล	บทสัมภาษณ์	การถอดรหัสเชิงตีความ (core idea)	การถอดรหัสแนว ปรากฏการณ์วิทยา (phenomenological coding)	ประเด็นหลัก (Theme)
<p>รายที่ 5 บรรทัด 300.2</p>	<p>บทสัมภาษณ์</p> <p>“ก็คือตอนนั้นมันไม่ได้คิดถึงเรื่อง ทหารเรื่องหรือว่าไปหาเรื่องไปแต่ใครไปหาใครแล้วครับ คือตอนนั้นผมคิดอย่างเดียว ทาตั้งค์อย่างเดียว ทาตั้งค์อย่างเดียว ทำงานให้ตัวเองร่ายก่อนเกณฑ์ทหาร ไร่เจี่ยครับ มันจะได้สบาย เวลาถ้าเกิดเราโดนเกณฑ์ทหาร แฟน ลูกเราจะได้สบาย จะได้ไม่ต้องมางัดหางตั้งค์เอง อะอย่างเจี่ยครับ”</p>	<p>แรงจูงใจที่ทำให้ยื่นทำงานหาเงิน ไม่ไปหาเรื่อง คือ อยากให้ลูก เหมีย อยู่อย่างสบาย ในวันที่ไม่มีตนเอง</p>	<p>ทำในสิ่งที่ มีประโยชน์และหลีกเลี่ยงสิ่งไม่มีประโยชน์ต่อเป้าหมาย เพื่อให้ภรรยาและลูกอยู่อย่างสบาย</p>	<p>ประเด็นหลักที่ 2 2.3.3 อ ยาก ทำ ให้บุคคลรอบข้างของตนมีชีวิตในอนาคตที่ดี</p>
<p>รายที่ 4 บรรทัด 302.304</p>	<p>มันมี มันมีนะพี่ "เออ อีกหนอยเออะว่า เออ เดียวค่อยกลับดีกว่า" ช่วงแรกๆผมก็ "เฮ้ย ค่อยดีกว่า" แต่พอมาช่วงหลังๆผมก็เริ่มคิดว่า "ไม่ได้ เราต้องเด็ดขาดกับชีวิตแล้ว ถ้ายังต่อไปแบบนี้เรื่อยๆมันก็เหมือนเดิม มันก็เดินกลับไปเหมือนเดิม เดินกลับไปเข้ากองเหมือนเดิม ไม่เอาอะ ต้องเด็ดขาด ต้องตัดสินใจให้เด็ดขาดว่าจะทำตัวก็ต้องทำตัวให้ได้"</p>	<p>แนวแผนกับการทำตามระเบียบเวลาที่กำหนดไว้ เพราะไม่อยากกลับไปวนเวียนกับปัญหาเหมือนเมื่อก่อน</p>	<p>ปรับเปลี่ยนตนเองไปเป็นคนที่มีมั่นคงกับการมีวินัยตรงต่อเวลา เพราะไม่ยอมให้ชีวิตกลับไปมีพฤติกรรมที่ไม่ดีเหมือนเดิม</p>	<p>ประเด็นหลักที่ 3 3.3 ก า ร อ ด ท น ไม่ หนีในหวาดต่อปัญหา</p>

ภาคผนวก ค

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Theme	Sub Theme	Category	Sub category	JhbRef	Theme Name	จำนวนรหัสข้อมูล						
						ID01	ID02	ID03	ID04	ID05	ID06	ID07
1	0	0	0	1.0.0.0	ภาวะมีดมเป็นช่วงกระทำผิด	0	0	0	0	0	0	0
1	1	0	0	1.1.0.0	การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม							
1	1	1	0	1.1.1.0	การทำตามความต้องการของตนเอง		4	4	7	3	5	1
1	1	2	0	1.1.2.0	การขาดระเบียบวินัย	1		2		1	3	2
1	1	3	0	1.1.3.0	มีพฤติกรรมทะเลาะเบาะแว้ง				3		3	3
1	2	0	0	1.2.0.0	การมีรูปแบบการคิดไม่เหมาะสม							
1	2	1	0	1.2.1.0	การคิดถึงความสุขเฉพาะหน้า			4	4			1
1	2	2	0	1.2.2.0	การไม่คิดว่าตนเองถูกจับหรือต่ำเกินไป	1		2	2			1
1	3	0	0	1.3.0.0	การมีมุมมองทางลบต่อตนเอง							
1	3	1	0	1.3.1.0	การรับรู้ตนเองทางลบ		2	1	1			3
1	3	2	0	1.3.2.0	การไม่เชื่อว่าตนเองจะเปลี่ยนแปลงได้	3	1					
1	3	3	0	1.3.3.0	มีมุมมองว่าสังคมไม่ยอมรับ	1	2				1	
1	4	0	0	1.4.0.0	สภาพแวดล้อมส่งผลต่อการทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม							
1	4	1	0	1.4.1.0	ครอบครัวไม่มีความจริงจังต่อกฎเกณฑ์			1	2	1		6
1	4	2	0	1.4.2.0	กลุ่มเพื่อนชักนำไปในทางที่ผิด		2			4		1
1	4	3	0	1.4.3.0	สภาพแวดล้อมชุมชนเอื้อให้ทำความผิด			1		3	1	
2	0	0	0	2.0.0.0	ปัจจัยชักนำให้เยาวชนกลับเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง	0	0	0	0	0	0	0
2	1	0	0	2.1.0.0	ปัจจัยภายนอกช่วยสนับสนุนให้เยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม							

Theme	Sub Theme	Category	Sub category	JibRef	Theme Name	จำนวนรหัสข้อมูล								
						ID01	ID02	ID03	ID04	ID05	ID06	ID07		
2	1	1	0	2.1.1.0	บุคคลรอบข้างให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องแก่เยาวชน									
2	1	1	1	2.1.1.1	สอนและคอยตั้งคำถามในสิ่งที่ทำ	16	2	14	10	7	4	2		
2	1	1	2	2.1.1.2	คอยติดตามพฤติกรรมที่เยาวชนได้กระทำลงไป		3	2	1	1	3	2		
2	1	1	3	2.1.1.3	ให้แนวทางที่จะทำให้ความเป็นอยู่ของเยาวชนดีขึ้น			1	4	2	4	3		
2	1	2	0	2.1.2.0	การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน		3			4	1	8		
2	2	0	0	2.2.0.0	การจุดประกายภายในตนเอง									
2	2	1	0	2.2.1.0	การรับรู้ถึงคุณค่าและความหมายในชีวิตของตนเอง									
2	2	1	1	2.2.1.1	ชีวิตยังมีคุณค่าเพราะได้รับโอกาส	3	2	3	6	2		4		
2	2	1	2	2.2.1.2	ชีวิตยังมีคุณค่าเพราะคนรอบข้างเห็นคุณค่าของตนเอง	7	7	2	3	1	1			
2	2	2	0	2.2.2.0	รู้สึกทงลบต่อการกระทำของตนเอง									
2	2	2	1	2.2.2.1	รู้สึกไม่ติดพฤติกรรมในอดีตของตนเอง	1	12	2	2		6			
2	2	2	2	2.2.2.2	รู้สึกไม่ชอบที่การกระทำของตนเองทำให้ครอบครัวเสียใจ	1	2	6			5	1		
2	2	3	0	2.2.3.0	กลัวผลลัพธ์ทางลบจะเกิดขึ้น									
2	2	3	1	2.2.3.1	กลัวถูกตำหนิตัว		3	11	3	7		9		
2	2	3	2	2.2.3.2	กลัวเพราะไม่อยากให้คนรอบข้างเดือดร้อน		6	6	3	12		1		
2	3	0	0	2.3.0.0	การมีความต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง									
2	3	1	0	2.3.1.0	มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมาย	2	5	6	4		1	5		

Theme	Sub Theme	Category	Sub category	JibRef	Theme Name	จำนวนรหัสข้อมูล						
						ID01	ID02	ID03	ID04	ID05	ID06	ID07
2	3	2	0	2.3.2.0	ออกมีชีวิตในอนาคตที่ดี	2		1		3	1	7
2	3	3	0	2.3.3.0	ออกกักให้บุคคลรอบข้างมีชีวิตอนาคตที่ดี	6	2	14	6	8	1	2
3	0	0	0	3.0.0.0	การก้าวเข้ามาในเส้นทางแห่งแสงสว่าง	0	0	0	0	0	0	0
3	1	0	0	3.1.0.0	การคิดทบทวนถึงพฤติกรรมของตนเอง							
3	1	1	1	3.1.1.0	นำเหตุการณ์ที่บุคคลอื่นประสบมาคิดทบทวนกับตนเอง	1	4	1	2	1		4
3	1	2	0	3.1.2.0	นำเหตุการณ์ที่ตนเองประสบมาคิดทบทวนกับตนเอง	1	1	1	9		2	
3	1	3	0	3.1.3.0	นำคำสอนจากบุคคลต่างมาคิดทบทวนกับตนเอง	3		4				
3	2	0	0	3.2.0.0	การจัดการให้ตนเองเข้ามาสู่เส้นทางแห่งแสงสว่าง							
3	2	1	0	3.2.1.0	การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม							
3	2	1	1	3.2.1.1	ไม่เข้าไปยุ่งกับสิ่งที่ไม่ดีกฎหมาย		3	1	1		4	4
3	2	1	2	3.2.1.2	ออกห่างจากกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดี	8	2	4	5	1	1	3
3	2	1	3	3.2.1.3	ออกห่างจากสถานที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด			4	3	4	3	1
3	2	1	4	3.2.1.4	พยายามเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหาทะเลาะกัน		1	1		5	2	4
3	2	2	0	3.2.2.0	การทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น							
3	2	2	1	3.2.2.1	ทำงาน	6	3	4	3	6	4	8
3	2	2	2	3.2.2.2	เรียนหนังสือ			1	4			3
3	2	2	3	3.2.2.3	เลือกคบเพื่อนที่ดี	1			3		1	4
3	2	2	4	3.2.2.4	รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง		1	3	7	5	3	2
3	2	2	5	3.2.2.5	สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนรอบข้าง				2	1		
3	2	2	6	3.2.2.6	มีระเบียบวินัย		3		1	5	1	4

Theme	Sub Theme	Category	Sub category	IbRef	Theme Name	จำนวนรหัสข้อมูล						
						ID01	ID02	ID03	ID04	ID05	ID06	ID07
3	2	2	7	3.2.2.7	มีพฤติกรรมการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม		4		9	3	5	2
3	2	3	0	3.2.3.0	การมีวิสัยทัศน์ที่เหมาะสม							
3	2	3	1	3.2.3.1	มีการคิดแยกแยะสิ่งที่ถูกหรือสิ่งที่ผิด	1	18	6	15	11	6	13
3	2	3	2	3.2.3.2	การมองทางบวก	7	7	3	19	7	4	9
3	2	3	3	3.2.3.3	มีการคิดวางแผนเป็นขั้นตอน	3		3	6			
3	3	0	0	3.3.0.0	การอดทนไม่ไหวต่อปัญหา	13		6	18	1	5	2
4	0	0	0	4.0.0.0	ชีวิตที่ดีหลังจากอยู่ในเส้นทางแห่งแสงสว่าง	0	0	0	0	0	0	0
4	1	0	0	4.1.0.0	มีมุมมองทางบวกในการมองตนเอง							
4	1	1	0	4.1.1.0	รู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเองและผลลัพธ์ทางบวกที่เกิดขึ้น	10	8	8	1	1	21	5
4	1	2	0	4.1.2.0	เกิดการรับรู้ว่าตนเองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี	6	13	5	4	3	5	10
4	1	3	0	4.1.3.0	รู้สึกชอบในพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงใหม่ของตนเอง	4		1	5	3	4	
4	1	4	0	4.1.4.0	เกิดความรู้สึกพึงพอใจที่ชีวิตดีขึ้น	2	1	1	1		11	1
4	2	0	0	4.2.0.0	เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง							
4	2	1	0	4.2.1.0	คนรอบข้างมีมุมมองทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลงของเยาวชน	3	1		3	4	10	8
4	2	2	0	4.2.2.0	เยาวชนอยู่ร่วมกับคนรอบข้างได้อย่างสอดคล้องมากขึ้น	4	2	4	8	1	8	7
4	2	3	0	4.2.3.0	เยาวชนรู้สึกอยากช่วยเหลือคนรอบข้าง	2	2				4	1

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพิริยา ยังรอด เกิดเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนหอวัง สายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2551 จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา พ.ศ.2555 และได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทบัณฑิตในหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา พ.ศ. 2556 ในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยมีประสบการณ์การปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มภายใต้การนิเทศเป็นจำนวน 300 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยได้มีโอกาสฝึกงานที่ศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดหนึ่งในภาคกลาง จึงเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้สนใจศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจกับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้

ผู้ที่สนใจข้อมูลหรือเนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถติดต่อกับผู้วิจัยผ่าน e-mail: patyoungrot@gmail.com